Grey Scale #13
R G B WH GR BL C M Y K
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
DANES-PICTA.COM

pR Tajemnica 93

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

JAWNE
[redacted]
Egz. Nr 2

BIULETYN INFORMACYJNY
DZIAŁANIA LOTNICTWA USA W WIETNAMIE

010637
010637
140781
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. [redacted]

Colour Chart #13
Inches Centimetres
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
DANES-PICTA.COM

WARSZAWA 1967

AR Tajemnica 13

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

JAWNE

[redacted]

Egz. Nr 2

BIULETYN INFORMACYJNY

DZIAŁANIA LOTNICTWA USA W WIETNAMIE

10637
01/637

[redacted]407811

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. [redacted]

WARSZAWA 1967

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im.gen.broni K.Swierczewskiego

ODDZIAŁ NAUKOWO-BADAWCZY

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
Podpis

JAWNE

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12357

[redacted]
Egz.nr...2

BIULETYN INFORMACYJNY

"Działania lotnictwa USA w Wietnamie"

0/10637
Nr ewid.
BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. 40781

WARSZAWA 1967 r.

TRESC

	Str.
W s t ę p	5
I. Rozwój wydarzeń w Wietnamie	8
II. Organizacja, bazowanie i wyposażenie lotnictwa USA zaangażowanego w agresywnej wojnie w Wietnamie	33
1/ Narastanie sił lotnictwa USA w Wietnamie Południowym i Syjamie oraz wzdłuż wybrzeży wietnamskich w latach 1965-1966 .	33
2/ Bazowanie lotnictwa USA w Wietnamie Południowym i Syjamie	36
3/ Organizacja lotnictwa USA działającego w Wietnamie	38
4/ Charakterystyka samolotów USA biorących udział w działaniach wojennych w Wietnamie	38
5/ Charakterystyka środków rażenia stosowanych przez lotnictwo USA w Wietnamie. . .	49
III. Cele i zadania lotnictwa USA w agresywnej wojnie w Wietnamie oraz ogólna ich ocena....	57
1/ Etapy działań lotnictwa USA i ich charakterystyka	57
2/ Zadania lotnictwa USA w wojnie w Wietnamie, ich charakterystyka i ocena	65
A. Walka o panowanie w powietrzu	65
B. Działania w celu izolacji strefy działań bojowych	71
C. Działania przeciwko siłom Frontu Wyzwolenia Narodowego Wietnamu Południowego w ramach wsparcia działań przeciwpartyzanckich	81
D. Strategiczne bombardowanie potencjału ekonomiczno-militarnego DRW i naloty terrorystyczne.	89
E. Rozpoznanie lotnicze	95

IV. Sposoby wykonywania zadań przez otnictwo USA w agresywnej wojnie w Wietnamie 102
1/ Organizacja obrony powietrznej DRW i osłona obiektów 102
2/ Sposoby wykonywania zadań przez strategiczne lotnictwo bombowe USA. 111
3/ Sposoby wykonywania zadań przez samoloty myśliwskie sił powietrznych i morskich USA . . . 115
A. Lot do celu 115
B. Działanie w rejonie celu 122
4/ Sposoby wykonywania zadań przez samoloty rozpoznawcze sił powietrznych i morskich USA 143
V. Dowodzenie lotnictwem USA działającym w Wietnamie 146
1/ Organizacja dowodzenia 146
2/ Organizacja dowodzenia w ramach wsparcia lotniczego 151
W n i o s k i 154
Wykaz literatury 159
Z a ł ą c z n i k i . . . . . .

W S T E P

Klęska francuskich wojsk kolonialnych pod Dien Bien Phu 7 maja 1954 r. przypieczętowała kres panowania Francji w Indochinach. Politycznym rezultatem tego wydarzenia była konferencja genewska w sprawie Indochin, na której ustalono, między innymi, podział Wietnamu na dwie strefy: północna, gdzie powstała następnie Demokratyczna Republika Wietnamska /DRW/ oraz południowa, gdzie rządzili cesarz Bao Dai i premier Ngo Dinh Diem. Sygnatariusze konferencji genewskiej postanowili, że w lipcu 1956 r. odbędą się w Wietnamie referendum i wybory, które zadecydują o zjednoczeniu kraju. Jednak uchwały konferencji genewskiej zostały martwą literą w wyniku bezpośredniej ingerencji USA. Do Wietnamu Południowego zaczęły napływać setki, a później tysiące amerykańskich "doradców" administracji, policji i wojska, w rękach których znajdowała się faktycznie władza polityczna w tym kraju.

Krwawy terror zastosowany przez reżim Diema spowodował falę protestów. Doprowadzony do ostateczności naród Południowego Wietnamu chwycił za broń. W 1959 r. partyzantka /zwana od grudnia 1960 r. siłami zbrojnymi Frontu Wyzwolenia Narodowego /FWN/ Wietnamu Południowego /objęła cały kraj. Od końca 1960 r. toczy się więc nowa wojna w Wietnamie, której nasilenie wzrosło od 1964 r. Nasilenie to wyraziło się [illegible] walk, w ciągłych zamachach stanu oraz reperkusjach międzynarodowych, wynikających z bezpośredniej interwencji USA w Wietnamie. W początkach sierpnia 1964 r. w Zatoce Tonkijskiej doszło do wydarzeń, które stworzyły groźbę rozszerzenia się konfliktu na cały świat. Lotnictwo amerykańskie rozpoczęło bombardowanie DRW. Ten groźny dla pokoju incydent nie doprowadził do wybuchu trzeciej wojny światowej jedynie dzięki spokojnej postawie DRW i innych państw socjalistycznych. Związek Radziecki potępił agresywne poczynania USA w stosunku do DRW oświadczając, że "ZSRR nie może pozostać obojętnym wobec losu bratniego kraju socjalistycznego i jest gotów udzielić mu niezbędnej pomocy". Agresywne posunięcie USA spotkało się też z potępieniem krajów trzeciego świata i wywołało nieprzychylne odd[illegible]więki nawet wśród ich sojuszników.

Interwencja zbrojna USA w Wietnamie spowodowana została dążeniem utrzymania w sferze swych wpływów Wietnamu Południowego jako bazy wypadowej przeciwko Chińskiej Republice Ludowej oraz zahamowania ruchów narodowo-wyzwoleńczych w tej części świata.

Dla realizacji swej imperialistycznej polityki USA zaangażowały w wojnie w Wietnamie wszystkie rodzaje sił zbrojnych, wśród których dominującą pozycję zajmuje lotnictwo. Wynika to z miejsca i roli, jaką Amerykanie przypisują obecnie lotnictwu we współczesnych działaniach wojennych.

W wojnie w Wietnamie biorą udział najnowsze typy samolotów lotnictwa sił powietrznych i sił morskich USA. Różnorodność zwalczanych przez lotnictwo USA obiektów i celów w specyficznych warunkach wietnamskich, stanowi jedyny w swoim rodzaju sprawdzian jego wartości bojowych i przydatności do wykonywania zadań nie tylko o znaczeniu taktycznym lecz i strategicznym. Ponadto wojna w Wietnamie konfrontuje dotychczasowe rozważania teoretyczne, dotyczące zasad wykorzystania lotnictwa taktycznego, z praktyką bojową.

Działania bojowe lotnictwa USA w wojnie w Wietnamie potwierdzają słuszność założeń, że współczesny samolot odrzutowy jest skutecznym środkiem rażenia, który ze względu na dużą elastyczność użycia w określonym miejscu i czasie, nie może być jeszcze w pełni zastąpiony rakietą klasy "ziemia-ziemia".

W Wietnamie odbywa się systematyczne "przeszkalanie" w konkretnych warunkach wojennych personelu latającego lotnictwa USA, który zdobywa doświadczenia bojowe zwłaszcza w dziedzinie stosowania manewru przeciwrakietowego i przeciwartyleryjskiego, spostrzegawczości, współdziałania w grupie, dążenia do zaskoczenia i zniszczenia celu w pierwszym zajściu.

Śledzenie i studiowanie doświadczeń USA w agresywnej wojnie w Wietnamie stanowi niezbędny warunek lepszego poznania naszego potencjalnego przeciwnika po to, aby w razie konieczności móc go skutecznie zwalczać.

Kierując się tymi motywami spróbujmy dokonać oceny dotychczasowych działań bojowych lotnictwa sił powietrznych i sił morskich USA w Wietnamie, eksponując w miarę posiadanych materiałów dodatnie i ujemne strony tych działań oraz wystrzegając się zarówno przeceniania jak i niedoceniania przeciwnika.

Przeciwnika musimy widzieć takim, jakim jest w rzeczywistości, pamiętając, że nie tylko sprzęt i poziom wyszkolenia ludzi decyduje o zwycięstwie.

Tak więc, agresywna wojna USA w Wietnamie, stanowiącym poligon doświadczalny, zmusza nas do wnikliwego studiowania i wyciągania odpowiednich wniosków z doświadczeń wojennych przeciwnika uwzględniając, że imperializm amerykański nie zna granic w swej zachłanności. Nasza zdolność do skutecznego przeciwstawiania się siłom imperializmu będzie tym wyższa im lepiej będziemy znać sposoby i możliwości działań przeciwnika.

Studiowanie działań wojennych USA w Wietnamie, zwłaszcza doświadczeń lotnictwa, umożliwia odpowiednie przygotowanie naszych wojsk, w tym personelu latającego lotnictwa i obsługi naziemnych środków obrony przeciwlotniczej, do skutecznego zwalczania nieprzyjaciela.

Obok tych względów praktyczno-szkoleniowych należy uwzględnić bestialstwa piratów powietrznych USA z jednej strony oraz zdecydowany opór i wolę walki walczącego o swą wolność i niepodległość narodu wietnamskiego - z drugiej. Agresywna wojna prowadzona przez USA w Wietnamie wskazuje, że posługując się nawet najnowszą techniką nie można pokonać narodu walczącego o swoją niepodległość i godność narodową.

I. ROZWOJ WYDARZEŃ W WIETNAMIE

Od wielu już lat naród wietnamski prowadzi bohaterską walkę o wolność i niepodległość. Naród ten po długoletniej walce przeciwko kolonialistom francuskim i okupantom japońskim zdobył wreszcie w 1945 r. niepodległość. Ale nowo powstałej Demokratycznej Republice Wietnamu nie długo dane było cieszyć się upragnioną niepodległością. Zniszczona wojną Francja pragnęła odbudować swe dawne posiadłości kolonialne i przywrócić w Wietnamie stare porządki, rozpoczynając długoletnią wojnę z nowo powstałą DRW. Finałem tej wojny był właśnie Dien Bien Phu. Po długiej i krwawej wojnie z Francją naród wietnamski zmuszony został znów porwać za broń przeciwko nowemu, jeszcze bardziej okrutnemu i brutalnemu najeźdźcy - imperialistycznym Stanom Zjednoczonym.

Przypomnimy po krótce niektóre, doniosłe fakty historyczne tego okresu.

W wyniku trwającej ćwierć wieku wojny kolonialnej, w 1883 r., Francja ostatecznie podbija cały Wietnam czyniąc go swoją kolonią. Dla narodu wietnamskiego, posiadającego ponad 2000-letnią historię, nastąpiły lata brutalnego wyzysku kolonialnego, upokorzenia i walki na śmierć i życie z kolonizatorami.

6 stycznia 1930 r. miało miejsce w Wietnamie wydarzenie o zasadniczym znaczeniu dla dalszych losów ruchu narodowo-wyzwoleńczego. Na konferencji kilku grup marksistowskich została utworzona Komunistyczna Partia Indochin, której przywódcą został Ho Chi Minh. Od tego czasu kierownictwo ruchem narodowo-wyzwoleńczym sprawowała partia komunistyczna.

W miarę przybliżania się II wojny światowej, w sytuacji, kiedy w Wietnamie narastał ruch narodowo-wyzwoleńczy, kiedy szeregi patriotów padały ofiarą administracji francuskiej, a nastroje antykolonialne wzmagały się, przed Wietnamem i innymi państwami tego rejonu zarysowało się nowe niebezpieczeństwo agresji Japonii.

W chwili, gdy Francja skapitulowała przed Hitlerem i Petain utworzył rząd Vichy, większość administracji kolonialnej opowiedziała się po jego stronie. Dowódca wojsk francuskich w Indochinach generał Catroux /później prawa ręka de Gaulle'a/ odmówił kapitulacji przed Japończykami. Wkrótce jednak

zastąpiony został przez lojalnego wobec Petaina admirała Déccux, który nie stawiając żadnego oporu "sojuszniczej" okupacji japońskiej, podpisał 22 września 1940 r. układ, na mocy którego 6000 żołnierzy japońskich kontrolowało wszystkie lotniska, ważniejsze miasta i linie kolejowe Wietnamu.x/ Rozpoczęła się japońska okupacja Wietnamu przy pomocy i poparciu administracji francuskiej.

Tymczasem w kraju narastał antyfrancuski i zarazem antyjapoński ruch narodowo-wyzwoleńczy. Tworzą się oddziały partyzanckie, które już jesienią 1940 r. podejmują walkę z okupantem japońskim na pograniczu chińskim.

W maju 1941 r., w małej wiosce chińskiej na północ od granicznej rzeki Cao-Bany, została założona z inicjatywy komunistów wietnamskich "Liga Niepodległości Wietnamu", zwana w skrócie Viet-Minh /od pierwszego i ostatniego członu jej nazwy/. Przewodniczącym Viet-Minhu został wybrany Ho Chi Minh. Przyjęty program polityczny Viet-Minhu zasługuje na uwagę, ponieważ odznaczał się równoległym traktowaniem pilnych potrzeb chwili - walki z okupantem japońskim - i problemów długofalowych, związanych z przyszłą likwidacją systemu kolonialnego w Indochinach. Obok więc planu walki z Japończykami i garnizonami francuskimi znajdujemy tam postulaty społeczno-polityczne: żądanie jedności kraju, podzielonego dotąd administracyjnie na trzy regiony, powszechnych wyborów, swobód demokratycznych, ustanowienia republiki, industrializacji opartej na niezawisłości gospodarczej, rozwoju rolnictwa wraz z reformą rolną oraz ustawodawstwa socjalnego.xx/

Uwzględniając ówczesną sytuację oraz doświadczenia i wnioski z pierwszych wystąpień zbrojnych w końcu 1940 r., Viet-Minh w latach 1941-1944 skoncentrował swoją działalność na pracy organizacyjnej i propagandowej oraz sabotażu. Akcja zbrojna została ograniczona do niezbędnej samoobrony. W jednej z ulotek Viet-Minhu wydanej w 1943 r. czytamy: "Atakujcie transporty żywnościowe, bierzcie siłą japońskie magazyny ryżu, ani jednego ziarnka, ani centa podatków, ani jednego

---

x/ Jean Chesneaux. Wietnam, str.246.
xx/ Tamże, str.251-252.

żołnierza, ani jednego kulisa dla Japończyków"[x/]

Jednocześnie przy pomocy oddziałów partyzanckich, które powstały już w okresie zbrojnych wystąpień jesienią 1940 roku, Viet-Minh zbudował silną bazę oporu w północno-wschodnim Wietnamie w rejonie Viet Bang w pobliżu pogranicza chińskiego. W 1942 r. zorganizowana została druga baza, również w północnym Wietnamie w prowincji Cao Bang.

Sukcesy partyzantki doprowadziły do utworzenia w roku 1944 rzeczywiście "wolnej strefy" w rejonie północnym i szeregu obszarów kontrolowanych przez partyzantów w części środkowej i południowej Wietnamu. Zimą 1944/45 wyzwolony został cały górny i środkowy Tonkin - rdzeń geograficzny dzisiejszej Demokratycznej Republiki Wietnamu. Sytuacja była jednak skomplikowana, ponieważ równocześnie nacjonaliści chińscy utworzyli odrębną partyzantkę antyjapońską, a oddziały ich tu i ówdzie wchodziły na obszar Wietnamu. Z drugiej strony Japończycy niespodziewanie rozbroili oddziały francuskie i 11 marca 1945 r. ogłosili, podobnie jak w Indonezji - "niepodległe" państwo wietnamskie, mianując jego szefem Bao-Daia, potomka annamickiej rodziny cesarskiej. Krok ten nie przyniósł jednak Japonii oczekiwanego poparcia społeczeństwa wietnamskiego. Proklamowana "niepodległość" ograniczyła się tylko do środkowego Wietnamu. Podobnie jak Francuzi, Japonia uznała Kochinchinę[xx/] za swoją kolonię i mianowała gubernatora.

Japończycy, analogicznie jak poprzednio Francuzi, rozpoczynają stosować represje przeciwko patriotom wietnamskim, doprowadzając do starć oddziałów partyzanckich Viet-Minhu z wojskami japońskimi. W kwietniu 1945 r. Viet-Minh wezwał naród do przygotowania powstania zbrojnego w całym kraju i utworzył jednolite dowództwo oddziałów partyzanckich. 13 sierpnia 1945 r. wybucha powstanie, w dwa dni później kapitulują wojska japońskie; 16 sierpnia powołany zostaje Komitet Wyzwolenia Narodowego; 18 sierpnia wybucha powstanie w Hanoi, a w Sajgonie obejmuje władzę Komitet Narodowy; 25 sierpnia Bao-Dai abdykuje.

---

x/ Tamże, str.252.

xx/ Francuscy kolonialiści podzielili Wietnam na trzy części: Kochinchine /płd część/, Annam /środkowa część/ i Tonkin /północna część/.

2 września 1945 r. w Hanoi proklamowana zostaje Demokratyczna Republika Wietnamu /DRW/ z prezydentem Ho Chi Minhem na czele.

Znacznie szybsza, niż przewidywały plany sztabów alianckich kapitulacja Japonii, zaskoczyła Francuzów. Nie mając w Indochinach niemal żadnych efektywów wojskowych, pośpiesznie zawierają z Czang Kai-Szekiem porozumienie, mocą którego 16 równoleżnik miał być linią rozgraniczenia okupacji między wojskami chińskimi i francuskimi. Tegoż samego dnia utworzony zostaje Dalekowschodni Korpus Ekspedycyjny /w składzie dywizji piechoty kolonialnej, jednej brygady Madagaskaru i brygady piechoty morskiej/, którego dowódcą zostaje mianowany popularny wówczas we Francji generał Leclerc /dowodził armią francuską, która w sierpniu 1945 r. pierwsza wkroczyła do Paryża/.
15 sierpnia tego roku rząd francuski mianuje admirała d'Argenlieu Wysokim Komisarzem w Indochinach. Tworzy się więc cały nowy aparat w celu przejęcia władzy w Indochinach przy pomocy sił zbrojnych. Na początku października 1945 r. lądują w Sajgonie wojska brytyjskie. Amerykanie zajmują kilka lotnisk. Nieco wcześniej 60-tysięczna armia nacjonalistów chińskich przekracza granicę wietnamską od północy.

W ten sposób w Wietnamie wytworzyła się niezwykle złożona sytuacja. Viet-Minh, chińscy nacjonaliści, Anglicy, Amerykanie i wysłani przez de Gaulle'a Francuzi są formalnie sojusznikami w obliczu kapitulujących Japończyków. Oczywiście każdy stara się, jak może, ażeby Japończycy składali broń właśnie przed nim. Viet-Minh zawiera porozumienie z Chinami nacjonalistycznymi /wówczas jeszcze istniał sojusz między komunistami i Czang-Kai-Szekiem/, które go z jednej strony popierają jako antyfrancuski, a z drugiej obawiają się, bo jest kierowany przez komunistów.

Francuzi porozumiewają się z Chinami nacjonalistycznymi w obawie przed komunizmem i przed Anglosasami. Ci ostatni, jak mogą, przeszkadzają wysłannikom de Gaulle'a w obejmowaniu władzy. Ale Czang-Kai-Szek też ma w Wietnamie

własne cele na uwadze i raz po raz oddziały jego, "przypadkowo" ostrzeliwują żołnierzy francuskich w strefie przygranicznej. Francuzi boją się także ekspansji wpływów chińskich, a ponieważ nie mają się na kim oprzeć, podejmują dosyć niecodzienne kroki: równocześnie nawiązują kontakt z rządem Wietnamu w Hanoi i zlecają kapitulującej armii japońskiej "utrzymanie bezpieczeństwa w kraju".

Szybki rozwój sił Viet-Minchu, który nie tylko kontroluje większość obszarów północy z Hanoi jako stolicą, ale opanował również Sajgon i szereg ośrodków w części południowej, zmusza Francuzów do podjęcia poważnych rokowań. Z początkiem 1946 r. udaje się do Paryża delegacja rządu DRW z Ho Chi Minhem na czele. 6 marca podpisany zostaje wstępny układ, w którym "rząd francuski uznaje Demokratyczną Republikę Wietnamu jako państwo wolne, posiadające własny rząd, parlament, wojsko, finanse, lecz stanowiące część składową Federacji Indochińskiej i Unii Francuskiej"[x/].

Mamy więc do czynienia z kompromisem, z formą pośrednią pomiędzy władzą kolonialną i pełną niepodległością.

Pierwsze trudności w stosunkach z władzami francuskimi, to problem zastosowania na południu Wietnamu postanowień układu z 6 marca. Praktycznie w tej części Wietnamu władza DRW musiała ograniczyć się do działalności podziemnej. Trzy człony kraju, dawne części składowe kolonii: Tonkin, Annam i Kochinchina są odtąd nazywane Bac Bo, Trung Bo i Nam Bo /administracja północy, administracja środka, administracja południa/, w celu wyraźniejszego podkreślenia jedności kraju. Lecz Francja odmawia w marcu 1946 r. uznania Nam Bo za część składową DRW i opóźnia przeprowadzenie przewidzianego układem referendum[xx/].

Jeszcze wcześniej, gdy delegacja rządu DRW znajdowała się w drodze do Paryża, w Sajgonie proklamowano powstanie marionetkowej republiki kochinchińskiej.

Dwulicowa gra Francuzów sprawiła, że stosunki między Paryżem i Hanoi stają się coraz bardziej napięte. Partyzanci

---

x/ Jean Chesneaux, Wietnam, str.269.
xx/ Tamże, str.277.

nawiązują walki z korpusem ekspedycyjnym, w ciągu listopada 1946 r. wiele miast jest widownią krwawych zamieszek, a 19 grudnia tego roku o godzinie 20.00 francuskie siły zbrojne w Hanoi /dowódca generał Morlie´re/ przystępują do ogólnego ataku na pozycje wietnamskie[x/]. W parę godzin później prezydent Ho Chi-Minh prokłamuje przez radio powstanie ogólnonarodowe, które ma doprowadzić do całkowitego wyparcia nieprzyjaciela z terytorium Wietnamu. Rozpoczyna się brudna wojna Francji przeciwko narodowi wietnamskiemu.

Początkowo Francuzi traktowali wojnę w Wietnamie jako jedną z kolejnych ekspedycji karnych przeciwko "buntującej" się ludności Wietnamu. W lutym 1947 r. Francuzom udało się wyprzeć wietnamską armię wyzwoleńczą z Hanoi, a w październiku tego roku ruszyli na północ w kierunku granicy chińskiej. Nie potrafili jednak nakłonić wojska Ho Chi Minha do przyjęcia bitwy; szli przez dżunglę nie napotykając większego oporu, ale nie mogli ani zniszczyć przeciwnika, ani ustanowić skutecznej kontroli nad teoretycznie zajętym obszarem.

Taktyka partyzantów wietnamskich, wynikała z ogólnego założenia strategicznego, którego myślą przewodnią było prowadzenie długotrwałej wojny, składającej się z trzech etapów.

W pierwszym etapie wojny /lata 1946-1948/, w obliczu przeważających sił nieprzyjaciela, siły narodowo-wyzwoleńcze Wietnamu prowadziły działania defensywne, zakładając w niedostępnych dżunglach i górach bazy wypadowe.

Drugi etap wojny /przełom 1948-49 r. - połowa 1950 r./ charakteryzowało rozpoczęcie regularnych działań przeciwko wojskom francuskim w warunkach pewnej już równowagi sił. Działanie tego etapu znamionowały dwa ważne wydarzenia polityczne.

Zaniepokojeni Francuzi sięgnęli do pozorów rozwiązania politycznego problemu wietnamskiego, ściągając w marcu 1949 r. z Riviery czterdziestoletniego Bao-Daia, który pod groźbą cofnięcia dotacji finansowych zgodził się

---

x/ W. Góralski. Walka o Wietnam, str.64.

powrócić do Indochin jako szef "niepodległego" państwa Wietnamu w ramach Unii Francuskiej"[x/]

Z początkiem 1950 r. Demokratyczna Republika Wietnamu uznana została przez Chiny Ludowe, Związek Radziecki i inne państwa socjalistyczne, a Wietnam Południowy - przez USA i ich sojuszników. W czerwcu 1950 r. USA wysłały pierwsze transporty broni, a natychmiast po rozpoczęciu wojny koreańskiej, w Sajgonie pojawili się amerykańcy "doradcy" wojskowi.

Tymczasem wietnamska armia narodowo-wyzwoleńcza, zreorganizowana już w regularne kompanie, bataliony, pułki i dywizje, przeszła do trzeciego etapu wojny - generalnej kontrofensywy.

Jesienią 1950 r. wietnamska armia narodowo-wyzwoleńcza przerwała łańcuch umocnień francuskich w strefie pogranicza chińskiego, odniosła pierwsze poważne zwycięstwo w regularnej bitwie pod Cao-Bang. Francuzi przeszli do obrony, rozbudowując łańcuch umocnień żel-betonowych w delcie rz. Czerwonej /zbudowano około 5 tysięcy fortów, strażnic i bunkrów/. Równolegle z budową umocnień przez Francuzów, armia narodowo-wyzwoleńcza DRW organizowała coraz to nowe bazy wypadowe i zaopatrzeniowe zarówno w strefie wolnej /na północy/ jak i w strefie kontrolowanej przez wojska francuskie.

Na początku 1952 r. niemal cały region górski, a więc około 2/3 terytorium obecnej DRW tworzyło strefę wolną. Nieprzyjaciel okupował jeszcze Hanoi i deltę Rzeki Czerwonej, a raczej główne miejscowości i szlaki komunikacyjne w tym rejonie. W Wietnamie Środkowym i Południowym partyzanci również przeszli do natarcia zbliżając się do Sajgonu i Hue.

Tymczasem nowomianowany w maju 1953 r. dowódca korpusu ekspedycyjnego w Indochinach generał Navarre porzucił dotychczasową taktykę swego poprzednika /gen. Salana/ i rozpoczął działania zaczepne w celu zdobycia całkowicie dotąd kontrolowanego przez wojska DRW obszaru Wietnamu Północnego. Pierwsza faza działań miała na celu opanowanie delty Rzeki Czerwonej na wschodzie oraz doliny Dien Bien Phu na zachodzie /na pograniczu z Laosem/. Po zdobyciu tych rejonów jesienią 1953 r. przystąpiono do budowy wielkiej twierdzy Dien Bien Phu z zamiarem wciągnięcia głównych sił wietnamskich w zasadzkę,

---

x/ Tamże, str.74.

wykrwawienia ich w bitwie oblężniczej, tak aby na przełomie 1954/1955 r. móc podjąć generalną ofensywę w kierunku północnym.

Na początku 1954 r. Francuzi rozpoczęli wielką "ofensywę oczyszczającą" na południu, do której zachęcali ich Amerykanie, obiecując pomoc techniczną.

13 marca 1954 r. wietnamska armia narodowo-wyzwoleńcza rozpoczęła historyczny szturm twierdzy Dien Bien Phu, która po 55 dniach krwawych walk, w dniu 7 maja 1954 r. została zdobyta. Francuzi stracili około 3 tysięcy zabitych, 5 tysięcy rannych i 8 tysięcy zaginionych. Straty wietnamskie w zabitych i rannych były większe.

Dien Bien Phu nie miało precedensu. Nigdy i nigdzie dotąd nie toczono bitwy o twierdzę tak potężną, w której oblężony garnizon dysponował wszystkimi atutami nowoczesnej armii, a oblegający stanowili na pół regularne oddziały partyzanckie. Dlatego zwycięstwo Dien Bien Phu było ważkim znamieniem czasu, symbolem historycznego odwrócenia szans między armią kolonialną i partyzantką w wojnach narodowo-wyzwoleńczych. Dien Bien Phu jest nie tylko wyrazem bohaterstwa narodu wietnamskiego, lecz również klasycznym przykładem zwycięskiej wojny partyzanckiej, prowadzonej w trudnych warunkach i przez długie lata.

Klęska kolonialnych wojsk francuskich pod Dien Bien Phu przypieczętowała kres panowania Francji w Indochinach. Politycznym rezultatem tego zwycięstwa patriotycznych i postępowych sił narodu wietnamskiego była konferencja genewska, którą zapoczątkowała obrady w sprawie Indochin w dniu kapitulacji Dien Bien Phu.

Mimo wszystkich przeszkód i trudności, porozumienie w Genewie zostało osiągnięte i 20 lipca 1954 r. podpisane zostało porozumienie o przerwaniu ognia między stronami walczącymi oraz deklaracją końcową. Podpisy złożyli przedstawiciele wszystkich państw uczestniczących w konferencji z wyjątkiem USA, które jednak oświadczyły, że przyjmują do wiadomości zawarte porozumienia o przerwaniu ognia oraz 12 punktów deklaracji końcowej.

Układy Genewskie zawierały postanowienia i dyspozycje dotyczące całokształtu problemów wojskowych i politycznych w Wietnamie.

Do najważniejszych z nich należały[x/]:

- Zaprzestanie działań wojennych i wycofanie sił zbrojnych do stref przegrupowań. Wietnamskiej Armii Ludowej wyznaczono strefę na północ od 17 równoleżnika, a francuskiemu korpusowi ekspedycyjnemu - na południe od niego. Ażeby nie dopuścić do incydentów między siłami zbrojnymi obu stron ustalono "tymczasową wojskową linię demarkacyjną" oraz 10-kilometrowy pas zdemilitaryzowany. Zawierając układ podkreślano że linia demarkacyjna w żadnym wypadku nie może być uważana za granicę terytorialną lub polityczną;

- Zobowiązanie obu stron do ograniczeń wojskowych: zakazu wprowadzania do Wietnamu nowych sił zbrojnych lub uzbrojenia, zakazu budowy baz wojskowych i należenia do sojuszów wojskowych oraz udostępniania terytorium strefy dla wrogiej działalności przeciwko drugiej strefie;

- Przeprowadzenie w ciągu dwóch lat ogólnowietnamskich wyborów. Do czasu przeprowadzenia wyborów strony zostały zobowiązane do zagwarantowania swobód demokratycznych organizacjom i osobom, które brały udział w wojnie po stronie przeciwnej;

- Uznanie przez Francję niepodległości i jedności Wietnamu oraz zobowiązanie wycofania jej wojsk z całego Wietnamu, jeśli przyszły rząd ogólnowietnamski będzie sobie tego życzył;

- Przeprowadzenie w lipcu 1956 r. w Wietnamie referendum i wyborów, które zadecydują o zjednoczeniu kraju;

- Powołanie dla nadzoru i kontroli wykonania Układów Genewskich Międzynarodowej Komisji w składzie: przedstawiciel Indii /przewodniczący/ oraz przedstawiciele Polski i Kanady.

Układy Genewskie stanowiły pewien, wynikający z ówczesnej sytuacji, kompromis. Podstawowe interesy DRW zostały jednak zagwarantowane. Niepodległość jej została uznana, a wybory, które miały zostać przeprowadzone w ciągu dwóch lat, zdawały się gwarantować jej jedność. O rezultaty wyborów DRW mogła być spokojna. Rozwój wydarzeń w Wietnamie nie pozostawiał żadnej wątpliwości, za kim opowie się naród.

---

x/ W. Góralski. Walka o Wietnam, str.131-132.

Dla strony przeciwnej, a zwłaszcza dla USA układy okazały się bardzo niewygodne /jeszcze w Genewie USA dały wyraz swemu niezadowoleniu/. Do najbardziej niewygodnych dla USA postanowień układów należały ograniczenia wojskowe, szczególnie zaś perspektywa przeprowadzenia w ciągu dwu lat ogólnowietnamskich wyborów. Politycy amerykańscy również zdawali sobie sprawę jaki wyrok wyda naród wietnamski. Perspektywa rozciągnięcia władzy DRW na cały Wietnam oznaczała dla USA całkowitą utratę w tym kraju wpływów, o które od wielu lat tak usilnie zabiegały. Chodziło im o utrzymanie bodajże niewielkiego przyczółka na Półwyspie Indochińskim.

Polityka USA w Wietnamie w pierwszym okresie po zawarciu układów genewskich miała na celu:

- usunięcie pozostałych jeszcze wpływów Francji w tym kraju;
- utworzenie w Południowym Wietnamie silniejszego i bardziej nowoczesnego rządu, aniżeli rząd Bao Daia,
- niedopuszczenie do przeprowadzenia ogólnowietnamskich wyborów przewidzianych w układach genewskich i przekształcenie strefy południowej w odrębne państwo.

Problemy te były zresztą jak najbardziej ze sobą powiązane i współzależne. Wypieranie Francji z Wietnamu i przekształcenie południowej strefy przegrupowań w odrębne państwo trwało w przybliżeniu dwa lata. Proces ten zakończył się proklamowaniem Republiki Wietnamskiej z Ngo Dinh Diemem jako szefem państwa na czele, usunięciem politycznych i wojskowych wpływów Francji oraz ugruntowaniem pozycji USA w tej części Wietnamu.

Wyeliminowanie wpływów Francji i "ocalenie" południowej części Wietnamu wymagało usunięcia Bao Daia i jego najbliższego otoczenia, skompromitowanego współpracą z Francją, izolowanego od narodu i skorumpowanego oraz utworzenie rządu "sprzyjającego" polityce USA i będącego w stanie, przy ich pomocy zabezpieczyć amerykańskie interesy w Wietnamie.

Realizując nakreślone cele polityczne 12 [illegible] lutego 1955 r. USA przejęły wietnamskie siły zbrojne w swoje ręce.

Na konferencji prasowej 11 lutego 1955 r. Diem oświadczył: "Sprawa organizacji i szkolenia armii wietnamskiej przez amerykańską misję MAAG /Military Aid and Advisory Group - grupa doradców i pomocy wojskowej/ była przedmiotem długich rozmów i dyskusji jeszcze przed zakończeniem działań wojennych... Jestem zadowolony, że mogę dzisiaj poinformować, iż wszystkie zainteresowane strony zgodziły się z tym i porozumienie będzie wprowadzone w życie z dniem 12 lutego 1955 r.... Krótko mówiąc gen. O'Daniel, szef MAAG, będzie w pełni odpowiedzialny za okazanie pomocy rządowi Wietnamu w organizacji i szkoleniu sił zbrojnych"[x/].

Detronizacja "cesarza" Bao Daia przeprowadzono formalnie jesienią 1955 r. Sens tego posunięcia jest zrozumiały zważywszy, że za "cesarzem" kryły się wpływy Francji.

W "referendum" przeprowadzonym w południowej strefie przegrupowań ludność miała opowiedzieć się za Bao Daiem lub Diemem. Rezultaty tego "referendum", które odbyło się 23 października 1955 r. w atmosferze powszechnego terroru, ogłoszono jako wielkie zwycięstwo Ngo Dinh Diema. 26 października 1955 r. proklamowano powstanie "Republiki Wietnamskiej", a Ngo Dinh Diem został ogłoszony jej prezydentem.

Pod koniec 1955 r. wpływy USA były już dostatecznie silnie ugruntowane. USA miały decydujący głos w sprawach Wietnamu i nie musiały już prowadzić długich rozmów i konsultacji z Francją jak to było do wiosny 1955 r. Pozostało tylko nadanie pewnej formy zaistniałemu stanowi rzeczy i usunięcie resztek francuskiego korpusu ekspedycyjnego, który jeszcze pozostawał w Wietnamie.

W marcu 1956 r. zostały przeprowadzone w Południowym Wietnamie wybory do tak zwanego Zgromadzenia Konstytucyjnego. Podobnie jak w "referendum", tak i tym razem chodziło przede wszystkim o storpedowanie ogólnowietnamskich wyborów, które zgodnie z decyzją konferencji genewskiej miały odbyć się 20 lipca 1956 r. Zastosowano tutaj tę samą metodę co w Korei w 1949 r. Zamiast ogólnokrajowych wyborów - separatystyczne wybory w południowej części kraju. Chodziło również o nadanie nowo powstałej "republice" bardziej demokratycznych pozorów.

---

x/ Tamże, str. 141.

Pierwszą czynnością Zgromadzenia konstytucyjnego było wyrażenie pełnego poparcia dla polityki Diema "nie uznawania" układów genewskich oraz uchwalenie konstytucji /26.10.1956 r./.

Wraz z przyjęciem konstytucji kończy się okres organizowania separatystycznego państwa wietnamskiego. Stany Zjednoczone w tym wypadku osiągnęły swój cel. Powstała pod ich auspicjami i przy ich czynnym poparciu "republika" na czele z Diemem była zgodnie z ich życzeniem antykomunistyczna, antyfrancuska i oczywiście proamerykańska. Ściśle zaś mówiąc Stany Zjednoczone podporządkowały sobie całkowicie południową część Wietnamu.

Ngo Dinh Diem umocniwszy swą władzę zażądał w styczniu 1956 r. pełnej ewakuacji francuskich sił zbrojnych z Wietnamu. Nie przeszkadzało mu w tym wypadku powoływanie się nawet na zobowiązania Francji w układach genewskich, których sam nie uznawał. Francuzi doskonale zdawali sobie sprawę kto inspiruje poczynania Diema. Liczyli jeszcze na rozmowy z Dullesem w sprawie Wietnamu podczas konferencji SEATO w Karaczi w dniach 6-8 marca 1956 r. Rozmowy takie rzeczywiście przeprowadzono, jednak nie przyniosły one pozytywnych dla Francji rezultatów. 28 kwietnia 1956 r. francuski korpus ekspedycyjny w Indochinach został rozwiązany, a ostatnio oddziały francuskie opuściły Wietnam w czerwcu tego roku.

Wypieranie Francji z Wietnamu przez USA zakończyło się sukcesem, Pod względem wojskowym i politycznym USA zapewniły sobie całkowite panowanie w tym kraju. Francja zachowała jeszcze niektóre dość ważne pozycje ekonomiczne, co prowadzić będzie nieraz w przyszłości do rywalizacji i kontrowersji. Nie stanowiło to jednak przeszkody w realizowaniu w Wietnamie polityki zgodnej z interesami Stanów Zjednoczonych.

Jednym z głównych celów polityki USA w Wietnamie po konferencji genewskiej, było niedopuszczenie do wyborów ogólnowietnamskich, które zgodnie z układami genewskimi miały się odbyć 20 lipca 1956 r.

Od zakończenia konferencji genewskiej rząd DRW podkreślał niejednokrotnie swą gotowość realizacji tego postanowienia. 19 lipca 1955 r. prezydent DRW skierował do władz

strefy południowej pismo, w którym proponował rozpoczęcie konsultacji w celu przeprowadzenia wyborów. W liście tym czytamy między innymi: "Rząd DRW proponuje ... rozpoczęcie konferencji konsultatywnej od 20 lipca 1955 r. począwszy, jak przewidują układy genewskie na terytorium Wietnamu, w [illegible] miejscu do przyjęcia dla obydwu stron, w celu przedyskutowania sprawy zjednoczenia kraju poprzez wolne ogólnowietnamskie wybory"[x/].

Władze strefy południowej nie dały natychmiastowej odpowiedzi, ale 20 lipca rząd Południowego Wietnamu odpowiedział pośrednio, organizując [illegible] w Sajgonie manifestację przeciwko Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli i Układom Genewskim. Dwa hotele zamieszkałe przez personel Komisji zostały zdemolowane. 10 sierpnia ogłoszona została deklaracja rządu Diema, z której wynikało, że władze strefy południowej nie zgadzają się na rozpoczęcie konsultacji. Deklaracja stwierdzała, że Południowy Wietnam nie jest związany układami genewskimi, a propozycje Północy określono, jako krok propagandowy, zmierzający do zmylenia narodu. "Nic konstruktywnego nie może dokonać się na Północy pod rządami wietnamskich komunistów"[xx/].

Amerykanie skwitowali negatywną odpowiedź Diema w sprawie wyborów stwierdzeniem, że "Stany Zjednoczone ani rząd Republiki Wietnamskiej nie podpisały układów genewskich, a rząd południowo-wietnamski nawet protestował przeciwko nim"[xxx/]. Potem nastąpił długi wywód, jakoby wybory w Północnym Wietnamie nie mogły być wolne, z czego oczywiście wynika prosty wniosek, że wybory ogólnowietnamskie nie mogą się odbyć.

Gdy zbliżał się termin, w którym miały być przeprowadzone ogólnowietnamskie wybory, DRW ponowiła swe propozycje rozpoczęcia konsultacji, lecz pozostały one bez odpowiedzi.

---

x/ Tamże, str.151.
xx/ Tamże, str.151.
xxx/ Tamże, str.152.

Jednym z ważnych posunięć amerykańskich, mających ułatwić im penetrację [illegible] krajów południowo-wschodniej Azji i podporządkowania sobie Wietnamu Południowego było zawarcie we wrześniu 1954 r. w Manilli, Paktu Południowo-Wschodniej Azji /SEATO/.

Według projektu Stanów Zjednoczonych uczestnikiem Paktu miał być również Wietnam. Ale układy genewskie zabraniały Wietnamowi przynależenia do jakichkolwiek paktów wojskowych. Art. 19 układu o zawieszeniu broni w Wietnamie głosi: "Z chwilą wejścia w życie niniejszego układu w strefach przegrupowań obu stron żadna baza wojskowa obcego państwa nie będzie mogła być urządzona; strony będą czuwały, aby strefy im przydzielone nie należały do żadnego sojuszu wojskowego, ani nie zostały użyte do wznowienia działań wojennych lub dla celów agresywnej polityki".x/

Jak wynika z treści, artykuł ten zawiera trzy elementy: zakaz tworzenia obcych baz, zakaz należenia do sojuszów wojskowych i zakaz wykorzystania stref dla wznowienia działań wojennych lub agresywnej polityki. Artykuł ten okazał się bardzo niewygodny dla organizatorów SEATO, a ściślej mówiąc dla Stanów Zjednoczonych.

Od samego początku powstał problem jak obejść postanowienia układów, ażeby powiązać Południowy Wietnam z SEATO, zachowując pozory przestrzegania układów genewskich. Wykrętnie ustalono więc, że Wietnam wprawdzie nie jest członkiem SEATO ale objęty został jego działalnością /włączono również Kambodżę i Laos/. O rozciągnięciu działalności Paktu na państwa indochińskie mówi dodatkowy protokół do układu: "Strony organizacji Paktu o wspólnej obronie południowo-wschodniej Azji jednomyślnie określają dla celów art.IV układu Paktu państwa: Kambodżę, Laos i terytorium Wietnamu znajdujące się pod jurysdykcją państwa wietnamskiego". Dodać należy, że art. IV układu SEATO przewiduje "podjęcie akcji nie tylko w razie zbrojnej agresji lecz także zagrożenia w jakikolwiek inny sposób niż atak wojskowy"xx/. Wynikało z tego, że gdyby

---

x/ Tamże, str.155-156.
xx/ Tamże, str.156-157.

np. Diem poczuł się "zagrożony" przez ludność swego kraju, czy przez wybory przewidziane w układach genewskich, członkowie SEATO udzielą mu pomocy. Artykuł ten został z całą konsekwencją zrealizowany przez reżim Diema i imperialistów amerykańskich oraz ich satelitów z paktu SEATO.

Jeśli chodzi o stosunek władz Południowego Wietnamu do SEATO i jego polityki, to Diem nigdy nie wystąpił przeciwko rozciągnięciu działalności SEATO na Wietnam. Tak np. w przemówieniu z 26 października 1956 r. Diem powiedział: "Układy Genewskie postanowiły, że Wietnam nie może należeć do żadnego sojuszu wojskowego. Nie widzimy ponadto potrzeby, gdyż niepodległość Wietnamu jest wyraźnie zapewniona przez SEATO[x/]. W maju 1957 r. Diem udał się do USA, gdzie prowadził rozmowy z prezydentem Eisenhowerem i sekretarzem stanu Dullesem. Sprawa "bezpieczeństwa" Wietnamu w powiązaniu z SEATO była ponownie przedmiotem obrad. Mówiło o tym wspólne oświadczenie opublikowane 11 maja: "Biorąc pod uwagę, że Republika Wietnamska objęta jest art.IV Układu o wspólnej obronie południowo-wschodniej Azji, prezydent Eisenhower i prezydent Ngo Dinh Diem zgodzili się, że agresja albo działalność wywrotowa zagrażająca politycznej niepodległości "Republiki Wietnamskiej będzie uważana za zagrożenie pokoju i stabilizacji"[xx/].

Z komunikatu wynika po pierwsze, że rząd Południowego Wietnamu zgadzał się aby działanie SEATO rozciągało się również na jego kraj. Po drugie zaznaczało się tam, "że działalność wywrotowa" będzie uważana za zagrożenie pokoju i stabilizacji. Ponieważ jest na ogół sprawą dobrze znaną, że Stany Zjednoczone pod słowem "działalność wywrotowa" rozumieją każdy ruch wymierzony przeciwko rządom z nimi zaprzyjaźnionym, sformułowanie to oznaczało więc, że USA przygotowują sobie prawne podstawy do ewentualnej interwencji w wewnętrzne sprawy Wietnamu, gdyby w pewnym momencie rząd Diema "poczuł się zagrożony".

Równolegle z wojskowym powiązaniem Wietnamu z paktem SEATO, mającym odzwierciedlenie w dokumentach i oficjalnych oświadczeniach czynników rządowych, Stany Zjednoczone

---

x/ Tamże, str.158-159.
xx/ Tamże, str.159.

przystąpiły do ich realizacji w praktyce. Wyrazem tego była działalność różnych misji wojskowych. Wyżej już wspomniano, że początek działalności amerykańskiej misji wojskowej MAAG sięga 1950 r. Jednak od konferencji genewskiej, a zwłaszcza od chwili przyjęcia odpowiedzialności "za szkolenie i organizowanie armii południowo-wietnamskiej" /12 luty 1955 r./, działalność MAAG nabrała nowego charakteru i liczba jej członków zwiększyła się odpowiednio do wielkości i zadań armii, którą miała organizować i szkolić. Z okresowych raportów Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli oraz wiadomości zamieszczanych w prasie sajgońskiej wynika, że w Południowym Wietnamie obok MAAG działały jeszcze inne komisje.x/

- TRIM - Training Reorganisation Inspektion Mission /Misja Szkolenia, Reorganizacji i Inspekcji/;
- CATO - Combat Arms Training Organisation /Organizacja Szkolenia Bojowego/;
- JSS - Jeoint Service Support /Służba zaopatrzenia różnych rodzajów broni/;
- TERM - Temporary Equipment Recoverg Mission /Tymczasowa Misja Zbierania Zużytego Sprzętu Wojskowego/.

Według prasy amerykańskiej, personel wojskowy USA w Południowym Wietnamie w 1956 r. liczył około 1600 osób. Według danych MSZ DRW w grudniu 1957 r. personel ten liczył około 2000 osób. Tylko w okresie od 7.01.1956 r. do 28.12.1957 r. przybyło do Stanów Zjednoczonych do Wietnamu Południowego 759 wojskowych.xx/ "France Observateur" z 27 lipca 1959 r. oceniał liczbę amerykańskiego personelu wojskowego w Wietnamie Południowym na około 2500 osób. W roku 1962 liczba amerykańskich "doradców" wojskowych wzrosła do około 11 000xxx/.

Równolegle ze zwiększeniem personelu wojskowego Stany Zjednoczone rozpoczęły dostarczanie różnego sprzętu

---

x/ Tamże, str.163.
xx/ Tamże, str.165.
xxx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie - wyd.Zarz.II Szt. Gen. wyd.1965 r., str.9.

wojskowego i intensywną rozbudowę lotnisk i dróg oraz innych obiektów wojskowych. Ponadto szerokim strumieniem zaczęły napływać do Wietnamu Południowego dolary, których około 92% zużyto na cele wojskowe. Według oficjalnych publikacji Stany Zjednoczone od początku 1955 r. do końca 1958 r. przekazały Diemowi 962 323 000 dolarów.x/

Jak z tego wynika, zainteresowania wojskowe Stanów Zjednoczonych w Wietnamie były bardzo rozległe. Ich ingerencja szła różnymi drogami, od szkolenia armii poprzez dostawy materiału wojennego i budowę obiektów strategicznych aż do powiązania Wietnamu z SEATO, a ze Stanami Zjednoczonymi - bezpośrednio sojuszem wojskowym /31 grudnia 1950 r./.

Wszystko to było sprzeczne z układami genewskimi i dobitnie wskazuje w jaki sposób Stany Zjednoczone respektują porozumienia międzynarodowe.

Tymczasem w "Republice Wietnamu" rozszerzał się niebywały terror. Tysiące ludzi zamknięto w obozach koncentracyjnych i więzieniach. Ekspedycje karne organizowane przeciwko elementom lewicowym i komunistom oraz grupom etnicznym przypominały do złudzenia czasy okupacji hitlerowskiej. Pod ścisłą cenzurą reżimu Diema znalazła się cała prasa wietnamska. Rozwiązano wszystkie organizacje polityczne i społeczne, szerzyły się korupcja i nadużycia. Posunięcia te były organizowane pod hasłem walki z komunizmem, w imię zabezpieczenia "wolności i demokracji".

Faworyzując katolików, obsadzając nimi wiele stanowisk i powierzając im administrację Diem zaognił stosunki z buddystami, stanowiącymi dość bierną większość i doprowadził do potężnych demonstracji, których nie mogło opanować wojsko przy użyciu broni. Powszechne poruszenie przeciw rządom znienawidzonej rodziny Diemów /jeden brat Ngo Dinh Diema - Nhu był ministrem spraw wewnętrznych, drugi brat szefem tajnej policji, trzeci brat biskupem, a żona Nhu miała ideologiczne szefostwo półwojskowej organizacji kobiecej/ wywołały samopalenia mnichów buddyjskich, którzy polewali

---

x/ W. Góralski. Walka o Wietnam, str.179.

się benzyną i na znak protestu podpalali się żywcem /przykład dał Thich Quang Dur podpalając się w najruchliwszym punkcie Sajgonu/x/.

Terror i okrucieństwa reżimu Diema spowodowały narastanie woli oporu i walki narodu wietnamskiego. Samorzutnie tworzą się oddziały partyzanckie, które na własną rękę bronią poszczególnych wiosek przed grabieżą i gwałtami wojsk Diema.
Istniała tylko jedna alternatywa - przystąpić do walki lub zginąć. Innego wyjścia nie było.

Wkrótce cały niemal Południowy Wietnam zamienił się w jeden obóz partyzancki. Partyzanci nie tylko bronią się lecz sami przechodzą do ataku. W końcu lutego 1960 r. oddział partyzancki w sile 260 ludzi pod dowództwem chłopa Quyet Tanh zaatakował twierdzę wojsk sajgońskich w Tua Hai i zdobył ją. Niektórzy uważają ten fakt za początek nowej wojny w Wietnamie.

W celu ujęcia dotychczasowych sporadycznych operacji w zorganizowaną formę i nadanie ogólnej akcji wojskowej określonych ram politycznych, 20 grudnia 1960 r. powołano do życia Front Wyzwolenia Narodowego /FWN/ pod kierownictwem Nguyen Huu Tho, byłego adwokata w Sajgonie.xx/

Odtąd wszystkie operacje zaczepne i działania obronne partyzantów południowo-wietnamskich prowadzone będą pod jednym kierownictwem, a wojna partyzancka przybierze charakter zorganizowany i planowy.

Wojnę w Wietnamie, przyjmując datę powstania FWN za jej początek, można podzielić na dwa okresy:

- okres pierwszy - od początku 1961 r. do sierpnia 1964 r. W okresie tym Stany Zjednoczone dążyły do zdławienia ruchu narodowo-wyzwoleńczego FWN Wietnamu Południowego siłami wojsk reżimu sajgońskiego pod kierownictwem amerykańskich "doradców wojskowych" i przy szerokiej pomocy materialnej w zakresie ich wyposażenia w sprzęt i uzbrojenie;

---

x/ Swiat w przekroju - 1964 r., str.318.
xx/ W.G. Burchett. Wietnam, str.208.

- drugi okres - od sierpnia 1964 r. do dziś, charakteryzuje się bezpośrednim udziałem sił zbrojnych USA w działaniach wojennych przeciwko siłom FWN Wietnamu Południowego przy równoczesnym zaagnażowaniu sił morskich i powietrznych przeciwko Demokratycznej Republice Wietnamu.

Tak więc niepostrzeżenie z wojny domowej między dwiema orientacjami politycznymi, jak to w sposób uproszczony próbowali tłumaczyć amerykańscy politycy, zaczęła się wojna narodu wietnamskiego z amerykańskimi interwentami i agresorami.

W pierwszym okresie Amerykanie zakładali, że wojska południowo-wietnamskie zlikwidują samodzielnie siły FWN i główny wysiłek skierowali na zwiększenie stanu liczebnego armii reżimu sajgońskiego, jej przeszkolenie, uzbrojenie i wyposażenie. W tym czasie dowództwo sił zbrojnych USA w Wietnamie Południowym zbierało doświadczenia z walk, wypracowywało zasady prowadzenia działań przeciwpartyzanckich oraz opracowywało plany walki. Głównym zadaniem w tym okresie było utrzymanie terytorialnego stanu posiadania, a więc zabezpieczenie głównych ośrodków politycznych i gospodarczych kraju, zabezpieczenie baz wojskowych, utrzymanie głównych szlaków komunikacyjnych oraz stopniowe zwiększanie sił zbrojnych Wietnamu Południowego i ograniczanie inicjatywy partyzantów, przy równoczesnych próbach ich likwidacji. Ponadto Amerykanie dążyli do umocnienia oraz stabilizacji politycznej i ekonomicznej kraju poprzez zmianę znienawidzonego przez naród reżimu Diema [illegible] szukając poparcia moralnego i czynnego u sojuszników dla swej polityki w Wietnamie.

Zadania te nie zostały w pełni zrealizowane. Przede wszystkim nie udało się ograniczyć inicjatywy partyzantów, na odwrót - przechwytując ją w coraz większym stopniu, partyzanci [illegible]szczyli szlaki komunikacyjne lub je w pełni kontrolowali, sprawując faktycznie kontrole nad większością części kraju i jego ludnością. Natomiast oddziały wojskowe reżimu sajgońskiego coraz bardziej traciły inicjatywę i zostały faktycznie zepchnięte do obrony.

Gdy zawiodły przeprowadzane przez wojska reżimu Diema pod starannym nadzorem Amerykanów operacje oczyszczające,

a obszary będące pod kontrolą sił FWN nie tylko się rozszerzyły ale nabrały cech stałości, Stany Zjednoczone postanowiły "ocalić" mieszkańców wiosek przed zgubnymi - ich zdaniem - wpływami komunistów, poprzez przymusowe przesiedlanie chłopów do tzw. "strategicznych wiosek", otoczonych zasiekami z drutu kolczastego, chronionych uzbrojoną załogą i wspieranych - w razie konieczności - siłami z pobliskiego garnizonu przerzucanymi na śmigłowcach.[x/]

Ludność miała być pod konwojem wyprowadzana do prac na ryżowiskach i przed nocą ściągana do wioski za druty. Chłopi mieli się wzajemnie pilnować. W razie ucieczki odpowiedzialność spadała na sąsiadów, których za brak czujności karano więzieniem lub ciężkimi robotami. Amerykanie nie spostrzegali, że koncepcja tych wiosek niepokojąco przypominała hitlerowskie obozy koncentracyjne.

W 1962 r. Amerykanie zaplanowali utworzenie 16 322 takich wiosek, jednak faktycznie zorganizowali tylko 4 500, osiedlając w nich około 6 milionów ludzi. W ciągu 1963 r. liczba "wiosek strategicznych" wzrosła do 5 800 z około 7 milionami ludzi. Z liczby tej, jak przyznają sami Amerykanie - tylko 1/5 wiosek faktycznie znajdowała się pod kontrolą reżimu sajgońskiego, zaś pozostałe pod kontrolą FWN[xx/].

W grudniu 1963 r. doszło do załamania się planu "wiosek strategicznych", które - zdaniem prasy amerykańskiej - nie "zdały egzaminu", natomiast wzmogły opór chłopów, którzy coraz częściej opuszczali te wsie i przyłączali się do partyzantów, W 1962 i 1963 r. partyzanci zlikwidowali przeszło 5 000 "wsi strategicznych", które oczyszczone od pacyfikatorów przekształciły się w bojowe bazy oporu [illegible] armii wyzwoleńczej[xxx/].

---

x/ W.G. Burchett. Wietnam, str.47.
xx/ Sbornik nr 6/63, 1966 r. wyd.ZSRR: W.G.Burchett. Wietnam.
xxx/ Swiat w przekroju - 1964 r., str.319.

Równolegle z przedsięwzięciami natury militarnej Amerykanie poczynili w tym zakresie szereg posunięć o charakterze politycznym, których głównym celem było "umiędzynarodowienie" konfliktu wietnamskiego i utworzenie w Sajgonie nowej administracji cieszącej się większym autorytetem i poparciem narodu, niż dotychczasowy reżim Diema. Amerykanom udało się nakłonić niektóre rządy do moralnego poparcia agresji amerykańskiej w Wietnamie, a takie państwa jak: Południowa Korea, Nowa Zelandia, Australia, Filipiny i Syjam wydzieliły w okresie późniejszym kontyngenty sił i skierowały je do Wietnamu Południowego.

Dokonując prób stabilizacji politycznej w Wietnamie Południowym Amerykanie doszli do wniosku, że Diema należy zastąpić kimś innym, jeśli nie lepszym, to mniej znienawidzonym. Dlatego też 1 grudnia 1963 r. z amerykańskiej inspiracji dokonany został w Sajgonie pucz wojskowy, który obalił instniejący od przeszło 9 lat reżim diemowski, w czasie przewrotu zginął Diem i jego brat Nhu. Władze przejęła tak zwana Wojskowa Rada Rewolucyjna, złożona z 14 generałów i 10 pułkowników, która w wydanym oświadczeniu stwierdziła, iż rząd Diema okazał się "niezdolny do pełnienia swej misji kierowania walką przeciw komunizmowi" i zarzucała obalonemu reżimowi skorumpowanie. Przewodniczący junty generał Doung Van Mihu oświadczył w wywiadzie dla "Le Monde", że zasadniczym celem nowej władzy jest "walka z komunizmem"[x/]. Jak z tego oświadczenia wynika, nic w Sajgonie po przewrocie się nie zmieniło.

Rządy generałów, których nazwisk nie warto pamiętać, upadały co parę miesięcy w kolejnych przewrotach pałacowych. Każdy nowy generał - premier zaczynał od zapewnienia Amerykanów o swej lojalności i wołania o podwojenie pomocy. Ambasador USA w Sajgonie Cabot Lodge, uzależniał natomiast dostawy i kredyty od natychmiastowego podjęcia działań oczyszczających przeciwko siłom FWN.

Tak więc założone przez Amerykanów cele, w pierwszym okresie wojny w Wietnamie Południowym spaliły na panewce. W połowie 1964 r. 2/3 terytorium Południowego Wietnamu z

---

x/ Swiat w przekroju, 1964 r., str.319.

około 10 milionami ludzi /na 15 milionów/ kontrolowane było przez FWN. W tych warunkach rząd Stanów Zjednoczonych zdał sobie jasno sprawę z tego, że przyjęta koncepcja rozgromienia sił FWN siłami wojsk[illegible] reżimu sajgońskiego, uzbrojonymi i kierowanymi przez amerykańskich "doradców wojskowych", załamała się. Dlatego też Amerykanie przeszli w drugim okresie wojny do bezpośredniego zaangażowania swoich sił zbrojnych w wojnie w Wietnamie.

Oceniając, że rok 1965 będzie dla Wietnamu Południowego decydujący, że siły FWN rozpoczną generalną ofensywę w celu osiągnięcia ostatecznego zwycięstwa i w związku z tym wyjdą z gór z zamiarem przecięcia kraju na dwie części i zepchnięcia wojsk sajgońskich do morza, dowództwo [illegible] sił zbrojnych USA doszło do wniosku, że armia południowo-wietnamska nie ma wystarczających sił do [illegible] prowadzenia skutecznej walki z partyzantami, przy równoległym zabezpieczeniu ochrony baz, szlaków komunikacyjnych i ośrodków administracyjno-politycznych. Zdaniem Amerykanów, wytworzona sytuacja wymagała przede wszystkim zwiększenia sił zbrojnych, zwłaszcza, że perspektywy wzrostu armii południowo-wietnamskiej były bardzo nikłe. Stąd też, według oceny Amerykanów jedynym źródłem zwiększenia sił zbrojnych mógł być tylko szybki przerzut do Wietnamu Południowego oddziałów amerykańskich i ich bezpośrednie zaangażowanie w wojnie.

Jednocześnie z decyzją przerzutu do Wietnamu oddziałów i związków, dowództwo [illegible] sił zbrojnych USA w Sajgonie /zorganizowane w styczniu 1962 r./ opracowało nowy plan działań przeciwpartyzanckich w dwóch wariantach[x/]. W planie tym główną rolę w zwalczaniu oddziałów FWN powierzono [illegible] siłom zbrojnym USA. Wspólny dla obydwu wariantów planu był ogólny zamiar odizolowania Wietnamu Południowego, przy pomocy odpowiednio rozbudowanych obozów wojsk specjalnego przeznaczenia, od strony Laosu i Kambodży oraz wzbronienie w ten sposób rzekomego dopływu z zachodu nowych sił; zabezpieczenie wschodniego wybrzeża za pomocą okrętów patrolowych przed tzw.infiltracją z morza, rozbudowa

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.I. Wyd.Zarz.II Szt.Gen. 1965 r.

na wschodnim wybrzeżu silnych baz wypadowych /tzw. enklaw/ oraz niedopuszczenie do przecięcia kraju na dwie części przez siły FWN. Warianty planu różniły się jedynie zakładanym celem końcowym, sposobem działań i w związku z tym ogólną ilością zaangażowanych sił.

Wariant pierwszy planu zakładał całkowite oczyszczenie Wietnamu Południowego od partyzantów. Zgodnie z tym wariantem, planowano budowę dużej ilości baz - enklaw nadmorskich, stopniowe ich poszerzanie i połączenie w umocniony pas nadmorski. Następnie, przy silnym wsparciu lotnictwa, wykonanie z tego pasa natarcia ogólnego w kierunku zachodnim celem zniszczenia i wyparcia partyzantów. Zajmowane tereny zamierzano umocnić, a następnie zorganizować tam władze lokalne, aby w ten sposób nie dopuścić do ponownego odrodzenia się oddziałów partyzanckich. Realizacja tego wariantu planu wymagała jednak olbrzymich sił oraz prowadzenia kosztownej wojny w ciągu 3-5 lat. W związku z tym wariant pierwszy odrzucono i przyjęto do realizacji drugi, zdaniem Amerykanów, znacznie skracający przewidywany okres wojny i zapewniający zwycięstwo nad siłami FWN Wietnamu Południowego.

Wariant drugi planu /realizowany obecnie/ zakłada fizyczne wyniszczenie partyzantów. W myśl tego planu, podobnie jak poprzedniego, w celu zapobieżenia rzekomej infiltracji z zewnątrz na granicy z Laosem i Kambodżą, planowano rozbudowę szeregu obozów wojsk specjalnego przeznaczenia, a u wybrzeży wschodnich stałe patrolowanie okrętów [illegible] 7 Floty. W środkowej części Wietnamu Południowego planowano wzmocnienie bazy w Pleiku oraz utworzenie nowej bazy An Khe /w bazie tej rozmieszczono później 1 dywizję kawalerii powietrznej/, których głównym zadaniem miało być zapobieżenie rozcięcia kraju na dwie części przez partyzantów. Na wschodnim wybrzeżu zaplanowano budowę szeregu silnych baz - enklaw, przewidzianych jako bazy wypadowe wojsk USA [illegible] do prowadzenia bezpośrednich uderzeń na wykryte zgrupowania partyzantów. Końcowym celem tego planu miało być rozdrobnienie sił partyzanckich na małe grupy, izolowanie ich od siebie, a następnie dezorganizowanie, niszczenie, załamanie ich morale i w konsekwencji - zmuszenie do zaprzestania walki.

Realizacja tego planu obejmowała dwa etapy: etap przygotowawczy do bezpośredniej interwencji związków taktycznych i oddziałów sił lądowych USA i etap bezpośredniego wejścia ich do walki.

Etap przygotowawczy do bezpośredniej interwencji wojsk USA obejmował, obok, omówionego wyżej planowania użycia sił i środków, rozbudowę baz wypadowych - enklaw - na wybrzeżu wschodnim oraz szybki przerzut do Wietnamu Południowego nowych oddziałów, uzbrojenia i sprzętu. Ponadto prowadzono intensywne rozpoznanie rejonów opanowanych przez siły FWN.

Przerzut do Wietnamu Południowego objął oddziały bojowe, techniczne, obsługi, uzbrojenia oraz sprzęt do budowy portów, lotnisk, magazynów itp. W tym czasie rozpoczęto budowę lub rozbudowę dziesięciu baz wypadowych w rejonach: Phu Bai, Da Nang, Chu Lei, Qui Nhon, Nha Trang, Cam Ranh, Vung Tan, Bien Hoa, Ban Me Thaut, An Khe i Pleiku.

Jednocześnie z rozbudową baz przeprowadzano intensywne rozpoznanie rejonów opanowanych przez partyzantów, które zwalczano przy pomocy jednostek sił powietrznych.

Od sierpnia 1964 r. Amerykanie rozpoczęli bombardowanie DRW, rzekomo w odwet za udzielanie pomocy FWN Wietnamu Południowego. Uzasadnianie w ten sposób zbrodniczej działalności lotnictwa przeciwko suwerennemu państwu jest naiwne i świadczy tylko o brutalności imperializmu amerykańskiego, gwałcącego wszystkie umowy międzynarodowe. Działalność lotnictwa amerykańskiego zaangażowanego w wojnie w Wietnamie szczegółowo charakteryzują następne rozdziały niniejszego opracowania.

Okres przygotowawczy trwał około 5 miesięcy i zakończył się w połowie sierpnia 1965 r. 18 sierpnia tego roku wojska USA stoczyły pierwszą, samodzielną, dwudniową bitwę w rejonie płd m. Chu Lai, w której wzięły udział cztery bataliony amerykańskiej piechoty morskiej, silnie wsparte lotnictwem i artylerią okrętową.

Bitwa pod Bhu Lai stanowi przełom w dotychczasowym zaangażowaniu się Amerykanów w wojnie w Wietnamie. Jest ona jaskrawym świadectwem bezpośredniej interwencji sił zbrojnych USA w Wietnamie.

Tak w ogólnych zarysach kształtowała się sytuacja polityczno-militarna w Wietnamie w omawianym okresie. Należy z całą stanowczością stwierdzić, że gdyby nie bezpośrednia interwencja USA, Wietnamczycy dawno sami załatwiliby między sobą sprawy przeobrażeń ustrojowych. Brutalna interwencja USA zahamowała na jakiś czas ten proces i wtrąciła naród wietnamski w odmęt straszliwych cierpień, które można porównać z gehenną narodów Europy znajdujących się w przeszłości pod okupacją hitlerowską. Najgorsze jest to, że poczynania Amerykanów w Wietnamie realizowane są pod hasłami zapewnienia dobrobytu, wolności, sprawiedliwości społecznej i demokracji zagrożonych rzekomo przez komunistów. Jest to oczywistym kłamstwem, czego dowodem jest spalona ziemia, zatrute zboże, całe rodziny uduszone gazem w schronach, bombardowania niewinnych ludzi, których jedynym przestępstwem było to, iż pragnęli żyć w wolnym i niepodległym kraju.

Trwające bombardowania wzmogły nienawiść i wolę walki narodu wietnamskiego, wpędzonego w dżunglę działaniami wojennymi. Terror i bezprawie spowodowały, że Amerykanie mają przeciwko sobie większość narodu. Nie tylko komunistów, lecz wszystkie patriotyczne siły zgrupowane w FWN /socjaliści, demokraci, buddyści i katolicy/, które łączą wyzwolenie z niezbędnymi reformami, likwidacją majątków obszarniczych, zaległych czynszów dzierżawczych. Wszystkich, którzy chcą położyć kres wyzyskowi kolonialnemu i pragną swobód obywatelskich, uczciwych wyborów oraz rządu z woli ludu. Na przeszkodzie jednak stoją Amerykanie. To oni próbują utrzymać rezerwat przeszłości i zatrzymać koło historii. Przeciwko sobie wreszcie mają cały naród Demokratycznej Republiki Wietnamu, który poznał smak prawdziwej wolności i gotów jest walczyć na śmierć i życie o jej zachowanie.

Wojna w Wietnamie nie przysporzyła Stanom Zjednoczonym ani chwały, ani przyjaciół, nastomiast wywołała wielkie zaniepokojenie wśród ich sojuszników i niezliczone protesty na całym świecie. Narody świata pojmują niebezpieczeństwo polityki gwałtu i widzą w podejmowanych przez USA próbach sterroryzowania DRW zagrożenie pokoju na całym świecie.

Przedstawiony rozwój wydarzeń w Wietnamie nie daje odpowiedzi na pytanie zasadnicze: jakie są przyczyny tak głębokiego zaangażowania się rządu USA w agresywną wojnę w Wietnamie. 26 marca 1964 r. sekretarz obrony USA McNamara usiłował dać odpowiedź na to pytanie uzasadniając koniecznością udzielenia pomocy reżimowi sajgońskiemu /na jego prośbę/, w utrzymaniu niepodległości zagrożonej przez "atak komunistów"x/. Jednakże, rzeczywistą przyczyną jest znaczenie strategiczne Azji Południowo-Wschodniej dla imperializmu amerykańskiego dążącego do ograniczenia wpływów komunistycznych w tej części świata, zahamowania ruchów emancypacyjnych narodów pozostających jeszcze w mniejszym lub większym stopniu pod wpływem byłych mocarstw kolonialnych oraz stworzenie bazy wypadowej przeciwko Chińskiej Republice Ludowej i ZSRR.

II. ORGANIZACJA, BAZOWANIE I WYPOSAŻENIE LOTNICTWA USA ZAANGAŻOWANEGO W AGRESYWNEJ WOJNIE W WIETNAMIE

1. Narastanie sił lotnictwa USA w Wietnamie Południowym i Syjamie oraz wzdłuż wybrzeży wietnamskich w latach 1965-1966

Po fiasku ukrytej interwencji USA w Wietnamie Południowym w pierwszym okresie wojny /1961-1964 r./, w którym zakładano zdławienie ruchu narodowo-wyzwoleńczego siłami wojsk reżimu sajgońskiego, Amerykanie przeszli do jawnej agresji. Pociągnęło to za sobą konieczność zaangażowania w wojnie wszystkich rodzajów wojsk i służb, a wśród nich - znacznych sił lotnictwa. Stąd też z chwilą rozpoczęcia agresji i w miarę jej trwania USA ciągle przerzucały do Wietnamu Południowego i Syjamu, obok innych rodzajów wojsk - nowe pododdziały i oddziały lotnictwa taktycznego.

Narastanie sił lotnictwa USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie w okresie od 1965 do 1966 r. przedstawia poniższy wykres:

---

x/ Swiat w przekroju, 1955 r., str.350.

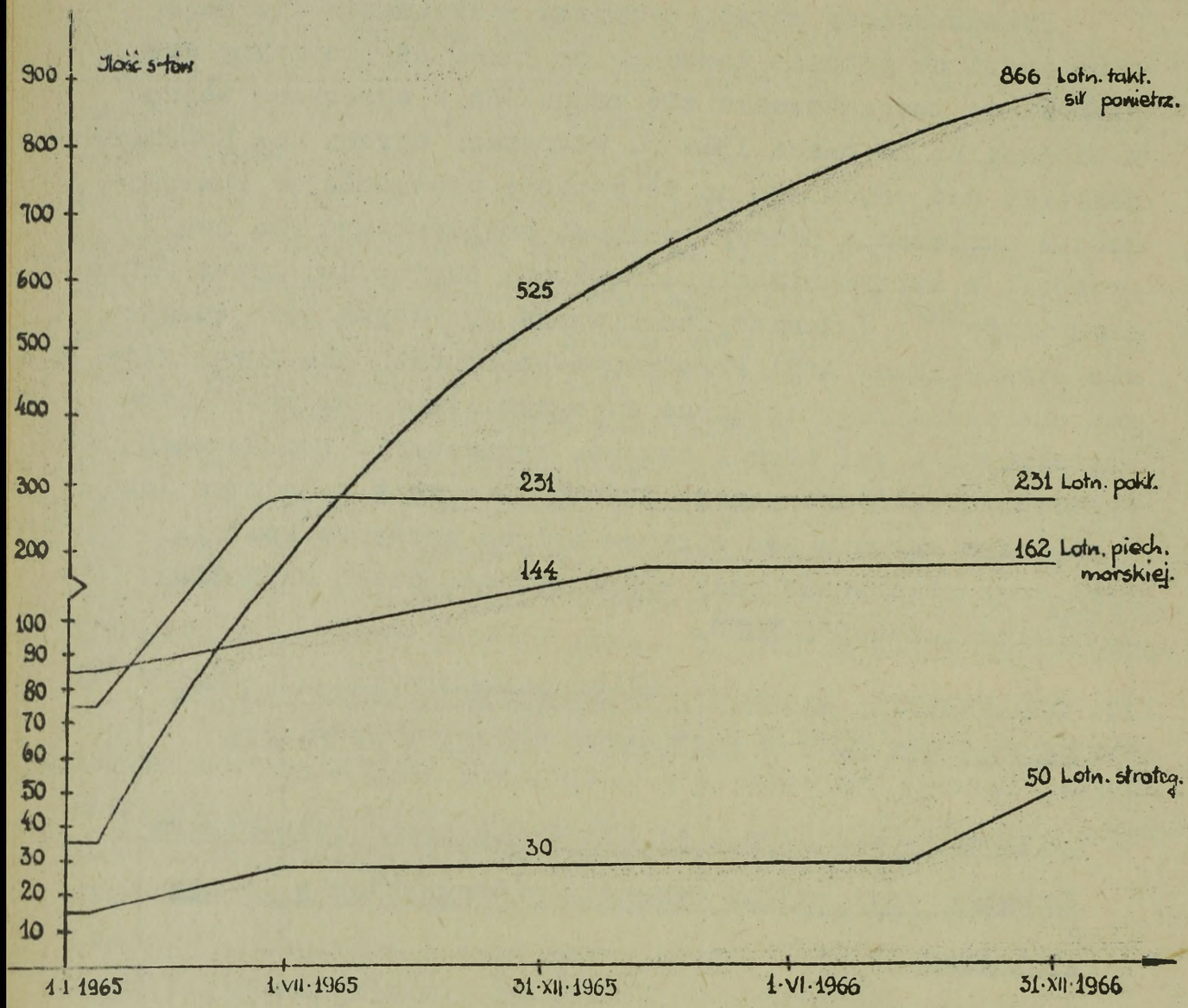

Jak wynika z wykresu w okresie 1965-1966 r. stan lotnictwa taktycznego sił powietrznych wzrósł przeszło dwukrotnie, lotnictwa pokładowego - prawie trzykrotnie, lotnictwa piechoty morskiej - prawie dwukrotnie i lotnictwa strategicznego - przeszło trzykrotnie.

Szczegółowe zestawienie ilustrujące narastanie lotnictwa sił powietrznych i sił morskich USA w wojnie w Wietnamie w latach 1965-1966 przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj lotnictwa	Miejsce bazowania	Rodzaj samolotów	1965 rok 1.01	1965 rok 1.07	1965 rok 31.12	1966 rok 1.06	1966 rok 31.12
Lotnictwo sił powietrznych[x]	WIETNAM POŁUDNIOWY	taktyczne myśliw.	-	168	366	320	471
		taktyczne bomb.	-	-	48	48	48
		myśliwsko OPK	-	-	25	25	25
		rozp.takt.	-	18	18	72	72
		rozp.strateg.	-	-	-	6	6
		Razem:	-	186	457	471	622
	SYJAM	taktyczne myśliw.	36	36	68	230	234
		rozp.takt.	-	-	-	10	10
		Razem:	36	36	68	240	244
	Ogółem w siłach powietrznych		36	222	525	711	866
Lotnictwo piech.morsk.	WIETNAM POŁUDNIOWY	Taktyczne myśliw.	80	126	126	144	144
		rozp.takt.	8	18	18	18	18
		Razem:	88	144	144	162	162
Lotnictwo pokładowe sił morskich[xx]	ZATOKA TONKIŃSKA	taktyczne myśliw.	70	210	210	221	210
		rozp.takt.	6	21	21	21	21
		Razem	76	231	231	242	231
Lotnictwo strat.	GUAM	bombowce B-52	15	30	30	30	50
O G O Ł E M :			215	627	930	1145	1309

x/ Działania bojowe lotnictwa sił powietrznych USA w wojnie w Wietnamie między innymi wykorzystują się w szkoleniu taktyczno-bojowym personelu latającego. W tym celu USA stosują stałą rotację personelu latającego i całych pododdziałów bojowych lotnictwa taktycznego. Dotychczas okres "praktyki bojowej" pilota na samolocie bojowym wynosił 3 miesiące. Obecnie pilot jest obowiązany do wykonania około 100 lotów bojowych nad DRW /Komunikat Rozpoznawczy za okres 3-9.02.1967 r. wyd. Zarz.II. Szt.Gen./.

xx/ Podobnie jak w siłach powietrznych USA stosują również rotacje lotniskowców uderzeniowych, zaangażowanych bezpośrednio w wojnie w Wietnamie. W dotychczasowych działaniach wojennych w Wietnamie brały udział prawie wszystkie lotniskowce wchodzące w skład Floty Pacyfiku oraz

Powyższe zestawienie narastania lotnictwa sił powietrznych i morskich USA w wojnie w Wietnamie wskazuje, że w okresie dwóch lat, stan lotnictwa bojowego, zaangażowanego bezpośrednio w działaniach bojowych DRW i sił FWN Wietnamu Południowego wzrósł 6-krotnie, przy czym średni, miesięczny przyrost wynosił 46 samolotów bojowych. Szczególnie duży i systematyczny wzrost ilościowy sił powietrznych USA w Wietnamie Południowym i Syjamie obserwuje się od lutego 1965 r. tj. od czasu rozpoczęcia systematycznych uderzeń lotnictwa na obiekty DRW.

Lotnictwo sił morskich /pokładowe i piechoty morskiej/ USA zaangażowane bezpośrednio w wojnie w Wietnamie swój szczyt wzrostu ilościowego osiągnęło w połowie 1965 r., poziom ten w zasadzie został utrzymany do końca 1966 r.

2. Bazowanie lotnictwa USA w Wietnamie Południowym i Syjamie

Narastanie ilościowe lotnictwa sił powietrznych i piechoty morskiej USA wymagało posiadania odpowiedniej ilości i jakości baz lotniczych. W 1965 r. w Wietnamie Południowym lotnictwo to bazowało w pięciu głównych bazach lotniczych: Tan San Nhut, Da Nang, Bien Hoa, Chu Lai i Cam Banh. Ponadto w 1966 r. oddano do użytku dwie nowo wybudowane bazy lotnicze w m. Tua Nga i Phan Rang. Oprócz głównych baz lotniczych na terytorium Wietnamu Południowego znajduje się cały szereg baz pomocniczych / w m.Pleiku, Nha Trang, Soc Treng, Can Thao, Qoi Nhon/, w których w zasadzie bazują samoloty i śmigłowce sił lądowych.

Na terytorium Syjamu, lotnictwo taktyczne sił powietrznych Stanów Zjednoczonych dysponuje bazami lotniczymi w m. Udon, Nakon Phanom, Ubom, Norat, Takli, Don Muang, Sattahip /baza

/d.c.ze str.35 /

jeden - ze składu Floty Atlantyku /lotniskowiec "Indepedence". Ogółem do czerwca 1966 r. brało udział w tych działaniach 11 z 16 lotniskowców uderzeniowych znajdujących się w składzie sił morskich USA. Każdy lotniskowiec przebywa w rejonie bezpośrednich działań bojowych średnio jeden miesiąc /rozwój działań wojennych w Wietnamie cz.II, str.95 - wyd. Zarz.II Szt.Gen. 1966 r./.

samolotów B-52/.

Bazy lotnicze posiadają 1-2 pasy startowe o długości 3 000 m, drogi kołowania, stoiska samolotów, urządzenia startu i lądowania, magazyny, hangary i inne stałe urządzenia lotniskowe.

Stosunkowo mała liczba lotnisk w Wietnamie Południowym powoduje duże obciążenie baz głównych. Np. w bazie lotniczej Tan Son Nhut stacjonuje ponad 300 samolotów i śmigłowców, w ciągu jednego miesiąca 1965 r. w bazie tej dokonano ponad 30 tysięcy startów i lądowań.

W większości baz stoiska samolotów bojowych są obwarowane /z dwu lub trzech stron samolotu/ pryzmami worków z piaskiem na wysokość nieco powyżej skrzydła i długości nieco większej niż samolot /z przodu samolotu nie ma żadnej ochrony/.[x/] Ma to chronić samoloty przed rażeniem odłamkami min moździerzowych i pociskami broni maszynowej, w wypadku uderzenia partyzantów na bazę.

Odstępy między samolotami wynoszą około 30-40 m. Wszystkie bazy lotnicze są ogrodzone dwoma-trzema rzędami płotu z drutu kolczastego, a z niektórych kierunków również osłaniane są polami minowymi. Ponadto są one strzeżone przez liczne stanowiska ogniowe rozbudowane wokół bazy i patrole. Niektóre z baz /jak np. Da Nang/, znajdujące się w rejonach bardziej zagrożonych przez partyzantów są bronione przez duże oddziały wojsk lądowych.

W każdej bazie lotnictwa taktycznego utrzymuje się odpowiednią ilość samolotów w różnych stopniach gotowości bojowej:[xx/]

- gotowość do startu po upływie 5 minut od otrzymania sygnału;
- gotowość do startu po upływie 15 minut;
- gotowość do startu po upływie 30 minut;
- gotowość do startu po upływie 60 minut.

---

x/ Relacja ustna ppłk.dypl. Cz.Wasilewicza- styczeń 1967 r.
xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. Cz.I, str.89. Wyd. Zarz,II, Szt.Gen. - 1965 r.

5. Schemat bazowania lotnictwa amerykańskiego w Wietnamie Południowym i Syjamie - załącznik nr 1.

3. Organizacja lotnictwa USA działającego w Wietnamie

Struktura organizacyjna lotnictwa USA działającego w Wietnamie ulega ciągłym zmianom, wynikającym z systematycznej rotacji pododdziałów lotniczych 7 Armii Lotnictwa Taktycznego /ADT/ i lotniskowców uderzeniowych oraz zwiększania ilości samolotów lotnictwa taktycznego. Najprawdopodobniej nie zmieniają się tylko sztaby skrzydeł lotniczych, natomiast poszczególne eskadry ulegają ciągłym zmianom.

W wyniku przebazowania na lotniska Wietnamu Południowego i Syjamu nowych jednostek lotnictwa taktycznego sił powietrznych i piechoty morskiej USA, przy uwzględnieniu lotnictwa pokładowego na trzech stale działających wzdłuż wybrzeży Wietnamu lotniskowców uderzeniowych 7 Floty, lotnictwo USA działające w Wietnamie miało w końcu 1966 r. strukturę organizacyjną przedstawioną w załączniku nr 2.

Schemat organizacyjny opiera się na etatowych stanach pododdziałów lotniczych bez uwzględnienia strat. Stan ilościowy samolotów w poszczególnych bazach lotniczych w Syjamie przyjęto na podstawie materiałów radzieckich.

4. Charakterystyka samolotów USA biorących udział w działaniach wojennych w Wietnamie

Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotów USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie przedstawione są w załączniku 3/1-17.

W wojnie w Wietnamie USA zaangażowały najnowsze typy samolotów będących aktualnie na uzbrojeniu lotnictwa taktycznego sił powietrznych i morskich. Samoloty te charakteryzują się korzystnymi danymi technicznymi i różnorodnym uzbrojeniem oraz są wyposażone w nowoczesny sprzęt nawigacyjny i elektroniczny. Wyposażenie specjalne umożliwia tym samolotom działanie w różnych warunkach atmosferycznych i atakowanie celów z małej wysokości.

W wojnie w Wietnamie USA zaangażowały następujące typy samolotów bojowych:

- ze składu [illegible] sił powietrznych USA:
  - taktyczne samoloty myśliwskie /myśliwsko-bombowe/: F-100, F-104, F-105, F-4C i F-5A;
  - samoloty bombowe: B-52 i B-57;
  - samoloty myśliwskie OPK - F-102;
  - samoloty szturmowe /tłokowe/ - A-1E;
  - samoloty rozpoznawcze: RF-101, RF-4C, RB-66 i U-2;
- ze składu [illegible] sił morskich USA:
  - samoloty szturmowe: A-3B, A-4, A-6A i A-1E;
  - samoloty rozpoznawcze RF-8.

Z wyjątkiem samolotów A-1A, A-3D, A-4D i A-6, które mają prędkość poddźwiękową /580-1100 km/godz./ i pułap do 15 000 m, pozostałe taktyczne myśliwce sił powietrznych i morskich posiadają prędkość naddźwiękową w granicach od 1900-2500 km/godz. i pułap praktyczny od 15000 do 20 000 m. Zasięg działania wszystkich taktycznych myśliwców mieści się w granicach od 3000 do 5000 km.

Samoloty bombowe B-57 i B-52 są przestarzałe, jednak w warunkach wojny w Wietnamie ze względu na stosunkowo duży udźwig bomb /27 000 kg/ i duży zasięg /B-52/ są poważnym środkiem uderzeniowym.

Samoloty rozpoznawcze spełniają wymogi stawiane przed współczesnym samolotem rozpoznawczym tak pod względem osiągów jak i wyposażenia w aparaturę fotograficzną. Graficzne przedstawienie podstawowych osiągów samolotów bojowych USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie - załącznik nr 4.

Przyjrzyjmy się szczegółowiej charakterystyce kilku typów samolotów sił powietrznych i morskich, najczęściej wykorzystywanych w działaniach bojowych w Wietnamie, które ze względu na wysokie właściwości bojowe znajdować się będą jeszcze przez długi okres czasu na wyposażeniu sił powietrznych i morskich USA.

Taktyczny myśliwiec sił powietrznych i morskich USA F-4 "Phantom II" jest jednym z najbardziej nowoczesnych

Dane taktyczno-techniczne samolotów sił powietrznych i morskich USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie przedstawia poniższa tabela:

Oznaczenie samolotu	Załoga	Ilość silników	Prędkość maks. km/g.	Pułap prakt. /m/	Zasięg maksym. /km	Uzbrojenie		
						Strzel. Liczba, kaliber /mm/	Rakiet. Liczba, kal.typ.	Bombowe Udźwig maksymalny /kg
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Taktyczne myśliwce /myśl-bomb./ sił powietrznych							
F-100D	1	1	1480	16500	3300	4x20	4Si, 2 Bul.	3380
F-104	1	1	2250	16760	3000	1 Vulcan	8Si, 2 Bul.	1800
F-105	1	1	2200	15860	3200	= " =	4Si, 2 Bul.	5400
F-4C	2	2	2585	21350	4800	=	6Si. 4 Bul.	6000
F-5A	1	2	1500	15250	3000	2x20	2 Bul.4 Si.	1800
A-1E	1	1	580	7600	4800	4x20	8 x 127	2940
	Taktyczne myśliwce i szturmowce sił morskich							
F-4B	2	2	2585	21350	4800	=	6Sp. 4 Bul.	6000
F-8	1	1	1630	18000	2000	4x20	2 Bul.4 Si.	1800
A-3B	3	2	1000	13700	5000	2-4x20		5800
A-4	1	1	1100	15000	3200	2x20	2Si. 2 Bul.	2700
A-6	4	2	1100	10000	4800	=	2 Bul.	8000
	Taktyczne samoloty rozpoznawcze sił powietrznych i morskich							
RF-101O	1	2	1900	16500	4200	=	3xFalk.	7 ap.foto
RF-4CiB	2	2	2580	21350	4800	=	6xSi.	3 -"-
RB-66	3	2	1050	13700	5000	2x20	=	5 -"-
RF-8A	1	1	1630	18000	2000	=	4xSi.	5 -"-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Samoloty rozpoznania strategicznego							
U-2	2	1	900	20000	6000	=	=	1 ap.foto
	Samoloty bombowe lotnictwa taktycznego i strategicznego							
B-57	2	2	970	16000	5000	8x12,7		4500
B-52	6	8	1050	15500	18000	4x20	2 H.D.	27000
	Samoloty myśliwskie OPK							
F-102	1	1	1600	18000	2700	=	6xFalcon	-
	Samoloty dowodzenia i nadzorowania powietrznego							
EC-2A	5	2	590	9600	3200	=	=	-
OV-1 Mohawk	2	1	184	7565	848	2x12,7	38x70	-

Uwagi: Si. = Sidewinder, Sp. = Sparrow,
Bul. = Bullpup, H.D. = Hound Dog.

samolotów Stanów Zjednoczonych. Występuje zasadniczo w czterech wersjach:

-F-4B - podstawowa wersja produkowana dla sił morskich, przeznaczona w pierwszym rzędzie do przechwytywania celów powietrznych;

- F-4C wersja produkowana dla sił powietrznych /zamówiono ponad tysiąc samolotów F-4C i RF-4C/;

- RF-4C - wersja rozpoznawcza sił powietrznych;

- RF-4B - wersja rozpoznawcza sił morskich, zbliżona do wersji RF-4C.

Samolot był początkowo budowany tylko dla sił morskich Stanów Zjednoczonych, później polecono siłom powietrznym zmniejszyć plany zakupu samolotów F-105 oraz zunifikować wyposażenie lotnictwa sił morskich i sił powietrznych.

Różnice między wersją F-4C a wersją F-4B są nieznaczne. W wersji F-4B zastosowano inny, niż w wersji F-4C sprzężony system nawigacyjny /w wersji F-4C znajduje zastosowanie system bezwładnościowy/. Uzbrojenie samolotu F-4B do zwalczania celów powietrznych, co jest zasadniczym zadaniem tego samolotu, składa się z czterech pocisków Sparrow i dodatkowo na dwóch wysięgnikach dwóch pocisków Sparrow. W wersji F-4C pociski na wysięgnikach zastąpiono pociskami Sidewinder. W wersji F-4B zastosowano rozruch powietrzny, w wersji F-4C - dodatkowo rozrusznik prochowy. Poza tym w konstrukcjach samolotu i ich wyposażeniu oraz w osiągach nie ma większych różnic.

W nosie kadłuba jest umieszczony radiolokator typu APQ-72 stanowiący element układu celowniczego Aero 1 A. Pod radiolokatorem jest wbudowany celownik na podczerwień. Radiolokator APQ-72 pozwala na wykrywanie celów z odległości około 90 km.

Ciężar samolotu pustego wynosi około 13 tysięcy - 14 tysięcy kg. Wewnętrzny zapas paliwa wynosi 7 500 l. Maksymalny zapas paliwa łącznie z zewnętrznym wynosi 12 400 l. Ciężar startowy wersji F-4B wynosi 20 865 kg.

Samolot jest wyposażony w 5 punktów podwieszenia uzbrojenia do zwalczania celów naziemnych.

Samolot RF-4C i RF-4B jest zmodyfikowany przez przekonstruowanie nosa kadłuba mieszczącego wyposażenie rozpoznawcze samolotem F-4C. Specjalną uwagę zwrócono na łatwy dostęp do wyposażenia rozpoznawczego samolotu. Wyposażenie samolotu obejmuje radiostację KF, UKF, urządzenie ochrony ogona /LFF/, bezwładnościowy system nawigacyjny Litton ASN-48 /zmodyfikowany w stosunku do zastosowanego w samolocie F-4C/. Obok wyposażenia fotograficznego posiada radiolokator obserwacji bocznej i urządzenie do rozpoznania elektronicznego. Posiada również wyrzutnik ładunków oświetlających.

W wojnie w Wietnamie samoloty F-4 wykorzystywane były do wykonywania uderzeń szturmowych i do zabezpieczenia działań bojowych samolotów F-105D. W siłach powietrznych największy udział w nalotach na DRW /po samolotach F-105/, miały samoloty F-4C. Np. w jednym z typowych miesięcy 1965 r. siły powietrzne wykonały na DRW 1958 samolotolotów, w tym 581 było udziałem samolotów F-4C.

Ciężki myśliwiec taktyczny /myśliwsko-bombowy/ sił powietrznych USA F-105 w pewnym okresie czasu był jednym z najlepszych samolotów myśliwsko-bombowych Stanów Zjednoczonych. Ogółem wyprodukowano ich około 800 szt.

Pierwotnie główny nacisk położono na uzbrojenie nuklearne samolotu, zaś uzbrojenie konwencjonalne potraktowano jako sprawę drugorzędną.

Samolot jest wyposażony w fotel wyrzucający, umożliwiający ratowanie się pilota z małej wysokości. Zasadniczymi elementami wyposażenia elektronicznego są: dopplerowski system nawigacyjny AN/ANN-11 związany z autopilotem FC-5, radiostacja UKF, system nawigacyjny Tecan i radiolokacyjny system kierowania ogniem AN/ASG-19 obejmujący również radiolokator NASARR-14A.

Dopplerowski system nawigacyjny zabezpiecza wyjście z samolotu na cel z błędem nie przekraczającym 0,5% odległości.

Systemy elektroniczne NASARR i AN/ASG - 19 umożliwiają automatyczne wykonanie manewrów podczas zrzutu bomb, stabilizują samolot podczas ostatniej fazy nalotu i kierują zwolnieniem bomb. System ten został wypróbowany podczas

bombardowania z lotu nurkowego i poziomego w Wietnamie.

Wyjście do rejonu celu odbywa się również automatycznie, według z góry zaprogramowanej trasy lotu. Jeżeli cel nie daje wystarczającego odbicia sygnału radiolokacyjnego, wybrany zostaje pomocniczy, dający się zidentyfikować punkt celowania. Procedura przeliczania jest przeprowadzana w odniesieniu do tego punktu. Punkt identyfikacji może znajdować się albo na linii celu, albo z boku, jeśli potrzebne współrzędne zostały wprowadzone do systemu bombardowania przed atakiem. Początkowo stosowali Amerykanie w Wietnamie bombardowanie na kątach wznoszących,, ale ze względu na małą jego skuteczność zarzucili je.

Ciężar samolotu bez podwieszeń zewnętrznych z paliwem wewnętrznym /łącznie z paliwem w dodatkowym zbiorniku umieszczonym w komorze bombowej z amunicją do dział i pilotem wynosi około 17 250 kg. Zapas paliwa z trzema podwieszonymi zbiornikami /2 x 1700 l. + 1 x 2640 l./ wynosi 11 906 l.

Ciężar całkowity samolotu zmienia się w zależności od podwieszanego uzbrojenia i może wynosić około 24 tysięcy kilogramów.

Zapas amunicji do działka M-61 "Vulcan" może być wystrzelony w czasie około 11 sekund /szybkostrzelność działka wynosi 6 000 strzałów na minutę/.

W komorze bombowej o długości 4,5 m jest umieszczony pojedynczy wyrzutnik bombowy zmontowany na tłoku cylindra, w którym ciśnienie jest dostosowane do ciężaru bomby. Samolot jest wyposażony w dwa rodzaje urządzeń do pobierania paliwa /urządzenie sztywne i elastyczne/.

Długość rozbiegu samolotu przy maksymalnym ciężarze startowym wynosi 1524 m.

<u>Samoloty F-105</u> w wojnie w Wietnamie wykorzystywane są przede wszystkim do działań na DRW. Z ogólnej liczby nalotów jakie dokonują Amerykanie na DRW, 75-80% przypada na samoloty F-105 D, które startują z lotnisk w Syjamie i bazy lotniczej Da Nang. Na przykład w jednym tylko miesiącu w 1965 r. na ogólną ilość 1958 samolotolotów wykonanych na DRW przez siły powietrzne USA - 1274 samolotolotów wykonały samoloty F-105 D.

W ciągu jednego tygodnia na 331 samolotolotów wykonanych na DRW - 272 samolotoloty wykonały - F-105 D.[x/]

Według statystyki nalotów wynika, że zadania wykonywane przez samoloty F-105 tylko w niektórych wypadkach odbywają się przy prędkościach naddźwiękowych. Pomimo tego, właściwości samolotów na małych wysókościach oceniane są wyżej niż samolotu F-4C, które charakteryzują się w tych warunkach mniejszą prędkością.

Typowym uzbrojeniem samolotu F-105 w [illegible] są: 6 bomb po 340 kg lub 2 bomby po 910 kg lub 2 bomby po 1360 kg.

Pomimo poważnej ilości paliwa jaką samolot F-105 zabiera na swoim pokładzie, podczas dokonywania większości nalotów na DRW musi być tankowany w powietrzu. W wypadku przebywania w powietrzu około 3,5 godz. samoloty F-105 były tankowane w powietrzu dwa razy przez samoloty KC-135 bazujące w Syjamie na lotnisku Ubon.

Straty samolotów F-105 nad DRW, w/g danych amerykańskich wynosiły w 1965 r. 60 maszyn.[xx/]

Taktyczny samolot myśliwski F-5A sił powietrznych USA

W drugiej połowie października 1965 r. Amerykanie skierowali do Wietnamu Południowego nowo zorganizowaną 4503 doświadczalną eskadrę taktycznego lotnictwa myśliwskiego, na uzbrojenie której wprowadzono 12 samolotów F-5A. Eskadrę tę wysłano do Wietnamu w celu wypróbowania samolotów F-5A w bezpośrednich działaniach bojowych. Na podstawie wyników działań tej eskadry miały być określone walory bojowe samolotu F-5A oraz podjęta decyzja o ewentualnym wprowadzeniu go do uzbrojenia dalszych eskadr taktycznego lotnictwa myśliwskiego.

Ogólnie na podstawie wyników działań 4503 eskadry Amerykanie stwierdzają, że samolot F-5A spełnił planowane zamierzenia, wykazując wysokie walory bojowe.

---

x/ Wehr und Wirtschaft nr 11/1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 1, 1967. Wyd. Insp.Lotn.1967 r.
xx/ Tamże.

Samolot F-5 został zbudowany na bazie samolotu szkolnego T-38 Talon. Prace konstrukcyjne nad prototypem rozpoczęto w 1958 r. a pierwszy lot odbył się w lipcu 1959 r. Seryjna produkcja samolotów F-5 rozpoczęła się w połowie 1965 r. Dotychczasowe zamówienia wynoszą 350 samolotów tego typu.

Obecnie samolot F-5 występuje w dwóch podstawowych wersjach: F-5A i F-5B, które aktualnie znajdują się w seryjnej produkcji. Samolot F-5A jest jednomiejscowym myśliwcem przystosowanym do działań taktycznych oraz do wykonywania zadań przechwytywania powietrznego.

Samolot F-5B jest dwumiejscową, szkolno-bojową odmianą F-5A, przystosowaną do wykonywania zadań właściwych dla wersji F-5A i dodatkowo do prowadzenia szkolenia pilotażowego.

Ponadto obie wersje samolotu F-5 są przystosowane do wykonywania zadań rozpoznania. W tym celu, w miejsce uzbrojenia montuje się kamery fotograficzne i podwiesza się dodatkowo zbiorniki.

Samoloty F-5 poza wyżej wspomnianymi zaletami /możliwość prowadzenia różnorodnych działań/, charakteryzują się ponadto tym, że do prowadzenia działań bojowych nie wymagają specjalnie rozbudowanych lotnisk z betonowymi lub asfaltowymi pasami startowymi, lecz mogą działać z lotnisk trawiastych, zabierając przy tym pełny, wewnętrzny zapas paliwa i duży ładunek uzbrojenia. Dużą zaletą samolotu F-5A jest łatwość obsługi i stosunkowo krótki czas odtwarzania gotowości bojowej, który łącznie z tankowaniem paliwa i uzupełnianiem amunicji wynosi zaledwie 7,5 min.

Mimo stosunkowo dużego natężenia działań, wynoszącego około 60 godzin na samolot w ciągu miesiąca i wykonania 12 samolotami w ciągu 9 tygodni 1438 samolotolotów, stan sprawności technicznej samolotów eskadry wynosił średnio w tym czasie około 89%.

Samolot F-5 uzbrojony jest w dwa działka 20 mm i zapas amunicji umożliwiający mu prowadzenie ciągłego ognia przez 9 sekund oraz wyposażony w 7 zamków zewnętrznych do podwieszania uzbrojenia i dodatkowych zbiorników paliwa.

Ciężar pustego samolotu wynosi 3565 kg, maksymalny ciężar startowy 9117 kg. Maksymalny ciężar uzbrojenia - 2812kg.

Maksymalna ilość paliwa - 4289 l.

Długość rozbiegu w zależności od obciążenia wynosi od 530-1600 m.

Samolot szturmowy A-4 sił morskich USA

Dodźwiękowy samolot A-4 jest jednym z podstawowych samolotów pokładowych sił morskich USA. Prototyp został oblatany w 1954 r., a seryjną produkcję tych samolotów zakończono w 1964 r. Ogółem wyprodukowano około 1500 samolotów tego typu.

Kolejno powstawało pięć wersji samolotów A-4:

- A-4A - wersja pierwsza, oddana do eksploatacji w drugiej połowie 1956 r.;
- A-4B - wersja zmodyfikowana, oblatana na początku 1956 r.;
- A-4C - wersja zbliżona do A-4B z ulepszonym wyposażeniem pokładowym, oblatana w sierpniu 1958 r.;
- A-4D - wersja wyposażona w silnik Pratt Whitnej JT8B-1;
- A-4E - wersja z silnikiem o większym ciągu /w produkcji seryjnej w 1964 r./.

Pierwsze dostawy samolotów A-4 rozpoczęły się w końcu 1962 r.

Konstrukcja poszczególnych, dalszych wersji jest podobna do wersji A-4B. Kolejne wersje otrzymywały stopniowo zmodyfikowane wyposażenie radiolokacyjne, zaś A-4C otrzymał radiolokator o większej mocy, co przedłużyło jego długość kadłuba o 24 mm. W samolocie tym jest również trójosiowy autopilot oraz fotel do ratowania się na małych wysokościach.

Ciężar samolotu pustego wynosi:

- wersja A-4B - 3765 kg
- wersja A-4C - 4336 kg
- wersja A-4E - 4218 kg

W wersji A-4B wewnętrzny zapas paliwa wynosi 2915 l., a w wersjach A-4C/A E po 3027 l.

Samolot A-4 jest wyposażony w trzy punkty podwieszania uzbrojenia /A-4D i E - 5 punktów/.

W wersjach A-4A, A-4B i A-4C na punkcie podkadłubowym można podwiesić uzbrojenie o ciężarze 1360 kg, na dwóch punktach podskrzydłowych po 450 kg - łącznie 2.260 kg.

W wersji A-4E łączny ciężar podwieszonego uzbrojenia może sięgać do 3720 kg.

Uzbrojenie podwieszane może składać się z bomb jądrowych, konwencjonalnych, pocisków rakietowych "powietrze-ziemia", wyrzutników niekierowanych pocisków rakietowych, pocisków Sidewinder, Bullpup i torped.

Prędkość, pułap i zasięg wszystkich wersji są w zasadzie jednakowe.

W działaniach wojennych w Wietnamie biorą udział wszystkie wersje samolotu A-4. Samolot A-4 podobnie jak w siłach powietrznych F-105, jest podstawowym środkiem uderzeniowym lotnictwa sił morskich. Ponad 75% wysiłku lotnictwa sił morskich w wojnie w Wietnamie realizowane jest przez samoloty A-4. Samoloty te wykorzystywane są również do działań nocnych. Bazują one na lotniskowcach uderzeniowych i w bazie lotniczej Chu Lai /samoloty piechoty morskiej/. Stosunkowo dobre właściwości taktyczne samolotów A-4 przy dobrze wyszkolonym personelu latającym czynią z nich skuteczny środek uderzeniowy, spełniający wymogi współczesnego samolotu szturmowego.

Samolot szturmowy A-6A lotnictwa sił morskich USA

Pokładowy, dodźwiękowy samolot A-6 jest przeznaczony do działań szturmowych na małych wysokościach, w dowolnych warunkach atmosferycznych w dzień i w nocy. Prototyp został oblatany w 1960 r. Posiada elektroniczne wyposażenie pokładowe zapewniające działanie w nocy i trudnych warunkach atmosferycznych oraz automatyczny zrzut bomb w optymalnym punkcie trasy lotu.

Maksymalny ciężar startowy samolotu wynosi około 24 500 kg. Jest przystosowany do tankowania w powietrzu. Posiada pięć punktów podwieszenia uzbrojenia. Na każdym punkcie można podwiesić ciężar 1633 kg. Typowe uzbrojenie składa się z 30 bomb po 225 kg /po 6 na każdym punkcie/ lub dwóch pocisków Bullpup i trzech bomb po 900 kg/.

W wojnie wietnamskiej samoloty A-6A wykorzystywane są do zwalczania obiektów o dużej odporności. Samoloty te wykorzystywane są przede wszystkim w działaniach nocnych /80% samolotolotów/.

Mankamentem samolotu A-6A, stwierdzonym w czasie działań bojowych, jest brak działek pokładowych. W 1965 r. nad DRW strącono 4 samoloty A-6A. Zgodnie z opinią Amerykanów nie spełnił on pokładanych w nim nadziei.

Taktyczny samolot myśliwski F-8 lotnictwa sił morskich USA

Ponaddźwiękowy samolot F-8 jest obok F-4B podstawowym samolotem myśliwskim sił morskich USA. Prototyp tego samolotu oblatano w 1955 r. W latach 1956 - 1964 wyprodukowano około 1200 samolotów wersji F-8A, B,C,D,E i wersję rozpoznawczą RF-8A.

Różnice konstrukcyjne poszczególnych wersji F-8 są nieznaczne.

Samoloty F-8 posiadają współczesne wyposażenie elektroniczne, zapewniające działanie w dowolnych warunkach atmosferycznych i w nocy. Samolot może być wykorzystywany do zwalczania celów naziemnych i przechwytywania celów powietrznych. Posiada dwa wsporniki pod kadłubem do podwieszania pocisków rakietowych i dwa podwieszenia pod skrzydłami /po jednym pod każdym skrzydłem/.

Wersja rozpoznawcza F-8 - RF-8A oblatana została w grudniu 1956 r. Wyprodukowano 144 samolotów tego typu.

Samolot RF-8A jest wyposażony w trzy aparaty fotograficzne typu CAX-12 i KA-17.

W wojnie w Wietnamie samoloty F-8 i RF-8A wykorzystywane są do zabezpieczenia działań bojowych innych rodzajów lotnictwa, prowadzenia rozpoznania powietrznego i działań szturmowych /F-8/.

5. Charakterystyka środków rażenia stosowanych przez lotnictwo USA w wojnie w Wietnamie

Lotnictwo sił powietrznych i morskich USA w działaniach bojowych w Wietnamie stosuje bomby lotnicze, kierowane

i niekierowane pociski rakietowe oraz działka pokładowe.

Charakterystyka tych środków rażenia podana jest poniżej.

Bomby lotnicze:

Do działań na różnego rodzaju obiekty, lotnictwo amerykańskie stosuje bomby burzące, odłamkowe, zapalające, napalmowe, dymne i oświetlające.

Bomby burzące są używane w działaniach na mosty, lotniska, składy, koszary, środki OPL, obiekty przemysłowe i inne cele powierzchniowe. Na początku działań bojowych używane bomby o ciężarach 50-100 kg, jednak z powodu małej ich skuteczności rażenia zaczęto używać bomb 125-250 kg i 450-950 kg.

Od maja 1965 r. lotnictwo taktyczne sił powietrznych i morskich USA stosuje w Wietnamie nowy typ bomby lotniczej o nazwie GP-250 "Snake Eye". Cechą charakterystyczną tej bomby jest zastosowanie specjalnego stabilizatora, umożliwiającego dokonywanie bombardowania z małych wysokości. Stabilizator jest wyposażony w specjalne lotki hamujące, które otwierają się po zrzucie bomby i zmniejszają prędkość jej opadania. Umożliwia to oddalenie się samolotu od niebezpiecznej strefy wybuchu bomby podczas bombardowania z małej wysokości lotu. Ponadto lotki te zapewniają odpowiedni kąt upadku bomby, co zwiększa prawdopodobieństwo jej eksplozji. Dodatkowa zaleta tej bomby polega na tym, że przy upadku na teren bagnisty, lotki uniemożliwiają jej zatonięcie przed wybuchem. Podczas zrzutu bomby "Snake Eye" ze średniej wysokości stabilizator jest unieruchamiany i bomba działa tak samo jak klasyczna. Bomba waży 113 kg i posiada dwa zapalniki elektryczne /głowicowy i denny/.

W działaniach wojennych w Wietnamie lotnictwo USA stosuje aerodynamiczne bomby burzące, które posiadają wydłużony korpus, ostrą przednią część i opływowy stabilizator. Bomby te cechuje duża stateczność i celność. Podczas działań na mosty, przeprawy, składy, sprzęt bojowy, bomby te są używane z zapalnikami natychmiastowego działania. Najbardziej rozpowszechnionymi bombami tego typu są: 350 kg bomba M-117 i 227 kg bomba Mk-82.

Do niszczenia linii komunikacyjnych na terytorium DRW siły powietrzne USA stosują bomby burzące z zapalnikami natychmiastowego działania oraz w celu opóźnienia prac remontowych - z zapalnikami ze zwłoką /od 2 godzin do 7 dób/. Procent bomb z zapalnikami ze zwłoką wynosił podczas niektórych nalotów 80%.

Bomby odłamkowe są stosowane do zwalczania ludzi, środków OPL oraz w uderzeniach na różnego rodzaju składy i osiedla. Bomby te są zrzucane w specjalnych zasobnikach SUU-7A lub SUU-10A, podwieszanych pod kadłubem i skrzydłami samolotu. W zależności od rodzaju bomb w zasobniku można pomieścić od 350 do 500 bomb. Ciężar jednej bomby kasetowej wynosi około 0,8 kg. Ciężar pustego zasobnika wynosi około 60 kg, załadowanego - 280-300 kg.

Do oślepiania stanowisk artylerii przeciwlotniczej, przed wykonaniem uderzenia przez lotnictwo szturmowe i do oznaczania celów, Amerykanie stosują w działaniach na DRW bomby dymne typu AN/M-47A4 o ciężarze 47,6 kg.

Bomby zapalające i zbiorniki napalmowe M-116A1, M-116A2 i Blu-1B Amerykanie stosują podczas działań na składy, koszary i stanowiska artylerii przeciwlotniczej. Zbiorniki napalmowe mają korpus ze stopu aluminiowego, który ulega zniszczeniu podczas uderzenia o ziemię. Zbiornik M-116A2 różni się od M-116A1 wzmocnioną konstrukcją, która umożliwia zrzut na większej prędkości lotu. Zbiorniki są napełniane gęstą masą zapalającą typu NPZ, która jest rozrzucona przez dwa ładunki prochowe. Zapalanie masy NPZ dokonują dwa urządzenia zapalające typu M-23 lub AN-M-23A1, wmontowane w przednią i tylną część zbiornika.

Urządzenia te mają zapalniki M-173 i są wypełniane białym fosforem.

Podstawowe dane zapalających zbiorników napalmowych:

Wyszczególnienie	M-116A1	M-116A2	BIU-1B	Uwagi
Srednica /mm/	482	482	482	
Długość /mm/	3480	3480	-	
Ciężar zbiornika /kg/				
- pustego	32,6	32,6	32,6	
- napełnionego	310	310	ok.230	
Ilość materiału palnego /l/	378,5	378,5	285	

Kierowane pociski rakietowe:

Amerykanie rozpoczęli stosowanie kierowanych pocisków rakietowych w Wietnamie od kwietnia 1965 r. Do ważniejszych z nich należy zaliczyć:

- pociski klasy powietrze-ziemia "Bullpup" AGM-12A, 12B oraz 12C;
- pociski przeciwdziałania radioelektronicznego Shrike AGM-45A;
- pociski klasy powietrze-powietrze Sidewinder 1A AIM-9B i Sparrow III;

Pociski Bullpup zostały wprowadzone do uzbrojenia sił morskich USA w 1957 r., a do uzbrojenia sił powietrznych - w 1959 r. Wszystkie warianty pocisków są przeznaczone do rażenia obiektów o małych wymiarach, o dużej wytrzymałości z odległości nie większej niż 15-16 km. Pociski są kierowane za pomocą sygnałów przesyłanych drogą radiową z pokładu samolotu /metodą komend/ x/

x/ W pociskach rakietowych powietrze-ziemia i powietrze-powietrze znajdujących się na wyposażeniu lotnictwa USA w Wietnamie są stosowane systemy kierowania za pomocą sygnałów radiowych /metodą komend/, kierowane za pomocą systemów radiolokacyjnych i kierowanych na zasadzie wykorzystania promieni podczerwonych.

W procesie kierowania za pomocą sygnałów radiowych pocisk otrzymuje sygnały kierujące z samolotu. Sygnały te są formą rozkazów działających na stery pocisku jako sygnały korygujące i najczęściej wypracowywane przez przelicznik umieszczony na samolocie. Pilot samolotu może kierować pociskiem także na podstawie obserwacji wzrokowej lotu pocisku i celu. System ten jest stosowany w pocisku Bullpup.

Kierowanie za pomocą systemów radiolokacyjnych dzieli się na systemy samokierujące i kierujące. Kierowanie za pomocą systemów samokierujących polega na tym, że pocisk "widzi" cel za pomocą odpowiednich urządzeń elektronicznych i leci w jego kierunku. Zasadniczo rozróżnia się trzy systemy samokierowania: aktywny, pasywny i półaktywny /mieszany/. Podział ten

/d,c.str.53/

Dane taktyczno-techniczne pocisku Bullpup AGM-12A i B:

- ciężar startowy 258 kg
- ciężar głowicy 113 lub 135 kg
- prędkość maksymalna /własna/ 650 m/sek.
- maksymalna odległość strzelania 16 km
- wysokość odpalania 500-8000 m
- zakres kątów nurkowania od 0-65°
- typy samolotów - nosicieli tych pocisków: A-4B,C i E, F-4B i C, F-8, F-100, F-105.

W działaniach wojennych w Wietnamie pociski Bullpup AGM-12A i B używa się do niszczenia artylerii przeciwlotniczej, stacji radiolokacyjnych, zabudowań fabrycznych, mostów itp. Podczas eksplozji pocisku w twardym gruncie tworzy się lej o średnicy 6-8 m i głębokości do 3 m.

Według oświadczeń przedstawicieli sił powietrznych Stanów Zjednoczonych skuteczność tych pocisków w pierwszym okresie była bardzo mała. W późniejszym okresie czasu podczas odpalania ich z samolotu F-105 celność ich znacznie wzrosła, jednak siła wybuchu była niewystarczająca do zniszczenia mostu kolejowego. W związku z tym do niszczenia umocnionych obiektów rozpoczęto stosować pociski Bullpup AGM-12C, które posiadają większy ładunek materiału wybuchowego.

Pocisk Bullpup AGM-12C ma taki sam system naprowadzania

- -

/d.c.ze str.52/

jest uzależniony od sposobu napromieniowania celu energią elektromagnetyczną, wykorzystywaną w procesie samokierowania. Jeżeli do kierowania wykorzystuje się energię promieniowaną przez cel, mamy do czynienia z pasywnym systemem kierowania. Jeżeli w czasie lotu docelowego pocisk napromieniowuje cel energią wysyłaną ze swego nadajnika i nakierowuje się na cel, wykorzystując energię odbijaną przez ten cel, kierowanie takie nazywa się aktywne. Przy kierowaniu półaktywnym /mieszanym/ cel jest opromieniowany energią wysyłaną z nadajnika znajdującego się na samolocie. Sposób ten stosowany jest w pociskach Falcon A, E, Nuclear Falcon A i Sparrow.

Wytworzone w czasie lotu samolotu odrzutowego promieniowanie podczerwone wykorzystuje się między innymi do kierowania pocisków Sidewinder. Pomocne są tu specjalne urządzenia zbudowane przy użyciu termostatów lub balometrów. Urządzenia te przekształcają promieniowanie podczerwone na sygnały elektryczne i przekazują je na stery rakiety.

i jest ulepszoną wersją pocisku AGM-12B. Do uzbrojenia samolotów sił powietrznych i morskich USA został wprowadzony w 1966 r. Pocisk jest przeznaczony do niszczenia małych, umocnionych obiektów.

Dane taktyczno-techniczne tego pocisku Bullpup AGM-12C:

- ciężar startowy 800-825 kg
- ciężar głowicy bojowej 454 kg
- prędkość maksymalna /własna/ ok.700 m/sek.
- maksymalna odległość strzelania - 17 km
- prawdopodobny rozrzut 9 m
- typy samolotów nosicieli tych pocisków A-6A, F-105, F-4C.

Pociski Bullpup AGM-12C są stosowane między innymi do niszczenia mostów na terytorium DRW.

Pociski przeciwdziałania radioelektronicznego Shrike AGM-45A zostały wprowadzone do uzbrojenia lotnictwa sił morskich w 1964 r. i są przeznaczone do niszczenia pracujących, naziemnych środków radiotechnicznych. Pocisk ma głowicę odłamkowo-burzącą i posiada urządzenie samokierujące, czułe na fale radiowe wysyłane przez radiolokatory w pasmach X, Y, C.

Dane taktyczno-techniczne pocisków Shrike przedstawiają się następująco:

- ciężar stratowy 172 kg
- ciężar głowicy bojowej 68 kg
- prędkość maksymalna /własna/ 1000 m/sek.
- maksymalna odległość strzelania przy odpalaniu lotu poziomego:
  - na prędkości poddźwiękowej 30 km
  - na prędkości naddźwiękowej 40 km
- maksymalna odległość strzelania na wysokości 9 000 m:
  - na prędkości poddźwiękowej 50 km
  - na prędkości naddźwiękowej 75 km
- prawdopodobny rozrzut 9 m
- typy samolotów - nosicieli tych pocisków - A-4B i D, A-6A.

Amerykanie sami przyznają się do małej skuteczności i celności tych pocisków.

Pociski klasy powietrze-powietrze Sidewinder 1A AIA-9B zostały wprowadzone do uzbrojenia sił morskich i powietrznych w 1957 r. Są one przeznaczone do rażenia celów powietrznych z tylnej półsfery. Pocisk jest naprowadzany na cel za pomocą urządzenia samonaprowadzającego na cel za pomocą urządzenia samokierującego na podczerwień. Urządzenie to skutecznie pracuje jedynie w sprzyjających warunkach atmosferycznych.

Dane taktyczno-techniczne pocisków Sidewinder:

- ciężar startowy 73 kg
- ciężar głowicy bojowej 11 kg
- maksymalna odległość strzelania 11 km
- wysokość rażenia celu:
  - maksymalna 21 000 m
  - minimalna 0 m.
- dopuszczalna sylwetka celu od 0 do 3/4
- typy samolotów uzbrojonych w te pociski F-100C,D i F, F-104A i C, F-105 D, F-4C i B, F-8E.

Pociski klasy powietrze-powietrze Sparrow III stanowią podstawowe uzbrojenie rakietowe samolotów lotnictwa morskiego. Są one naprowadzane na cel przy pomocy urządzenia samokierującego półaktywnego. Zostały wprowadzone na uzbrojenie w 1961 r. Występują obecnie dwie wersje tych pocisków Sparrow D i E, przy czym ten ostatni jest przeznaczony do zwalczania celów na bardzo dużych prędkościach.

Dane taktyczno-techniczne pocisku Sparrow D:

- ciężar startowy 172 kg
- ciężar głowicy bojowej 27 kg
- maksymalna odległość strzelania 16 km.
- wysokość odpalania 0-27 000 m
- typy samolotów uzbrojonych w te pociski F-4B, A-4B, F-8C, F-8D i E.

Pocisk klasy powietrze-powietrze typu Falcon C. AIM-4C, Falcon E AIM-4E i Falcon F-AIM-4F są przeznaczone do zwalczania celów powietrznych i występują między innymi na uzbrojeniu samolotu F-102A. Posiadają urządzenia samokierujące na podczerwień /Falcon C i F/ i radiolokacyjne urządzenia samokierujące półaktywne /Falcon E/. Zostały wprowadzone na

uzbrojenie w 1956 r, a wersje aktualnie znajdujące się na uzbrojeniu lotnictwa myśliwskiego - w 1957 i 1960 r.

Dane taktyczno-techniczne pocisków Falcon:

Wyszczególnienie	Falcon C AIM-4C	Falcon E AIM-4E	Falcon F AIM-4F
Ciężar startowy /kg/	54,43	68,04	65,77
Ciężar głowicy /kg/	3,85	4,00	4,00
Maksymalna odległość strzelania /km/	10,5	11	11
Wysokość odpalania /m/	18000	21000	21000
Typy samolotów uzbrojonych w te pociski	F-102	F-102 F-106	F-102 F-106

Niekierowane pociski rakietowe

Niekierowane pociski rakietowe kalibru 70 mm/FFAR/ i kalibru 127 mm /ZUNI/ są przeznaczone do niszczenia siły żywej, koszar, stanowisk ogniowych artylerii przeciwlotniczej, osiedli, środków transportu samochodowego i kolejowego w ruchu, przepraw itp.

Dane taktyczno-techniczne niekierowanych pocisków rakietowych:

Nazwa pocisku /rok wejścia na uzbrojenie/	Ciężar /kg/	Ciężar głowicy /kg/	Prędkość maksymalna m/sek.
70 mm pocisk FFAR MK-2 i MK-4 /1951 r/	8,2	0,64-0,68	700
70 mm pocisk przeciwpancerny FFAR-AT /1958 r/	8,2	.	700
127 mm pocisk ZUNI /1957 r/	48,4	.	900

Pociski FFAR i FFAR-AT są podwieszane pod skrzydłami i kadłubem samolotu na 19 prowadnicowych wyrzutniach LAU-3A lub LAU-18A. Pociski ZUNI są również podwieszane pod skrzydłami i kadłubem samolotu na 7 prowadnicowych wyrzutniach LAU-10.

Uzbrojenie strzeleckie

Artyleryjskie uzbrojenie samolotów biorących udział w wojnie w Wietnamie składa się z działek 20 mm M-39 i M-61 Vulcan.

W działka Vulcan są uzbrojone najnowsze typy taktycznych samolotów myśliwskich USA, takich jak: F-104, F-105.

Dane taktyczno-techniczne tych działek:

Wyszczególnienie	Działo M-39	Działo M-61 Vulcan	Uwagi
Kaliber /mm/	20	20	Działko Vulcan posiada 6 obrotowych luf
Ciężar /kg/	68	136	
Szybkostrzelność /strzał/min/	1500	6000	
Ciężar pocisku /kg/	0,103	0,103	
Prędkość początkowa pocisku /m/sek/	1000	1000	

III. CELE I ZADANIA LOTNICTWA USA W AGRESYWNEJ WOJNIE W WIETNAMIE ORAZ OGOLNA ICH OCENA

1. Etapy działań lotnictwa USA i ich charakterystyka

W doktrynie wojennej USA, strategia lotnicza odgrywała i odgrywa nadal dużą rolę. Stąd też eksponowanie działań lotnictwa do roli zasadniczego, a nawet głównego czynnika warunkującego osiągnięcie określonego celu, jest typowe we wszystkich agresywnych działaniach wojennych USA. Jest to następstwem pomniejszania rolą wielu czynników decydujących o zwycięstwie /np. czynnik moralny, ustrój społeczno-polityczny, wola walki o słuszną sprawę/ i eksponowania czynnika przewagi technicznej, którego urzeczywistnienie widzą Amerykanie między innymi w lotnictwie.

W agresji przeciwko DRW, Amerykanie ufni w potęgę swojego lotnictwa pragną przy pomocy samodzielnych działań lotnictwa zmusić DRW do kapitulacji. Jest to swoista próba wcielania w życie odpowiednio zmodernizowanej teorii Douheta[x/], która w historii lotnictwa po dzień dzisiejszy nie znalazła potwierdzenia swej słuszności.

---

x/ Gen. D.Douhet - włoski teoretyk wojskowy, uważany za twórcę teorii wojny powietrznej, swoją teorię opublikował w 1921 r. w książce pt.:"Panowanie w powietrzu". Zgodnie z jego teorią lotnictwo powinno stanowić główny rodzaj sił zbrojnych, gdyż przy jego użyciu zmasowanymi nalotami bombowymi można zmusić przeciwnika do kapitulacji.

Przyjęcie przez koła wojskowe USA strategii lotniczej, która w swych podstawowych założeniach nie uwzględnia wniosków wypływających z historii zastosowania lotnictwa w działaniach wojennych, będąc oparta na fałszywych przesłankach, stanowi przyczynę tego, że ogólny cel działań lotnictwa i jego zadania w agresji przeciwko DRW pozbawione są [illegible] realizmu. Stąd też strategia lotnicza zastosowana przeciwko DRW jest klasycznym przykładem przeceniania możliwości lotnictwa w działaniach wojennych.

W walce przeciwko siłom FWN Wietnamu Południowego lotnictwo również odgrywa poważną rolę. Zgodnie z koncepcją prowadzenia działań w Wietnamie Południowym lotnictwo stanowi jeden z podstawowych środków walki, przy użyciu którego USA zamierzają osiągnąć trwałe zwycięstwo nad siłami FWN. Stąd też lotnictwu przypadła główna rola w niszczeniu baz i rejonów ześrodkowania sił FWN.

Abstrahując od obiektywnych czynników mających decydujące znaczenie w każdej wojnie, w dążeniu do rozstrzygnięcia w wojnie w Wietnamie USA akcentują głównie czynnik militarny, zwiększając między innymi właśnie ilość i natężenie działań lotnictwa tak przeciwko DRW jak i siłom FWN.

Jednak ocena dotychczasowej sytuacji wojskowo-politycznej w Wietnamie, a zwłaszcza ogólnonarodowy charakter oporu przeciw interwentom upoważnia do stwierdzenia, że terrorystyczne naloty lotnictwa USA nie złamią woli walki o niepodległość narodu wietnamskiego, [illegible]ceniącego ponad wszystko honor i godność narodową.

Dotychczasowe działania bojowe lotnictwa USA w Wietnamie, w zależności od rodzaju wykonywanych zadań, natężenia, czasu i rejonów wykonywanych uderzeń oraz ilości i jakości zaangażowanych sił, można podzielić na trzy podstawowe etapy:x/

Pierwszy etap rozpoczął się w sierpniu 1964 r. i trwał do lutego 1965 r. W tym czasie USA koncentrują główny wysiłek lotnictwa na zwalczanie sił FWN oraz ograniczonymi siłami wykonują naloty terrorystyczne na DRW, których celem było

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III. Wyd. Zarz.II Szt.Gen. 1966 r. Myśl Wojskowa nr 12, 1966 r.

zademonstrowanie dążności do dalszej eskalacji działań a tym samym zastraszanie rządu DRW w jego zamierzeniach wspólnej walki z siłami FWN przeciwko reżimowi sajgońskiemu i interwentom amerykańskim.

Dla wykonania tych zadań, uderzenia z powietrza skierowane były na rejony prawdopodobnych zgrupowań partyzantów południowo-wietnamskich oraz na takie obiekty położone na terytorium DRW jak: bazy morskie, okręty na morzu i w portach, niektóre większe osiedla i miasta.

Pierwszy nalot lotnictwa USA na terytorium DRW został wykonany 5 sierpnia 1964 r. siłami 64 samolotów lotnictwa sił morskich, startujących z lotniskowców uderzeniowych 7 Floty. Celem ataku była baza morska DRW Bai Chai. Formalnie miało to być aktem odwetu za atak północno-wietnamskich łodzi torpedowych na niszczyciela "Maddox". Wielu komentatorów odniosło się do tego uzasadnienia podejrzliwie. "Amerykańskie niszczyciele mogły zmierzać do odwrócenia uwagi od działalności południowo-wietnamskich komandosów, którzy zaczęli organizować wypady na instalacje portowe na północy" - pisał 6.08.1964 r. dziennik "The Times". Zaś dziennik "The Guardian" stwierdzał w tym samym dniu: "... wielu ludzi, i to nie tylko komunistów, skłonnych będzie podejrzewać, że amerykańskie naloty bombowe i zwiększanie obecnie przez USA na wielką skalę sił militarnych w Południowo-Wschodniej Azji były od dawna planowane oraz, że trzeba było tylko odpowiedniej okazji /łatwiej do sprowokowania/, aby puścić tę machinę w ruch. Przecież o zaatakowaniu Północy /a to właśnie się stało/ dyskutowało się w Waszyngtonie dość często w ciągu ostatnich miesięcy".x/ Komentarze do tych stwierdzeń prasy USA są zbyteczne.

Kolejne naloty na DRW po 5 sierpnia dokonywane były sporadycznie małymi grupami na miasto Vinh i niektóre miejscowości w południowej części kraju /np.18.08, 18.11, 1.12.1964 r./. W nalotach tych brało udział morskie lotnictwo pokładowe 7 Floty oraz niektóre jednostki lotnictwa taktycznego sił powietrznych USA bazujące w Syjamie. Część

---

x/ Forum z 24 lipca 1966 r.

jednostek bazujących w Japonii i na Filipinach została przerzucona w tym okresie do Wietnamu Południowego, skąd systematycznie wykonywała uderzenia na rejony opanowane przez siły FWN i sporadycznie na DRW.

Naloty na DRW wykonywane przez lotnictwo Stanów Zjednoczonych w 1964 r. były zgodnie z treścią wypowiedzi oficjalnych czynników amerykańskich odwetem, a nawet "karą" za działalność i udane akcje powstańców na terenie Południowego Wietnamu.x/

Ogółem w okresie 6 miesięcy pierwszego etapu lotnictwo USA wykonało na obiekty DRW 165 samolotolotów, zrzucając około 150 ton bomb. Równocześnie prowadzono intensywne rozpoznanie powietrzne nad terytorium DRW, wykonując ogółem 90 samolotolotów rozpoznawczych.

Straty amerykańskie od ognia artylerii przeciwlotniczej w pierwszym etapie działań wynosiły 8 samolotów strąconych i 3 uszkodzone.

Naloty lotnictwa USA nie doprowadziły do załamania morale narodu wietnamskiego. Wręcz przeciwnie, spowodowały one wzrost aktywności partyzantów, czego najlepszym dowodem był udany atak na lotnisko amerykańskie w Bien Hoa, dokonany 31 października 1964 r. W ataku tym partyzanci zniszczyli 21 samolotów B-51 i poważnie uszkodzili 15 innych maszyn.

Po fiasku działań lotnictwa w pierwszym etapie, Amerykanie nie tylko nie urealniają założonego celu działań, lecz wręcz przeciwnie, rozszerzają agresję na całe terytorium DRW, stawiając przed lotnictwem zadania, których celem jest doprowadzenie tego kraju do swoistej polityczno-ekonomicznej, moralnej i militarnej kapitulacji.

Drugi etap rozpoczął się w lutym i trwał do połowy czerwca 1965 r. Charakteryzowała go dalsza eskalacja działań lotnictwa USA na DRW w sensie głębokości /zasięg działań lotnictwa USA na terytorium DRW w poszczególnych miesiącach 1965 r. - załącznik nr 5/ i intensywności działań. Rozpoczęcie zmasowanych nalotów lotnictwa USA na DRW w świetle naiwnej amerykańskiej argumentacji, było rzekomo następstwem udanej

---

x/ Aviation Week, 26.04.i 8.05.1965 r.

akcji bojowej sił FWN w rejonie Pleiku. W rzeczywistości dalsza eskalacja [illegible] lotnictwa USA na DRW była następstwem fiaska założonych celów w pierwszym etapie. Kiedy w lutym 1965 r. prezydent Johnson zarządził masowe bombardowanie obiektów na DRW, liczono wówczas zupełnie poważnie, że kilka tygodni ciągłych ataków bombowych wystarczy, by zmusić rząd Hanoi do wszczęcia pertraktacji.x/

Dla zrealizowania tych zamierzeń od dnia 7 lutego 1965 r. lotnictwo USA przystąpiło do systematycznych uderzeń na obiekty DRW położone między linią demarkacyjną a 20 równoleżnikiem, przebiegającym około 110 km na południe od Hanoi. Obiektami działań lotnictwa USA były: linie i węzły komunikacji kolejowej i samochodowej, mosty i przeprawy na rzekach, urządzenia portowe, okręty na morzu i niektóre obiekty wojskowe/koszary, magazyny, środki radiolokacyjne i łączności/.

W działaniach na siły FWN Wietnamu Południowego głównymi obiektami ataków lotnictwa USA były: bazy zaopatrzenia i rejony rozmieszczenia partyzantów oraz ich siły i środki biorące udział w bezpośredniej walce.

Dalsza eskalacja działań wymagała posiadania znacznie większych sił lotnictwa bojowego i pomocniczego. W związku z tym, w drugim etapie USA w dalszym ciągu realizują przerzuty oddziałów i pododdziałów lotnictwa taktycznego z Japonii, Filipin i ze Stanów Zjednoczonych do Wietnamu Południowego i Syjamu. Równolegle z 7 Floty wydzielili Amerykanie 77 zgrupowanie uderzeniowe, które dysponowało około 200 samolotami bojowymi kierując je do Zatoki Tonkińskiej.

W drugim etapie następuje też dalsze zwiększenie intensywności działań lotnictwa USA na DRW i siły Frontu Wyzwolenia Narodowego w Wietnamie Południowym.

Natężenie działań lotnictwa USA w poszczególnych miesiącach drugiego etapu działań przedstawia tabela:

---

x/ Wehr und Wirschaft /Forum 24.04.1966 r./.

Miesiące 1965 r.	Wysiłek lotnictwa sił pow.i morskich w samolotolotach		Wysiłek lotnictwa strategicznego w samolotolotach		Ogółem	Ciężar zużytych bomb i amunicji lotniczej
	Na DRW	Na FWN	Na DRW	Na FWN		
luty	250	ok.1200	-	-	1450	ok.2500 t.
marzec	400	ok.1900	-	-	2300	ok.3900 t.
kwiecień	2015	ok.2100	-	-	4215	ok.4000 t.
maj	3055	ok.4900	-	-	7955	ok.6000 t.
do 15 czerwca	1780	ok.2400	-	-	4180	ok.5800 t.
Razem w II etapie	7500	ok.12500	-	-	20000	ok.22200 t.

Trzeci etap rozpoczął się od połowy czerwca 1965 r. i praktycznie trwa do dziś. W dążeniu do osiągnięcia celu agresji Amerykanie w trzecim etapie rozszerzają działania lotnictwa przeciwko DRW, obejmując nimi praktycznie całe terytorium tego kraju. O ile do czerwca 1966 r. nie bombardowano rejonów Hanoi i Hajfongu, to już po tym okresie czasu /od 29.06.1966 r./ w działaniach przeciwko DRW Amerykanie pod względem terytorialnym nie stosują żadnych ograniczeń.

Równolegle z eskalacją działań lotnictwa pod względem terytorialnym, następuje też w trzecim etapie eskalacja pod względem natężenia i obiektów działań.

Wysiłek lotnictwa USA w trzecim etapie działań przedstawia poniższa tabela:

Lata i miesiące	Wysiłek lotnictwa sił pow. i morskich w samolotolotach		Wysiłek lotnictwa strategicznego w samolotolotach		Ogółem	Ciężar zużytych bomb i amunicji lotniczej w tonach
	na DRW	na FWN	na DRW	na FWN		
1	2	3	4	5	6	7
za okres II etapu	7500	12500	-	-	20000	22200
1965 r.						
od 15-30 czerwca	1545	2400	-	30		
lipiec	3820		-	147		
sierpień	3400		-	171		
wrzesień	3830		-	324		
październik	3980		-	295		
listopad	3840		-	285		
grudzień	2290		-	320		
Razem w 1965 r.	30670	97000	-	1572	129527	250000
1966 r.						
styczeń	1330	10650	-	450	12430	
luty	3056	9800	-	370	13226	
marzec	3760	13003	-	452	17215	
kwiecień	4685	9080	60	360	14185	
Razem za 4 m-ce 1966 r.	12381	42533	60	1632	57056	ok.100000
Razem za 1 rok i 9 m-cy wojny	43501	139533	60	3204	186583	ok.350000

1	2	3	4	5	6	7
maj	ok.4000	ok.10000	30	ok.400		
czerwiec	ok.4000	ok.10000	-"-	ok.400		
lipiec	ok.4000	ok.10000	-"-	ok.400		
sierpień	ok.4000	ok.10000	-"-	ok.400		
wrzesień	ok.4000	ok.10000	-"-	ok.400		
październik	ok.4000	ok.10000	-"-	ok.400		
listopad	ok.4000	ok.10000	-"-	ok.400		
grudzień	ok.4000	ok.10000	30	ok.400		
Razem za 1966 r.	ok.48.000	ok.122500		ok.4830		ok.300 000
Razem za 2 lata i 5 m-cy wojny	ok.75500	ok.219500		ok.6400		ok.700 000

W działaniach przeciwko siłom FWN, oprócz zwiększonej intensywności działań lotnictwa taktycznego, Amerykanie wprowadzają do akcji strategiczne lotnictwo bombowe /od 18 czerwca 1965 r./.

Tej eskalacji towarzyszy w trzecim etapie dalszy wzrost sił lotnictwa zaangażowanego w wojnie w Wietnamie.

W tym etapie w działaniach przeciwko DRW Amerykanie w dalszym ciągu dążą do osiągnięcia celu w zakresie politycznego, ekonomicznego, moralnego i militarnego załamania DRW oraz całkowitego odizolowania sił FWN od DRW. Ponadto Stany Zjednoczone podejmują próbę izolacji zewnętrznej, której celem jest odcięcia DRW od Chin Ludowych.

W działaniach przeciwkopartyzanckim w Wietnamie Południowym, oprócz kontynuowanych z większym natężeniem działań lotnictwa przeciwko bazom i rejonom ześrodkowania sił FWN oraz /w ramach wsparcia/ organizowanych na coraz szerszą skalę operacji przeciwpartyzanckich, Amerykanie rozpoczynają i kontynuują zmasowane bombardowania dywanowe określonych rejonów. Bombardowania te są jednym z elementów stosowanej przez Amerykanów na szeroką skalę taktyki "spalonej ziemi".

W sytuacji, kiedy Amerykanie nie są w stanie opanować i utrzymać określonego terenu, pokusili się oni, przy użyciu lotnictwa strategicznego i bomb zapalających stworzyć z niektórych obszarów rejonów "ziemi niczyjej".

Działania bojowe lotnictwa taktycznego i strategicznego sił powietrznych oraz lotnictwa sił morskich USA w Wietnamie przedstawia - załącznik nr 6.

Ogólna charakterystyka poszczególnych etapów działań wskazuje, że po kolejnych fiaskach założonych celów w poszczególnych etapach następuje szybki wzrost sił lotniczych oraz eskalacja działań pod względem terytorialnym, nastężenia i obiektów działań.

Zgodnie z amerykańską strategią lotniczą i wypływających z niej podstawowych zadań, w działaniach lotnictwa USA w Wietnamie realizowane są następujące zadania:

- walka o panowanie w powietrzu w celu zapewnienia własnemu lotnictwu swobody działań;

- izolacja sił FWN od DRW i Laosu oraz DRW od Chin Ludowych;

- strategiczne bombardowanie głównych obiektów potencjału ekonomiczno-militarnego DRW i działania terrorystyczne;

- działania przeciwko siłom FWN Wietnamu Południowego w ramach wsparcia działań przeciwkopartyzanckich;

- prowadzenie rozpoznania lotniczego w interesach wszystkich rodzajów wojsk.

2. Zadania lotnictwa USA w wojnie w Wietnamie, ich charakterystyka i ocena.

Dotychczas w sposób ogólny stwierdziliśmy, że postawione cele przed lotnictwem USA w wojnie w Wietnamie są nierealne, gdyż wywodzą się z błędnej amerykańskiej strategii lotniczej.

Najlepszym jednak miernikiem słuszności i prawidłowości każdej teorii jest praktyka wojenna. Nierealność amerykańskiej strategii lotniczej stosowanej w Wietnamie najlepiej ujawnia praktyka tej wojny.

Spróbujmy więc dokonać charakterystyki i oceny zadań lotnictwa USA w wojnie w Wietnamie.

A. Walka o panowanie w powietrzu.

Walka o panowanie w powietrzu stanowi jedno z podstawowych zadań lotnictwa, od rezultatów której Amerykanie uzależniają powodzenie każdej operacji i wojny w całości. Doświadczenia II wojny światowej i wojny w Korei, zdaniem Amerykanów, potwierdzają rolę i znaczenie tego zadania w całokształcie działalności bojowej lotnictwa, którego wykonanie stanowi decydujący warunek dla powodzenia działań wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Ważność tego zadania nie zdeaktualizowała się również we współczesnych poglądach amerykańskich, czego dowodem są instrukcje i regulaminy sił powietrznych USA oraz publikacje czołowych amerykańskich teoretyków wojskowych. Ponadto potwierdzają to przeprowadzane dotychczas ćwiczenia z udziałem lotnictwa oraz praktyka wojny w Wietnamie.

W wojnie w Wietnamie walka o panowanie w powietrzu musi być rozpatrywana w dwóch aspektach. Pierwszy - w działaniach przeciwpartyzanckich w Południowym Wietnamie, drugi - w nalotach powietrznych na DRW.

W działaniach przeciwpartyzanckich w Południowym Wietnamie nie chodzi o wywalczenie panowania w powietrzu dla zapewnienia swobody działań samolotom bojowym. Charakter uzbrojenia i taktyka działań partyzanckich nie zakłada bowiem tworzenia silnego, scentralizowanego systemu zwalczania samolotów bojowych. Praktyka wojny w Południowym Wietnamie wyłoniła problem wywalczenia panowania w powietrzu dla zapewnienia i zachowania swobody działań lotnictwu sił lądowych wyposażonego głównie w śmigłowce. Wprawdzie problem ten, ze względu na swoją specyfikę wykracza poza ogólnie obecnie przyjętą treść walki o panowanie w powietrzu, nie-mniej jednak biorąc pod uwagę fakt, że dotyczy zagadnień swobody działań masowo używanych aparatów latających /śmigłowców/ jest w pewnym sensie związany z tym zadaniem. Zapewnienie swobody działań lotnictwu sił lądowych przez zwalczanie środków, które mu zagrażają jest praktycznie niemożliwe ze względu na rozproszenie sił FWN w terenie i ich dużą manewrowość oraz związaną z tym trudność wykrycia środków obrony przeciwlotniczej. Stąd też nie może być mowy o typowym działaniu tego rodzaju, jakie prowadzą siły powietrzne na zorganizowany system OPL.

Poważne straty ponoszone w śmigłowcach od wielo i średniokalibrowej broni maszynowej sił FWN Wietnamu Południowego zmusiły Amerykanów do wydzielania stosunkowo dużej ilości uzbrojonych śmigłowców i samolotów lotnictwa bojowego dla obezwładnienia środków obrony przeciwlotniczej nie tylko w rejonie lądowania desantu śmigłowcowego ale również na trasie jego przelotu.

Zaangażowanie lotnictwa bojowego USA do wykonywania tego rodzaju zadań wzrosło poważnie w drugiej połowie 1966 r. na skutek większego nasycenia sił FWN wielkokalibrową bronią maszynową.[x/]

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie cz.III.

Typowe działania [illegible] lotnictwa USA w walce o panowanie w powietrzu prowadzone są od chwili rozpoczęcia terrorystycznych nalotów na DRW. Zasadnicze działania na DRW rozpoczęli Amerykanie od uderzenia na system OPK. W pierwszej fazie działań /luty - początek marca 1965 r/ lotnictwo USA skierowało główny wysiłek na zniszczenie i obezwładnienie stacji radiolokacyjnych, zgrupowań artylerii przeciwlotniczej i karabinów maszynowych. W pierwszym okresie [illegible] celami ataków lotnictwa USA były wyrzutnie startowe przeciwlotniczych pocisków rakietowych i lotniska. Między innymi w 1965 r. wykonano uderzenia na następujące lotniska DRW: Dong Hoi /30.03.1965 r./, Vinh /dwukrotnie: w dniu 8.05 i 30.06.1965 r/ oraz Dien Bien Phu /2.07.1965 r./.

Od 27.07.1965 r., tj. w 3 dniu po zestrzeleniu przez pocisk rakietowy DRW pierwszego amerykańskiego samolotu F-4C[x] lotnictwo USA rozpoczęło systematyczne zwalczanie wyrzutni przeciwlotniczych pocisków rakietowych.

Początkowo Amerykanie osiągnęli pewien sukces w warunkach posiadanej praktycznie absolutnej przewagi w lotnictwie. Byli przekonani, że w walce o panowanie w powietrzu nad DRW zaplanowane i realizowane natężenie działań ich lotnictwa uniemożliwi nie tylko odtworzenie przez DRW systemu OPK, zdolnego do skutecznego przeciwdziałania lecz zwiększającym się ustawicznie wysiłkiem [illegible] lotnictwa zniszczone zostaną w DRW pozostałe jeszcze elementy i siły systemu oraz nowe środki OPL dostarczone ze Związku Radzieckiego. Ocena amerykańska okazała się jednak błędna. Narastającemu nasileniu działań lotnictwa USA towarzyszył równolegle stały wzrost skuteczności systemu OPK DRW, czego wyrazem był stopniowy wzrost ilości dział przeciwlotniczych /kalibru 57, 85 i 100 mm/, zwiększanie się ilości baterii przeciwlotniczych pocisków rakietowych[xx/] oraz stały wzrost umiejętności personelu obsługującego te środki.

---

x/ Aviation Week, z dnia 24.01.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 4, z 1966 r. wyd.Insp.Lotn/.

xx/ Według źródeł amerykańskich, obrona przeciwlotnicza DRW do końca 1965 r. dysponowała 40 wyrzutniami przeciwlotniczych pocisków rakietowych typu SA-2, a w październiku 1966 r. liczba ta wzrosła do ponad 100 Flugwehr und Technik nr 10 z 1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 11, 1966 r, wyd. Insp.Lotn./.

Początkowe, praktycznie bezkarne naloty przerodziły się w naloty, wymagające wszechstronnego zabezpieczenia specjalnego.

Skuteczny ogień środków obrony przeciwlotniczej DRW zmusza Amerykanów do zmiany taktyki działań, czego wyrazem jest:

- wykonywanie jednego - maksimum dwóch zajść nad celem, co pociąga za sobą mniejszą skuteczność działania[x/];

- wydzielanie odpowiednich sił do grup zabezpieczenia i zwalczania środków OPL w rejonie celu, co w konsekwencji osłabia grupy uderzeniowe. Jeżeli do początku 1965 r. grupy samolotów myśliwsko-bombowych z zasady działały bez osłony, to już w lipcu tego roku w czasie zwalczania stanowisk startowych przeciwlotniczych pocisków rakietowych w rejonie 60 km płn.-zach. Hanoi, 46 samolotów myśliwsko-bombowych typu F-105 zabezpieczało 26 samolotów myśliwskich F-104[xx/]. Pod koniec 1966 r. do grup zabezpieczenia wydzielano już 30-40% sił biorących udział w nalotach;

- konieczność atakowania celów z dużej odległości /spoza strefy skutecznego ognia środków OPL atakowanego obiektu/, co w konsekwencji zmniejszało w poważnym stopniu skuteczność działania;

- przechodzenie w coraz większym stopniu do działań nocnych, co również obniżyło poważnie skuteczność działań;

- przejście do działań na małych wysokościach, co w poważnym stopniu zmniejszyło celność bombardowania.

Równolegle ze wzrostem ilości naziemnych środków obrony przeciwlotniczej zwiększała się również ilość samolotów myśliwskich DRW. Należy tu podkreślić, że wraz ze wzrostem stanu ilościowego postępuje również wzrost umiejętności pilotów DRW. Godnym podkreślenia jest fakt, że samoloty dodźwiękowe DRW skutecznie zwalczają nowoczesne, amerykańskie samoloty ponaddźwiękowe /np. 4.04.1965 r. 4 samoloty Mig-15 i 17 zestrzeliły 2 z 4 samolotów F-105, 9.04 został zestrzelony jeden samolot F-4C przez samoloty Mig-17[xxx/].

---

x/ W pierwszym okresie działań samoloty myśliwsko-bombowe wykonywały 4-6 zajść nad celem.

xx/ Biuletyn Informacyjny nr 4, z 1966 r. wyd. Insp. Lotn.

xxx/ Aviation Week z 8.V.1965 r. /Biuletyn Informacyjny nr 8, 1965 r. wyd. Insp. Lotn.

Wprowadzenie w 1966 r. do systemu OPK DRW samolotów myśliwskich Mig-21 zmusiło Amerykanów do zabezpieczenia niemal każdej grupy uderzeniowej samolotami myśliwskimi.

Ciągły wzrost ilościowy i jakościowy OPL i coraz sprawniejsze działanie całego systemu OPK DRW spowodowały wzrost strat w lotnictwie USA. I tak np., gdy w pierwszym etapie działań zostało zestrzelonych 8 samolotów amerykańskich, to do 23 listopada 1965 r. /według źródeł amerykańskich/ zostało zestrzelonych 148 samolotów /według DRW - 800/. Straty amerykańskie od początku działań na DRW do 8.12.1966 r. wynosiły 438 samolotów /według DRW - 1591/.
Eskadra samolotów amerykańskich bazująca na lotnisku Takhli w Syjamie, latem 1966 r. w ciągu jednego miesiąca walk nad DRW straciła 15 samolotów /z 18/ i 9 pilotów.x/

Według danych DRW lotnictwo USA tylko w lipcu 1966 r. straciło 115 samolotów bojowych, co średnio wynosi 4 samoloty dziennie.

Wykres strat lotnictwa USA nad DRW w latach 1964-1966 przedstawia załącznik nr 7.

Ogólnie można stwierdzić, że straty w pierwszym etapie działań równe są stratom tygodniowym w drugim etapie, a straty tygodniowe drugiego etapu niejednokrotnie były równe, lub przewyższały straty jakie lotnictwo USA ponosiło w ciągu jednego dnia w trzecim etapie.

OPK DRW do końca 1966 r. oparta była głównie na naziemnych środkach OPL. Lotnictwo myśliwskie stanowiło jej uzupełnienie i wprowadzane było do działań bojowych sporadycznie. Biorąc jednak pod uwagę tendencje wzrostu ilościowego lotnictwa myśliwskiego DRW oraz coraz lepsze przygotowanie pilotów należy przypuszczać, że w wypadku przedłużania się [illegible] agresji USA, lotnictwo to znajdzie zdecydowane zastosowanie w systemie OPK DRW, którego możliwości poważnie wzrosną.

Tak więc, w warunkach praktycznie absolutnej przewagi w lotnictwie Amerykanie na początku agresji uzyskali w bardzo krótkim czasie panowanie w powietrzu.

---

x/ The New York Tomes z 10.10.1966 r.

Wywalczone panowanie w powietrzu w pierwszym etapie agresji było, w ocenie amerykańskiej, sukcesem w tym zakresie, które miało być utrzymane do końca wojny.

Wbrew przewidywaniom Pantagonu, w przedłużającej się agresji, Amerykanie stopniowo tracą swobodę działań w powietrzu. Wzrost intensywności działań lotnictwa USA nie spowodował osłabienia możliwości bojowych systemu OPK DRW lecz wręcz przeciwnie i wbrew pierwotnej ocenie amerykańskiej, systematyczny wzrost możliwości bojowych tego systemu.

Osiągnięty na początku agresji USA sukces w walce o panowanie w powietrzu, w miarę trwania agresji jest coraz bardziej wątpliwy.

Bezkarne naloty lotnictwa USA na terytorium DRW należą do przeszłości, a ich wykonywanie powoduje coraz większe straty mimo rozszerzania zakresu i sił zabezpieczenia nalotów.

B. Działania lotnictwa USA w celu izolacji strefy działań bojowych

Działania w celu izolacji strefy działań bojowych są uważane - zgodnie z poglądami amerykańskimi, jako drugi, podstawowy zakres działań bojowych lotnictwa. Schemat działań lotnictwa USA w celu izolacji strefy działań bojowych w Wietnamie przedstawia załącznik nr 8.

Istota działań w celu izolacji strefy działań bojowych w świetle poglądów amerykańskich, polega na dążeniu do odizolowania sił w określonych rejonach od źródeł zaopatrywania i posiłków oraz ich zniszczenie. W dążeniu do osiągnięcia tego celu Amerykanie szczególną uwagę zwracają na działanie przeciwko systemowi zaopatrywania i ewakuacji. Stąd też głównymi obiektami w ramach tego zadania jest z zasady system komunikacji /w zależności od warunków może być zwalczany głównie system komunikacji kolejowej, samochodowej i wodnej/, system baz oraz wojska w rejonach zgrupowania i w marszu.

W szerokim zakresie działania w celu izolacji strefy działań bojowych prowadzone były przez lotnictwo USA w drugiej wojnie światowej i wojnie w Korei /np.rz.Ren w II

wojnie światowej i rz. Jalu w wojnie koreańskiej były granicami zewnętrznego pasa izolacji/.

Realizacja tego zadania jest ściśle uzależniona od charakteru działań przeciwnika oraz warunków fizyczno-geograficznych.

W wojnie w Wietnamie działania w celu izolacji strefy działań bojowych nabrały szczególnego znaczenia. O ile zgodnie z amerykańskimi regulaminami i instrukcjami w działaniach regularnych na realizację zadania izolacji wydziela się 40% sił[x/], to w wojnie w Wietnamie ilość sił zaangażowanych do wykonania tego zadania sięga 70%[xx/].

W miarę eskalacji działań lotnictwa USA w Wietnamie, w celu stworzenia lepszych warunków wykorzystania możliwości bojowych lotnictwa ukształtował się następujący, terytorialny podział stref jego działań:

- lotnictwo 7 Floty prowadzi działania bojowe w pasie przybrzeżnym Wietnamu;
- lotnictwo taktyczne bazujące w Syjamie prowadzi działania bojowe w rejonie Hanoi i na północ od Hanoi;
- lotnictwo sił powietrznych i piechoty morskiej bazujące w Wietnamie Południowym działa w rejonie na południe od Hanoi do strefy zdemilitaryzowanej oraz w Wietnamie Południowym[xxx/].

Powyższy podział dotyczy głównego wysiłku działań lotnictwa w określonych rejonach, w tym również działań w celu izolacji strefy działań bojowych. Nie oznacza to, że poszczególne zgrupowania lotnicze nie wykonują zadań bojowych w innych strefach.

Stopniowe zwiększenie zakresu i natężenia działań lotnictwa USA w wykonaniu zadań izolacji spowodowane zostało przede wszystkim szybkim narastaniem sił [redacted], głównie - zdaniem Amerykanów - poprzez infiltrację sił i środków z DRW do Wietnamu Południowego.

---

x/ Informator o siłach powietrznych Stanów Zjednoczonych.
xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III. str.68.
xxx/ Komunikat rozpoznawczy za okres 19-28.08.1966 r. wyd. przez. II Szt.Gen.

Osiągnięcie powodzenia w działaniach w celu izolacji strefy działań bojowych w Wietnamie jest bardziej skomplikowane, niż to miało miejsce w czasie II wojny światowej i wojny w Korei z następujących względów:

- w Wietnamie Amerykanie mają do czynienia ze specyficzną strefą działań bojowych /działania partyzanckie/, w której granicach znajdują się również ich siły i środki;

- działania w celu izolacji strefy działań bojowych obejmują bardzo duże obszary, w skład których wchodzą nie tylko Wietnam Południowy, ale przede wszystkim DRW, strefa zdemilitaryzowana i olbrzymi szlak Ho Chi Minha[x/] /przedstawiony na załączniku nr 9/ przebiegający wzdłuż północno-wschodnich obszarów Laosu i częściowo Kambodży. Szlak nie jest autostradą lecz labiryntem ścieżek przebiegających w tropikalnej dżungli;

- działania lotnictwa USA w ramach izolacji prowadzone są w terenie nie mającym odpowiednika ani w Europie /w II wojnie światowej/, ani w Korei. Znaczna część rejonu działań lotnictwa USA w Wietnamie pokryta jest tropikalną dżunglą;

- działania partyzanckie prowadzone w Wietnamie nie wymagają tak masowego i dużego asortymentu zaopatrzenia w sprzęt bojowy i środki zabezpieczenia materiałowo-technicznego, a w związku z tym zaopatrywanie i wzmocnienie sił odbywa się w specyficzny sposób przy pełnym wykorzystaniu sprzyjających warunków w dżungli. Wiąże się to z poważnymi trudnościami wykrycia systemu zaopatrywania sił FWN Wietnamu Południowego;

- w regularnych działaniach bojowych skuteczna izolacja strefy działań bojowych nawet na krótki czas, może wpłynąć poważnie, a w niektórych wypadkach nawet decydująco, na zdolność bojową wojsk operacyjnych, znajdujących się w niej /np. brak paliwa i amunicji/. W działaniach tego typu jak w Wietnamie Południowym taka sytuacja może tylko okresowo ograniczyć jedną formę walki narodowo-wyzwoleńczej sił FWN, lecz jednocześnie następuje aktywizacja innych jej form.

---

x/ "Szlakiem Ho Chi Minha" Amerykanie nazywają drogę biegnącą z DRW przez wschodnie obszary Laosu do Wietnamu Południowego.

Mimo wielu tych niesprzyjających warunków Amerykanie postawili przed lotnictwem w Wietnamie zadanie izolacji sił FWN.

Po pierwszym etapie działań w celu izolacji strefy działań bojowych, które ograniczyły się do uderzeń lotnictwa USA na "szlak Ho Chi Minha" i blokady z powietrza przygranicznych rejonów Wietnamu Południowego z Laosem i Kambodżą, następuje dalsze ich rozszerzenie na DRW /luty 1965 r./. Amerykanie liczyli wówczas, że po 3-4 tygodniach ciągłych bombardowań "szlaku Ho Chi Minha" a szczególnie DRW zdołają odizolować siły walczące w Południowym Wietnamie[x/].

Do głównych zadań stawianych przed lotnictwem w 1965 r. w ramach izolacji strefy działań bojowych w Wietnamie należą[xx/]:

- zniszczenie i obezwładnienie na terytorium DRW linii komunikacji kolejowej i samochodowej, ze szczególnym uwzględnieniem węzłów komunikacyjnych oraz mostów, przepraw i wiaduktów;
- blokada i nadzorowanie wybrzeży morskich DRW i Południowego Wietnamu;
- niszczenie siły żywej i rozbicie umocnionych baz FWN w Wietnamie Południowym;
- niszczenie systemu zaopatrywania sił FWN.

Realizacja wymienionych wyżej zadań przez lotnictwo USA miała spowodować całkowite odcięcie sił FWN od napływu świeżych sił i środków z DRW, odizolowanie od siebie poszczególnych oddziałów partyzanckich, a następnie zmasowanym uderzeniem lotnictwa taktycznego i strategicznego wyeliminowanie ich z walki.

W działaniach na DRW Amerykanie skierowali główny wysiłek lotnictwa taktycznego na niszczenie i obezwładnienie systemu komunikacji kolejowej i samochodowej oraz na ich wrażliwe elementy /węzły i stacje kolejowe, wiadukty, strome nasypy, transporty kolejowe, kolumny samochodowe itp./.

- -

x/ Wehr und Wirtschaft /Forum 24.4.1966 r./
xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie cz.III.

W 1966 r. uderzenia lotnictwa USA skierowane były głównie na linię kolejową i szosę nr 1 łączące Hanoi i Hajfong z południowymi rejonami DRW w pobliżu linii demarkacyjnej. W wyniku tych uderzeń ruch kołowy i kolejowy na tych liniach odbywał się tylko w nocy. Ponadto lotnictwo USA skierowało duży wysiłek na "Szlak Ho Chi Minha", a szczególnie na przełęcz Mu Gin łączącą Laos z południową częścią DRW.

Z obiektów wojskowych DRW najczęściej atakowane były magazyny amunicji, sprzętu bojowego, bazy środków zaopatrzenia, koszary i ośrodki szkolenia rezerwistów.

W działaniach przeciwko siłom FWN Wietnamu Południowego celami ataków amerykańskiego lotnictwa taktycznego, a od 18 czerwca 1965 r. - również i lotnictwa strategicznego /dwie eskadry z wyspy Guam, liczące 30 samolotów B-52/ były rejony ześrodkowania partyzantów oraz ich bazy zaopatrywania.

Mimo intensywnych działań w celu izolacji strefy działań bojowych w pierwszym okresie, z nastaniem pory deszczowej /czerwiec 1965 r./ działalność FWN przybrała na sile, a zaopatrzenie znacznie się poprawiło. Siły walczące w południowym Wietnamie otrzymały nowe środki do zwalczania amerykańskich samolotów i śmigłowców, w tej liczbie ciężką broń maszynową oraz pewien asortyment środków artyleryjskich.

Pod koniec 1965 r. następuje podsumowanie pierwszego etapu działań w celu izolacji i strefy działań bojowych, w którym Amerykanie przyznają, że w wyniku bombardowań zdolność zaopatrywania z Północy Wietnamu Południowego zmniejszyła się. Jednocześnie przyznali, że zdolność ta przekracza dotychczasowe wymagania w zakresie zaopatrzenia sił FWN i regularnych oddziałów walczących w Wietnamie.x/

Amerykanie przyznają się, że uderzenia lotnictwa na linie zaopatrzenia DRW, rozpoczęte w lutym 1965 r., okazały się nieskuteczne. Wzrósł stopień przenikania ludzi z Północy do Południowego Wietnamu.

---

x/ Aviation Week and Space Technology z 2.10.1966 r.

Ogółem według oceny amerykańskiej od maja do grudnia 1965 r. stan sił FWN z 138 - 146 tys. wzrósł do około 220-230 tys.,[x/] czyli o 85 tys. ludzi. Skopień przenikania sił z DRW do Wietnamu Południowego oceniany jest przez Pentagon na około 4500-5000 ludzi miesięcznie.[xx/]

Tak więc pierwszy etap działania lotnictwa USA w celu izolacji strefy działań bojowych zakończył się całkowitym fiaskiem.

Drugi etap rozpoczął się 31 stycznia 1966 r. W okresie tym następuje dalszy wzrost intensywności działań lotnictwa, rozszerzenie asortymentów użytych środków bojowych i obiektów uderzeń oraz obszaru działań praktycznie na całe terytorium DRW. Zwiększając intensywność działań w celu izolacji strefy działań bojowych w drugim okresie oprócz kontynuowania działań izolacji wewnętrznej podejmują Amerykanie próbę zewnętrznej izolacji DRW. Przejawem tego były intensywne uderzenia lotnictwa USA na system komunikacyjny północnej części DRW łączący ją z Chińską Republiką Ludową.[xxx/]

Działania lotnictwa koncentrują się w tym okresie na wykonywaniu uderzeń na bazy zaopatrzeniowe, składy paliwa, linie i stacje kolejowe, drogi lądowe i wodne, rejony koncentracji wojsk, mosty, wiadukty i promy. Ze względu na rodzaj transportu, na którym koncentruje się główny ciężar zaopatrywania wojsk walczących w Wietnamie Południowym, w uderzeniach na system komunikacji, lotnictwo USA działa głównie na mosty, węzły, drogi, linie kolejowe. Szczególnie intensywnie bombardowana była w marcu 1966 r. linia komunikacyjna łącząca Hanoi i Hajfong z południową częścią DRW przylegającą bezpośrednio do linii demarkacyjnej, w rejonach: Than Hoa, Vinh, Ha Tinh, Dong Hoi[xxxx/]. W ramach działań celu izolacji zewnętrznej szczególnie intensywnie bombardowano linię komunikacji kolejowej i drogowej: Lao Cai - Hanoi; Lang Son - Hanoi. Bombardowanie tych linii, według założeń amerykańskich, miało spowodować przerwanie zaopatrzenia z krajów demokracji ludowej.

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie cz.II.Wyd.Szt.Gen. 1965 r.

xx/ Tamże.

xxx/ Intensywne uderzenia na system komunikacji północnej części DRW rozpoczęły się 4 marca 1966 r.

xxxx/ Nazwy miejscowości wg Atlasu Swiata wyd.

Wobec niemożliwości skutecznego sparaliżowania systemu komunikacyjnego, lotnictwo USA przeszło z kolei do wykonywania uderzeń na składy paliwa. Brak paliwa lub zakłócenie jego dostaw, miało dodatkowo utrudnić przewozy.

Taktyczne lotnictwo USA wykonywało również zmasowane uderzenia na magazyny i składy wojskowe oraz rejony rozmieszczenia wojsk północno-wietnamskich. Zmasowane uderzenia na magazyny wojskowe w rejonie Yon Bay /130 km płn-zach. Hanoi/ wykonało lotnictwo amerykańskie 1 czerwca 1966 r.[x/]

Równolegle z działaniami na system komunikacji i składy paliwa DRW, lotnictwo USA wykonywało systematyczne uderzenia na "szlak Ho Chi Minha", stosując między innymi środki chemiczne celem zniszczenia listowia drzew na tej trasie. Miało to, zdaniem Amerykanów, ułatwić wykrycie i zniszczenie systemu zaopatrywania z DRW do Wietnamu Południowego. Nikłe rezultaty działań lotnictwa taktycznego na niektóre odcinki "szlaku Ho Chi Minha" zmusiły Amerykanów do użycia lotnictwa strategicznego. Między innymi mało skuteczne były działania lotnictwa taktycznego na przełęcz Mu Gia w pobliżu granicy laotańskiej, stąd też 12 kwietnia 1966 r. Amerykanie po raz pierwszy dokonują nalotu lotnictwem strategicznym na tę przełęcz celem jej zablokowania.[xx/]

W ramach izolacji DRW od Wietnamu Południowego działania lotnictwa USA objęły również morską komunikację przybrzeżną w Zatoce Tonkińskiej /transport w tym systemie komunikacji był wykonywany głównie nocą/. O nasileniu działań lotnictwa w tym rejonie świadczy ilość nalotów wykonywanych w ciągu jednego tygodnia /31.10 - 6.11.1966 r/. Na ogólną ilość 1124 nalotów wykonanych na DRW - 401 przypada na cele pływające[xxx/].

Przestawienie się DRW na transport nocny oraz intensyfikacja żeglugi przybrzeżnej spowodowały zmiany w organizacji uderzeń i profilu nalotów lotnictwa amerykańskiego. Z wykonanych w drugiej połowie 1966 r. średnio 130-135 samolotolotów na dobę na obiekty DRW, 33-36% przypadało na środki

---

x/ Komunikat rozpozn.za okres 27.05-2.06.1966 r. Wyd. Zarz.II Szt.Gen.

xx/ Następne uderzenia samolotów B-52 na przełęcz Mu Gia zostały wykonane w dniach 24.04 i 13.12.1966 r.

xxx/ Komunikat rozpoznawczy za okres 4-10.11.1966 r. wyd. Zarz.II Szt.Gen.

komunikacji przybrzeżnej. Podobnie również, z uwagi na wykonywanie przewozów w DRW głównie w nocy, 20-40% wysiłku lotnictwa USA skierowano na działania w nocy.x/

Równolegle z tymi działaniami, lotnictwo taktyczne USA wykonywało uderzenia na rejon południe Dong Hoi /w pobliżu 17 równoleżnika/. Do rejonu tego, według danych amerykańskiego rozpoznania, z DRW przewozi się zaopatrzenie środkami żeglugi przybrzeżnej, skąd następnie przerzucane jest ono przez strefę zdemilitaryzowaną do Wietnamu Południowego. Na rejon ten Amerykanie od lipca do 27 października 1966 r. wykonali 2400 nalotów z ogólnej liczby 4800, wykonanych w tym okresie na DRW.xx/ Ponadto od 30 lipca 1966 r. samoloty B-52 rozpoczęły również bombardowanie strefy zdemilitaryzowanej. W związku z tymi działaniami lotnictwa strategicznego powstało niebezpieczeństwo przeniesienia działań wojsk lądowych USA na terytorium DRW.

Równocześnie działaniami lotnictwa taktycznego na rejon południe Dong Hoi, lotnictwo strategiczne wykonywało systematyczne uderzenia na rejon w pobliżu strefy zdemilitaryzowanej, w której według oceny amerykańskiej miały znajdować się poważne siły FWN zasilane systematycznie uzbrojeniem i siłą żywą przerzucanych z DRW /z rejonu Dong Hoi/.

Nie ustawały również w ciągu całego 1966 r. uderzenia lotnictwa taktycznego i strategicznego na siły FWN w Wietnamie Południowym, przy czym szczególnie uporczywie były zwalczane zgrupowania partyzantów południowo-wietnamskich, ich rejony oporu i bazy zaopatrzeniowe w rejonach 50 km płn-zach. od m. Quang Ngai i Tay Ninh.

W ciągu ostatnich miesięcy 1966 r. naloty lotnictwa USA na terytorium DRW przybrały charakter ciągły. Codziennie poszczególne obiekty komunikacyjne i wojskowe rozmieszczone w różnych częściach kraju były atakowane siłami kilkudziesięciu do ponad stu grup samolotów.

---

x/ Komunikat rozpoznawczy za okres 2-9.02.1967 r. Wyd. Zarz.II Szt.Gen.

xx/ Komunikat rozpoznawczy za okres 21-27.10.1966 r. wyd. Zarz.II Szt.Gen.

Tak więc w działaniach lotnictwa USA na terytorium DRW w ramach zadań izolacji w 1966 r. najczęściej były zwalczane obiekty sieci komunikacyjnej /tory i stacje kolejowe, szosy, mosty, przeprawy, urządzenia przeładunkowe, tabor kolejowy i samochodowy/.

Jak duże znaczenie przypisują Amerykanie zadaniom izolacji świadczy to, iż w 1966 r. na wykonanie tego zadania wykorzystano 69,8% wszystkich nalotów na DRW /w tej liczbie - na obiekty sieci komunikacyjnej - 47,35%, na obiekty wojskowe - 22,45%/[x/].

Czy udało się Amerykanom osiągnąć zamierzony cel działań? Napewno nie. W warunkach wietnamskiego TDW działania w celu zablokowania podstawowego transportu drogowego są bardzo trudne. Jedną z największych trudności jest nieprzeniknięta gęstość dżungli, która pokrywa baldachimem labirynt ścieżek. W tych warunkach zidentyfikowanie i zniszczenie celu z powietrza jest praktycznie niemożliwe. Amerykańscy specjaliści sięgnęli więc do środków chemicznych, aby ten baldachim zniszczyć i odsłonić trasy komunikacyjne.

W tym celu [illegible] do defoliacji dżungli użyto specjalnie przystosowane samoloty transportowe C-123 zwane samolotami - opryskiwaczami. Jednak wielu amerykańskich rzeczoznawców wyraża wątpliwość czy w ogóle istnieje możliwość zniszczenia listowia tak znacznej części dżungli, rozciągającej się wzdłuż 150-200 milowego [illegible] szlaku dostaw, z którego korzystają różne środki transportu od samochodu do pieszych tragarzy. "Trasę Ho Chi Minha" i wiele krótszych, lecz nie mniej trudnych do wykrycia tras zaopatrzenia DRW można oczywiście próbować zablokować, lecz nie sposób jest ich zniszczyć.

Amerykanie zdają sobie z tego sprawę i nasilają naloty na DRW w celu zniszczenia środków zaopatrzenia w składach i bazach. Nie biorą jednak pod uwagę faktu, że zniszczenie wykrytych baz i składów stanowi tylko znikomą ich część, bowiem w DRW coraz większa ilość składów i baz zaopatrzenia lokuje się w dżungli pod nieprzeniknionym jej baldachimem. _

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, str.67 Wyd. Zarz.II Szt.Gen., 1966 r.

Uderzenia na mosty też nie przynoszą oczekiwanych rezultatów, gdyż w labiryncie dużej ilości przepraw wodnych jest ich bardzo dużo, są trudne do wykrycia, większość z nich, po zbombardowaniu jest w krótkim czasie odbudowywana. Ponadto specyficzny transport, tak w DRW jak i sił FWN, korzysta w dużej mierze z promów i brodów.

Tak więc Amerykanie mimo zaangażowania dużych sił nowoczesnego lotnictwa taktycznego i strategicznego w Wietnamie nie osiągnęli zamierzonego celu działań - odizolowania sił FWN od dopływu zaopatrzenia z DRW, nie potrafili rozbić i zniszczyć zasadniczych sił partyzantów południowo-wietnamskich oraz nie zdołali odciąć Północny Wietnam od Chin Ludowych. Potwierdzeniem fiaska działań [illegible] lotnictwa USA w celu izolacji strefy działań bojowych w Wietnamie jest ustawiczny wzrost sił FWN, których stan - jak podają źródła amerykańskie-wzrósł z 185000-205000 ludzi w grudniu 1965 r. do 235000 ludzi w kwietniu 1966 r., a na dzień 1 listopada tego roku - do około 300 tysięcy żołnierzy. Miesięczny wzrost sił FWN utrzymuje się w granicach 5000-7000 żołnierzy.[x/] Do fiaska tego przyznają się sami Amerykanie. W związku z rozpoczęciem bombardowań zbiorników paliwa w Hanoi i Hajfongu w oficjalnym oświadczeniu usprawiedliwiającym to bombardowanie, Amerykanie przyznają się, że naloty nie zdołały powstrzymać dopływu pomocy dla FWN Wietnamu Południowego. Od początku 1966 r. "dzienny tonaż dostaw dla Południowego Wietnamu zwiększył się o 150%, a infiltracja w ludziach wzrosła o 120%."[xx/].

Systematyczne, zmasowane uderzenia lotnictwa USA na klasyczny system komunikacyjny DRW w znacznym stopniu ograniczyły jego możliwości. Fiasko amerykańskich wysiłków polega jednak na tym, że jednocześnie z ograniczeniem możliwości klasycznego systemu komunikacyjnego rozbudowano w DRW inny, prosty w swej formie organizacyjnej i prymitywny w środkach lecz skuteczny w zaistniałej sytuacji system transportu. W wojnie W Korei, zgodnie z amerykańską oceną

---

x/ Według tych samych danych w ciągu 1965 r. i 1966 r. do Wietnamu Południowego przerzucono 22 pułki piechoty, jedno zgrupowanie milicji granicznej oraz 20 batalionów wsparcia /Rozwój działań wojennych w Wietnamie. Cz.I,II i III, str.21,17 i 25/.

xx/ Forum 24.07.1966 r.

lotnictwo USA w ramach wykonywania zadań izolacji obezwładniło tradycyjny system komunikacji KRLD w 5% w stosunku do stanu przedwojennego[x/]. Mimo tego koreańska armia ludowa prowadziła skuteczną walkę z agresorem, wykorzystując rozbudowany w czasie wojny odpowiedni do zaistniałej sytuacji system komunikacyjny.

W n i o s k i :

1. Cel lotnictwa USA w działaniach w celu izolacji strefy działań bojowych w Wietnamie nie został osiągnięty.

2. Mimo ustawicznego zwiększania natężenia działań lotnictwa USA wzrastają tak pod względem ilościowym jak i jakościowym siły DRW i FWN.

3. Mimo zaangażowania do działań w celu izolacji strefy działań bojowych około 70% wysiłku lotnictwa taktycznego, USA nie zdołały sparaliżować systemu komunikacji w DRW oraz przerwać dopływu zaopatrzenia z Chin Ludowych do DRW i z DRW do Wietnamu Południowego.

4. Specyficzny charakter wietnamskiego TDW i sposobów prowadzenia działań wojennych na nim upoważnia do stwierdzenia, że cel działań w zakresie izolacji strefy działań bojowych, jaki postawili Amerykanie przed lotnictwem, jest jeszcze bardziej nierealny niż to miało miejsce w wojnie w Korei.

5. Masowe użycie lotnictwa w warunkach trudności dokładnego ustalenia rozmieszczenia sił FWN, nie może mieć decydującego wpływu na ostateczny wynik wojny.

C. <u>Działania przeciwko siłom FWN Wietnamu Południowego w ramach wsparcia działań przeciwpartyzanckich</u>

Przed wojną w Korei wsparcie lotnicze sił lądowych na polu walki było traktowane w USA za trzeciorzędne zadanie. Wprawdzie istniały odpowiednie instrukcje i regulaminy traktujące dość szczegółowo o wsparciu lotniczym, lecz praktycznie nie szkolono jednostek lotniczych w tym zakresie[xx/]. Nie było też w USA typowych samolotów bojowych do działań na takie cele jak: czołgi, stanowiska

---

x/ D.O. Smith. Doktryna wojenna USA. Wyd.MON 1957 r., str.197.

xx/ Wyjątek stanowi piechota morska i lotnictwo piechoty morskiej.

ogniowe artylerii, schrony bojowe itp. Wychodzono z założenia, że w razie konieczności do pokonania silnego oporu przeciwnika będzie można zastosować bombardowanie powierzchniowe, wykonywane przez strategiczne lotnictwo bombowe.

Praktyka wojny w Korei zmusza USA już w pierwszym roku wojny do angażowania poważnych sił lotnictwa do zadań bezpośredniego wsparcia wojsk na polu walki. Co prawda sporadycznie i w sytuacjach wymuszonych, gdyż w tym okresie panowało jeszcze przekonanie, że główny wysiłek lotnictwa powinien być skoncentrowany na strategicznym bombardowaniu zaplecza, które ich zadaniem miało zadecydować o zwycięstwie. Jednakże potrzeby pola walki w zakresie bezpośredniego wsparcia działań wojsk lądowych przez lotnictwo, w miarę upływu czasu ciągle wzrastają.

Już pod koniec 1950 r. lotnictwo USA wykonywało w krytycznych sytuacjach na polu walki 100-200, a w niektórych wypadkach nawet do 300 samolotolotów dla wsparcia jednej dywizji w ciągu doby.

Niedocenianie wsparcia lotniczego przed wojną w Korei przyczyniło się do tego, że aczkolwiek angażowano na polu walki znaczne siły lotnictwa, to jednak rezultaty jego działania były dalekie od oczekiwanych. Podkreśla to amerykański teoretyk wojskowy J.M. Gawin[x/] stwierdzając, że "jednym z pierwszych rozczarowań wojny koreańskiej było niepowodzenie akcji naszych samolotów mających zapewnić skuteczne wsparcie lotnicze",

Praktyka wojny koreańskiej zmusza Stany Zjednoczone do zwiększenia produkcji pierwszych typowych w siłach powietrznych USA samolotów myśliwsko-bombowych F-84 przystosowanych do wykonywania zadań wsparcia.[xx/]

Przyczyny niepowodzeń lotnictwa USA w Korei w działaniach na polu walki stanowiły nie tylko błędne pojmowanie roli lotnictwa taktycznego i braki w zakresie wyposażenia,

---

x/ Wojna i pokój w erze atomu i przestrzeni międzykontynentalnej. Wyd. MON 1961 r., str.132.

xx/ Podstawowy w pierwszym okresie wojny taktyczny samolot myśliwski F-80 posiadał zbyt słabe uzbrojenie, a samoloty F-51 "Mustang", z okresu II wojny światowej nie nadawały się do wykonywania zadań wsparcia.

ale również niewłaściwe przygotowanie pilotów do działań na typowe obiekty pola walki oraz słabo funkcjonujący system współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi.

Praktyka wojny w Korei wykazała zwolennikom "strategii potęgi powietrznej"[x/] doniosłą rolę lotnictwa taktycznego, a ponadto umiejscowiła jego działanie /na polu walki/, gdzie z racji swego wyposażenia i przeznaczenia powinno koncentrować swój główny wysiłek.

Po wojnie w Korei amerykańscy stratedzy szybko zapomnieli o wnioskach i doświadczeniach z niej wypływających. Doskonalono lotnictwo taktyczne głównie pod kątem wymogów wojny jądrowej, w której miało ono koncentrować swój zasadniczy wysiłek na zwalczaniu obiektów na dużych odległościach od linii frontu. Wsparciu lotniczemu nie przypisywano zbyt dużej wagi wychodząc z założenia, że siły lądowe organicznymi środkami /artyleria konwencjonalna, artyleria atomowa, broń rakietowa/ są w stanie zapewnić sobie silne wsparcie na całą głębokość strefy taktycznej. Stanowiska takie reprezentowali głównie przedstawiciele sił powietrznych. Oponowali temu przedstawiciele sił lądowych, którzy domagali się silnego i skutecznego wsparcia lotniczego tak w wojnie jądrowej jak i konwencjonalnej. W rzeczywistości formalnie /instrukcje i regulaminy/ przyjmowano kompromisowe rozwiązanie lecz w praktyce /szkolenie, ćwiczenia, manewry/ siły powietrzne traktowały wsparcie lotnicze marginesowo.

Ta ciągła kontrowersja spowodowała między innymi powstanie nowego rodzaju lotnictwa - lotnictwa sił lądowych, które obarczano obok innych zadań, zadaniami wsparcia lotniczego[xx/].

---

x/ Na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku była szeroko lansowana w USA strategia potęgi powietrznej, w której głównie akcentowano konieczność rozbudowy lotnictwa strategicznego kosztem lotnictwa taktycznego i innych rodzajów sił zbrojnych.

xx/ Jak stwierdza F.O.Hiksche - "Armia składająca się tylko z 15 dywizji rozporządza ponad 6000 samolotów i śmigłowców, co wynosi po 400 aparatów latających na dywizje, czyli więcej niż czołgów organizacyjnych w dywizji. Personel latający i naziemny amerykańskiego lotnictwa sił lądowych wynosi co najmniej 150 tysięcy ludzi...Nie jest to pozytywne osiągnięcie lecz negatywny wynik konkurencyjnej walki pomiędzy poszczególnymi rodzajami sił zbrojnych/Wehr und Wirtschaft, VII.1965 r./

Jak z powyższego wynika problem wsparcia lotniczego nie został w pełni rozwiązany nawet w odniesieniu do samego pola walki.

W Wietnamie Amerykanie spotkali się po raz pierwszy ze szczególnym problemem wsparcia lotniczego wynikającym z faktu, że wsparcie lotnicze dotyczy działań przeciwpartyzanckich.

Idealnym środkiem bezpośredniego wsparcia lotniczego - jak to liczyli Amerykanie - miało być lotnictwo sił lądowych, tzn. samoloty i uzbrojone śmigłowce. Urzeczywistnieniem tego miała być 1 dywizja kawalerii powietrznej.

Pierwszy etap działań bojowych tej dywizji przyniósł jednak rozczarowanie. Okazało się, że uzbrojone śmigłowce nie mogą działać samodzielnie jako środek wsparcia lotniczego, gdyż są zbyt wrażliwe na zniszczenie. Czynniki oficjalne sił lądowych bez zastrzeżeń przyznają, że użycie śmigłowców w działaniach przeciwko cokolwiek lepiej uzbrojonemu przeciwnikowi niż ten, który występuje na terenie Południowego Wietnamu, byłoby niemożliwe. O słuszności tej tezy może świadczyć wypowiedź pilota śmigłowców w Wietnamie, który wyraża pogląd, że "śmigłowiec jest dobry w przypadku użycia go do walki przeciwko ludziom ubranym w piżamy. Natomiast w wypadku użycia przez partyzantów ciężkiej broni maszynowej, sytuacja staje się bardzo niekorzystna"x/.

W związku z tym zaszła konieczność angażowania dodatkowo lotnictwa myśliwsko-bombowego do bezpośredniego wsparcia.

Powstała więc paradoksalna sytuacja polegająca na tym, że działania wojsk lądowych wspierają uzbrojone śmigłowce, lecz aby te mogły działać w określonym rejonie, to rejon ten musi być silnie obezwładniony przez samoloty sił powietrznych. Komplikuje to organizację poszczególnych operacji przeciwpartyzanckich i ich prowadzenie.

W realizacji wsparcia lotniczego w Wietnamie, Amerykanie napotkali na szereg problemów, które dotychczas nie były rozwiązane. Okazało się, że lotnictwo taktyczne jest mało skuteczne w niszczeniu podziemnych baz partyzanckich.

---

x/ Awiation Week z 26.04 i 8.05.1965 r. /Biuletyn Informacyjny nr 8/1965, wyd. ASG.

Według oceny amerykańskiej realizacja tego zadania wymagałaby dużej ilości samolotów. Amerykanie sięgnęli więc do lotnictwa strategicznego, bombardując nim bazy partyzanckie. Wykorzystując samoloty B-52 do wsparcia ataku na umocnione pozycje partyzantów w celu "zmiękczenia" ich, Amerykanie twierdzą iż stanowi to podstawę osiągnięcia powodzenia.x/ Ponadto wykorzystanie lotnictwa strategicznego do wykonywania swoistego rodzaju zadań taktycznych motywują Amerykanie następującymi względami.xx/:

- możliwością wykonania uderzeń o każdej porze doby bez względu na warunki atmosferyczne;
- dużą zdolnością obezwładnienia przeciwnika przez zrzucenie większej ilości bomb, co ma zabezpieczać oddziałom sił lądowych odpowiednią ilość czasu na wejście do zbombardowanego rejonu bez większej obawy kontrataku partyzantów;
- zdolnością do wykonywania uderzeń na cel z dużej wysokości, co wyklucza możliwość przeciwdziałania środków obrony przeciwlotniczej partyzantów południowowietnamskich.

Naloty samolotów B-52 na domniemane pozycje i rejony koncentracji sił FWN rozpoczęły się w dniu 18 czerwca 1965 r.xxx/ zaś do bezpośredniego wsparcia wojsk lądowych samoloty te wykorzystano po raz pierwszy 15 listopada 1965 r. w rejonie Plei Me. W okresie od 18 czerwca 1965 r. do 5 maja 1966 r. na siły i środki FWN samoloty B-52 wykonały 3204 samolotolotów, zrzucając około 70 tysięcy ton bomb.xxxx/

W celu niszczenia sił partyzanckich lotnictwo strategiczne zmuszone jest do pokonywania trasy liczącej około 10-12 tysięcy km. Koszty związane z wykonaniem jednego nalotu wynoszą, według oceny amerykańskiej, około 2 miliony dolarów. Z drugiej strony naloty te wykonywane są na nieregularne

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, str.168 Wyd.Zarz.II Szt.Gen., 1966 r.

xx/ Aviation Week 29.11.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 3/1965 r. Wyd.Insp.Lotn.

xxx/ Zbombardowano prawdopodobne ześrodkowanie partyzantów w rejonie 50 km płn.zach.Sajgonu.

xxxx/ Pod koniec 1965 r. dokonano modyfikacji samolotów B-52 zwiększając udźwig bomb z 17000 kg. do około 27000 kg. /Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.II, str.69. Wyd. Zarz.II Szt.Gen., 1965 r.

pole walki, na którym znajdują się rozśrodkowane, dobrze zamaskowane i ruchliwe siły partyzanckie. W tej sytuacji Amerykanie są zmuszeni do stosowania bardzo drogiego systemu broni na nietypowe dla tej broni obiekty. Ponadto trudności zlokalizowania tych obiektów powoduje konieczność stosowania bombardowań powierzchniowych na domniemane rejony, w których prawdopodobnie znajdują się siły i środki partyzanckie.

Ogólnie można stwierdzić, że w dotychczasowej historii zastosowania lotnictwa, działania lotnictwa strategicznego USA na siły i środki partyzantów południowo-wietnamskich nie znajdują swojego odpowiednika. Są [illegible] z jednej strony działania bardzo kosztowne, a z drugiej - przynoszące minimalne rezultaty.

Dążąc do zniszczenia sił partyzantów, Amerykanie konsekwentnie zwiększają natężenie działań lotnictwa i oprócz lotnictwa strategicznego do wsparcia działań przeciwpartyzanckich angażują lotnictwo taktyczne sił powietrznych oraz lotnictwo morskie.

Obiektami działań lotnictwa w ramach wsparcia działań przeciwpartyzanckich były:

- rejony ześrodkowania oddziałów i pododdziałów partyzanckich i ich bazy zaopatrzenia;
- punkty oporu partyzantów i środki ogniowe;
- rozproszone w terenie siły partyzantów;
- kolumny partyzantów i system ich zaopatrywania.

Działania lotnictwa były ściśle związane z planowanymi i przeprowadzanymi przez Amerykanów operacjami przeciwpartyzanckimi. Lotnictwo stanowiło w tych operacjach jeden z głównych środków walki. Przy użyciu lotnictwa przeznaczonego do wsparcia działań przeciwpartyzanckich starali się Amerykanie wykryć, zlokalizować i ograniczyć manewr sił i środków FWN, a następnie uderzeniami szturmowymi obezwładnić określone siły przeciwnika. Taka koncepcja użycia lotnictwa w ramach działań przeciwpartyzanckich miała na celu stworzenie warunków do nawiązania kontaktu bojowego oddziałów wojsk lądowych z trudno-uchwytnymi siłami partyzantów.

O małej skuteczności działań lotnictwa USA w ramach wsparcia świadczy fakt wykonania całego szeregu operacji przeciwpartyzanckich w próżnię. Bowiem lotnictwo nie zdołało wykryć, zlokalizować i sparaliżować ruch sił i środków partyzanckich.

Przykładem takich operacji w próżnię lub z ograniczonym nawiązaniem walki z partyzantami południowo-wietnamskimi, przy zaangażowaniu stosunkowo znacznych sił wojsk lądowych i lotnictwa są:[x/] operacja pod Chu Lai 18 i 19 sierpnia 1965 r., operacja pod Plei Me w październiku 1965 r., operacja w rejonie Bao Trai w styczniu 1966 r., operacja w rejonie Tay Ninh w czerwcu 1966 r., operacja pod kryptonimem "Hastings" i "Prairie" /w pobliżu strefy zdemilitaryzowanej/ w lipcu i sierpniu 1966 r., operacja pod kryptonimem "Irving" w rejonie Qui Nhon w październiku w 1966 r.

Do zasadniczych trudności z jakimi Amerykanie zetknęli się w trakcie wykonywania zadań wsparcia lotniczego w tych operacjach należało wykrycie i umiejscowienie celów. W działaniach tych celami były małe, ruchliwe /bez czołgów i artylerii/ grupy partyzantów dysponujących taktyczną przewagą w sensie wyboru czasu i miejsca walki. W związku z tym lotnictwo USA musiało niejednokrotnie bombardować całe powierzchnie na ślepo i bez większych rezultatów.

Poważnym problemem, który Amerykanie musieli rozwiązywać w ramach działań przeciwpartyzanckich w Wietnamie, był problem współdziałania lotnictwa z oddziałami wojsk lądowych.

Pomijając sygnalizowany poprzednio fakt, że lotnictwo wojsk lądowych skomplikowało ten problem, to ponadto okazało się, że wypracowany przed agresją w Wietnamie system współdziałania nie zdaje agzaminu. Specyficzny charakter działań i warunki fizyczno-geograficzne spowodowały konieczność zorganizowania specjalnego, powietrznego systemu współdziałania opartego na powietrznych stanowiskach dowodzenia, współdziałania i naprowadzania lotnictwa na cele naziemne.

- -

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.I,II i III. Wyd. Zarz.II Szt.Gen., 1965/1966 r.

Marginesowe traktowanie zadań lotniczego wsparcia ogniowego w działaniach regularnych w latach poprzedzających agresję w Wietnamie w zestawieniu z warunkami w działaniach przeciwpartyzanckich powoduje, że zaangażowane najnowocześniejsze samoloty bojowe wszystkich rodzajów lotnictwa /sił powietrznych, sił morskich i sił lądowych/ są mało skuteczne w walce z siłami FWN. Jest to charakterystyczny przykład bezradności najnowocześniejszych środków walki wobec bardzo prymitywnych lecz użytych we właściwy sposób i przy maksymalnym wykorzystaniu właściwości terenu środków walki FWN Wietnamu Południowego.

W ramach działań przeciwpartyzanckich lotnictwo USA wykonało do 1966 r. około 220 000 samolotolotów[x/], co w porównaniu z ilością sił FWN wynosi około 0,73 samolotolotu na każdego żołnierza sił FWN. Biorąc za podstawę wojska regularne przerzucone z DRW oraz oddziały kadrowe FWN /łącznie około 100 000 żołnierzy/, to ilość samolotolotów na jednego żołnierza wzrośnie do około 2,2.

W rezultacie tak dużego natężenia działań lotnictwa USA, siły FWN w ciągu 1966 r. nie tylko, że nie zmalały, lecz wzrosły z 185000 - 205000 ludzi w grudniu 1965 r. do około 300000 w listopadzie 1966 r., utrzymując stały wzrost miesięczny w granicach 5-7 tysięcy żołnierzy[xx/]. Spotęgowała się również wola walki narodu wietnamskiego, który w obliczu barbarzyństwa agresora jest gotowy walczyć na śmierć i życie.

W n i o s k i :

1. W strategii lotniczej USA po II wojnie światowej wsparcie lotnicze wojsk na polu walki traktowane było marginesowo. Jednak praktyka wojny w Korei i w Wietnamie zmusza strategów USA do nadania temu zadaniu właściwej mu rangi. Stąd też w czasie wojny wzrosła rola lotnictwa taktycznego.

2. Warunki wojny w Wietnamie zmusiły USA do zastosowania szczególnego rodzaju wsparcia lotniczego, które dotąd

---

x/ Do maja 1966 r. lotnictwo USA wykonało na siły i środki FWN około 139500 samolotolotów, a do końca 1966 r. przyjmując średnio 10000 samolotolotów w każdym miesiącu liczba ta wzrośnie do około 219500 samolotolotów, nie licząc około 6000 samolotolotów lotnictwa strategicznego.

xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.I i III, str. 21 i 25.

w problematyce użycia sił powietrznych było pomijane w ogóle lub bardzo marginesowo traktowane.

3. Doceniając wsparcie lotnicze we wszystkich formach i rodzajach działań, wojska lądowe USA podjęły próby jego rozwiązania przy użyciu uzbrojonych śmigłowców i samolotów lotnictwa wojsk lądowych. Praktyka wojny w Wietnamie wykazała jednak, że uzbrojone śmigłowce, nawet w działaniach przeciwpartyzanckich nie mogą być traktowane jako samodzielny środek wsparcia, zaś użycie ich uzależnione jest od działań sił powietrznych.

4. W dążeniu do zniszczenia sił FWN Amerykanie zaangażowali do wsparcia działań przeciwpartyzanckich wszystkie rodzaje lotnictwa, nasilając w miarę trwania wojny jego działania. Działania te są jednym z głównych elementów operacji przeciwpartyzanckich i od efektywności działań lotnictwa uzależnione jest ich powodzenie.

5. Specyficzny charakter działań wojennych w Wietnamie i warunki fizyczno-geograficzne powodują, że mimo dużego natężenia działań lotnictwa, skuteczność tych działań na siły i środki FWN jest nikła.

6. Mimo, że lotnictwo USA zaangażowane w walce z siłami FWN nie jest w stanie osiągnąć zamierzonego celu, to jednak w działaniach tych Amerykanie zdobywają wiele doświadczeń w zakresie ulepszania systemu dowodzenia i współdziałania lotnictwa oraz wojsk lądowych.

D. Strategiczne bombardowanie potencjału ekonomiczno-militarnego DRW i naloty terrorystyczne

Strategiczne bombardowanie ośrodków przemysłowych i naloty terrorystyczne stały się od czasu II wojny światowej jednym z głównych zadań lotnictwa strategicznego USA.

Po II wojnie światowej ufność niektórych strategów USA[x/] w skuteczność strategicznych bombardowań doprowadziła do tak skrajnych wniosków, że uważali iż w wyniku tych bombardowań nastąpiła kapitulacja Japonii, a lądowanie w Normandii nie było możliwe tylko dzięki strategicznym bombar-

x/ D.O.Smith. Doktryna wojenna USA. Wyd. MON 1957 r.

dowaniom potencjału ekonomiczno-militarnego III Rzeszy[x/]. Akcentowanie strategicznych bombardowań jako głównego elementu strategii lotniczej USA miało miejsce również w czasie wojny w Korei, zaś ukoronowaniem wszystkich rozważań teoretycznych w tym zakresie było przyjęcie w 1953 r. przez Stany Zjednoczone doktryny "zmasowanego odwetu".

Celem bombardowań strategicznych i nalotów terrorystycznych jest zmniejszenie mocy produkcyjnej, a tym samym osłabienie w decydującej mierze zdolności obronnej oraz załamanie morale narodu przeciwnika.

Zgodnie z celem tych działań, strategiczne bombardowanie powinno się koncentrować na najważniejszych elementach potencjału ekonomicznego przeciwnika, które warunkują jego możliwości militarne i zapewniają życie narodu.

Strategiczne bombardowania również obecnie są akcentowane w strategii lotniczej USA i mają swoje odbicie w wojnie w Wietnamie.

Przystępując do bombardowań strategicznych w Wietnamie Amerykanie nie dokonali schematycznego podziału zadań według rodzajów sił powietrznych[xx/]. Zadania bombardowań strategicznych powierzyli lotnictwu taktycznemu sił powietrznych i lotnictwu pokładowemu, natomiast zadania wsparcia lotnictwu strategicznemu. Jest to swoista próba realizacji starej koncepcji przy użyciu nowych środków.

Rozpoczęcie i kontynuowanie strategicznych bombardowań ośrodków przemysłowych i nalotów terrorystycznych na DRW było przejawem dalszej eskalacji działań wojennych USA w Wietnamie. Celem tych działań jest zdecydowane osłabienie potencjału ekonomicznego DRW i moralne załamanie narodu. Niedy w lutym 1965 r. prezydent Johnson zarządził masowe bombardowanie obiektów na terytorium DRW liczono poważnie, że kilka tygodni ciągłych ataków bombowych wystarczy, aby zmusić rząd DRW do poddania się, lub co najmniej do przystąpienia do rokowań na warunkach USA[xxx/]

---

x/ Kapitulacja Japonii była następstwem rozbicia armii kwantuńskiej przez Armię Radziecką, a lądowanie w Normandii było możliwe dzięki wiązaniu i zniszczeniu zasadniczych sił Niemiec hitlerowskich na froncie wschodnim.

xx/ W strategii lotniczej USA zadania strategiczne przypisywano zawsze lotnictwu strategicznemu, a operacyjno-taktyczne - lotnictwu taktycznemu. Praktyka wojny koreańskiej po raz pierwszy zmusiła USA do innego podziału zadań, który w wojnie w Wietnamie stał się zasadą.

xxx/ Wehr und Wirtschaft /Forum 24.04.1966 r./

Dla osiągnięcia założonego przez Waszyngton celu, lotnictwo USA rozpoczęło wykonywać zmasowane naloty na obiekty wojskowe, zakłady przemysłowe, źródła surowców, magazyny paliw, składy środków materiałowo-technicznych i ośrodki energetyczne.

Przesadna ocena możliwości lotnictwa i niedocenianie zdolności obronnej DRW doprowadziło do tego, że po upływie wyżej określonego terminu USA nie zbliżyły się ani o krok do postawionego celu. Nie rezygnując z założonego celu działań w kwietniu 1966 r. USA nasilają bombardowania strategiczne. Między innymi dokonują szereg nalotów na źródła energetyczne DRW, w tym również na elektrownie Yen - 22 km płn.-zach. Hajfong[x/].

W miesiącach czerwcu i lipcu 1966 r. lotnictwo USA bombardowało między innymi następujące obiekty przemysłowe: ośrodek metalurgiczny w Than Nguyon, cegielnie, kopalnie soli, elektrownie, fabrykę dżonek, ośrodek przemysłowy Wiet Tri, sortownię w Hon Gai, zakłady budowy i naprawy dżonek, fabrykę dziewiarską i inne mniejsze zakłady.[xx/]

Od 29 czerwca 1966 r. lotnictwo USA rozpoczęło bombardowanie zbiorników paliwa na przedmieściach Hanoi i Hajfongu. Oficjalne oświadczenie amerykańskie w następujący sposób uzasadniało te naloty: ..."Zbiorniki nafty w Hanoi i Hajfongu odgrywają obecnie zasadniczą rolę we wspomaganiu wzrastającej agresji północno-wietnamskiej przeciwko Południowemu Wietnamowi i dlatego stały się pierwszoplanowym celem strategicznym"[xxx/]. Tak Amerykanie zareagowali na fiasko dotychczasowych działań lotnictwa przeciwko DRW.

Zupełnie inaczej oceniła fakt bezpośredniego bombardowania Hanoi i Hajfongu bardziej obiektywna prasa USA "...Bombardowanie składów nafty - pisał 1 lipca New York Times - zapewnię nie doprowadzi do położenia kresu wojnie. Prawdopodobnie nie zmusi ono Hanoi do ubiegania się o pokój lub do rokowań. Nie jest nawet prawdopodobne

---

x/ Komunikat rozpoznawczy za okres 15-21.04.1966 r., wyd. Zarz.II Szt.Gen.
xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, str.83.
xxx/ Forum z 24.07.1966 r.

aby wyrządziło ono jakieś nieodwracalne szkody gospodarce Północnego Wietnamu czy też przeszkodziło temu krajowi w dalszym prowadzeniu wojny... Stany Zjednoczone doprowadziły do tego, że obecnie trudniej niż kiedykolwiek dotąd skłonić Hanoi i Viet Cong by zrezygnowały ze swych celów i że będzie trudniej niż kiedykolwiek stworzyć warunki umożliwiające rokowania. Każdy dotychczasowy krok amerykańskiej eskalacji chybiał celu"[x/].

Eskalacja działań lotnictwa USA praktycznie na wszystkie obiekty o znaczeniu ekonomicznym i gospodarczym DRW, była następstwem minimalnych rezultatów jakie osiągnęło ono w ramach działań w celu izolacji strefy działań bojowych. O znaczeniu, jakie koła rządzące USA przypisują bombardowaniu ekonomiki DRW świadczy stały wzrost i ilość sił zaangażowanych do wykonania tego zadania, co szczególnie uwidacznia się w drugiej połowie 1966 r. W konsekwencji strategicznych bombardowań ekonomiki DRW zaangażowały USA około 18%[xx/] wszystkich nalotów wykonanych w 1966 r. na DRW.

Czy Amerykanie osiągnęli /pod koniec 1966 r./ podstawowy cel bombardowań strategicznych jakim było zniszczenie ekonomiki DRW? Na to pytanie należy odpowiedzieć przecząco. Niewątpliwie DRW poniosła poważne straty w pierwszym okresie działań lotnictwa USA na obiekty przemysłowe i gospodarcze, lecz w bardzo krótkim czasie przystosowała swój przemysł do zaistniałych warunków. Przeprowadzono ewakuację zagrożonych zakładów przemysłowych i dokonano uruchomienia niezbędnej do życia i walki narodu produkcji, w niedostępnych górach i dżungli. Barwnie to opisuje publicysta czołowych dzienników londyńskich, znany autor wielu reportaży i książek o walce narodu wietnamskiego W.G. Burchett w reportażu pt. "Co widziałem w Wietnamie" ,[xxx/] w którym między innymi stwierdza: ... "wszystko, dosłownie wszystko jest w DRW zorganizowane dla potrzeb obrony. Ewakuuje się wielkie miasta. Nam Dinh np. które liczyło 95000 mieszkańców, ma ich dzisiaj tylko 35000. Przemysł, fabryki, instytucje rozrzucone są obecnie

---

x/ Forum z 24.07.1966 r.
xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, str.68.
xxx/ W.G.Burchett "Co widziałem w Wietnamie". Przegląd Informacyjny nr 8/1966 r. wyd.ASG.

w górach, wśród lasów, w miejscach zdawałoby się niedostępnych dla człowieka. Robotnicy, przenoszeni tam wraz ze swymi zakładami pracy, żyją początkowo jak żołnierze. Wybrane miejsca w górach oczyszcza się, a potem rozpoczyna się budowę fabryk".

Z przytoczonego wyżej wycinka reportażu W.Burchetta wynika, iż aczkolwiek Amerykanie nasilają bombardowanie ekonomiki DRW, to jednak przystosowany w specyficzny sposób do warunków wojny przemysł DRW zachowuje dostateczną moc produkcyjną, stając się jednocześnie coraz trudniejszy do wykrycia i zniszczenia.

Równolegle z [illegible] bombardowaniami strategicznych obiektów przemysłowych, lotnictwo USA dokonuje [illegible] terrorystyczny nalot na ludność całego Wietnamu. Podstawowy cel tych działań, załamanie morale narodu wietnamskiego i pozbawienie go [illegible] woli walki. Dla osiągnięcia tego celu lotnictwo USA prowadziło barbarzyńskie bombardowania miast, osiedli i wiosek, w większości których nigdy nie było żadnych obiektów wojskowych i przemysłu zbrojeniowego.x/

Prowadząc tę haniebną, antyhumanitarną działalność piloci amerykańscy otrzymali instrukcje zezwalające im atakowanie dowolnych celów. Z zimną krwią bombardują szpitale, szkoły, przedszkola, zabytki muzealne, a nawet polują na pojedynczych chłopów pracujących na polach ryżowych, prześcigając niejednokrotnie swym okrucieństwem pilotów hitlerowskiej Luftwaffe. Dobitnym przykładem barbarzyństwa USA jest między innymi zbombardowanie wielkiego szpitala dla trędowatych.xx/

W działaniach tych Amerykanie stosują całą gamę środków rażenia z bronią chemiczną włącznie.

Antyhumanitarne działania terrorystyczne spowodowały powołanie międzynarodowej komisji do badania zbrodni amerykańskich w Wietnamie. W historii wojen okresu maszynowego jest to trzeci wypadek przypisywania stronie walczącej ludobójstwa /II wojna światowa - III Rzesza, wojna w Korei

---

x/ Rozszerzenie bombardowań lotnictwa USA na obiekty cywilne nastąpiło 5 sierpnia 1965 r.

xx/ Swiat w przekroju. 1966 r., str.402.

i wojna w Wietnamie - USA/.

Najbrutalniejsze metody działania lotnictwa USA na DRW przyniosły agresorowi olbrzymie straty prestiżowe na całym świecie, nie wyłączając sojuszników. Gdy po raz pierwszy w kwietniu 1965 r. USA zastosowały gazy, spotkały się z potępieniem opinii publicznej całego świata. Japoński dziennik "Yomiuri" pisał wówczas: "Stany Zjednoczone przeprowadzają eksperymenty na narodzie wietnamskim, jak na doświadczalnych świnkach... Swiadczy to niewątpliwie o pogardzie Stanów Zjednoczonych dla Azji".

Dla spowodowania zagłodzenia ludności Wietnamu Amerykanie niszczą zasiewy i zbiory na polach uprawnych oraz bombardują groble, tamy i inne urządzenia irygacyjne w celu zalania wodą całych obszarów.x/

Naloty terrorystyczne lotnictwa USA, aczkolwiek bardzo bolesne dla narodu wietnamskiego w swoich skutkach, według oceny USA nie tylko nie obniżyły zdecydowanej postawy oraz ducha walki narodu wietnamskiego, ale jeszcze je spotęgowałyxx/.

O prężności i zdecydowanej woli walki narodu wietnamskiego świadczy między innymi fakt, że w tak krótkim czasie i trudnych warunkach potrafił przestawić się całkowicie na tory wojenne. Amerykanie nie chcą sobie zdać sprawy z tego iż narodu, który już od przeszło ćwierć wieku walczy o swoją niepodległość i ceni ponad wszystko honor i godność narodową, nie potrafią złamać najcięższe bombardowania i okrucieństwa narzuconej mu przez imperializm amerykański wojny.

Opinie te podzielają nie tylko kraje demokracji ludowej ale również państwa będące sojusznikami USA. Wymowna pod tym względem jest wypowiedź wybitnego dziennikarza angielskiego James'a Camorona, który między innymi stwierdził: "Jedna rzecz jest pewna. Jeśli bombardowanie północnego Wietnamu miało na celu zmuszenie ludności terrorem do poddania się lub też obrócenia w ruinę gospodarki tego kraju, to w obu wypadkach osiągnęło ono dokładnie odwrotny skutek... Z chwilą gdy Stany Zjednoczone zrzuciły swą pierwszą

---

x/ W.G.Burchett. "Co widziałem w Wietnamie". Przegląd Informacyjny nr 8/1966 r. wyd. ASG.
xx/ Przegląd Informacyjny nr 2/1967 r. wyd. ASG.

bombę na Północny Wietnam, scementowały nienaruszoną jedność narodu"[x/].

Senator Robert Kennedy w przemówieniu wygłoszonym 31 stycznia 1966 r., kiedy to po 37 dniach przerwy USA wznowiły terrorystyczne naloty na DRW, oświadczył: "Jeżeli uważamy bombardowanie za receptę na wojnę w Wietnamie, to zmierzamy prosto ku katastrofie... Niebezpieczeństwo polega na tym, że decyzja wznowienia nalotów może stać się z serii posunięć na drodze, z której nie ma odwrotu, na drodze, która prowadzi do katastrofy całej ludzkości".[xx/]

Tak więc strategia lotnicza USA oparta na przekonaniu, że strategiczne bombardowania głównych obiektów potencjału ekonomiczno-militarnego oraz naloty terrorystyczne przeciwko ludności cywilnej powinny w decydujący sposób osłabić materialnie i moralnie przeciwnika oraz zmusić go do rezygnacji z walki, nie zdaje egzaminu w wojnie w Wietnamie.

Strategiczne bombardowania i naloty terrorystyczne, jak potwierdza to praktyka w Korei i obecnie w Wietnamie nie wywierają decydującego wpływu na obniżenie materialnych i moralnych sił narodu walczącego w obronie swej niepodległości i wolności.

Kontynuując bombardowania strategiczne DRW, Amerykanie zaprzepaszczają możliwość pokojowego uregulowania problemu wietnamskiego, gdyż jednym z podstawowych warunków ewentualnego rozpoczęcia rokowań ze Stanami Zjednoczonymi, stawianych przez rząd DRW jest natychmiastowe przerwanie tych bombardowań.

E. Rozpoznanie lotnicze

Według poglądów amerykańskich rozpoznanie stanowi jeden z najważniejszych czynników zabezpieczenia działań bojowych wszystkich rodzajów sił zbrojnych na współczesnym polu walki. W ogólnym systemie rozpoznania wojskowego USA rozpoznanie lotnicze, dzięki swej wysokiej operatywności i dużej głębokości działania, stało się jednym z podstawowych rodzajów rozpoznania.

---

x/ Tribune. USA-Wietnam i fakty /Forum 24.07.1966 r./.
xx/ Tamże.

Zasadniczym celem rozpoznania lotniczego jest zdobycie wiadomości o nieprzyjacielu, terenie planowanych działań i warunkach atmosferycznych, niezbędnych do organizacji i prowadzenia działań bojowych przez poszczególne rodzaje wojsk oraz kontroli rezultatów tych działań.

Praktyka II wojny światowej i wojny w Korei dobitnie świadczy o roli i znaczeniu rozpoznania lotniczego we wszystkich planowanych i przeprowadzonych przez USA operacjach sił lądowych, powietrznych i morskich. I tak np. jednostki rozpoznawcze 9 amerykańskiej Armii Lotnictwa Taktycznego od chwili lądowania w Normandii do chwili zakończenia wojny w 1945 r., wykonały na korzyść sił lądowych około 13 milionów zdjęć lotniczych.x/

W okresie od zakończenia II wojny światowej do chwili obecnej rozpoznanie lotnicze przeszło poważną ewolucję celem przystosowania go do współczesnych działań bojowych. W okresie tym główną uwagę zwrócono w USA na wyposażenie jednostek rozpoznawczych w udoskonalone samoloty, charakteryzujące się dużym pułapem, prędkością oraz promieniem działania, jak również przystosowanie ich do działań na małych wysokościach. Ponadto udoskonalono pokładowe, techniczne środki rozpoznania lotniczego i urządzenia technicznej obróbki zdjęć lotniczych. Fotograficzną aparaturę rozpoznawczą przystosowano do wykonywania zdjęć z dużych wysokości /rzędu 20 tysięcy metrów i więcej/, jak również z małej wysokości przy prędkościach ponaddźwiękowych. Ponadto na wyposażenie pokładowe samolotów wprowadzono różnego rodzaju radiolokacyjne stacje rozpoznawcze, aparaturę telewizyjną i środki rozpoznania pracujące na zasadzie podczerwieni.

Wzrost roli rozpoznania lotniczego i wynikający stąd rozwój środków spowodował, że obecnie środkami rozpoznania lotniczego dysponują nie tylko siły powietrzne i morskie lecz również siły lądowe.

Wraz z jakościowym i ilościowym rozwojem środków rozpoznania lotniczego, Amerykanie duży nacisk kładą na wszechstronne przygotowanie personelu latającego do wykonywania

---

x/ Wojskowy Przegląd Zagraniczny nr 6/40, 1964 r.

zadań rozpoznania w każdych warunkach terenowych, niezależnie od pory roku i doby oraz warunków atmosferycznych.

W wojnie w Wietnamie rozpoznanie lotnicze, ze względu na ograniczone możliwości naziemnych środków rozpoznania wojsk lądowych, wynikające ze specyficznych warunków terenowych Wietnamu, nabrało szczególnego znaczenia, ponieważ praktycznie stanowi podstawowy środek rozpoznania wojskowego USA w tym rejonie.

Rozpoznanie lotnicze terytorium DRW poprzedziło na długo pierwsze uderzenie amerykańskiego lotnictwa na porty tego kraju wykonane w dniu 4 sierpnia 1964 r. Prowadzone ono było w celu zdobycia danych dotyczących rozmieszczenia zasadniczych sił, podstawowych ośrodków przemysłowych oraz możliwości systemu komunikacyjnego DRW, niezbędnych do zaplanowania agresji USA przeciwko Wietnamowi Północnemu. Rozpoznanie to prowadzone było za pomocą samolotów rozpoznawczych BQM-34A i U-2 sposobem fotograficznym.

Z chwilą rozpoczęcia systematycznych nalotów na terytorium DRW do akcji włączyło się lotnictwo rozpoznania taktycznego sił powietrznych i lotnictwo 7 Floty. Rozpoznaniem lotniczym objęto całe terytorium DRW, przy czym w miarę eskalacji działań lotnictwa uderzeniowego USA wzrastało również natężenie działań lotnictwa rozpoznawczego.

Podstawowymi zadaniami lotnictwa rozpoznawczego w agresji przeciwko DRW były:

- ustalenie systemu OPK DRW, ze szczególnym uwzględnieniem rejonów rozmieszczenia środków obrony przeciwlotniczej;
- rozpoznanie rejonów rozmieszczenia oddziałów i związków taktycznych Wietnamskiej Armii Ludowej oraz ustalenia czasu i kierunków ich wymarszu ze stałych garnizonów;
- określenie charakteru, kierunku i intensywności przewozów kolejowych i samochodowych na zasadniczych szlakach komunikacyjnych DRW, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwych punktów tych szlaków /węzły kolejowe, drogowe, mosty, wiadukty i tunele/;
- kontrola sieci lotniskowej DRW;
- rozpoznanie zakładów przemysłu zbrojeniowego, baz surowcowych, ośrodków energetycznych i administracyjno-

politycznych;

- rozpoznanie portów i baz morskich oraz kontrola żeglugi przybrzeżnej i śródlądowej;

- ustalenie i systematyczne kontrolowanie zasadniczych szlaków zaopatrywania sił FWN Wietnamu Południowego przez DRW oraz określenia charakteru i intensywności przewożenia zaopatrzenia;

- systematyczna kontrola stopnia i tempa odbudowy zniszczonych lub uszkodzonych obiektów komunikacyjnych, przemysłowych i drogowych;

- prowadzenie rozpoznania meteorologicznego;

- kontrola rezultatów działań lotnictwa uderzeniowego..

Większość wymienionych wyżej zadań lotnictwo rozpoznawcze wykonywało sposobem fotograficznym i wzrokowo-fotograficznym.

Loty w celu rozpoznania obiektów wykonywane były z zasady na 1-3 dni przed planowanym bombardowaniem. Ilość lotów rozpoznawczych każdorazowo była uzależniona od zakresu posiadanych wiadomości o danym obiekcie. Jeżeli obiekt był dobrze znany, wykonywano z reguły tylko jeden wylot. W wypadku braku konkretnych danych o obiekcie, stosowano 2-3 wyloty rozpoznawcze. Na godzinę przed wylotem grupy uderzeniowej samoloty rozpoznawcze z zasady przeprowadzały rozpoznanie meteorologiczne, a po uderzeniu - kontrolę rezultatów działań.

Do prowadzenia rozpoznania lotniczego terytorium DRW, oprócz w/w samolotów, Amerykanie wykorzystywali samoloty rozpoznawcze sił powietrznych i 7 lloty typu RF-101, RF-8, RF-4C i RA-5C oraz RB-66 /rozpoznania radioelektronicznego/.

Natężenie działań lotnictwa rozpoznawczego na terytorium DRW było stosunkowo duże. I tak np. w pierwszym etapie działań /sierpień 1964 - luty 1965/ z ogólnej ilości samolotolotów wykonanych na DRW na lotnictwo rozpoznawcze przypadło około 35%.

Od początku agresji do maja 1966 r. Amerykanie wykonali na DRW około 43 500 samolotolotów, z czego na rozpoznanie i osłonę grup uderzeniowych przypadło około 13 000 samolotolotów, co stanowi 30% ogólnego wysiłku. Biorąc pod uwagę,

że w tym okresie do zabezpieczenia działań grup uderzeniowych wydzielano bardzo małe siły należy przypuszczać, że na rozpoznanie przypadło 20-25% ogólnego wysiłku.

Realizacja zadań rozpoznania lotniczego nad terytorium DRW pociągała za sobą szereg trudności wynikających z właściwości terenu, bardzo dobrego maskowania obiektów i coraz skuteczniejszego systemu obrony przeciwlotniczej tego kraju.

Gęsta i bujna roślinność, duże obszary kraju pokryte dżunglą, oraz brak punktów orientacyjnych, w bardzo poważnym stopniu utrudniają prowadzenie rozpoznania lotniczego. Ponadto większość obiektów o charakterze wojskowym została doskonale ukryta w niedostępnych górach i dżungli i dlatego ich wykrycie jest praktycznie niemożliwe. Te obiekty, które ze względu na ich przeznaczenie i charakter musiały pozostać w terenie na ogół dostępnym, są dokładnie maskowane i są w dużym stopniu ruchliwe. Dotyczy to przede wszystkim środków obrony przeciwlotniczej, które ze względu na ewentualność ich zniszczenia przez lotnictwo USA ustawicznie zmieniały swoje stanowiska ogniowe. Obiekty stałe, których zabezpieczenie przed zniszczeniem zapewnia system obrony DRW /małe mostki, stacje radiolokacyjne, system łączności itp./ są maskowane z wietnamską pomysłowością i dokładnością.

Poważne utrudnienia dla działalności lotnictwa rozpoznawczego stwarzają również warunki atmosferyczne, panujące na tej szerokości geograficznej. Okres deszczowy, trwający od czerwca do października i utrzymujące się niemal przez cały rok zamglenia, w poważnym stopniu ograniczają możliwości lotnictwa rozpoznawczego i obniżają jego skuteczność.

Wszystko to zwiększa trudności prowadzenia rozpoznania lotniczego nad terytorium DRW, mimo zaangażowania do wykonania zadań rozpoznania poważnych sił lotniczych wyposażonych w nowoczesną aparaturę rozpoznawczą.

Podobne warunki fizyczno-geograficzne występują i w Wietnamie Południowym. Specyficzny charakter OPL sił FWN i brak przeciwlotniczych pocisków rakietowych umożliwia lotnictwu rozpoznawczemu USA większą swobodę działania

w tym rejonie. Z drugiej strony charakter rozpoznawanych celów, ich wielka manewrowość i możliwość ukrycia się w każdym terenie powoduje, że w większości wypadków samoloty rozpoznawcze USA są bezradne. Bardzo często działalność nowoczesnych samolotów rozpoznawczych sprowadza się do wykrycia i śledzenia pojedynczych i małych grup partyzantów. Częste i szybkie zmiany miejsc pobytu oddziałów i pododdziałów partyzanckich, nagłe i niespodziewane ich koncentracje lub rozśrodkowania dokonywane z zasady w nocy powodują, że dane zdobyte przez samoloty rozpoznawcze o tych oddziałach i pododdziałach, chociaż prawdziwe, w ciągu krótkiego czasu deaktualizują się. Stąd też bardzo często wezwane przez załogi samolotów rozpoznawczych grupy samolotów myśliwsko-bombowych wykonują uderzenia w próżnię. Pogoń za rozśrodkowanymi i bardzo ruchliwymi pododdziałami sił FWN po całym Wietnamie Południowym, oto podstawowa taktyka działania samolotów rozpoznawczych USA.

Z drugiej strony bez tej działalności lotnictwa rozpoznawczego praktycznie nie byłoby możliwe przeprowadzenie żadnej operacji przeciwpartyzanckiej przez wojska lądowe USA. Praktyka dwuletniej wojny w Wietnamie prowadzonej przez USA świadczy o tym najdobitniej. Skuteczność tego specyficznego rozpoznania jest niewspółmiernie niska do zaangażowanych sił i środków rozpoznania oraz ich natężenia działań. Na ogólną ilość około 139 500 samolotolotów wykonanych od początku agresji USA do maja 1966 r. /19 miesięcy/ podobnie jak w nalotach na DRW, około 30% ogólnego wysiłku lotnictwa skoncentrowali Amerykanie w Wietnamie Południowym na rozpoznanie.

Przykładem doceniania roli i znaczenia rozpoznania lotniczego jest także podział wysiłku lotnictwa USA w miesiącu kwietniu 1965 r. Na ogólną ilość 320-330 samolotolotów wykonanych bezpośrednio na siły FWN, 75 samolotolotów wykorzystano do prowadzenia rozpoznania, co stanowi około 43% całego miesięcznego wysiłku lotnictwa.

Mimo angażowania tak znacznych sił do rozpoznania lotniczego skutki jego działań są bardzo małe. Swiadczy o tym fiasko większości przeprowadzonych w latach 1965/66 operacji przeciwpartyzanckich, w których lotnictwo rozpoznawcze było głównym, a w niektórych wypadkach jedynym środkiem,

warunkującym możliwość wykrycia i śledzenia zgrupowań partyzanckich do czasu podejścia wojsk lądowych.

Można więc stwierdzić, że w Wietnamie Południowym wytworzyła się paradoksalna sytuacja, w której nowoczesne samoloty rozpoznawcze nie są w stanie skutecznie określić i śledzić rejonów rozmieszczenia sił partyzanckich FWN.

Praktyka II wojny światowej i wojny w Korei oraz realizowane w latach następnych przedsięwzięcia w siłach zbrojnych USA wskazują, że rozpoznanie lotnicze uważane jest za jeden z podstawowych elementów zabezpieczenia działań bojowych. Stąd też lotnictwo rozpoznawcze było i jest szczególnie eksponowane w strategii lotniczej USA.

Ze względu na ograniczone możliwości innych środków rozpoznania wojskowego, rozpoznanie lotnicze odgrywa decydującą rolę. Od rozpoznania lotniczego uzależnione są działania lotnictwa uderzeniowego i działanie wojsk lądowych USA w Wietnamie. Zdając sobie sprawę z tej zależności USA zaangażowały w wojnie w Wietnamie znaczne siły lotnictwa rozpoznawczego wyposażonego w najnowocześniejszy sprzęt.

Stopniowy wzrost natężenia działań lotnictwa rozpoznawczego USA w Wietnamie był i jest w zasadzie pierwszym przejawem eskalacji działań lotnictwa uderzeniowego na DRW i planowanych na szeroką skalę operacji przeciwpartyzanckich.

Mimo zaangażowania w Wietnamie poważnych sił nowoczesnego lotnictwa rozpoznawczego USA, nie jest ono w stanie wykonać w pełni powierzonych mu zadań. Wynika to ze specyficznych warunków fizyczno-geograficznych w Wietnamie, charakteru strefy działań i sposobów walki sił FWN oraz specyficznej adaptacji do zaistniałych warunków potencjału ekonomiczno-militarnego DRW.

IV. SPOSOBY WYKONYWANIA ZADAN PRZEZ LOTNICTWO USA W AGRESYWNEJ WOJNIE W WIETNAMIE

W agresywnej wojnie w Wietnamie Amerykanie zaangażowali wszystkie rodzaje lotnictwa wojskowego. Ze względu na specyficzny rodzaj lotnictwa sił lądowych w rozdziale tym nie będzie ono rozpatrywane. Stąd też rozdział ten dotyczyć będzie bojowego lotnictwa sił powietrznych i morskich.

Biorąc pod uwagę charakter sprzętu i wykonywania zadania w rozdziale tym przedstawiam sposoby wykonywania zadań przez:

- strategiczne lotnictwo bombowe;
- taktyczne lotnictwo myśliwskie /myśliwsko-bombowe/ sił powietrznych i morskich;
- lotnictwo rozpoznawcze sił powietrznych i morskich.

Sposoby działań lotnictwa w celu wykonania określonych zadań w poważnym stopniu uzależnione są od systemu obrony powietrznej przeciwnika. Stąd też celowe jest przy rozpatrywaniu sposobów działań lotnictwa USA w wojnie w Wietnamie przedstawienie w miarę dostępnych materiałów, systemu obrony powietrznej /przeciwlotniczej/ DRW i jego krótkiej charakterystyki.

1. Organizacja obrony powietrznej DRW i osłona obiektów.

Obrona powietrzna DRW stanowiła od początku agresji USA poważne zagrożenie dla lotnictwa amerykańskiego. W miarę eskalacji działań lotnictwa USA na DRW, system obrony powietrznej DRW stawał się coraz bardziej skuteczny w działaniu i odporny na zniszczenie. Wzrost skuteczności OPK DRW zapewniano przede wszystkim przez wprowadzenie na jego uzbrojenie przeciwlotniczych pocisków rakietowych, samolotów myśliwskich i nowoczesnej artylerii przeciwlotniczej, których działanie oparte jest na radiolokacyjnym systemie wykrywania i naprowadzania. Ponadto w miarę trwania agresji USA, doskonalono system OPK pod względem organizacyjnym i coraz lepszego przygotowania personelu obsługującego środki obrony przeciwlotniczej.

Wraz z rozwojem ilościowym i jakościowym środków obrony przeciwlotniczej systematycznie wzrasta odporność

systemu OPK DRW na obezwładnienie i zniszczenie. Odporność tę zapewniono poprzez dokładne maskowanie sił i środków obrony powietrznej oraz systematyczną zmianę stanowisk ogniowych tych środków.

Ponadto ustawicznie wzrastająca celność ognia środków obrony powietrznej zmuszała samoloty amerykańskie, o ile to nie było koniecznością związaną z wykonaniem zadania, do unikania rejonów nasyconych dużą ilością tych środków.

Obrona powietrzna DRW dzieli się na obronę czynną i bierną.

Czynna obrona powietrzna organizowana jest siłami i środkami[x/]:

- regularnych jednostek przeciwlotniczych pocisków rakietowych, lotnictwa myśliwskiego i artylerii przeciwlotniczej;
- wojsk regionalnych;
- milicji ludowej i oddziałów samoobrony;
- jednostek radiolokacyjnych.

Regularne jednostki przeciwlotniczych pocisków rakietowych, lotnictwa myśliwskiego i artylerii przeciwlotniczej /kalibru 37, 57, 85 i 100 mm/ oraz pododdziały przeciwlotniczych karabinów maszynowych /14,5 i 12,7 mm/ stanowią trzon obrony powietrznej kraju. Wykorzystuje się je do obrony ważnych obiektów o znaczeniu państwowym takich jak: zakłady przemysłowe, bazy surowcowe, ośrodki energetyczne, ośrodki administracyjno-polityczne, porty i bazy morskie, główne mosty oraz ważniejsze obiekty wojskowe. Dowódcom tych jednostek są podporządkowane pod względem taktycznym i ogniowym pozostałe siły OPK działające w podległych im strefach.

Ilość regularnych jednostek obrony przeciwlotniczej DRW na przełomie lat 1965-1966 systematycznie wzrastała. I tak np., według danych amerykańskich, w połowie 1965 r. obrona powietrzna DRW dysponowała sześcioma bateriami, pod koniec 1965 r. - 25, w marcu 1966 r. - 60-70, a pod koniec 1966 r. około 100 bateriami przeciwlotniczych pocisków

---

x/ Rozwój działań bojowych w Wietnamie. cz.III.

rakietowych SA-2 i SA-3 /nazwa typ. pocisków wg nomenklatury amerykańskiej/[x]. W sierpniu 1966 r. system obrony powietrznej DRW, według oceny amerykańskiej, miał dysponować około 7-10 tysięcy dział przeciwlotniczych, w większości wyposażonych w radiolokacyjne urządzenia kierowania oraz 75-100 samolotami typu Mig-15, Mig-17 i Mig-21, przy czym to ostatnie stanowić miały 1/5 całości sił lotniczych.[xx]

Wojska regionalne składają się z oddziałów wyposażonych w działa przeciwlotnicze kalibru 37 mm i przeciwlotnicze karabiny maszynowe 12,7 i 14.5 mm. Podlegają one dowódcy wojskowemu danej prowincji i ich zadaniem jest wzmocnienie obrony przeciwlotniczej jednostek regularnych, wydzielonych do osłony tej prowincji. Ponadto zabezpieczają one osłonę obiektów posiadających duże znaczenie dla danej prowincji. Przy wspólnej osłonie obiektów z jednostkami regularnymi oddziały regionalne zajmują stanowiska ogniowe w rejonie stanowisk ogniowych artylerii lub rakiet i spełniają nie tylko zadanie zagęszczania ognia do samolotów niskolecących i atakujących obiekt, ale również zadanie bezpośredniej osłony stanowisk artylerii przeciwlotniczej.

Jednostki milicji ludowej i oddziały samoobrony zabezpieczają jednostki regularne i regionalne we wszystko co jest potrzebne do życia i walki. Ponadto udzielają one pomocy przy wykonywaniu prac ziemnych i maskowaniu oraz wykorzystując zmasowany ogień broni ręcznej i maszynowej zwalczają samoloty latające na małych wysokościach. Wykonują one również zadania obserwacji wzrokowej za samolotami w powietrzu oraz zwalczania ewentualnych małych desantów powietrznych i grup dywersyjnych. Personel tych oddziałów rekrutuje się spośród miejscowej ludności cywilnej.

Jednostki radiolokacyjne wykonują zadania wykrywania celów powietrznych i naprowadzania samolotów myśliwskich na te cele oraz zapewniają prowadzenie celnego ognia artylerii i rakiet.

---

x/ Flugwehr und Technik nr 10 z października 1966 r./Biuletyn Informacyjny nr 11/1966 r./; Wehr und Wirtschaft /Forum z 24.04.1965 r./; Komunikat Rozpoznawczy za okres 25-31.03.1966 r. wyd. Zarz.II Szt.Gen.

xx/ Komunikat rozpoznawczy za okres 19-28.08.1966 r. wyd. Zarz.II Szt.Gen.

Radiolokacyjne posterunki wykrywania są rozmieszczone w całym kraju. W strefie między 17 a 20 równoleżnikiem ich liczba jest niewielka. Każdy radiolokacyjny posterunek wykrywania składa się tylko z jednej stacji radiolokacyjnej typu P-10 lub P-15. Zdarzają się wypadki, aby w składzie radiolokacyjnego posterunku wykrywania znajdował się wysokościomierz.

Zadania wykrywania celów powietrznych, obok radiolokacyjnych posterunków wykrywania, wykonują również środki radiolokacyjne będące na wyposażeniu pułków, dywizjonów i baterii artylerii przeciwlotniczej /stacje radiolokacyjne typu P-8 i P-10/. Meldunki o wykrytych przez artyleryjskie stacje radiolokacyjne celach przekazywane są z pułku do szczebla nadrzędnego w sieci dowodzenia.

Obok rozpoznania radiolokacyjnego celów powietrznych zorganizowane jest również w DRW rozpoznanie wzrokowe i dźwiękowe. Rozpoznanie to opiera się na wydzielonych z jednostek regularnych i regionalnych posterunkach rozpoznania wzrokowego i dźwiękowego. Ponadto w każdej wsi ze składu oddziałów milicji i samoobrony wydziela się etatowy posterunek obserwacji wzrokowej.

Dla przekazywania danych o samolotach USA posterunki obserwacyjne mają zorganizowaną łączność radiową lub telegraficzną. Zadaniem posterunków obserwacyjnych jest wzrokowe wykrycie zbliżających się samolotów USA w dzień, względnie za pomocą znajomości specyficznego dźwięku w nocy i powiadomienia o tym własnych oddziałów.

Dane o wykrytych samolotach są przekazywane do sztabu nadrzędnego i oddziałów lotniczych, rakietowych, artylerii przeciwlotniczej, oddziałów wyznaczonych do prowadzenia zmasowanego ognia z broni maszynowej, posterunków alarmowych i ludności cywilnej. Dane te przekazywane są w specjalnej sieci OPL dwoma kanałami.

System wykrywania, powiadamiania i alarmowania w DRW posiada jeszcze wiele braków i nie jest w pełni skuteczny. Dane o wykrytych celach przychodzą do jednostek bojowych ze stosunkowo dużym opóźnieniem /4-5 min/; praktycznie, gdy ogłasza się alarm i otwiera ogień do samolotów, pierwsze bomby już spadają na cel. W rezultacie tych

braków w systemie wykrywania i powiadamiania DRW, lotnictwo amerykańskie w większości wypadków potrafi podejść niewykryte pod sam obiekt.

Bierna obrona przeciwlotnicza DRW obejmuje przedsięwzięcia związane z maskowaniem, rozśrodkowaniem sił i środków oraz usuwaniem skutków napadu lotniczego. Zasadniczym celem biernej obrony przeciwlotniczej jest zmniejszenie do minimum skutków nalotu lotnictwa USA i zabezpieczenie ludzi oraz zasadniczych elementów gospodarki narodowej od terrorystycznych uderzeń z powietrza.

Bierną obronę przeciwlotniczą organizuje się w DRW w zakładach pracy, instytucjach, szpitalach, we wsiach i miastach. Do obrony tej wyznacza się i przygotowuje odpowiedni personel, który w wypadku nalotu działa zgodnie z zawczasu opracowanym i praktycznie sprawdzonym planem. Wewnętrzna dyscyplina ludności DRW i doskonała znajomość obowiązków przez członków drużyn samoobrony, w poważnym stopniu zmniejszają skutki bombardowań lotnictwa USA.

Poważnym zagadnieniem, któremu bardzo dużo uwagi poświęca się w ramach organizacji systemu obrony powietrznej kraju DRW, i od działania którego faktycznie zależy skuteczność całego systemu, jest obrona przeciwlotnicza poszczególnych obiektów. Większość ważniejszych obiektów ekonomicznych, militarnych i komunikacyjnych oraz Hanoi i Hajfongu są osłaniane przez duże zgrupowania artylerii i rakiet przeciwlotniczych, przeciwlotniczą broń maszynową, a od kwietnia 1966 r. również i przez lotnictwo myśliwskie /szczególnie Hanoi/. W ostatnim okresie czasu do osłony ważnych obiektów stosuje się również w DRW system zapór balonowych. W skład grupy obrony przeciwlotniczej wyznaczonej do osłony obiektu wchodzą wojska regularne, regionalne i samoobrony.

Ugrupowanie bojowe grupy osłony obiektu jest różne i zależy od ilości, rodzaju i kalibru artylerii, rodzaju i charakteru obiektu oraz właściwości terenowych rejonu obiektu. Działa o większych kalibrach są ustawiane w dalszej odległości od centrum obiektu, mniejsze - bliżej. Np. do osłony mostu w rejonie m. Ninh Binh wydzielono[x/]:

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, str.89.

- 5 baterii artylerii przeciwlotniczej kalibru 100 mm;
- 6 baterii artylerii przeciwlotniczej kalibru 57 mm;
- 3 baterii artylerii przeciwlotniczej kalibru 37 mm.

Ponadto dla zwiększenia gęstości ognia do samolotów niskolecących oraz do osłony baterii przed samolotami bezpośrednio atakującymi stanowiska ogniowe artylerii przeciwlotniczej przy każdej baterii i w lukach między bateriami rozmieszczono duże ilości broni maszynowej /12,7 i 14,5 mm/ ze składu sił regionalnych. Mimo tak dużej ilości sił wydzielonych do osłony mostu lotnictwo USA, działając z zaskoczenia zdołało go zniszczyć/.

Do osłony mostu w rejonie m. Ham Rong /w pobliżu m. Thanh Hoa/ wydzielono:

- 2 baterie artylerii przeciwlotniczej kalibru 100 mm;
- 5 baterii artylerii przeciwlotniczej kalibru 57 mm;
- 3 baterie artylerii przeciwlotniczej kalibru 37 mm.

Do osłony mostów na drodze nr 5 /Hanoi - Hajfong/ wydzielono dwa dywizjony wyrzutni przeciwlotniczych pocisków rakietowych, 2 baterie armat 57 mm i jedną baterię - 100 mm, dwie baterie - 37 mm i trzy bataliony piechoty, które zorganizowały ponad 100 gniazd do prowadzenia ognia z broni ręcznej i maszynowej do samolotów niskolecących.

Do obrony przeciwlotniczej bardzo ważnych obiektów DRW w coraz większym zakresie stosuje się przeciwlotnicze pociski rakietowe. Wyrzutnie pocisków rakietowych rozmieszcza się w odległości 40 km i więcej od osłanianego obiektu. Do czasu zestrzelenia pierwszego samolotu USA F-4C /24 lipiec 1965 r./ Amerykanie nie doceniali znaczenia tych rakiet i praktycznie nie zwalczali ich. Skuteczność działania rakiet przeciwlotniczych w 1965 r. była, zgodnie z opinią Amerykanów, mała. Oceniano, że tylko 5% pocisków trafiało w cel. Powodem tak niskiego procentu strąceń było stosowanie przez Amerykanów zakłóceń stacji radiolokacyjnych wyrzutni pocisków rakietowych oraz słaby poziom wyszkolenia technicznego personelu obsługującego wyrzutnie rakiet.

Mimo stosunkowo niskiego procentu zestrzeleń samolotów USA przez przeciwlotnicze pociski rakietowe w

pierwszym okresie, spełniły one swoją rolę choćby dlatego, iż zmusiły lotnictwo Stanów Zjednoczonych do zmiany taktyki działania, której wyrazem było zmniejszenie ilości zajść nad celem do jednego, maksimum dwóch oraz zmiany wysokości działania - ze średnich, najbardziej dogodnych - do małych, mniej dogodnych do działania.

Zmuszenie lotnictwa USA do działań na małych wysokościach z jednej strony zmniejszyło skuteczność jego działania, a z drugiej strony stworzył warunki do maksymalnego wykorzystania możliwości bojowych artylerii przeciwlotniczej i przeciwlotniczych karabinów maszynowych.

W 1966 r., a szczególnie w drugiej jego połowie, ilość strąceń samolotów przez pociski rakietowe znacznie wzrosła. Przyczynił się do tego głównie wzrost poziomu wyszkolenia personelu obsługującego wyrzutnie rakiet.

Największe zgrupowanie rakiet przeciwlotniczych Amerykanie ustalili w 1966 r. wokół Hanoi I Hajfongu. Ugrupowanie przeciwlotniczych pocisków rakietowych wokół Hanoi i Hajfongu /według danych USA/ przedstawia załącznik nr 11.

Zaczęto wprowadzać do systemu OPK DRW przeciwlotnicze pociski rakietowe na podwoziach ruchomych, co znacznie utrudniło ich rozpoznanie i zniszczenie. Duża manewrowość pocisków rakietowych na podwoziach ruchomych, częste zmiany ich stanowisk ogniowych, dokładne maskowanie w czasie przesuwania /z reguły nocą/ na nowe stanowiska ogniowe, czyniły je obiektami praktycznie nieosiągalnymi dla lotnictwa USA.

Działania bojowe lotnictwa USA w Wietnamie przebiegały w warunkach nieznacznego przeciwdziałania ze strony lotnictwa myśliwskiego DRW, którego samoloty startowały jedynie na spotkanie z pojedyńczymi samolotami lub małymi grupami samolotów przeciwnika. Według danych dowództwa sił zbrojnych DRW, do jesieni 1965 r. przeprowadzono jedynie 15 walk powietrznych, z czego 8 zwycięskich. Stopniowe wprowadzanie na uzbrojenie sił powietrznych DRW samolotów Mig-21, coraz lepsze opanowanie techniki pilotażu i taktyki walki powietrznej przez pilotów DRW wskazuje, że i lotnictwo myśliwskie stanie się w ogólnym systemie obrony

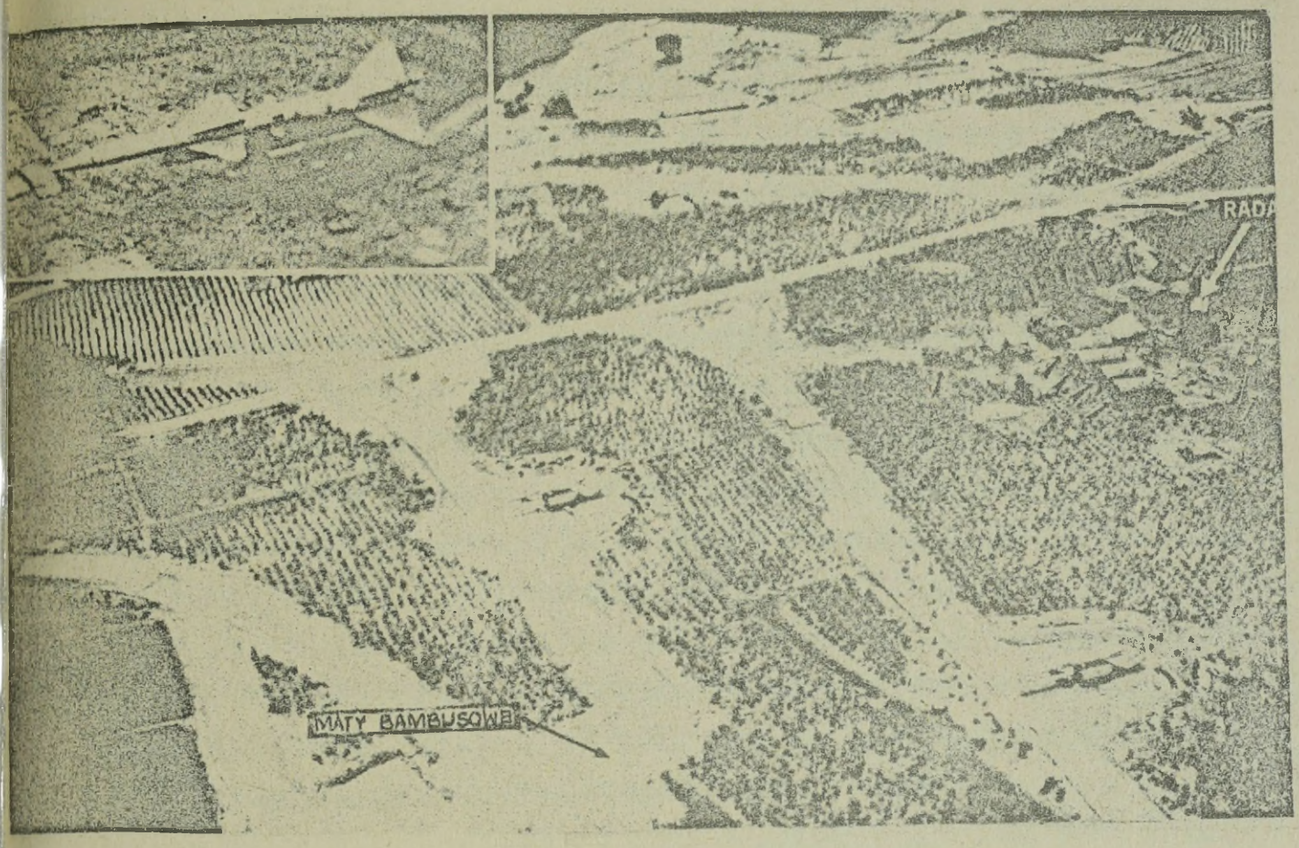

Stanowisko ogniowe 4 wyrzutni przeciwlotniczych pocisków rakietowych w rejonie Hanoi.

powietrznej DRW poważnym środkiem walki z lotnictwem USA. Nawet nieznaczne przeciwdziałanie lotnictwa DRW zmusiło USA do zwiększenia lotnictwa nie tylko pod względem ilościowym lecz i jakościowym.

Porównanie zasadniczych osiągów samolotów USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie z osiągami samolotów DRW przedstawia załącznik nr 12.

Wojska obrony przeciwlotniczej DRW mają bogate doświadczenie w odpieraniu ataków lotnictwa amerykańskiego. Pewne niedociągnięcia występują jednak w organizacji systemu OPL. Jednym z nich jest brak scentralizowanego powiadamiania, a przede wszystkim ścisłego współdziałania między oddziałami przeciwlotniczych pocisków rakietowych, artylerią oraz lotnictwem myśliwskim.

Szczególnie duże trudności występują przy współdziałaniu między przeciwlotniczymi pociskami rakietowymi a lotnictwem myśliwskim. Dotychczas nie rozwiązano

jeszcze problemu powiadamiania jednostek naziemnej obrony przeciwlotniczej o przelotach własnych samolotów myśliwskich. W związku z tym miały miejsce wypadki, że w momencie odpalania pocisku stwierdzono, że strzela się do własnego samolotu.

Współdziałanie jest więc zagadnieniem bardzo złożonym i jego rozwiązanie jest pierwszoplanowym zadaniem obrony powietrznej DRW.

Samo ukształtowanie granic DRW również nie sprzyja organizacji scentralizowanej obrony przeciwlotniczej kraju, gdyż zmusza do tworzenia dwóch - praktycznie samodzielnych stref obrony przeciwlotniczej: północnej i południowej. Ponadto bazowanie lotnictwa USA w trzech oddzielnych rejonach: /Syjamie, Wietnamie Południowym i na lotniskowcach w Zatoce Tonkińskiej/ zmusza DRW do organizowania obrony przeciwlotniczej na trzech samodzielnych kierunkach operacyjnych, co powoduje rozproszenie wysiłku i sprzyja zaskoczeniu obrony przeciwlotniczej.

Pomimo tych trudności subiektywnych i obiektywnych, niedociągnięcia i braki organizacyjne w systemie obrony powietrznej DRW są stopniowo usuwane, system ten staje się coraz bardziej skuteczny w zwalczaniu amerykańskich piratów powietrznych, niezależnie od warunków atmosferycznych, pory roku i doby. Swiadczą o tym stale wzrastające straty lotnictwa USA nad DRW, które są dwukrotnie wyższe niż w czasie wojny w Korei, a tylko o 20% mniejsze w porównaniu do strat z okresu II wojny światowej.[x/] Straty niektórych eskadr lotnictwa USA są nawet bardzo duże. Np. jedna eskadra bazująca w Syjamie w ciągu 5-ciu miesięcy działań bojowych nad terytorium DRW w 1965 r. straciła 15 samolotów /na 18 posiadanych uprzednio/ i 9-ciu pilotów.[xx/] Amerykanie sami przyznali się ostatnio, że od początku agresji na DRW do 31 grudnia 1966 r. stracili około 700 samolotów bojowych.[xxx/]

---

x/ Komunikat rozpoznawczy za okres 3.02.1967 r. Wyd. Zarz.II Szt. Gen.

xx/ The New York Times 10.10.1966 r./1966 r. wyd.Insp. Lotn./ /Biuletyn Informacyjny nr 11/

xxx/ The New York Times z dnia 7.02.1967 r.

Wykres strat lotnictwa amerykańskiego na DRW w latach 1964-1966 przedstawia załącznik nr 7.

2. Sposoby wykonywania zadań przez strategiczne lotnictwo bombowe USA

Do zwalczania sił FWN Wietnamu Południowego Amerykanie rozpoczęli od czerwca 1965 r. wykorzystywać dwie eskadry strategicznych bombowców B-52 stacjonujących w bazie Andersen na wyspie Guam, oddalonej od Wietnamu około 4000 km. Użycie tych samolotów miało na celu zademonstrowanie siły militarnej USA, psychologiczne oddziaływanie na siły FWN i DRW, jak również spowodowanie większych strat wśród partyzantów. Oprócz tego, w toku przeprowadzanych nalotów planowano sprawdzić możliwości bojowe i skuteczność użycia bombowców strategicznych w wojnie lokalnej oraz realność poglądów odnośnie ich użycia bojowego z wysuniętych baz lotniczych teatru działań wojennych.

Eksperci lotnictwa USA uważają, że ze względu na możliwość wykonania uderzeń o każdej porze dnia i nocy, w każdych warunkach atmosferycznych oraz poza zasięgiem konwencjonalnych środków obrony przeciwlotniczej, samoloty strategiczne B-52 są bardzo skutecznym środkiem prowadzenia nalotów nękających.

Zamiar użycia lotnictwa strategicznego powstaje w sztabie wojsk amerykańskich w Sajgonie po uzgodnieniu z przedstawicielami marionetkowego rządu południowo-wietnamskiego i jest każdorazowo zatwierdzany przez Komitet Połączonych Szefów Sztabów w Waszyngtonie. Po zatwierdzeniu, decyzja o użyciu lotnictwa strategicznego przekazywana jest do wykonywania za pośrednictwem dowództwa lotnictwa strategicznego dowództwu 3 dywizji lotniczej, której sztab stacjonuje w bazie lotniczej Andersen na wyspie Guam[x/].

W pierwszym nalocie na siły FWN wykonanym 18 czerwca 1965 r. wzięło udział 27 samolotów B-52. W okresie późniejszym większość nalotów wykonywana była grupami w składzie

---

x/ Aviation Week z dnia 29.11.1965 r. /Biuletyn Informacyjny nr 3/1966 r., wyd.Insp.Lotn./

25-30 samolótów B-52, przy czym przerwy między kolejnymi nalotami wynosiły 2-3 dni. Praktykowano również naloty małych grup w składzie 6,9 i 12 samolotów w grupie, w których uderzenia wykonywane były z zasady codziennie.x/

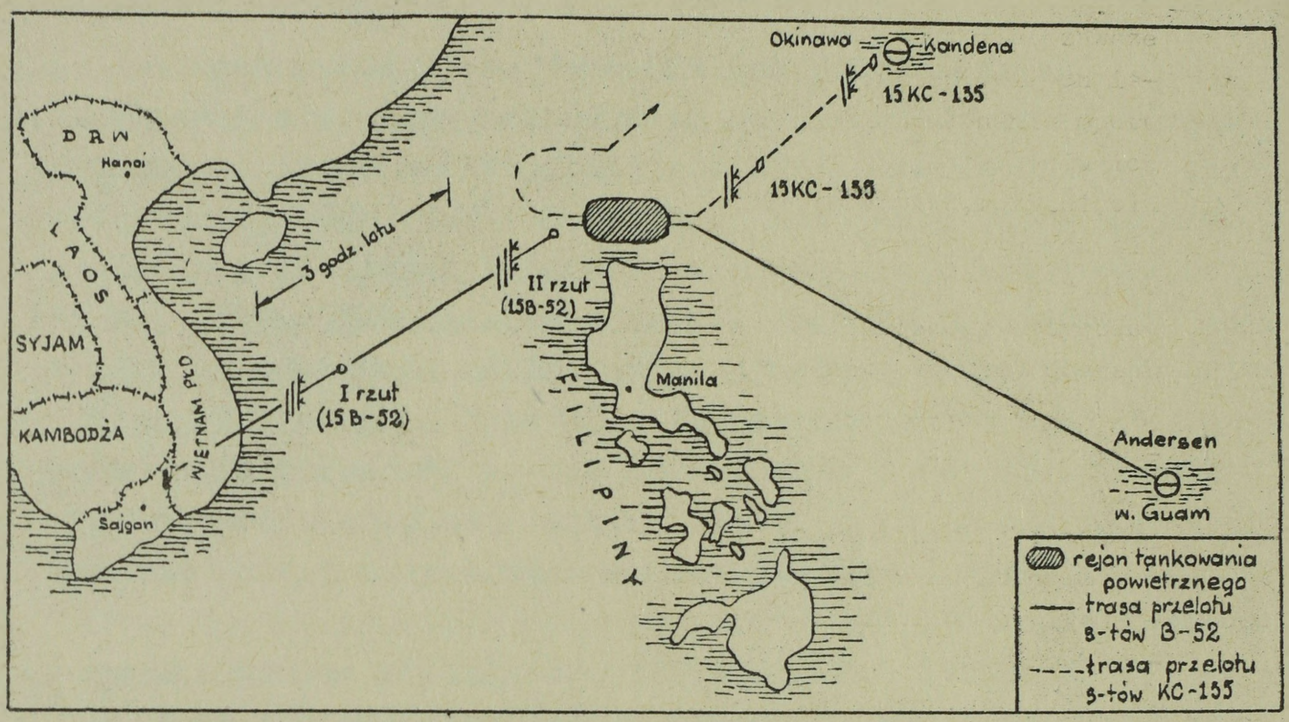

Trasa przelotu samolotów B-52 z wyspy Guam na Wietnam Południowy /drugi nalot 4.07.1965 r./

Przelot samolotów B-52 z wyspy Guam do Wietnamu w latach 1965-1966 organizowany był z reguły na podobnych zasadach.

Przed każdym lotem bombowców Amerykanie przeprowadzali lot kontrolny /jednym samolotem B-52/ po wyznaczonej trasie oraz prowadzili rozpoznanie pogody na 10-14 godzin przed wykonaniem uderzenia /samolotem KC-135 startującym z bazy lotniczej Kadena na wyspie Okinawa/. Start samolotów B-52 odbywał się pojedynczo w odstępach 1 minuty między samolotami i 5 minut między kluczami. Lot po trasie wykonywano z zasady w kolumnie kluczy, przy odległościach między kluczami 15-75 km, /co równa się odstępom czasowym 1-5 min./ na wysokościach 7800-9000 m i prędkościach przelotowych 790-800 km/godz.

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.II, str.64.

Od lotniska startu do wyjściowej rubieży tankowania w powietrzu klucze samolotów wykonywały lot po jednej trasie, a następnie do rubieży rozpoczęcia tankowania - samodzielnymi, równoległe przebiegającymi trasami lotu. Tankowanie w powietrzu przeprowadzano przy wykorzystaniu samolotów KC-135 startujących z bazy lotniczej Kadena w rejonie na północ od Filipin. Po zatankowaniu bombowce dokonywały ponownego przegrupowania w kolumnę kluczy i po nabraniu wysokości 9000-11000 m wykonywały dalszy lot po nakazanej trasie.

W odległości 300-400 km od celu bombowce przyjmowały nakazaną wysokość bombardowania, która w dotychczasowej praktyce wynosiła 6000-12000 m. Bombardowanie przeprowadzano z lotu poziomego, zrzut bomb salwą lub serią na sygnał prowadzącego klucza. Czas trwania uderzenia zależał od ilości samolotów biorących udział w nalocie. I tak np. czas trwania jednego uderzenia grupy w składzie pięciu kluczy przy ugrupowaniu kolumna kluczy - wynosił 16-18 minut.

Obiektami uderzeń bombowców strategicznych były cele powierzchniowe, których wymiary uzależnione były od ilości samolotów w grupie. Np. w pierwszym nalocie samolotów B-52 na Wietnam Południowy w dniu 18 czerwca 1964 r., 27 samolotów zrzuciło 2106 bomb /450 ton/ na prostokąt w dżungli o wymiarach 1600 x 3200 m[x/]. Inny przykład typowego nalotu samolotów B-52, który został przeprowadzony na domniemane ześrodkowanie partyzantów południowo-wietnamskich w lesie w rejonie m. Boi Loi, w odległości 48 km na płn.-zach. od Sajgonu. W nalocie tym wzięło udział 12 samolotów B-52. Samoloty wyszły na kurs bojowy na wysokości 6600 m i przy prędkości 720 km/godz. w ugrupowaniu bojowym - kolumna kluczy. Odstępy czasowe między kluczami wynosiły 2-3 minuty. Pierwszy samolot zrzucił bomby na wyznaczony cel o godzinie 9.10, a ostatni - o godz. 9.23. W ciągu 13 minut wszystkie samoloty zrzuciły ogółem 612 bomb o wagomiarze 348 kg każda. Każdy samolot posiadał na swym uzbrojeniu 51 bomb[xx/].

---

x/ Awiation Week - z dn.28.06.1965 r. /Biuletyn Inform.nr 10/
xx/ Awiation Week - z dn.29.11.1965 r. /Biuletyn Informacyjny nr 3/1966 r. Wyd. Insp.Lotn.

Przelot na drodze powrotnej samoloty wykonywały z reguły na wysokości około 13000 m, przy czym tankowano tylko te samoloty, które ze względu na większe zużycie paliwa /przepał/ nie mogłyby dolecieć do bazy.

Długość trasy od wyspy Guan do celu i z powrotem wynosi około 9000 km i na pokonanie tej odległości potrzeba około 11-12 godzin lotu. Prawie cała trasa przebiega nad morzem.

Do końca 1965 r. każdy samolot B-52 używany do nalotów na Wietnam zabierał jednorazowo około 17 tysięcy kg bomb, w tym 51 bomb 340 kg i 27 bomb 480 kg. Pod koniec 1965 r. dokonano modyfikacji samolotów B-52 zwiększając udźwig bomb z 17 tysięcy do około 27 tysięcy kg. Udźwig ten stanowiły: 84 bomby 225 kg i 24 bomby 340 kg lub 66 bomb 340 kg.x/

Dowództwo amerykańskie uważa, że samoloty B-52 są bardziej skutecznym środkiem zwalczania baz i umocnień sił FWN niż samoloty myśliwsko-bombowe. Duży ładunek bombowy, możliwość rażenia różnego rodzaju umocnień oraz działania poza zasięgiem broni maszynowej partyzantów, to podstawowe elementy, które zdaniem Amerykanów - predystynują ten samolot do wykonywania tego rodzaju zadań.

Loty bojowe bombowców strategicznych na Wietnam wykonywane są z przestrzeganiem zasad maskowania radiowego. W rozmowach koniecznych Amerykanie stosowali kryptonimy i zakodowane meldunki.

Skuteczność bombardowania według oceny sił zbrojnych DRW nie jest duża, jednak wywiera poważny wpływ na gotowość bojową oddziałów partyzanckich i dowodzenie nimi, bowiem aktywność działań bojowych sił FWN wyraźnie spadła.

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.I, str.101; Awiation Week z dnia 29.11.1965 r. /Biuletyn Informacyjny nr 3/1965 r. - wyd. Insp.Lotn.

3. Sposoby wykonywania zadań przez samoloty myśliwskie sił powietrznych i morskich USA

Sposoby wykonywania zadań przez lotnictwo USA w działaniach nad DRW rozpatrzmy w okresie lotu do celu oraz w rejonie celu.

Taktyki działań lotnictwa myśliwsko-bombowego USA na siły i środki FWN Wietnamu Południowego nie rozpatrujemy ze względu na jej specyficzny charakter i małą przydatność dla warunków działań regularnych w Europie.

A. Lot do celu.

Głównymi elementami taktyki działań lotnictwa podczas lotu do celu są: profil lotu, ugrupowanie, prędkość i sposób zabezpieczenia. Stąd też głównie na tych elementach skupimy uwagę.

Lotnictwo USA biorące udział w działaniach na terytorium DRW startowało z trzech lotniskowców 77 zespołu lotniskowców uderzeniowych 7 Floty, działającego w Zatoce Tonkińskiej /[illegible] około 260 samolotów lotnictwa morskiego/, z lotnisk Południowego Wietnamu /głównie z bazy Da Nang/ i Syjamu /z baz Udon, Ubon, Karat i Takhli/, łącznie ponad 300 samolotów bojowych sił powietrznych.x/

Rozmieszczenie lotnictwa USA bombardującego DRW i kierunki jego działania przedstawia załącznik nr 12.

Lotnictwo morskie prowadziło działania bojowe w strefie nadbrzeżnej obejmującej prowincje Nam Dinh i Ninh Bin i północno-wschodni rejon DRW, natomiast lotnictwo sił powietrznych oddziaływało na pozostałą część kraju. Podział ten był w zasadzie przestrzegany, choć niejednokrotnie lotnictwo obu rodzajów sił zbrojnych w wielu wypadkach działało w tych samych strefach, a nawet na te same obiekty.

---

x/ Sposób startu i zbiórki oraz lądowanie taktycznych samolotów myśliwskich bazujących w Południowym Wietnamie i Syjamie ze względu na tradycyjny i ogólnie znany charakter nie rozpatrujemy. Natomiast start, zbiórkę i lądowanie taktycznych samolotów pokładowych sił morskich, ze względu na specyficzny charakter przedstawiamy niżej.

W czasie lotu nad morzem samoloty lotnictwa pokładowego wybierały jako punkty orientacyjne wyspy przybrzeżne /Con Co, Hon Me, Bach Long Vi, Cai Bau/ oraz ujścia rzek do morza. Nadlądem, tym samym celom służyły charakterystyczne szczyty górskie /szczególnie szczyt góry Bao Ha w prowincji Lao Cai - wysokość 3142 m/ oraz większe miasta i główne rzeki /szczególnie rz. Czerwona/.

Lot na trasie do celu w pierwszym etapie działań bojowych lotnictwa odbywał się przeważnie na wysokości 2000-3000 m a następnie na 4000-6000 m. Te same wysokości lotu utrzymywano w działaniach w drugim etapie. W trzecim etapie lot na trasie do celu najczęściej wykonywano na wysokości 6000-8000 m, a następnie w odległości 80-120 km od celu samoloty zniżały się na wysokość do 300-500 m.

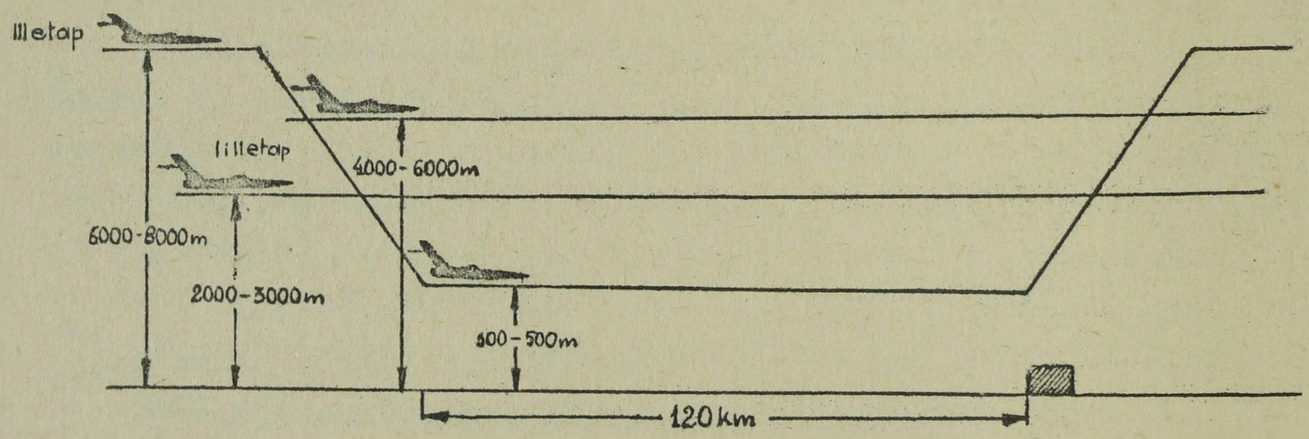

Lot samolotów sił powietrznych i morskich USA na trasie do celów I, II i III etapu działań.

W 1966 r. taktyczne samoloty myśliwskie sił powietrznych i morskich USA wykonywały lot na trasie do granic DRW na wysokościach 5000-6000 m, następnie zmieniały periodycznie wysokość lotów w granicach od 150-600 do 21000-2400 m.

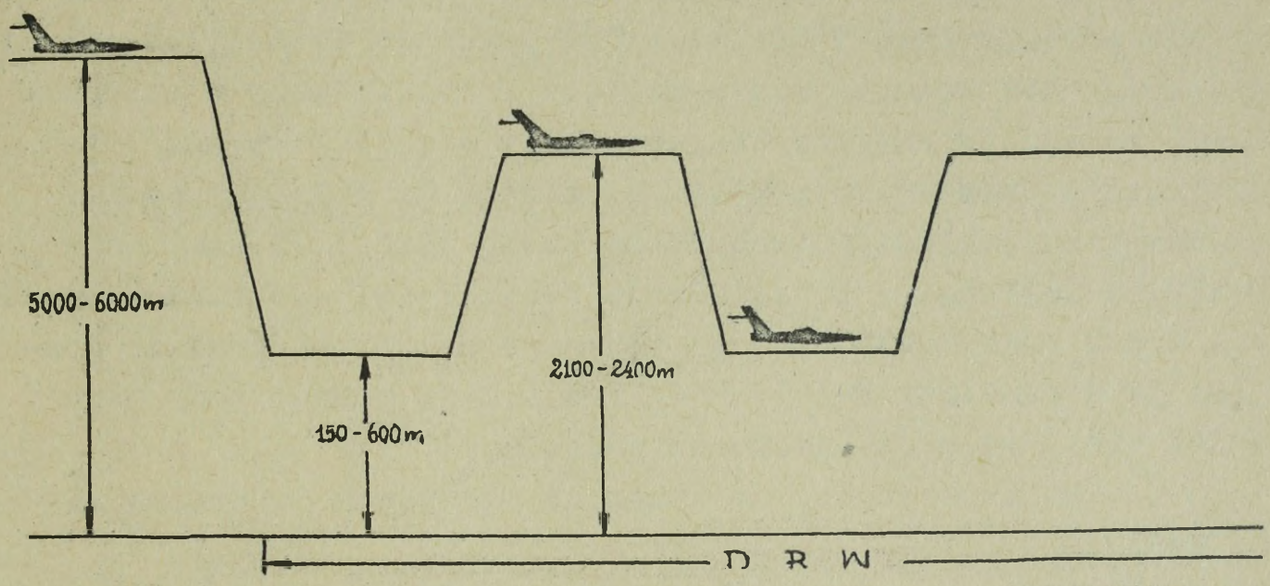

Zmienny profil lotu taktycznych samolotów myśliwskich sił powietrznych i morskich USA na trasie lotu do celu.

Prędkość lotu samolotów na trasie wahała się w granicach od 720-800 km/godz. /dla samolotów A-1 - około 250 km/godz./. Bardzo rzadko samoloty wykonywały lot na trasie do celu na prędkościach nadźwiękowych. Prędkości te były stosowane przeważnie w celu uniknięcia walki powietrznej z samolotami myśliwskimi DRW.

Skład grup samolotów biorących udział w nalotach również ulegał zmianie. W latach 1964-1965 lotnictwo myśliwsko-bombowe /szturmowe/ wykonywało naloty z reguły dużymi grupami w składzie 60-80 oraz 20-30 samolotów, zaś w 1966 r. w zasadzie małymi grupami w składzie 2-4-6 samolotów. I tak np. w pierwszym nalocie na DRW /na bazę morską Boi Chai/ w dniu 5.08.1964 r. wzięły udział 64 samoloty pokładowe, w nalocie na mosty drogowe w południowej części DRW w dniu 29.04.65 r. - 75 samolotów A-1, w nalocie na obiekty wojskowe w m. Vu Con w dniu 21.03.1965 r. - 25 samolotów A-1E, a w dniu 4.04.1965 r. na stacje radiolokacyjne w pobliżu 17 równoleżnika - 30 samolotów A-3 i A-4.

W latach 1964-1965 samoloty myśliwsko-bombowe wykonywały naloty również małymi grupami, lecz większość nalotów dużymi grupami.

W ciągu ostatnich miesięcy 1966 r. lotnictwo taktyczne sił powietrznych i morskich USA przeszło do działań małymi grupami, choć również miały miejsce i naloty grup w składzie 60-70 samolotów /naloty te powtarzały się co 7-19 dni/. Na przykład w dniu 29.06.1966 r. w nalocie na magazyny paliwa płynnego na przedmieściach Hanoi brało udział 70 samolotów F-105, a Hajfongu - 60 samolotów A-4 i F-4B[x/]. W dniu 14 grudnia tegoż roku lotnictwo USA wykonało nalot na Hanoi 12 grupami po 4 samoloty F-105, F-4, F-8 i A-6A każda, przy czym nalot trwał od godz. 15.00 do godz.16.45.[xx/]

Do najczęściej stosowanych ugrupowań na trasie lotu należały:

- w parze - schody w prawo lub lewo;
- w kluczu - klin lub front samolotów oraz schody w prawo lub w lewo;
- w grupach w składzie 18-24 samolotów - klin kluczy lub schody kluczy;
- w większych grupach - kolumna kluczy /często szóstek/, z kilkuminutowymi odstępami czasu; poszczególne klucze na różnych wysokościach.

Odstępy i odległości przy ugrupowaniu bojowym pary i klucza "schody" wynosiły: w parze odległość około 100 m i odstęp - 30 m, między parami - odległość 600-900 m. Odstępy i odległości w parze bywały również większe.

Ogólnie można stwierdzić, że w miarę rozwoju działań profil lotu grup taktycznego lotnictwa myśliwskiego stawał się coraz bardziej różnorodny.

Skład grup ulegał stopniowym zmniejszeniom i od taktyki działań podczas lotu do celu w składzie dużych grup na początku agresji, przeszli Amerykanie zdecydowanie do lotów w składzie małych grup w połowie i pod koniec 1966 r.

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie, cz.I i III - wyd. Zarz.II Szt.Gen. - 1965 i 1966 r. Flugwehr und Technik nr 10 z października 1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 11/1966 r. wyd. Insp.Lotn./.

xx/ Komunikat rozpoznawczy za okres 16-22.12.1966 r. wyd. Zarz.II Szt.Gen.

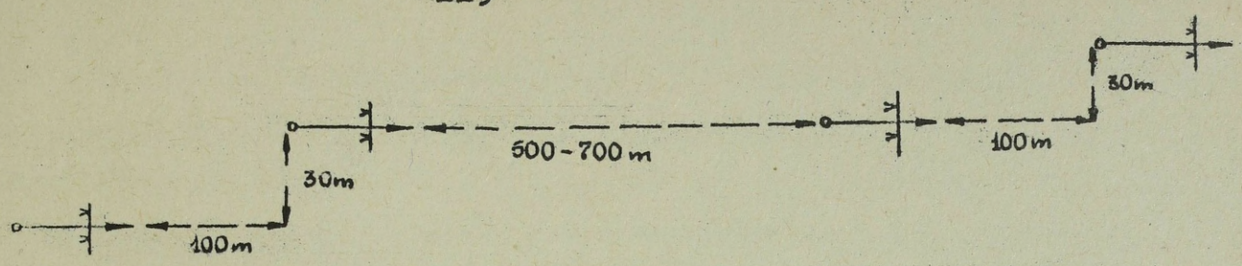

Typowe ugrupowanie bojowe klucza samolotów "schody".

Ugrupowanie bojowe grupy samolotów "klin kluczy".

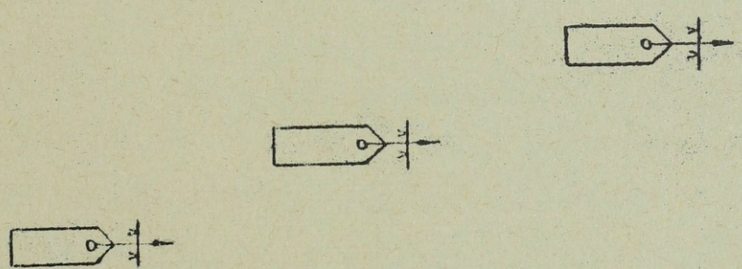

Ugrupowanie bojowe grupy samolotów "schody kluczy".

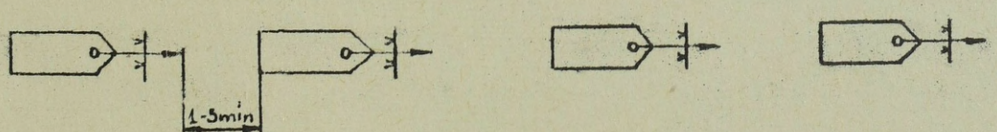

Ugrupowanie bojowe grupy samolotów "kolumna kluczy" /szóstek/

Starty samolotów pokładowych odbywały się z zasady w następującej kolejności. Jako pierwsze startowały samoloty myśliwskie, które po nabraniu odpowiedniej wysokości zajmowały pozycje na prawdopodobnych kierunkach podejść samolotów myśliwskich DRW. W następnej kolejności stratowały samoloty uderzeniowe. Samoloty startowały grupami po 4 w grupie. Odstęp czasowy między grupami wynosił 1-5 minut, a pomiędzy samolotami w grupie - do 16 sekund. Czas startu jednego samolotu wynosił średnio 30-40 sekund. Start odbywał się przy sile wiatru nie przekraczającej 6-7°B i stanie morza 5-6 B. Zbiórki i formowanie szyków bojowych następowały na wysokości 700-1500 m w odległości 6-13 km od lotniskowca.

Powrót samolotów na lotniskowce następował grupami w składzie 2-4 samolotów na wysokości 8000-9000 metrów. Podchodząc do lotniskowca samoloty zniżały się 200-400 m i lądowały pojedynczo w odstępach 35-90 sekund.[x/]

W taktyce działań lotnictwa w czasie lotu do celu ważnym zagadnieniem jest zabezpieczenie grup uderzeniowych.

W początkowym okresie taktyczne samoloty myśliwskie wykonywały lot na trasie do celu i z powrotem bez osłony myśliwców. Stopniowe wprowadzanie do systemu obrony przeciwlotniczej DRW samolotów myśliwskich zmusiło Amerykanów do zabezpieczenia grup uderzeniowych samolotami myśliwskimi. Stosunek samolotów myśliwskich do samolotów uderzeniowych przeciętnie wynosił od 1:1,5 do 1 : 2. Np. w dniu 4.04.1965 r grupę 30 samolotów lotnictwa morskiego A-3 i A-4 wykonującą uderzenie na stacje radiolokacyjne rozmieszczone w południowej części DRW zabezpieczało 20 samolotów myśliwskich typu F-8. W dniu 29.04.1965 r. grupę uderzeniową w składzie 75 samolotów A-1 osłaniało 35 samolotów F-100. W późniejszym czasie grupę 10 samolotów F-105 wykonującą uderzenie na obiekty kolejowe osłaniało 6 samolotów F-4C.[xx/]

Małe grupy w składzie 2-4-6 samolotów F-105, F-4B lub A-4 w zasadzie wykonywały lot bez osłony myśliwców.

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie, cz.II.
xx/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.II, str.94.

Samoloty myśliwskie osłony bądź to zabezpieczały lot grupy uderzeniowej sposobem bezpośredniego towarzyszenia na trasie lotu do celu i z powrotem, bądź dołączały do grupy szturmowej przed dolotem do celu. Do żadań osłony najczęściej wykorzystywano w siłach powietrznych samoloty F-4C, zaś w siłach morskich A-4 i F-8[x/]. Ponadto bardzo często Amerykanie stosowali zabezpieczenie działań grup uderzeniowych sposobem pośrednim - poprzez wydzielenie odpowiedniej ilości samolotów /4-6/ do obezwładnienia środków OPL w rejonie zamierzonych działań samolotów myśliwsko-bombowych. Samoloty te przybywały w rejon obiektu /celu/ na 1-2 minuty przed grupą uderzeniową i działaniami szturmowymi obezwładniały środki obrony przeciwlotniczej danego obiektu /celu/.

Zabezpieczenie nawigacyjne lotów po trasie do celu i z powrotem samolotów sił powietrznych, realizowane było przez radiolokacyjne stacje naprowadzania rozmieszczone w bazie lotniczej Da Nang i na terytorium Syjamu.

Samoloty pokładowe sił morskich zabezpieczały środki radiolokacyjne zainstalowane na okrętach wojennych patrolujących wzdłuż wybrzeży DRW. Ponadto do celów nawigacyjnych wykorzystywano samoloty dalekiego rozpoznania radiolokacyjnego EC-123, wykonujące loty rozpoznawcze wzdłuż wybrzeży DRW.

Zakłócenia radiolokacyjne systemu wykrywania i naprowadzania DRW w pierwszym etapie działań były stosowane na ogół rzadko. Ograniczono się jedynie do bombardowania posterunków radiolokacyjnych rozmieszczonych wzdłuż wybrzeża morskiego. W drugim etapie działań lotnictwa stopień i zakres zakłóceń radiolokacyjnych znacznie wzrósł. W tym okresie działań Amerykanie, obok działań szturmowych na system radiolokacyjny DRW, stosowali zakłócenia aktywne, wykorzystując specjalne urządzenia zakłócające zamontowane na samolotach oraz pasywne - za pomocą zrzucanych z samolotów pasków metalizowanych.

Zakłócenia radiolokacyjne w 1966 r. stosowano prawie przed każdym poważniejszym nalotem. Czas trwania

---

x/ Awiation Week z dnia 2 i 21.02.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 5 i 7/1966 r. wyd. Insp.Lotn./.

zakłóceń wahał się od 5 do 10 minut, a niekiedy nawet 90 minut.

Zakłócenia aktywne środków radiolokacyjnych DRW były dokonywane za pomocą aparatury zakłócającej zamontowanej na samolotach RB-66 i RA-5C oraz na niszczycielach 70 zgrupowania lotniskowców uderzeniowych 7 Floty. Ponadto wykorzystywano do tego celu naziemne generatory zakłóceń zainstalowane w bazie lotniczej Da Nang i na niektórych lotniskach Syjamu. Samoloty z urządzeniami zakłócającymi poprzedzały na 2-3 minuty lotu grupy uderzeniowe i przeprowadzały zakłócenia środków radiolokacyjnych na kierunkach działania tych grup.

Ogólnie można stwierdzić, że w miarę trwania agresji i wzrostu możliwości systemu OPK DRW, Amerykanie zmuszeni byli do stopniowego zwiększania sił, środków i sposobów zabezpieczenia grup lotnictwa uderzeniowego na trasie lotu. Wzrost możliwości OPK DRW powoduje obecnie i powodować będzie w przyszłości konieczność coraz większego angażowania sił do grup zabezpieczenia.

B. Działanie w rejonie celu.

Taktyka działań lotnictwa nad celem zależy głównie od charakteru obiektu i stanu jego obrony przeciwlotniczej[x/]. Te dwa podstawowe czynniki, warunkujące taktykę działań lotnictwa nad celem ulegały ewolucji w wojnie w Wietnamie w miarę przedłużania się czasu jej trwania. Obrona powietrzna DRW zmieniała się tak pod względem ilości jak i jakości środków . Ulegał też zmianie rodzaj atakowanych obiektów /w miarę eskalacji wojny bombardowano coraz to nowe obiekty/ i ich charakter.

W wyniku tych zmian, zmieniała się też w miarę trwania agresji USA taktyka działań lotnictwa Stanów Zjednoczonych nad poszczególnymi obiektami.

---

x/ Ponadto na taktykę działań lotnictwa nad celem mają wpływ: cel działań, ukształtowanie terenu, skład grupy uderzeniowej, środki rażenia, warunki meteorologiczne, pora doby, przygotowanie załóg i inne.

Jak wynika z rozdziału III, głównymi obiektami działań lotnictwa USA w agresji przeciwko DRW były stanowiska startowe przeciwlotniczych pocisków rakietowych, stacje radiolokacyjne, składy paliwa i magazyny wojskowe, mosty kolejowe i drogowe, zakłady przemysłowe i bazy morskie. Rozpatrzmy więc taktykę działań [illegible] lotnictwa USA na te właśnie obiekty.

Taktyka działań samolotów myśliwsko-bombowych na stanowiska [illegible] przeciwlotniczych pocisków rakietowych.

Pierwsze uderzenie na stanowiska startowe przeciwlotniczych pocisków rakietowych w rejonie 60 km na płn.zach od Hanoi zostało wykonane 20.07.1965 r. siłami 46 samolotów F-105. Samoloty te wystartowały z lotniska w Syjamie i pod osłoną 26 samolotów myśliwskich F-104 zaatakowały stanowiska startowe, wykonując uderzenie z lotu koszącego i z małej wysokości /do 500 m/. Bombardowanie przeprowadzono z lotu poziomego, używając bomby burzące i napalmowe. Ugrupowanie bojowe grupy uderzeniowej nad celem - kolumna par samolotów. Odległość między poszczególnymi parami wynosiła 100 m. Grupa osłony wykonywała lot patrolowy nad grupą uderzeniową.

Początkowo częstotliwość uderzeń na stanowiska pocisków rakietowych była mała i do połowy października 1965 r. wynosiła średnio 3 - w ciągu miesiąca. W późniejszym okresie jednak wzrosła średnio do 8 w ciągu miesiąca.x/

W ostatnich miesiącach 1966 r. samoloty myśliwsko-bombowe podchodziły do rejonu wyrzutni pocisków rakietowych na dużych prędkościach i na wysokości 100-150 metrów. Następnie po wykonaniu "górki" /nabór wysokości/ atakowały cel z wysokości 1500 m z jednego zajścia. Działania te były prowadzone grupami w składzie 3-4 samolotów F-105 lub A-4.

---

x/ Aviation Week z dnia 24.1.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 4/ 1966 r. wyd. Insp.Lotn.; Komunikat rozpoznawczy za okres 25-31.03.1966 r. wyd. Zarz.II Szt.Gen.

Bombardowanie stanowisk startowych przeciwlotniczych pocisków rakietowych w 1966 r. odbywało się najczęściej z podejścia na małej wysokości 300-600 m i przy prędkości 630-720 km/godz. W odległości 3-5 km od obiektu ataku /tj. do odległości, z której piloci mogą dojrzeć cel z tej wysokości/ samoloty nabierały wysokość d około 2400 m, po czym wykonywały nurkowanie pod kątem około 30°. Zrzut bomb następował na wysokości 1200-1500 m, wysokość wyprowadzenia z nurkowania około 600 m. Często równocześnie ze zrzutem bomb samoloty ostrzeliwały baterie 70 mm pociskami rakietowymi. Wyrzutnie były atakowane z reguły z jednego zajścia. Podczas zwalczania wyrzutni pociskami rakietowymi klasy "powietrze-ziemia", wprowadzenie w nurkowanie odbywało się z wysokości 1600-2000 m pod kątem około 20°, odpalanie rakiet na wysokości około 800 m, wysokość wyprowadzenia z nurkowania - około 300 m. Po odpaleniu rakiet samoloty bardzo często wykonywały pętle i ostrzeliwały dodatkowo cel z broni pokładowej.

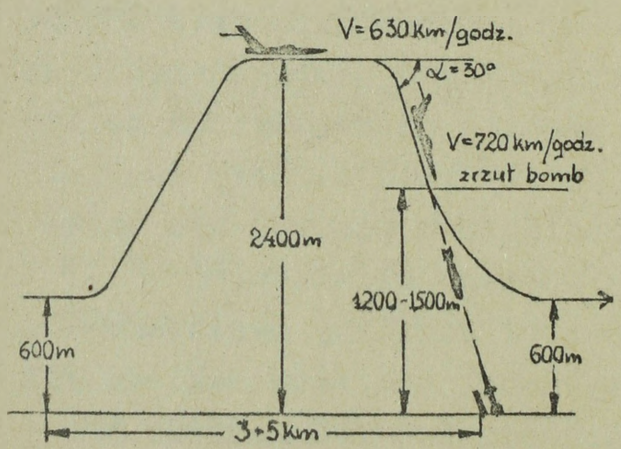

Manewr samolotu podczas bombardowania wyrzutni rakiet przeciwlotniczych

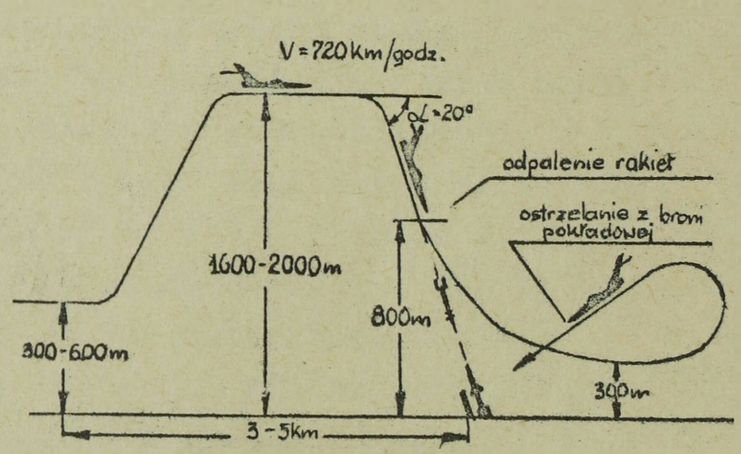

Manewr samolotu podczas zwalczania wyrzutni rakiet przeciwlotniczych rakietami klasy "powietrze-ziemia".

Do zwalczania rakiet przeciwlotniczych Amerykanie wydzielali najczęściej małe grupy samolotów, zwykle w składzie 1-2 kluczy, po 4 samoloty każdy. Atakowanie celu odbywało się pojedynczymi samolotami, przy czym każdy samolot zrzucał wszystkie bomby w jednym zajściu. Przy bombardowaniu w składzie 4 samolotów czas przebywania nad celem

wynosił około 1,5 minuty.[x/]

W ostatnich miesiącach 1966 r. Amerykanie wydzielili odpowiednią ilość samolotów F-105 tylko do wykrywania i zwalczania przeciwlotniczych pocisków kierowanych. Samoloty te działały w składzie klucza /4 samoloty/. Jeden samolot w kluczu był wyposażony w specjalny sprzęt umożliwiający wykrywanie stanowisk startowych przeciwlotniczych pocisków rakietowych, pozostałe trzy samoloty uzbrojone w pociski przeciwdziałania radioelektronicznego "Shriko" i niekierowane pociski rakietowe 70 i 127 mm[xx/].

Działanie kluczy zwanych "żelazną tarczą", poprzedzające z reguły naloty większych ugrupowań samolotów, oparte były na zasadzie swobodnego polowania. Wyjście w rejon wykrytych uprzednio wyrzutni odbywał się na małych wysokościach /150-300 m/ i po nabraniu wysokości do około 1500-1800 m, z lotu nurkowego /pod kątem 20°/ odpalane były rakiety. Każdy samolot zwalczał ściśle określony cel.

W zwalczaniu przeciwlotniczych pocisków rakietowych brały dotychczas udział samoloty F-105, F-4C i A-4A. Samoloty sił powietrznych F-105 i F-4C stosowały jako środki rażenia bomby burzące o wagomiarach 340 kg, a samoloty sił morskich A-4A bomby 226 i 113 kg. Niekiedy oba te rodzaje lotnictwa stosowały bomby o wagomiarach 543, a nawet 906 kg. Typowym ładunkiem bombowym samolotu F-105 w działaniach na rakiety przeciwlotnicze było 6 bomb po 340 kg każda.

Zabezpieczenie działań grup uderzeniowych lotnictwa na wyrzutnie przeciwlotniczych pocisków rakietowych realizowane było poprzez dokładne uprzednio rozpoznanie obiektu oraz wykorzystywanie często samolotu naprowadzenia, który przybywał na 2-3 minuty wcześniej przed grupą uderzeniową do rejonu działania grupy i przy pomocy samonaprowadzających urządzeń radiolokacyjnych określał dokładnie położenie aktywnych wyrzutni przeciwlotniczych pocisków i dane o nich przekazywał grupie uderzeniowej[xxx/]

---

x/ Tamże.
xx/ Flying Review - październik 1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 11/1966 r. Wyd. Insp.Lotn./.
xxx/ Tamże.

Do wykonania tego zadania wykorzystywano początkowo samoloty sił morskich A-4 i A-6, a w 1966 r. - samoloty F-100. Po wykonaniu uderzenia organizowane było zawsze rozpoznanie rezultatów działań.

Oprócz rozpoznania, zabezpieczenie działań bojowych grup zwalczających rakiety przeciwlotnicze realizowane było poprzez osłonę bezpośrednią lub pośrednią samolotów myśliwskich. W pierwszym okresie działań grupom uderzeniowym z zasady towarzyszyły myśliwce osłony. Pod koniec 1965 r. i w 1966 r. po przejściu lotnictwa myśliwsko-bombowego do działań małymi grupami zrezygnowano w zasadzie z bezpośredniej osłony myśliwców, ale zaczęto wykorzystywać działania grup demonstracyjnych oraz grup do obezwładniania artylerii przeciwlotniczej i przeciwlotniczych karabinów maszynowych osłaniających wyrzutnie.

O skuteczności wykorzystywania grup demonstracyjnych dla wprowadzenia w błąd systemu OPK DRW może świadczyć [illegible] przykład [illegible] ataku na stanowiska startowe wyrzutni pocisków w dniu 22.11.1965 r. O godzinie 15.20 dywizjon wyrzutni pocisków rakietowych przygotował się do otwarcia ognia do grupy samolotów /demonstracyjnych/ lecących na wysokości 6000 m. W tym czasie 4 samoloty F-105 nie zauważone podeszły na małej wysokości /400-500 m/ i niespodziewanie zaatakowały wyrzutnie startowe. Samoloty wystrzeliły około 100 niekierowanych pocisków rakietowych niszcząc trzy pociski na wyrzutniach.x/

W celu zmniejszenia skuteczności pocisków przeciwlotniczych, załogi samolotów F-4 stosowały niekiedy aktywne zakłócenia pracy radiolokacyjnych stacji naprowadzania rakiet. Np. w dniu 8.10.1966 r. dywizjon wyrzutni pocisków przeciwlotniczych otworzył ogień do pojedynczego samolotu F-104. Załoga samolotu zastosowała zakłócenia, w wyniku których na wskaźniku radiolokacyjnej stacji naprowadzenia zanotowano kilka pozornych odbić celu. W tych warunkach ogień dywizjonu nie był skuteczny. Ponadto piloci amerykańscy wykonywali w rejonie rozmieszczenia rakiet manewr

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.II. Wyd. Zarz.II Szt.Gen.

przeciwrakietowy, polegający na stosowaniu energicznych zwrotów "górki" lub gwałtownego nurkowania.

Omówione niektóre przedsięwzięcia zabezpieczenia /bojowego i specjalnego/ działań samolotów myśliwsko-bombowych USA podczas zwalczania wyrzutni rakiet/, z jednej strony miały im ułatwić wykonanie zadania, z drugiej strony - zabezpieczyć je przed zniszczeniem przeciwlotniczymi pociskami rakietowymi.

Taktyka zwalczania stacji radiolokacyjnych przez samoloty myśliwsko-bombowe.

Niszczenie stacji radiolokacyjnych wchodzi w zakres walki lotnictwa myśliwsko-bombowego ze środkami obrony przeciwlotniczej DRW. Jak duże znaczenie przypisują Amerykanie zwalczaniu środków radiolokacyjnych świadczy to, iż na początku aktywnych działań lotnictwa niszczono i obezwładniano w pierwszym rzędzie stacje radiolokacyjne. Przypisywanie dużego znaczenia niszczeniu środków radiolokacyjnych wynika z faktu, że środki te warunkują sprawne funkcjonowanie całego systemu OPK DRW.

Do niszczenia stacji radiolokacyjnych Amerykanie wykorzystywali przede wszystkim samoloty sił morskich typu A-4B i D oraz A-6A uzbrojone w samonaprowadzające się na cel za pomocą urządzenia radiolokacyjnego pociski przeciwdziałania radioelektronicznego "Shrike".

Stacje radiolokacyjne atakowane były z zasady parami samolotów A-4 lub A-6A. Na podstawie danych z rozpoznania samoloty wychodziły w rejon rozmieszczenia stacji radiolokacyjnej na wysokości 8000-10000 m i w odległości 25-35 km od miejsca pracy stacji wprowadzano je w lot ślizgowy pod kątem 10-15°. W odległości 14-18 km od stacji, na wysokości 6000-8000 m następowało odpalenie pocisków "Shrike", które same naprowadzały się na cel.

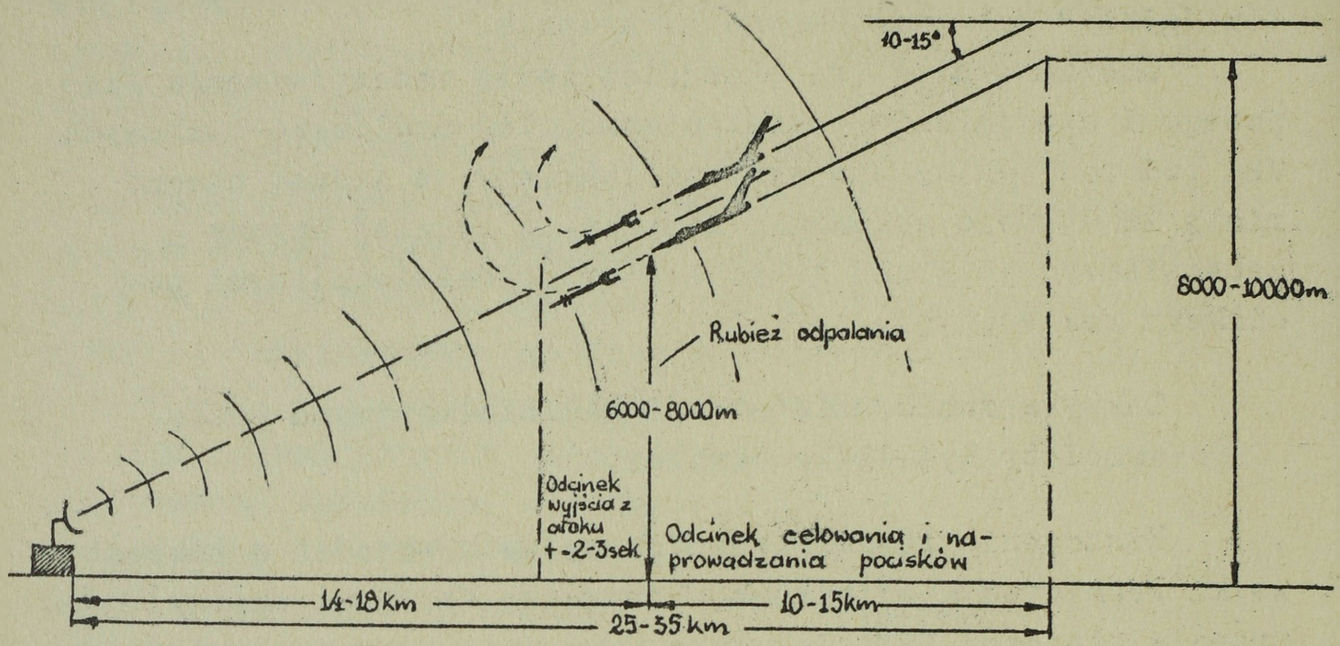

Atakowanie stacji radiolokacyjnej przez parę samolotów A-6A uzbrojonych w pociski "Shrike".

W wyniku małej celności pocisków "Shrike", po początkowym okresie szerokiego ich stosowania, do zwalczania stacji radiolokacyjnych zaczęto używać głównie bomb i niekierowanych pocisków rakietowych. W tym wypadku stacje atakowano z wysokości 1500-2000 m z lotu nurkowego pod kątem 15-20°, zrzut bomb następował na wysokości 800-1200 m. Po wykonaniu bombardowania z reguły cel dodatkowo ostrzeliwano z broni pokładowej.

Praktyka wykazała, że spośród wszystkich dotychczas stosowanych do zwalczania stacji radiolokacyjnych najbardziej skuteczne są niekierowane pociski rakietowe kalibru 70 mm. Ze względu na małą skuteczność pocisków rakietowych "Shrike" Amerykanie podjęli decyzję zamiany ich nowym typem pocisku A.R.M. /Anti Radiation Missile/, które mają być bardziej odporne na zakłócenia i celniejsze.x/

- -

x/ Awiation Week z dnia 21.03.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 7/1966 r. Wyd.Insp.Lotn/; Komunikat rozpoznawczy za okres 16-22.12.1966 r.

Taktyka bombardowania składów paliwa i magazynów przez samoloty myśliwsko-bombowe.

Magazyny wojskowe były bombardowane przez lotnictwo myśliwsko-bombowe USA od początku agresji na DRW. W pierwszym okresie działań wykonywano uderzenia grupami 20-30 samolotów najczęściej z lotu poziomego z wysokości 1000 m i wyżej. W wypadku atakowania celu o małych wymiarach bombardowanie przeprowadzano z lotu nurkowego z wysokości 500-600 m. Atak następował [illegible] urzutowanymi kluczami w kilkuminutowych odstępach czasowych, najczęściej z lotu poziomego. W okresie tym stosowano często dwa zajścia na cel: jedno dla bombardowania, drugie dla ostrzelania. W tym wypadku zwalczanie obiektu bronią pokładową dokonywano z lotu nurkowego pod kątem 20-30°, wyjście z nurkowania nie niżej niż 100 m.

Aby uniknąć strat od ognia przeciwlotniczej broni maszynowej, jak również od przeciwlotniczych pocisków rakietowych pod koniec 1965 r. Amerykanie przeszli do działań w rejonie celu ze średnich wysokości. Samoloty myśliwsko-bombowe podchodziły do celu na wysokościach poza strefą skutecznego ognia przeciwlotniczych karabinów maszynowych lecz poniżej skutecznego pułapu przeciwlotniczych pocisków rakietowych. Przy tym sposobie działania lotnictwo myśliwsko-bombowe podchodziło do rejonu celu na wysokości około 1500 m. W odległości około 15-20 km samoloty nabierały wysokość do 3000-3600 m i następnie przechodziły do lotu nurkowego pod kątem 20-30°. Zrzut bomb następował na wysokości około 1500 m, wyprowadzenie z nurkowania i odejście od celu - na wysokości około 1000 m.x/

Bombardowania przez lotnictwo myśliwsko-bombowe składów paliwa na szeroką skalę rozpoczęły się w czerwcu 1966 r. Szczególnie intensywne były w lipcu tego roku /kilkanaście nalotów/.

Uderzenia na składy paliwa przeprowadzano małymi grupami w składzie 2-8 samolotów. W rejon rozmieszczenia składu

---

x/ Komunikat rozpoznawczy za okres 18-24.02.1966 r. - wyd. Zarz.II Szt.Gen.

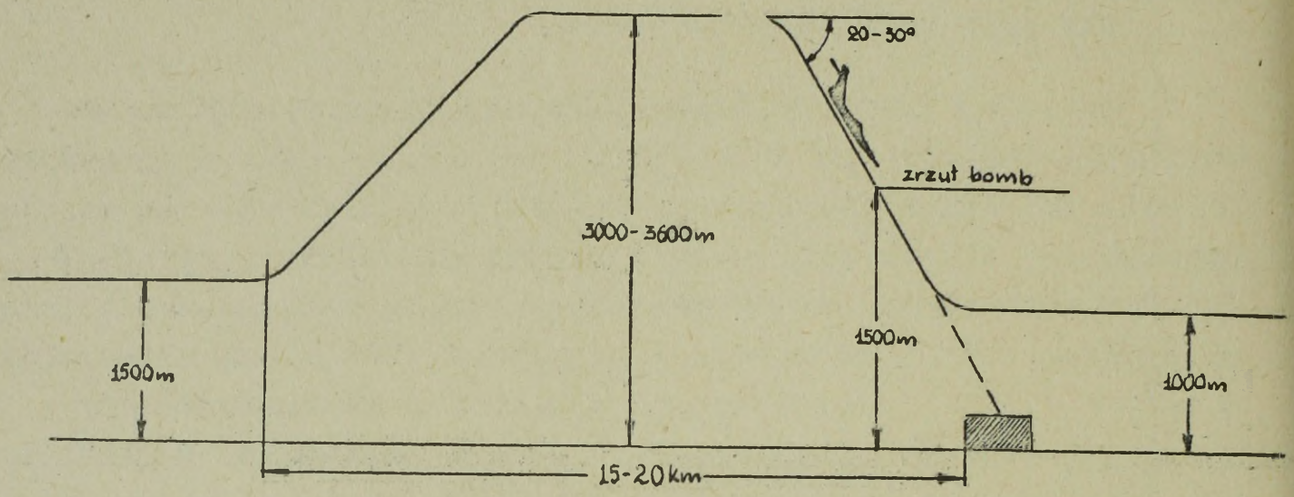

Bombardowanie magazynu wojskowego ze średniej wysokości.

paliwa samoloty wychodziły na wysokościach 400-800 m i po nabraniu wysokości do około 3000 m przechodziły do nurkowania pod kątem 30-40°. Zrzut bomb następował z wysokości 1000-1500 m, odejście od celu na małej wysokości. W wypadku działania dwóch kluczy, uderzenie następne wykonywane było po upływie jednej minuty od zakończenia bombardowania przez pierwszy klucz.

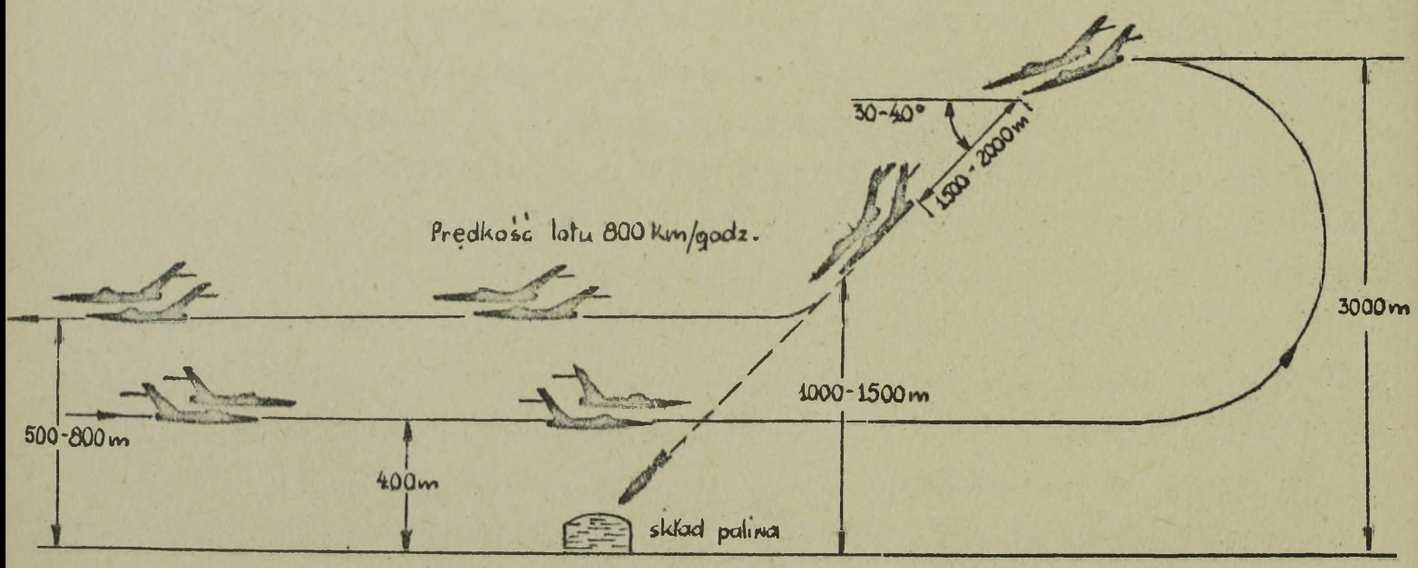

Manewr klucza samolotów F-105 w czasie uderzenia na skład paliwa.

Bombardowanie składów paliwa w Hanoi w lipcu 1966 r. wykonywane było siłami 20 samolotów F-105 i 16 samolotów F-4C. Samoloty te utworzyły 15 grup po 2-3 samoloty każda. Uderzenie przeprowadzono w kolumnie par/trójek/ w odstępach czasowych co 3 minuty. Urzutowane działanie grup trwało 50 minut. Jako środków rażenia użyto bomb 340 kg.

W analogiczny sposób wykonywano uderzenia na magazyny wojskowe w innych częściach DRW.

Uderzenia bombowe na składy paliwa i magazyny były zabezpieczane samolotami myśliwskimi, które patrolowały na podejściach do rejonu działania grup uderzeniowych na wysokościach 5000-9000 m grupami w składzie 2-4 samolotów urzutowanych na wysokości. Zadania te wykonywały z zasady samoloty F-4C.

W czasie bombardowań składów paliwa, szczególnie w rejonie Hanoi i Hajfongu, w szerokim stopniu stosowano czynne zakłócenia stacji radiolokacyjnych. Ponadto przed i po uderzeniach prowadzono rozpoznanie fotograficzne. Do zadań tych wykorzystywano przeważnie samoloty rozpoznawcze typu RF-101.

Taktyka uderzeń samolotów myśliwsko-bombowych na mosty kolejowe i drogowe

Uderzenia lotnictwa taktycznego sił powietrznych i morskich USA na system komunikacji DRW skierowane były przede wszystkim na najbardziej wrażliwe elementy tego systemu - mosty.

Bombardowanie mostów przeprowadzano grupami od 2 do 36 samolotów, z zasady z lotu nurkowego, rzadziej - z lotu poziomego. W pierwszym okresie działań bombardowania mostów dokonywano z dużych wysokości /5-6 tysięcy metrów/ z lotu nurkowego pod kątem 45-60°. Zrzut bomb następował na wysokości 1800-2400 m, wyprowadzenie z nurkowania - na wysokości 1200-1500 m. Na cel wykonywane były zazwyczaj dwa, a nawet trzy zajścia.

W okresie tym szeroko stosowano do niszczenia mostów kierowane pociski rakietowe klasy "powietrze-ziemia" typu Bullpup. Atakowanie mostów przy użyciu tych pocisków dokonywała najczęściej para samolotów z lotu ślizgowego

lub nurkowego pod małymi kątami /20-30°/. Odpalenie pocisków następowało na wysokości 3000-5000 m w odległości około 6-12 km od celu. W wypadku działania klucza następna para wykonywała atak po upływie 0,5-1 min.

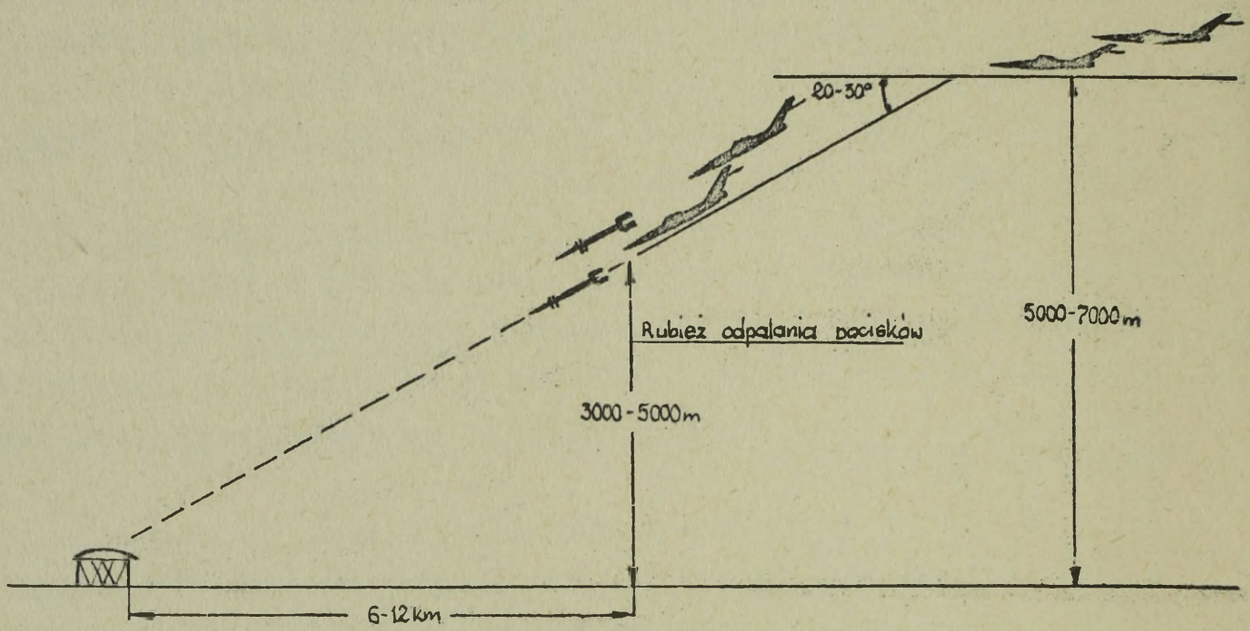

Manewr pary samolotów F-105 podczas atakowania mostu pociskami rakietowymi typu Bullpup.

Skuteczność pocisków Bullpup, używanych do niszczenia tego rodzaju obiektów, zdaniem Amerykanów, jest stosunkowo wysoka. Np. w czerwcu 1965 r. grupa w składzie 16 samolotów A-1E i F-8D lotnictwa sił morskich używając bomb burzących o ciężarze 113 kg i pocisków Bullpup dokonała ataku na żelazobetonowy most drogowy /wymiary 180 x 5 m/ na rzece Song-Day w odległości 70 km na południe od Hanoi. W rezultacie dwóch bezpośrednich trafień pociskami Bullpup zniszczono dwa przęsła mostu przylegające do brzegów. W dniu 15.06.1965 r. dwa samoloty F-105B zaatakowały most kolejowy /wymiary 180x 6 m/ na tej samej rzece w rejonie Ninh Binh, używając pociski Bullpup. W wyniku trafienia trzema pociskami zniszczono jedno przęsło mostu[x/].

x/ Przykład nie daje podstaw do uogólnienia skuteczności pocisków rakietowych Bullpup. Wypadek ten należy raczej traktować jako szczególny i celowo eksponowany przez USA. Są przykłady, że dziesiątki ataków amerykańskiego lotnictwa na jeden most przy użyciu bomb i pocisków nie doprowadziły do jego zniszczenia. Np. most w Ham-Rong był atakowany 130 razy, a mimo to nie został zniszczony.

Zwiększająca się liczba i skuteczność środków obrony przeciwlotniczej DRW zmusiły taktyczne lotnictwo USA do wykonywania uderzeń na mosty małej wysokości już pod koniec 1965 r., a szczególnie - w 1966 r.

Atakowanie mostów w tym okresie odbywało się pojedynczymi i małymi grupami /2-4 samolotów/ oraz większymi siłami /25-30 samolotów/ uderzutowanymi małymi grupami samolotów myśliwsko-bombowych z zasady z małych wysokości.

W wypadku atakowania mostu silnie bronionego przez artylerię przeciwlotniczą, uderzenie przy użyciu dużej liczby samolotów najczęściej przeprowadzano uderzutowanymi grupami, nadlatującymi na cel w odstępach 4-5 minut. Każda grupa działała w zwartej kolumnie par lub kluczy samolotów przy odległościach między parami 30-50 m. Bombardowanie przeprowadzano z lotu nurkowego lub poziomego. W wypadku wykonywania ataku z lotu nurkowego samoloty myśliwsko-bombowe podchodziły do rejonu działania na wysokości 150-300 m i po nabraniu w odległości 12-15 km od celu wysokości 2100-2400 m, wykonywały uderzenie z lotu nurkowego pod kątem 30-40°. Były również wypadki wykonywania uderzenia z lotu poziomego z wysokości około 1000 m.

Między innymi bombardowano most w m. Phu Lung, w którym wzięło udział 36 samolotów, wykonano z lotu poziomego z wysokości około 1000 m. Zrzut bomb dokonywał każdy samolot pojedynczo na podstawie indywidualnego celowania. Zrzucono 77 bomb, z których żadna nie trafiła w cel. Most uszkodzony został pociskiem Bullpup wystrzelonym w kierunku celu przez jeden samolot przed zrzutem bomb.x/

W większości wypadków mosty były atakowane małymi grupami w składzie 2-4 samolotów tylko z lotu nurkowego, używając bomb małych wagomiarów i niekierowanych pocisków rakietowych, rzadziej pocisków Bullpup. Pociski rakietowe odpalano przed zrzutem bomb. Ataki przeprowadzano tylko z jednego zajścia.

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, wyd.Zarz. II Szt.Gen., 1966 r.

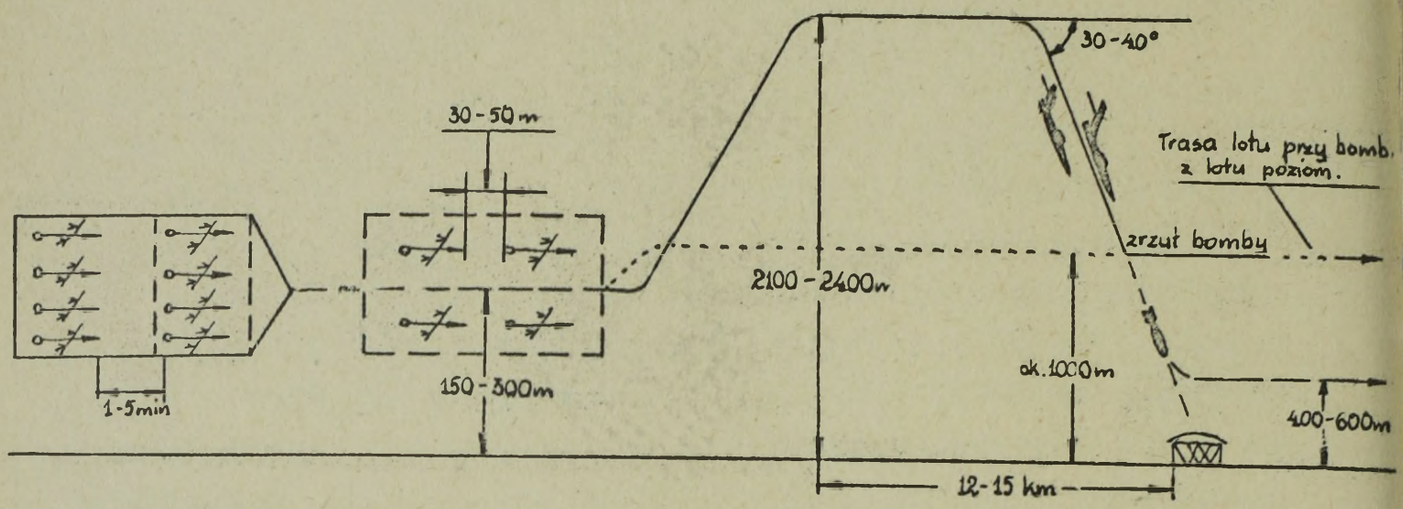

Ugrupowanie i manewr dużej grupy samolotów podczas atakowania mostu.

Przy działaniach małymi grupami dolot do rejonu działania wykonywano na małych wysokościach /150-600 m/ i na prędkościach 740-810 km/godz. Bezpośrednio przed mostem samoloty nabierały wysokości do około 2100-2400 m i z lotu nurkowego pod kątem 30-40° wykonywały bombardowanie. Zrzut bomb następował na wysokości około 1000 m, wyjście samolotów z nurkowania - na wysokości 150-600 m na prędkości ponad 800 km/godz. W przypadku wyjścia z nurkowania na wysokości około 150 m bomby były uzbrojone w zapalniki opóźnionego działania. Atak przeprowadzano pojedynczo lub parami samolotów.

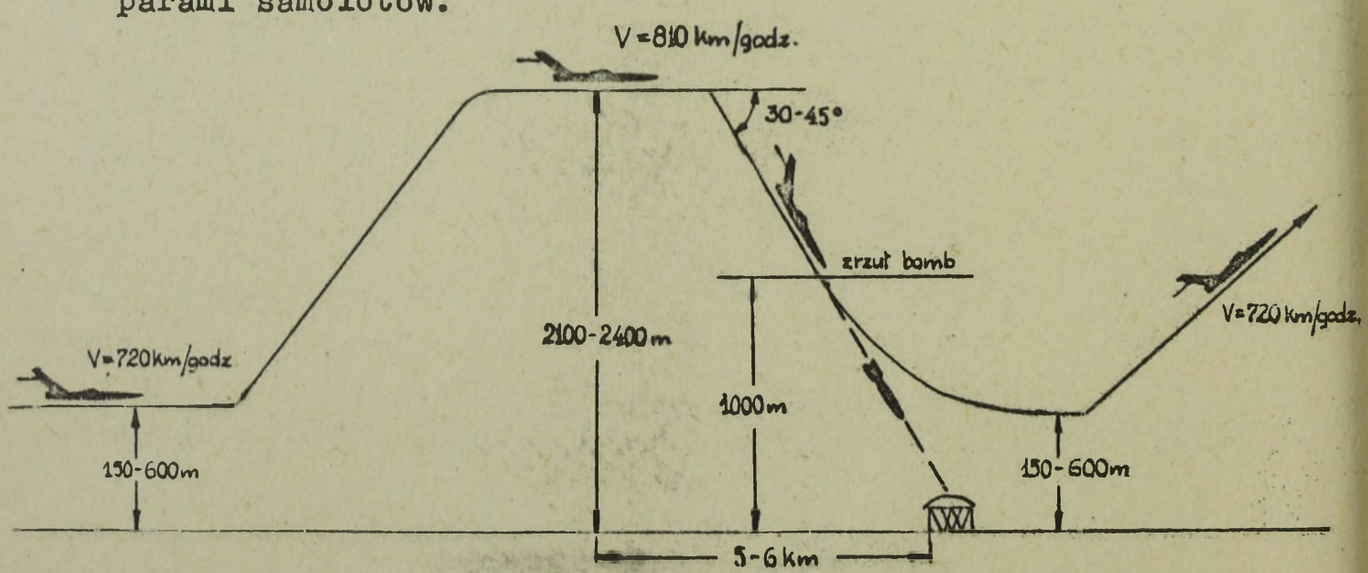

Manewr samolotów F-105 i A-4B podczas ataku na most.

Mosty, których ze względu na silną obronę przeciwlotniczą nie można było zniszczyć w dzień, bombardowano w nocy. W atakach nocnych na mosty brały udział przede wszystkim samoloty sił morskic typu A6A i A-4E wyposażone w urządzenia radiolokacyjne do poszukiwania celów. Działania te najczęściej prowadzono w jasne noce księżycowe. W nalotach na mosty brały udział małe grupy w składzie 2-4-6 samolotów.

Naloty wykonywano na wysokości 3000-3500 m urzutowanymi działaniami pojedynczych samolotów. Przed dolotem do celu samolot prowadzący grupę zapalał reflektor pokładowy. W odległości około 32 km od obiektu, kiedy cel był w zasięgu samolotowej stacji radiolokacyjnej, prowadzący samolot gasił reflektor. Z odległości około 24 km od obiektu radiolokatory pokładowe mogły określić kształt mostu. Na tej odległości samoloty przegrupowywały się w kolumnę samolotów, przyjmując 40-60 sekundowe odstępy czasowe między poszczególnymi maszynami w kolumnie. Bombardowanie wykonywano z zasady z lotu poziomego wzdłuż podłużnej osi mostu z wysokości 3000-3500 metrów.

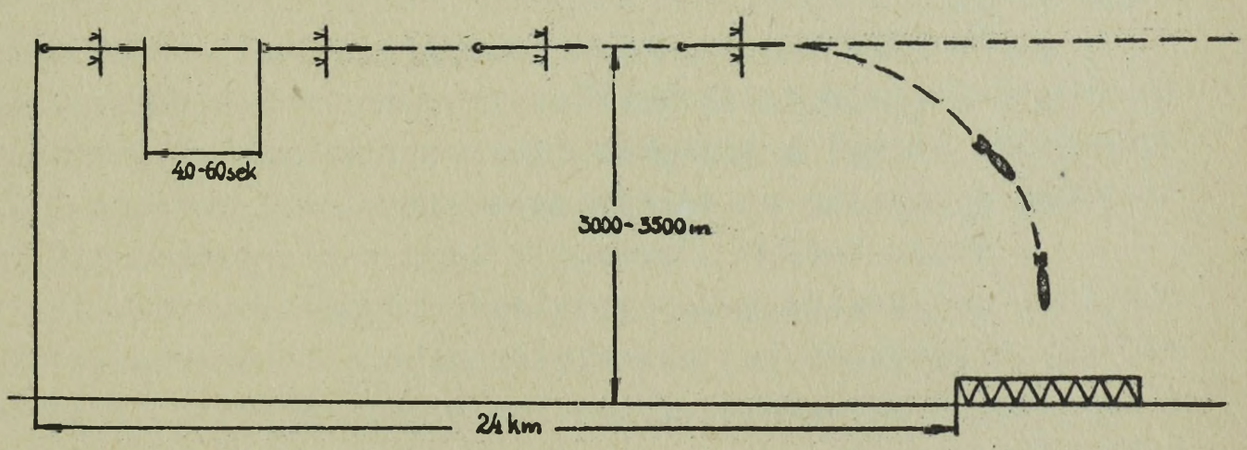

Nocny nalot samolotów myśliwsko-bombowych na most.

Na przykład nocne bombardowanie mostu w m. Ham Rong, w którym wzięła udział grupa w składzie 6 samolotów A-6A, wykonano z lotu poziomego z wysokości 3500 m. Ogółem

zrzucono 24 bomby. Żadna nie trafiła w cel.x/

Do nalotów na mosty Amerykanie używali przede wszystkim samoloty lotnictwa morskiego, takich jak: A-3, A-4C, A-4D, A-6 i F-4B oraz samoloty sił powietrznych F-105.

Jako środków rażenia używano najczęściej bomb burzących o wagomiarach od 100 do 480 kg, kierowanych pocisków rakietowych Bullpup oraz niekierowanych pocisków rakietowych kalibru 70 i 127 mm. Najskuteczniejszym środkiem niszczenia mostów, zdaniem Amerykanów, jest pocisk Bullpup.

Do zabezpieczenia działań bojowych grup uderzeniowych atakujących mosty Amerykanie wydzielali samoloty myśliwskie, które patrolowaniem na kierunkach przewidywanych ataków lotnictwa myśliwskiego DRW osłaniały grupy bombowo-szturmowe. Ilość samolotów myśliwskich wydzielanych do osłony grup uderzeniowych zależy od składu tych grup, ważności obiektu i sił obrony przeciwlotniczej w tym rejonie. Np. w dniu 29 kwietnia 1965 r. 75 samolotów A-1E i A-1B wykonujących uderzenie na mosty drogowe osłaniało 35 samolotów F-100. W innym wypadku 10 samolotów F-105 było osłanianych przez 6 samolotów F-4C. Bardzo często [illegible] samoloty bombardujące mosty działały bez osłony.

Praktykowane również było wydzielania grup samolotów do obezwładnienia środków OPL w rejonie mostów. Grupy takie wychodziły na cel z kilkuminutowym wyprzedzeniem grup uderzeniowych, ściągając na siebie ogień artylerii przeciwlotniczej.

Przed każdym uderzeniem Amerykanie prowadzili rozpoznanie lotnicze mostów, celem ustalenia rozmieszczenia ilości oraz rodzaju środków obrony przeciwlotniczej. Po wykonaniu uderzenia z zasady prowadzono rozpoznanie, dla określenia wyników bombardowania.

Stosowano również zakłócenia stacji radiolokacyjnych kierujących ogniem przeciwlotniczych pocisków rakietowych i artylerii przeciwlotniczej.

Na podstawie doświadczeń wojny w Korei w lotnictwie USA przyjęto zasadę, że do zniszczenia mostu kolejowego średniej wielkości wystarczą dwa bezpośrednie trafienia bombami

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, Myśl Wojskowa nr 12 z 1966 r, str.97.

burzącymi o wagomiarach 225-450 kg, przy czym w nalocie powinno brać udział 6-12 taktycznych samolotów myśliwskich.

W działaniach na tego rodzaju obiekty DRW zasady te nie zawsze są stosowane. W wielu wypadkach kilkakrotne ataki większych grup samolotów nie dały oczekiwanych rezultatów.

Taktyka nalotów samolotów myśliwsko-bombowych USA na zakłady przemysłowe i bazy morskie

Na obiekty przemysłowe i bazy morskie, lotnictwo taktyczne sił powietrznych i morskich USA wykonywało naloty małymi grupami /2-16 samolotów, dużymi grupami /30-70 samolotów/ oraz naloty zmasowane, w których brało udział jednocześnie od 120-160 samolotów.

Np. w dniu 14.12.1965 r. grupa w składzie 4 samolotów F-105 wykonała uderzenie na elektrociepłownie w m. Uong Bi /20 km na płd.zach. od Hajfongu/. Na tę samą elektrownię wykonano w dniu 22.12.1965 r. uderzenie siłami 66 samolotów lotnictwa pokładowego. W lipcu 1966 r. na ośrodek metalurgiczny Than Nguyen wykonano uderzenie siłami 16 samolotów F-105. W tym samym miesiącu 30 samolotów F-105 i F-4C wykonało uderzenie na ośrodek przemysłowy w Viet Tri. Na bazę w Quang Kha w pobliżu Dong Hoi w dniu 2.03.1965 r. wykonano uderzenie grupą w składzie 160 samolotów B-57, F-100 i A-1E.

Bombardowanie obiektów przemysłowych i baz morskich DRW w pierwszym i drugim etapie działań lotnictwa taktycznego USA wykonywane było dużymi grupami, początkowo z wysokości 2000-3000 m, a następnie z 4000-6000 m z lotu nurkowego pod kątem 45-60° i z lotu poziomego.

W trzecim etapie działań większość ataków na ośrodki przemysłowe i bazy morskie było wykonanych z wysokości od 500 do 2000 m i 2000-3000 m z lotu nurkowego.

Zasadnicze dane charakteryzujące ten sposób bombardowania i podstawowe elementy manewru dla typowych wysokości działania lotnictwa taktycznego USA na obiekty przemysłowe DRW przedstawia poniższa tabela:x/

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. cz.III, str.70

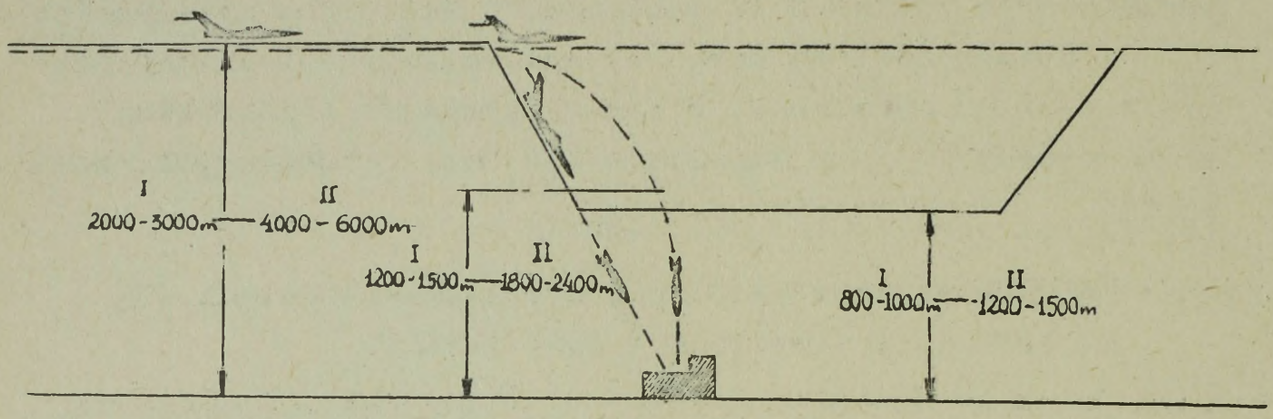

L e g e n d a:
bombardowanie z lotu nurkowego
bombardowanie z lotu poziomego
I na początku pierwszego etapu
II pod koniec pierwszego i w drugim etapie działań

Bombardowanie obiektu przemysłowego w I i II etapie działań lotnictwa taktycznego USA

Wysokość wprowadzenia w nurkowanie /w m/	Kąt nurkowania	Wysokość zrzutu bomb /w m/	Wysokość wyprowadzenia z nurkowania /w m/
1500-2000	15-20°	800-1200	400-800
2500-3000	20-30°	1200-1500	800-1000
3000-4000	30-45°	1500-1800	1000-1200

Zmienił się również radykalnie skład ilościowy grup biorących udział w nalocie. W trzecim etapie działań, a szczególnie w 1966 r. lotnictwo USA przeszło zdecydowanie do działań małymi grupami i z małej wysokości. Jeżeli w nalocie na obiekty przemysłowe brało udział kilkadziesiąt samolotów, to działania ich prowadzone były w formie urzutowanych w czasie /odstępy od 1 do 5 i więcej minut/ uderzeń małych grup /2-8/ samolotów.

Działania małych grup w składzie 2-8 samolotów na obiekty przemysłowe wykonywane były najczęściej w sposób następujący: dolot do rejonu rozmieszczenia obiektu wykonywany był na małych wysokościach w granicach 300-500 m, na 3-5 km od obiektu samoloty nabierały wysokość do około 1500-2000 m i wykonywały bombardowanie z lotu nurkowego pod kątem 15-20°, wyjście z ataku - na dużych prędkościach na wysokości 400-800 m.

W wypadku działania na obiekt o dużych rozmiarach samoloty wykonywały bombardowanie z lotu poziomego z wysokości podejścia do obiektu pojedynczo lub parami samolotów tylko z jednego zajścia.

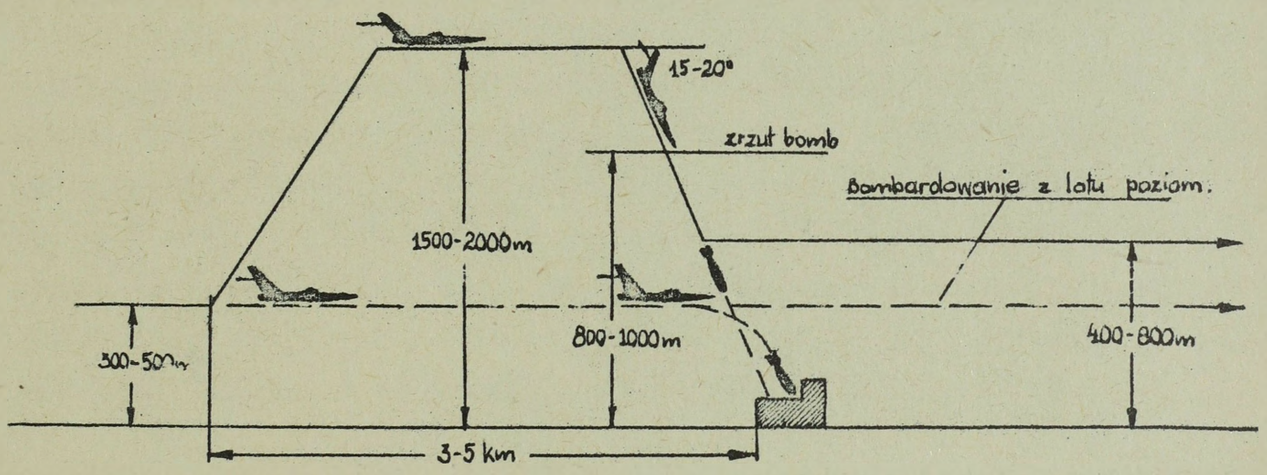

Manewr samolotów myśliwsko-bombowych w czasie bombardowania obiektu przemysłowego.

Przykładem takiego działania samolotów myśliwsko-bombowych jest atak jednej podgrupy samolotów F-105 /trzy samoloty/ na ośrodek metalurgiczny w Than Nguyen w lipcu 1966 r.

Przy nalotach dużych grup samolotów na obiekty przemysłowe silnie bronione przez artylerię przeciwlotniczą, ataki przeprowadzano grupami w składzie dwóch-ośmiu samolotów, które wykonywały uderzenia w odstępach czasowych 2-5 min. z różnych kierunków z lotu nurkowego, rzadziej

z lotu poziomego. Bombardowanie wykonywano parami lub kluczami samolotów. W taki właśnie sposób zaatakowano elektrownie w m. Uong Bi, przy czym na 105 zrzuconych bomb, w cel trafiły tylko 3.

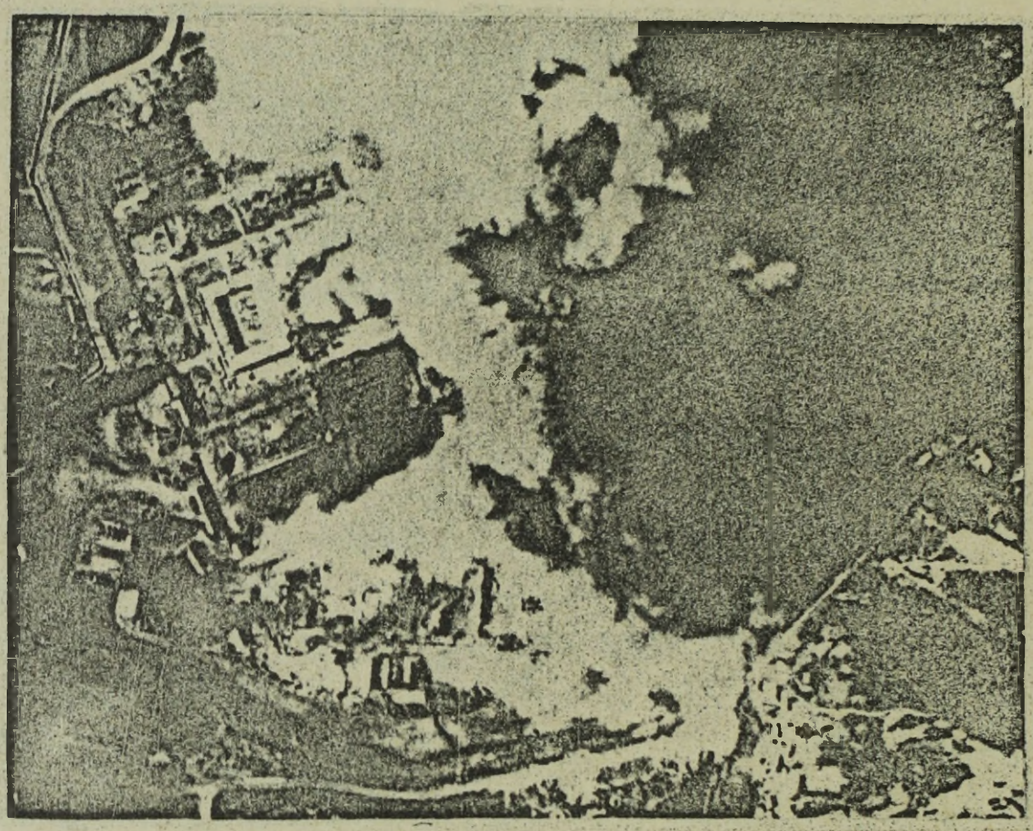

Bombardowanie elektrowni w m. Uong Bi przez samoloty F-105.

W nalocie na fabrykę włókienniczą w m. Nan Dinh samoloty rozpoczęły atakowanie obiektu z odległości 13-14 km pociskami Bullpup, a następnie, wykorzystując głębokie koryto rzeki podchodziły do celu na wysokości 150 m. Przed celem nabierały wysokość do około 2000 m, bombardując obiekt z lotu nurkowego przy użyciu bomb burzących. Na ośrodek przemysłowy Viet Tri w nalocie wzięło udział 30 samolotów F-105 i F-4C w siedmiu grupach. Na sortownię w Hon Gai wykonano uderzenie 13 samolotami w 3 podgrupach. Tylko w jednym miesiącu 1966 r. /lipiec/ na obiekty przemysłowe wykonano 18 nalotów.

Obiekty przemysłowe praktycznie były bombardowane przez wszystkie typy samolotów myśliwsko-bombowych biorących udział w agresji na DRW. W ostatnich miesiącach 1966 r. najczęściej do tego rodzaju zadań wykorzystywano samoloty F-105 i F-4C, używając cały arsenał środków rażenia, od bomb burzących do bomb kulkowych i zapalających.

Do zabezpieczenia działań lotnictwa myśliwsko-bombowego z zasady wydzielano samoloty myśliwskie, które urzutowane na wysokości wykonywały patrolowanie na kierunkach możliwego działania samolotów myśliwskich DRW. Patrolowanie najczęściej było wykonywane na wysokościach 3000-4000 m lub 6000-8000 m. Poszczególne podgrupy osłony rozmieszczano z takim wyliczeniem, aby rejon działań grupy uderzeniowej był zabezpieczony ze wszystkich kierunków. Z zasady podgrupy działały na różnych wysokościach z przewyższeniem około 2000 m. Podgrupę najczęściej tworzyła para lub klucz samolotów, które wykonywały patrolowanie w rozluźnionych szykach bojowych. Ilość sił wydzielonych do osłony wahała się od 4-8 i więcej samolotów myśliwskich.

Ponadto do zabezpieczenia działań grup uderzeniowych wykonujących bombardowanie obiektów przemysłowych silnie bronionych przez środki obrony przeciwlotniczej DRW, Amerykanie szeroko wykorzystywali działanie tzw. grup pozorujących /demonstracyjnych/ i grup obezwładnienia środków OPL. Zasadniczym celem działania tych grup było ściągnięcie ognia obrony przeciwlotniczej na samoloty pozorujące nalot, obezwładnienie środków obrony przeciwlotniczej obiektu, a tym samym zabezpieczenie swobody działania grupie uderzeniowej.

Schemat typowego nalotu przy zastosowaniu takich grup przedstawia się następująco[x/]. Jako pierwsza nadlatuje na średniej lub dużej wysokości grupa pozorująca, która wchodząc w rejon celu na dużej prędkości lotu ściąga na siebie uwagę obrony, a następnie nie dochodząc do celu energicznym zwrotem bojowym odchodzi poza strefę ognia obrony przeciwlotniczej obiektu. W tym czasie z innych kierunków, na małej wysokości nadlatuje grupa obezwładniająca i zasadnicza grupa

---

x/ Rozwój działań wojennych w Wietnamie. Cz.III, str.72.

uderzeniowa. Pierwsza z nich obezwładnia i niszczy środki obrony przeciwlotniczej, a druga - wykonuje uderzenia na cel.

Często były również wykonywane naloty przy zastosowaniu tylko grupy pozorującej i uderzeniowej lub przy użyciu w jednym czasie kilku grup pozorujących nadlatujących z różnych kierunków.

Poza tym, w celu zmęczenia i dezorientowania obsługi środków naziemnej obrony przeciwlotniczej ważnych obiektów przemysłowych, Amerykanie przed właściwym uderzeniem na dany obiekt wykonywali szereg nalotów pozornych przeprowadzanych w ciągu kilku dni. Np. przed bombardowaniem miasta Nam Dihn, samoloty USA pozorowały naloty na to miasto przez pięć dni i dopiero w szóstym dniu dokonano właściwego uderzenia.

Ważnym elementem bojowego zabezpieczenia nalotów lotnictwa taktycznego sił powietrznych i morskich na obiekty przemysłowe było rozpoznanie, które zawsze prowadzono przed uderzeniem i po jego wykonaniu.

Przed każdym poważniejszym nalotem na zakłady przemysłowe przeprowadzano również zakłócenia radiolokacyjne.

Na zakończenie omawiania taktyki działania taktycznego lotnictwa myśliwskiego sił powietrznych i morskich USA w nalotach na typowe obiekty i cele można dokonać kilku uogólnień, które charakteryzują warunki i związaną z tym ewolucję sposobów działań lotnictwa USA.

1. W wyniku narastania możliwości bojowych systemu obrony powietrznej DRW oraz eskalacji działań lotnictwa USA pod względem ilości i rodzaju atakowanych obiektów oraz zaangażowanych sił, następował ogólny rozwój taktyki jego działań oraz działań na poszczególne obiekty.

2. Ewolucja taktyki działań lotnictwa USA na DRW w latach 1964-1966 polegała na:

- zdecydowanym przejściu z taktyki działań na średnich i dużych wysokościach do działań na małych wysokościach, rzędu 150-300 m;

- zrezygnowanie z nalotów dużymi grupami i przejścia do działań małymi grupami, w wypadku konieczności wykonania uderzenia kilkudziesięcioma samolotami myśliwsko-bombowymi,

stosowano działania urzutowane grup w składzie 2-8 samolotów w odstępach czasowych wahających się od 1 do 5 i więcej minut;

- w działaniach w rejonie celu na przewartościowaniu bombardowania z lotu poziomego na korzyść, bardziej skutecznych działań szturmowych z lotu nurkowego;

- stopniowej rezygnacji z wykonywania wielu zajść na cel i przyjęcia zasady atakowania obiektów tylko z jednego zajścia.

3. Stopniowe zwiększanie sił i rozwój sposobów zabezpieczenia grup uderzeniowych zarówno na trasie lotu jak i w rejonie celu.

4. Rozwój form i sposobów działań taktycznego lotnictwa myśliwskiego USA na określone obiekty w wojnie w Wietnamie jest próbą przystosowania do wymogów współczesnego pola walki i zarazem zaprzeczeniem wielu dotychczas teoretycznie wypracowanych i w warunkach poligonowych praktycznie sprawdzonych zasad zwalczania tych obiektów.

4. Sposoby wykonania zadań przez samoloty rozpoznawcze sił powietrznych i morskich USA.

Rozpoznanie lotnicze stanowi jeden z podstawowych elementów barbarzyńskich nalotów lotnictwa USA na obiekty DRW. Samoloty rozpoznawcze /zwykle 1-2 samoloty/ prowadzą rozpoznanie przewidywanych obiektów uderzeń bombowych samodzielnie lub pod osłoną myśliwców.

Rozpoznanie lotnicze prowadzone było dwoma sposobami: fotograficznym i wzrokowo-fotograficznym, przy czym podstawowym sposobem jest fotograficzny. Loty rozpoznawcze były wykonywane na 1 do 3 dni przed wykonaniem nalotu bombowego, chociaż w niektórych wypadkach przeprowadzano je na 90 minut przed uderzeniem. Ilość tych lotów każdorazowo uzależniona była od stanu posiadanych wiadomości o danym obiekcie. Jeżeli obiekt był dobrze znany, zazwyczaj wykonywano tylko jeden wylot. W wypadku braku konkretnych danych o obiekcie, stosowano conajmniej 2-3 wyloty rozpoznawcze. Na jedną godzinę przed wykonaniem nalotu przeprowadzano w rejonie celu rozpoznanie meteorologiczne. Po nalocie z z zasady organizowano rozpoznania rezultatów uderzenia.

Rozpoznanie wzrokowe i fotograficzne obiektów prowadzone było z różnych wysokości, w zależności od sytuacji, warunków terenowych i charakteru obiektów. Najczęściej rozpoznanie prowadzone było ze średnich i dużych wysokości, co jednak pociągało za sobą stosunkowo duże straty od ognia przeciwlotniczych pocisków rakietowych i artylerii przeciwlotniczej większych kalibrów. Minimalna wysokość fotografowania lotniczych aparatów fotograficznych zamontowanych na samolotach rozpoznawczych działających w Wietnamie wynosi 300 m.

Oto jeden z konkretnych przykładów lotu rozpoznawczego. W dniu 3.04.1966 r. samolot rozpoznawczy RF-101 wystartował z lotniska Tan Son Nhut w kierunku Da Nang. Od Da Nang samolot leciał w kierunku wyspy Hon Me /punkt orientacyjny/ na wysokości 5000 m. Z wysokości około 4500 m sfotografował most w m. Ham Rong, po czym gwałtownie obniżył się do około 200 m i skierował lot na południe wzdłuż wybrzeża, fotografując z wysokości około 1000 m most w m. Anh Son. Samolot ten miał ponadto sfotografować stacje radiolokacyjne z wysokości 1500 m, lecz został strącony przez artylerię przeciwlotniczą. Pilot dostał się do niewoli.

Przy rozpoznaniu stanowisk startowych wyrzutni pocisków rakietowych samoloty rozpoznawcze obniżają gwałtownie wysokość lotu do około 300-400 m i na prędkości około 900 km/godz. przelatując nad wyrzutnią fotografują.

Samoloty rozpoznawcze wykorzystują również Amerykanie do bezpośredniego naprowadzania grup uderzeniowych na wykryte obiekty. W tych wypadkach samolot rozpoznawczy wychodzi w rejon celu na około 30-60 sek. przed grupą uderzeniową, dokładnie umiejscawia cel i drogą radiową przekazuje dane o nim grupie uderzeniowej.

Samoloty rozpoznawcze niekiedy były osłaniane przez samoloty myśliwskie. Jeden samolot rozpoznawczy jest osłaniany przez parę samolotów myśliwskich, które lecą z tyłu 2-3 km u przewyższeniem około 1000-1500 m.

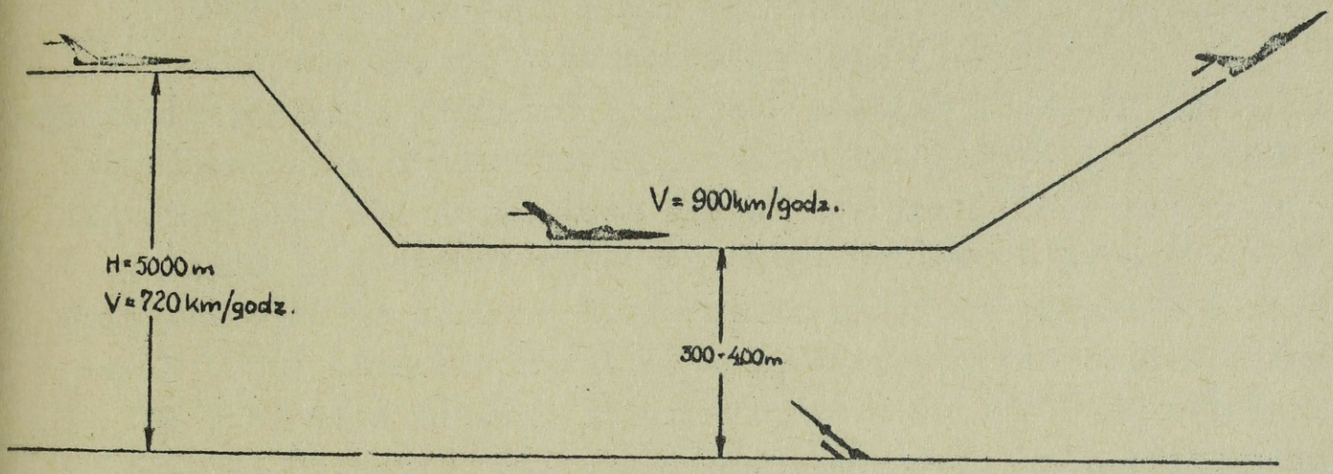

Profil lotu samolotu rozpoznawczego RF-101 podczas fotografowania wyrzutni rakiet plot.

Fotografowanie odcinka dróg samoloty rozpoznawcze dokonywały z wysokości 300-500 m przy prędkości 720 km/godz.

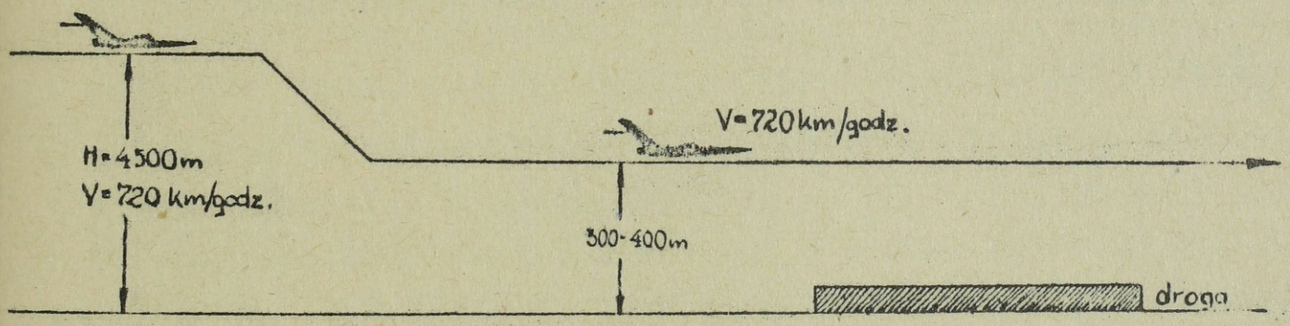

Profil lotu samolotu rozpoznawczego RF-101 podczas fotografowania odcinka drogi. Czas fotografowania - 5 minut.

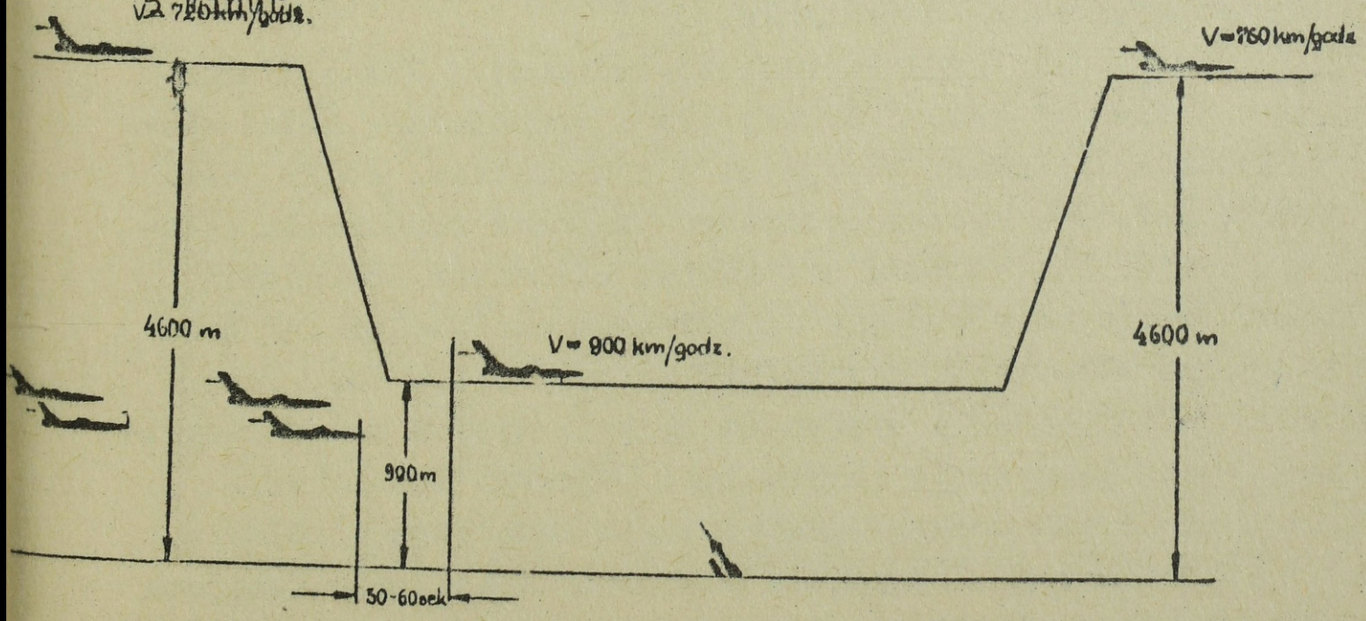

Profil lotu samolotu rozpoznawczego RF-101 przy naprowadzaniu klucza samolotów F-105 na wyrzutnie rakiet przeciwlotniczych.

Do prowadzenia rozpoznania wykorzystywano samoloty RF-101, RF-8, RA-5, RF-100 i w końcu 1966 r. także RF-105.

Rozpoznanie radioelektroniczne prowadzone było samolotami RB-66, RF-100F i RF-10B, przeważnie w dzień, rzadziej w nocy. Loty rozpoznania radioelektronicznego wykonywano pojedynczymi samolotami pod osłoną pary samolotów myśliwskich. Przed dolotem do rejonu rozmieszczenia stacji radiolokacyjnych i wyrzutni pocisków rakietowych samolot wykonywał manewr przeciwrakietowy periodycznymi zmianami kierunku lotu. W odległości 30-50 km od obiektu samolot włączał aparaturę do wykrywania impulsów wysyłanych przez stację radiolokacyjną, na podstawie których pilot określał kierunek rozmieszczenia stacji i dla dokładnego ustalenia jej położenia przelatywał bezpośrednio nad nią.

V. DOWODZENIE LOTNICTWEM USA DZIAŁAJACYM W WIETNAMIE

1. Organizacja dowodzenia.

Uwzględniając cele polityczne i charakter prowadzonych działań wojennych Stany Zjednoczone w ostatnich latach szczególną uwagę zwracały na rozbudowę scentralizowanego dowodzenia całości sił zbrojnych na terytorium USA i na poszczególnych teatrach działań wojennych. System dowodzenia opiera się na szeregu różnego typu stanowisk dowodzenia, w których główną rolę spełniają naziemne, podziemne, pływające i powietrzne stanowiska dowodzenia.

W rejonie Azji Południowo-Wschodniej Stany Zjednoczone od szeregu lat rozbudowywały i rozbudowują nadal system dowodzenia siłami zbrojnymi w tym rejonie, który jest częścią składową ogólnonarodowego systemu dowodzenia siłami zbrojnymi USA. W celu powiązania elementów dowodzenia siłami zbrojnymi w rejonie Azji Południowo-Wschodniej z odpowiednimi elementami dowodzenia na terytorium USA, rozbudowany jest specjalny system łączności. System ten szczególnie dotyczy kierowania działaniami bojowymi lotnictwa. Umożliwia on dowodzenie zgrupowaniami lotnictwa w rejonie Azji Południowo-Wschodniej ze stanowisk dowodzenia Komitetu Szefów Sztabów, Dowództwa Lotnictwa Taktycznego i Dowództwa Lotnictwa Strategicznego USA.

Dowodzenie siłami zbrojnymi USA, Południowej Korei, Nowej Zelandii, Australii i Filipin działającymi w Wietnamie realizowane jest przez dowództwo sił zbrojnych USA /dowódca gen. W.C. Westmoreland/. Podlegają mu wszystkie rodzaje sił zbrojnych USA w Wietnamie Południowym i Syjamie. Dowództwo to podlega nominalnie dowódcy amerykańskich sił zbrojnych Pacyfiku /sztab na wyspach hawajskich/. Jednakże, ze względu na rolę, jaką odgrywa w realizacji polityki USA w rejonie Azji Południowo-Wschodniej najczęściej otrzymuje dyrektywy bezpośrednio z Pentagonu, a w sprawach natury politycznej - za pośrednictwem ambasady w Sajgonie.

Całością lotnictwa taktycznego sił powietrzny USA dowodzi sztab 7 Armii Lotnictwa Taktycznego[x/] rozmieszczony w bazie lotniczej Tan Son Nhut /koło Sajgonu/, którego dowódca /obecnie gen.por. J.E. Engler/ jest jednocześnie zastępcą dowódcy sił zbrojnych USA d/s sił lotniczych.

Lotnictwo pokładowe i lotnictwo piechoty morskiej podlega dowództwu sił morskich USA w Wietnamie. Działania bojowe lotnictwa pokładowego prowadzone są według planu 77 zespołu lotniskowców uderzeniowych, opracowanego na podstawie zgłoszeń otrzymanych z SD 7 AIT sił powietrznych USA. Na SD 17 AIT znajduje się grupa przedstawicieli lotnictwa sił morskich, która zabezpiecza współdziałanie lotnictwa morskiego z siłami powietrznymi innych rodzajów sił zbrojnych.

Planowanie i wykonanie zadań przez lotnictwo wymienionych trzech rodzajów sił zbrojnych jest ściśle koordynowane. W tym celu przy sztabie dowództwa sił zbrojnych USA w Wietnamie Południowym zorganizowano połączony ośrodek dowodzenia lotnictwem taktycznym, w skład którego wchodzą przedstawiciele wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Połączony ośrodek dowodzenia lotnictwem taktycznym koordynuje działania lotnictwa wszystkich rodzajów sił zbrojnych, planuje ich wspólne działania i organizuje współdziałanie we wspólnych operacjach.

---

x/ Sztab 7 AIT zorganizowany został w kwietniu 1966 r. Poprzednio dowodzenie sprawował sztab 2 dywizji lotniczej.

Dowodzenie lotnictwem taktycznych sił powietrznych USA działających w Wietnamie /sprawowane przez sztab 7 ALT/ między innymi obejmuje[x]:

- kontrolę przygotowania i sprawnego wykonania wsparcia lotniczego;
- organizację, przygotowanie i przeprowadzenie nalotów na Wietnam Południowy i DRW;
- określanie rodzaju ładunku bojowego oraz sposobów działań;
- organizację i prowadzenie rozpoznania oraz zbieranie danych z rozpoznania, ich analizę i ocenę.

Dla bezpośredniego dowodzenia działaniami bojowymi lotnictwa taktycznego sił powietrznych USA w Wietnamie zastosowano elektroniczny system kierowania taktycznymi siłami powietrznymi /model "407L"/. System ten obok zadania zabezpieczenia scentralizowanego kierowania działaniami bojowymi lotnictwa taktycznego przeznaczony jest również do kierowania siłami i środkami obrony przeciwlotniczej.

W skład tego systemu, w połowie 1966 r. wchodziły:

- ośrodek dowodzenia lotnictwa taktycznego, rozmieszczony w Tan Son Nhut /przy sztabie 7 ALT/;
- dwa ośrodki powiadamiania i dowodzenia, rozmieszczone w bazie lotniczej Da Nang i Sajgonie;
- cztery posterunki wykrywania i naprowadzania lotnictwa rozmieszczone w rejonach: Quang Ngai, Ban Me Thuot, Can Tho i na przylądku Camau;
- wysunięte, ruchome radiolokacyjne posterunki naprowadzania lotnictwa taktycznego, rozmieszczone w większych garnizonach wojsk USA i stacjonarne posterunki radiolokacyjne w Syjamie rozwinięte w m. Udon, Nakhon, Phanom, Ubon, Korat, Don Muang i Takhli;
- cztery ośrodki bezpośredniego wsparcia lotniczego.

Wymienione wyżej elementy systemu dowodzenia wyposażone są w odpowiednie ruchome stacje radiolokacyjne połączone ze sobą łącznością radioliniową i radiową. Wykonują one zadania wykrycia celów powietrznych i naprowadzania na nie własnych myśliwców, kontrolują loty samolotów po trasach,

---

x/ Przegląd Informacyjny nr 2/1967 r., wyd. ASG; Biuletyn Informacyjny nr 6/1966 r., wyd. Insp.Lotn.

zabezpieczają naloty lotnictwa uderzeniowego na obiekty DRW i siły FWN Wietnamu Południowego oraz kierują bezpośrednim wsparciem lotniczym działań przeciwpartyzanckich.

Ośrodek dowodzenia lotnictwa taktycznego jest centralnym organem dowodzenia i kontroli lotnictwa taktycznego USA w Wietnamie i Syjamie. Wszystkie zapotrzebowania na lotnictwo taktyczne przesyłane są do tego ośrodka, gdzie w formie rozkazu są opracowywane i przesyłane do jednostek sił powietrznych oraz do grupy dowodzenia lotnictwem morskim, znajdującej się na lotniskowcu. Ośrodkowi temu podlegają wszystkie pozostałe elementy systemu "407L".

Ośrodki powiadamiania i dowodzenia kierują działaniami lotnictwa w części północnej i południowej Wietnamu Południowego oraz są odpowiedzialne za radiolokacyjne zabezpieczenie działań lotnictwa taktycznego w tych rejonach. Podlegają im bezpośrednio 4 posterunki wykrywania i naprowadzania, które prowadzą radiolokacyjną obserwację powietrzną, kontrolują działalność lotnictwa taktycznego, wykonują zadania wyprowadzenia samolotów do rejonów zamierzonych działań szturmowych i kierują ich działalnością do czasu przejęcia naprowadzania przez wysunięte posterunki naprowadzania.

Wysunięte posterunki naprowadzania wykorzystuje się do bezpośredniego naprowadzania samolotów myśliwsko-bombowych na cele naziemne. Posterunki te rozmieszczone są w dużych garnizonach, skąd w razie potrzeby wychodzą do rejonów zamierzonych działań lotnictwa taktycznego.

Schemat dowodzenia, wykrywania i naprowadzania lotnictwa taktycznego sił powietrznych USA w Wietnamie Południowym i Syjamie przedstawia załącznik nr 13.

Do kierowania działaniami lotnictwa USA na DRW wykorzystuje się ośrodek powiadamiania i dowodzenia rozmieszczony w bazie lotniczej Da Nang i posterunek wykrywania i naprowadzania rozmieszczony w m. Quang Ngai. Ponadto Amerykanie wykorzystują do tego celu posterunki radiolokacyjne rozmieszczone w m. Ubon i Nakhon Phanom w Syjamie i na lotniskowcach.

Stosunkowo małe możliwości naziemnego, radiolokacyjnego systemu kierowania działaniami bojowymi lotnictwa taktycznego USA nad DRW, wynikające z ograniczonego zasięgu tych urządzeń, warunków fizyczno-geograficznych Wietnamu Północnego i przejścia do działań na małych wysokościach, zmusiły Amerykanów do wykorzystywania w coraz większym zakresie powietrznych punktów naprowadzania.

W celu zabezpieczenia nalotów lotnictwa uderzeniowego USA na DRW, szczególnie z małych wysokości, zastosowano odpowiedni sprzęt radioelektroniczny wykrywania i naprowadzania pod nazwą "Big Bye" /wielkie oko/ na kilku samolotach transportowych EC-121. Samoloty te wykonują loty głównie nad Zatoką Tonkińską w pobliżu wybrzeży DRW, zapewniając pomoc nawigacyjną oraz naprowadzając samoloty na cele. Powiadamiają one również załogi o lotach samolotów myśliwskich DRW oraz często precyzują dane o rejonach rozmieszczenia rakiet przeciwlotniczych.x/

Ponadto do zabezpieczenia działań lotnictwa pokładowego sił morskich USA nad DRW wykorzystuje się samoloty E-2A. Samoloty te wyposażone w odpowiednią aparaturę elektroniczną zapewniają naprowadzanie, dozorowanie i kontrolę wszystkich nalotów wykonywanych przez samoloty sił morskich na DRW. Aparatura zamontowana na samolocie E-2A /obsługiwana przez 3 operatorów/ umożliwia między innymi dokładne określenie warunków atmosferycznych w promieniu 1,6 km od celu, wykrycie rejonów rozmieszczenia przeciwlotniczych pocisków rakietowych, śledzenia działań samolotów myśliwskich DRW, pomoc w odzyskaniu orientacji /samolotom, które ją utraciły/ oraz określenie miejsca upadku samolotu /w wypadku zestrzelenia/ i skierowanie tam śmigłowców w celu ratowania załogi.

Jeden samolot E-2A może naprowadzać na cel grupę liczącą do 50 samolotów. Samoloty E-2A bazują na jednym z lotniskowców 77 zgrupowania uderzeniowego 7 Floty i wykonują loty patrolowe na wysokości około 7000 m 9dala od wybrzeży Wietnamu Północnego.xx/

---

x/ Dane o rozmieszczeniu pocisków rakietowych załoga samolotu EC-121 uzyskuje przy pomocy radiolokatorów pokładowych.

xx/ Awiation Week z dnia 1.08.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 10/1966 r. wyd. Insp.Lotn./.

2. Organizacja dowodzenia w ramach wsparcia lotniczego

Dla zapewnienia bezpośredniego wsparcia lotniczego działań przeciwpartyzanckich wojsk lądowych USA i wojsk południowo-wietnamskich oraz rozpoznania lotniczego bezpośrednio na korzyść tych wojsk, wykorzystuje się ośrodki bezpośredniego wsparcia lotniczego /DASC/. Ośrodki te rozmieszczone są w m. Da Nang, Nha Trang, Bien Hoa i Can Tho, a więc po jednym na każdy rejon działań /korpuśny okręg wojskowy/.[x/] Ośrodki te znajdują się pod bezpośrednią kontrolą ośrodka dowodzenia lotnictwa taktycznego /TACC/ w Than Son Hout. Pod operacyjną kontrolą TACC znajduje się specjalna 505 grupa lotnicza naprowadzania lotnictwa taktycznego, znana pod nazwą FAC /wysunięta grupa rozpoznania i kontroli/, której głównym zadaniem jest : rozpoznanie wzrokowe i naprowadzanie taktycznego lotnictwa uderzeniowego na cele naziemne oraz kontrola rezultatów działań. Piloci grupy FAC kontrolują przede wszystkim naloty wykonywane przez lotnictwo taktyczne, w czasie których utrzymywana jest łączność radiowa między samolotami uderzeniowymi, a wydzielonymi samolotami z grupy FAC. Kontrolą FAC nie objęte są naloty samolotów B-52 oraz działania lotnictwa piechoty morskiej, które zabezpieczane są własnymi środkami radiolokacyjnymi. Kontrolą nie objęte są również nocne naloty nękające.[xx/]

W skład grupy lotniczej FAC wchodzą cztery eskadry samolotów OV-1 "Mohawk" i dwie eskadry radiolokacyjne /rozmieszczone w Tan Son Nhut i Da Nang/, przeznaczone do naprowadzania samolotów na cele naziemne.[xxx/]

Wybór celów uderzeń lotnictwa taktycznego w ramach wsparcia lotniczego działań przeciwpartyzanckich

---

x/ Pod względem administracyjno-wojskowym, terytorium Wietnamu Południowego jest podzielone na cztery korpuśne okręgi wojskowe /1,2,3 i 4/ oraz wydzieloną strefę Sajgonu. Sztaby okręgowe są rozmieszczone: 1 KOW - Da Nang, 2 KOW - Pleiku, 3 KOW - Bien Hoa, 4 KOW - Can Tho.

xx/ Przegląd Informacyjny nr 2/1967 r., wyd. ASG.

xxx/ Tamże.

dokonywany jest przez wojska lądowe. Wykaz wybranych celów przesyłany jest do ośrodka działań lotnictwa taktycznego, gdzie opracowuje się plan dziennych wylotów w celu rozpoznania i wsparcia lotniczego.

Zapotrzebowanie na wsparcie lotnicze przesyłane w sieci dowodzenia dywizji lub korpusu wojsk lądowych, otrzymuje jeden z ośrodków bezpośredniego wsparcia lotniczego /DASC/, który dostarcza je do taktycznego ośrodka dowodzenia i kontroli lotniczej /TACC/, gdzie ustala się, jakie znajdujące się w powietrzu lub na lotnisku samoloty /lub samolot/ mogą być użyte do bezpośredniego wsparcia.

W TACC /na planszecie sytuacji powietrznej/ nanoszone są na bieżąco wszystkie samoloty znajdujące się w powietrzu. Z chwilą, gdy samolot zużyje swoje uzbrojenie jest wycierany z planszetu, gdyż nie może być wykorzystany na inny cel. W związku z tym jeden z oficerów TACC śledzi na bieżąco ilość i jakość uzbrojenia znajdującego się na samolotach w powietrzu, co umożliwia wybranie właściwego samolotu w wypadku, gdy zajdzie konieczność skierowania go na inny cel. Ponieważ zawsze istnieje możliwość, że samolot w czasie lotu do określonego celu może być skierowany na inny obiekt, każdy pilot zaraz po starcie nawiązuje łączność z TACC lub najbliższym ośrodkiem bezpośredniego wsparcia lotniczego /DASC/.

Czas od złożenia zapotrzebowania przez jednostkę wojsk lądowych do przylotu samolotów wsparcia wynosi 10-15 minut. Czas ten przedłuża się o 5-10 minut w wypadku, gdy zapotrzebowanie na lotnictwo jest wyjaśniane w sztabie nadrzędnym /dywizji lub korpusie/. Przeciętny czas zwłoki, gdy samoloty są w powietrzu, wynosi około 30 minut; czas ten przedłuża się o dalsze 10 minut, gdy samoloty dopiero startują z lotniska[x/].

Dużą rolę w wyborze celów bezpośredniego wsparcia odgrywają lotnicze grupy naprowadzania lotnictwa taktycznego /FAC/. Piloci tych grup /na samolotach "Mohawk"/ mają

---

x / Awiation Week z dnia 21.03.1966 r. /Biuletyn Informacyjny nr 6/1966 r. - wyd. Insp.Lotn./.

wydzielone sektory patrolowania, w których prowadzą rozpoznanie i wybór celów. W wypadku wykrycia celu w swoim sektorze, załoga samolotu "Mohawk" zawiadamia o tym drogą radiową przedstawiciela wojskowego prowincji, który również przez radio zawiadamia najbliższy ośrodek bezpośredniego wsparcia lotniczego. Gdy cel zostanie zakwalifikowany przez taktyczny ośrodek dowodzenia i kontroli lotniczej /TACC/ do zaatakowania przez samoloty myśliwsko-bombowe, wtedy pilot samolotu "Mohawk" czeka w rejonie celu aż przylecą samoloty uderzeniowe i po nawiązaniu łączności radiowej i spotkaniu się z samolotami uderzeniowymi wprowadza je w rejon celu, który wskazuje za pomocą pocisków rakietowych lub bomb dymnych.

Jak z tego wynika dowodzenie lotnictwem taktycznym, podobnie jak przy nalotach na obiekty DRW jest w coraz większym zakresie realizowane poprzez powietrzne punkty naprowadzania.

Dla lotnictwa bombowego /samoloty bombowe B-52/ Amerykanie zorganizowali specjalne ośrodki dowodzenia/wyposażone w środki łączności KF i UKF/ rozwinięte w Sajgonie, bazie lotniczej Da Nang i Dong Muang /Syjam/. Wchodzą one w skład ogólnego systemu dowodzenia lotnictwem strategicznym USA - SAC /Strategic Air Command/, a bezpośrednio są podporządkowane dowódcy 3 dywizji lotniczej, której sztab znajduje się w bazie lotniczej Andersen na wyspie Guam.

Planowanie lotów bojowych realizuje się zgodnie z wytycznymi sztabu Dowództwa Lotnictwa Strategicznego /SD-Omaha stan Nebraska/, zaś obiekty uderzeń określa się zgodnie z zapotrzebowaniami dowództwa sił zbrojnych USA w Wietnamie. Bezpośrednie dowodzenie grupą operacyjną bombowego lotnictwa strategicznego / 50 samolotów B-52/ znajdującą się w bazie lotniczej Andersen realizuje utworzony przy sztabie 3 dywizji lotniczej ośrodek dowodzenia działaniami bojowymi.

System dowodzenia lotnictwem USA w Wietnamie jest do pewnego stopnia systemem eksperymentalnym i jego sprawdzenie w realnych działaniach wojennych umożliwi - zdaniem Pentagonu - skonfrontowanie rozważań teoretycznych z praktyką.

W N I O S K I

Zbrojna interwencja USA w Wietnamie doprowadziła do powstania w Azji Południowo-Wschodniej groźnego ogniska wojny, wywierającego poważny wpływ na sytuację międzynarodową i potęgującego niebezpieczeństwo rozszerzenia się wojny.

Imperialiści amerykańscy sądzili, że wojna w Wietnamie będzie krótkotrwałą ekspedycją pacyfikacyjno-policyjną, że uda im się stosunkowo nieznacznymi siłami wspólnie z armią reżimu sajgońskiego zniszczyć siły Frontu Wyzwolenia Narodowego Wietnamu Południowego, a następnie przekształcić to państwo w przyczółek do dalszej agresji przeciwko DRW i innym państwom socjalistycznym oraz nowo wyzwolonym narodom Azji Południowo-Wschodniej.

Zamierzenia te napotkały bohaterski opór narodu wietnamskiego zarówno w Wietnamie Południowym jak i w DRW. Wojna stała się długotrwałą, a Stany Zjednoczone zostały zmuszone do zaangażowania coraz to nowych kontyngentów wojsk. W końcu 1966 r. stan liczebny sił zbrojnych USA w Wietnamie wynosił około 400 tysięcy żołnierzy. W pobliżu wybrzeży Wietnamu działało około 80 okrętów wojennych, w tym trzy lotniskowce uderzeniowe.

Ponadto w wojnie w Wietnamie Południowym biorą udział wojska reżimu sajgońskiego, liczące około 750 tysięcy żołnierzy oraz jednostki Korei Południowej, Australii, Filipin i Syjamu, których ogólny stan liczebny wynosi ponad 50 tysięcy ludzi. W Wietnamie jest między innymi około 1300 samolotów bojowych sił powietrznych i morskich USA, nie licząc ponad 3000 śmigłowców, samolotów transportowych i pomocniczych oraz około 300 samolotów bojowych wojsk reżimu sajgońskiego.

Mimo znacznej przewagi wojsk interwencyjnych nad siłami FWN Wietnamu Południowego, liczącymi około 300 tysięcy ludzi- dowództwo sił zbrojnych USA nie zdołało zrealizować swych celów wojskowo-politycznych, nie zdołało

zdławić ruchu narodowo-wyzwoleńczego narodu wietnamskiego.

Stany Zjednoczone nie zamierzają wycofać się z Wietnamu, ponieważ z wojskowego punktu widzenia taki krok w obecnej sytuacji oznaczałby klęskę i utratę prestiżu. Ponadto wycofanie się z Wietnamu Południowego, a więc z lewego skrzydła tzw. "wysuniętej rubieży obrony USA w Azji" ocenia Waszyngton jako utratą całej Azji Południowo-Wschodniej. Dlatego Stany Zjednoczone kontynuują zwiększanie własnych sił zbrojnych oraz wywieranie presji na swych sojuszników z różnych bloków i państw zależnych w celu aktywnego zaangażowania się w wojnie wietnamskiej i w ten sposób stworzenia pozorów "międzynarodowienia" tej agresji.

Należy zaznaczyć, że wiele państw członkowskich NATO odnosi się z rezerwą do agresji USA w Wietnamie, zaś Francja otwarcie ją potępia. Spośród 30 państw udzielających pomocy reżimowi sajgońskiemu, 10 państw członków NATO pomoc swoją ogranicza do dostaw medykamentów /Belgia, Kanada, Holandia, Grecja, Turcja, Dania i Włochy/, a NRF i Wielka Brytania skierowały do Wietnamu personel medyczno-sanitarny.

/Rząd USA m.in. chce zmusić kierownictwo DRW i FWN Wietnamu Południowego do wyrażenia zgody na przystąpienie do rozmów na warunkach dogodnych dla Stanów Zjednoczonych. W związku z tym, USA poważnie zwiększyły stan liczebny swych wojsk, zwiększają natężenie bombardowań sił FWN i rozszerzają skalę działań powietrznych przeciwko DRW.

W tej sytuacji istnieje nadal tendencja rozszerzania się konfliktu wojennego w Azji Południowo-Wschodniej.

x x x

Na zakończenie należy wyeksponować i ocenić niektóre elementy, które dominowały w całokształcie działań lotnictwa USA w Wietnamie i mogą mieć praktyczne zastosowanie na Europejskim Teatrze Działań Wojennych:

1. Akcentowanie przez USA czynnika militarnego w wojnie w Wietnamie powoduje ciągłe zwiększenie sił zbrojnych, w tym sił lotnictwa. W Wietnamie wykorzystywane są najnowsze typy samolotów bojowych wszystkich

rodzajów lotnictwa wojskowego. Dla stworzenia lotnictwu odpowiednich warunków działań, USA rozbudowały system baz lotniczych w Wietnamie Południowym i Syjamie.

2. Zależność agresywnej doktryny wojennej USA od strategii lotniczej jest przyczyną tego, że lotnictwu powierzono główną rolę w wojnie w Wietnamie. Zastosowana przez Stany Zjednoczone strategia lotnicza przeciwko DRW, jest w swej ogólnej treści podobna do strategii Douheta. Przykłady historyczne zastosowania lotnictwa we współczesnych wojnach, nie potwierdziły słuszności tej teorii, a dotychczasowy przebieg działań wojennych w Wietnamie również jej nie potwierdza.

3. Działania lotnictwa USA w Wietnamie w ramach walki o panowanie w powietrzu, strategicznych bombardowań ekonomiki DRW, izolacji rejonu działań, nalotów terrorystycznych na DRW oraz zwalczania sił FWN Wietnamu Południowego, nie doprowadziły do osiągnięcia zamierzonego celu, to jest moralno-politycznego i ekonomiczno-militarnego załamania DRW oraz zniszczenia sił FWN.

4. Konsolidacja narodu wietnamskiego oraz specyficzne przystosowanie się DRW i sił FWN do istniejącej sytuacji militarnej powodują, że działania lotnictwa USA nie zbliżają Stany Zjednoczone do zamierzonego celu.

5. Charakterystyczna w wojnie w Wietnamie jest dysproporcja między najnowszą techniką wojenną stosowaną przez USA, a w szerokim zakresie stosowanymi prymitywnymi środkami walki i sposobami obrony narodu wietnamskiego, walczącego o swą niepodległość i godność narodową. Doprowadza to w wielu wypadkach do tego, że najnowsze środki walki stają się bezradne wobec użytych w odpowiedni sposób i we właściwym czasie prymitywnych środków walki stosowanych przez partyzantów południowo-wietnamskich.

6. W dążeniu do osiągnięcia celu agresji, oprócz zwiększenia ilości lotnictwa wobec wzrastających możliwości systemu OPK DRW, Amerykanie zmuszeni są do ciągłej zmiany taktyki działań lotnictwa. Charakterystyczne jest w tym zdecydowane przejście od działań z dużych i średnich wysokości i dużymi grupami do działań na małych wysokościach, małymi grupami i ciągłe zwiększanie siły środków

angażowanych do zabezpieczenia grup uderzeniowych.

7. Barbarzyńskie naloty na DRW traktowane są jako swoisty poligon dla "przeszkolenia" personelu latającego lotnictwa sił powietrznych i morskich USA w mordowaniu bezbronnej ludności cywilnej Wietnamu. Stąd ciągła rotacja personelu latającego i całych pododdziałów lotniczych oraz lotniskowców uderzeniowych z samolotami na pokładzie dla odbycia swoistej "praktyki" wojennej w Wietnamie.

8. Przesadna rola lotnictwa w amerykańskiej doktrynie wojennej w konfrontacji z nikłymi rezultatami jego działań w Wietnamie przy zastosowaniu środków konwencjonalnych, jest przyczyną tego, że najbardziej awanturnicze koła Pentagonu dążą do użycia w tej wojnie broni jądrowej. Broń jądrowa jest ostatnim argumentem amerykańskich zwolenników strategii lotniczej, którzy twierdzą, że lotnictwo może być głównym czynnikiem osiągnięcia zwycięstwa, gdy zastosuje wszystkie dostępne mu środki rażenia. Zapominają jednak, że każda broń jest bronią obusieczną.

9. Amerykanie zdobyli duże doświadczenie w zakresie współdziałania lotnictwa taktycznego z wojskami lądowymi, lotów na małych wysokościach, zwalczania różnego rodzaju celów i obiektów wojskowych oraz środków obrony przeciwlotniczej, włącznie z przeciwlotniczymi pociskami rakietowymi. Doświadczenia te mogą być w pełni wykorzystywane i na środkowo-europejskim Teatrze Działań Wojennych. W odróżnieniu od Wietnamu, gdzie większość lotnictwa taktycznego oddziaływuje na obiekty dalekiego zaplecza, na środkowo-europejskim TDW może ono być zaangażowane głównie do bezpośredniego wsparcia wojsk walczących. Podobne do działań w warunkach wietnamskich będą chyba sposoby pokonywania systemu OPL /zakłócenia i niszczenie stacji radiolokacyjnych, działania grup pozorujących, podejście do celu na małych wysokościach i dużych prędkościach, stosowanie różnych sposobów obezwładniania i niszczenia środków OPL/.

10. Działania lotnictwa USA w Wietnamie wskazują na błędność strategii wojennej USA, zakładającej szybkie

osiągnięcie zwycięstwa dzięki przewadze technicznej urzeczywistnionej w siłach lotniczych.

11.Należy wnikliwie studiować doświadczenia wojenne lotnictwa USA w Wietnamie, wyciągając z nich odpowiednie wnioski.

Studiowanie działań lotnictwa USA z punktu widzenia taktyczno-operacyjnego zastosowania, umożliwia wypracowanie odpowiednich sposobów walki z nim i związane z tym odpowiednie w swej treści i formie szkolenie naszego lotnictwa.

OPRACOWALI:

ppłk dypl.Mieczysław SKRZYPEK

mjr dypl. Edward WOJCIK

Odbito 150 egz.
Egz.nr 1-150 bibl.tajna
Wyk. płk [illegible]
Druk.K.L.
Nr.ks.02779/WW
Kor. H.S.

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY

1. Rozwój działań wojennych w Wietnamie. Wyd.Zarz.II Szt. Gen.1965 r.
2. Rozwój działań wojennych w Wietnamie. Wyd.Zarz.II Szt. Gen.1966 r.
3. Rozwój działań wojennych w Wietnamie. Cz.III. Wyd.Zarz. II Szt.Gen.1967 r.
4. Zbiór wiadomości o działaniach wojennych w Wietnamie. Zeszyt nr 1 i 2. Wyd. Zarz.II Szt.Gen.1967 r.
5. Amerykańskie doświadczenia łączności w działaniach w Wietnamie Południowym. WPZ nr 3/1965 r., str.166-168.
6. Działania lotnictwa strategicznego na obiekty Wietnamu Południowego. WPZ nr 3/1966, str.40-43.
7. Siódma flota - narzędziem ingerencji USA na Dalekim Wschodzie. WPZ nr 3/1966 r, str.113-119.
8. Gdzież są te statki? WPZ nr 4/1966, str.26-30.
9. Działania lotnictwa amerykańskiego w Wietnamie. WPZ nr 1/1967, str.19-32.
10. Ratowanie załóg strąconych samolotów. WPZ nr 2/1967, str.98-101.
11. Krótki informator o podstawowym uzbrojeniu i sprzęcie bojowym głównych państw kapitalistycznych. Wyd.Zarz.II Szt.Gen.1964 r.
12. Album samolotów państw obcych. Wyd. Insp.Lotn.1966 r.
13. Biuletyn informacyjny nr 4,5,8,10,12/1965 r, wyd.Insp. Lotn.
14. Biuletyn informacyjny nr 3,4,5,6,7,10,11/1966 r. wyd. Insp.Lotn.
15. Biuletyn informacyjny nr 1 i 3/1967 - wyd.Insp.Lotn.
16. Przegląd informacyjny nr 6 i 12/1965, nr 4 i 6/1966 i nr 2/1967. Wyd. ASG. ONB.
17. Myśl Wojskowa nr 10/1963, nr 7/1965, nr 6 i 12/1966.
18. Forum nr 28,30,34,35 z 1966 r. i nr 3 i 7 z 1967 r.
19. Wojskowy Przegląd Zagraniczny nr 4 i 5/1963, nr 6/1964, nr 1,3,4/1965, nr 5/1966.
20. Jean Chesneaux - Wietnam, P.W.N. 1957 r.

21. W.Góralski. Walka o Wietnam, Książka i Wiedza 1961 r.
22. W.G. Burchett. Wietnam, Książka i Wiedza - 1966 r.
23. Pierre Naville. Wojna w Wietnamie - MON - 1950 r.
24. Praca zbiorowa. Prawda o Wietnamie, Książka i Wiedza - 1950 r.
25. Swiat w przekroju - 1964,1965,1966, Wiedza Powszechna.
26. Atlas Swiata. Wyd. Służba Topograficzna WP.
27. D.O. Smith. Doktryna wojenna USA. Wyd.MON 1957 r.
28. Marek Gdański. Prawda o amerykańskiej wojnie w Wietnamie. Wojsko Ludowe nr 8, z 1966 r, str.31-41.
29. Czesław Goliszewski. Ryżowe pola w ogniu. Wyd. MON 1966 r.
30. Komunikaty rozpoznawcze za okres styczeń-grudzień 1966 r. Wyd.Zarz.II Szt.Gen.

Załączniki:

1. Schemat bazowania lotnictwa amerykańskiego w Wietnamie Południowym i Syjamie.
2. Organizacja lotnictwa amerykańskiego zaangażowanego w wojnie w Wietnamie.
3/1-17. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotów USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie.
4. Graficzne przedstawienie podstawowych osiągów samolotów bojowych Stanów Zjednoczonych zaangażowanych w wojnie w Wietnamie.
5. Zasięg działania lotnictwa Stanów Zjednoczonych na terytorium DRW w poszczególnych miesiącach 1965 r.
6. Schemat działań bojowych amerykańskiego lotnictwa taktycznego i strategicznego sił powietrznych oraz lotnictwa sił morskich w wojnie w Wietnamie.
7. Wykres strat lotnictwa amerykańskiego nad DRW w latach 1964-1966.
8. Schemat działań bojowych lotnictwa Stanów Zjednoczonych w Wietnamie w celu izolacji strefy działań bojowych.
9. Trasa przebiegu tzw. "Szlaku Ho Chi Minha".
10. Ugrupowanie przeciwlotniczych pocisków rakietowych wokół Hanoi i Hajfongu /wg danych USA/.

11. Porównanie zasadniczych osiągów samolotów bojowych USA zaangażowanych w wojnie w Wietnamie z osiągami samolotów myśliwskich DRW.
12. Rozmieszczenie lotnictwa USA bombardującego DRW i kierunki jego działań.
13. Schemat dowodzenia, wykrywania i naprowadzania lotnictwa taktycznego USA w Wietnamie Południowym i Syjamie.
14. Dane taktyczno-techniczne pocisków Bullpup, Shrike, Sidewinder i Sparrow.

Załącznik nr 1

SCHEMAT BAZOWANIA LOTNICTWA AMERYKAŃSKIEGO W WIETNAMIE POŁUDNIOWYM I SYJAMIE

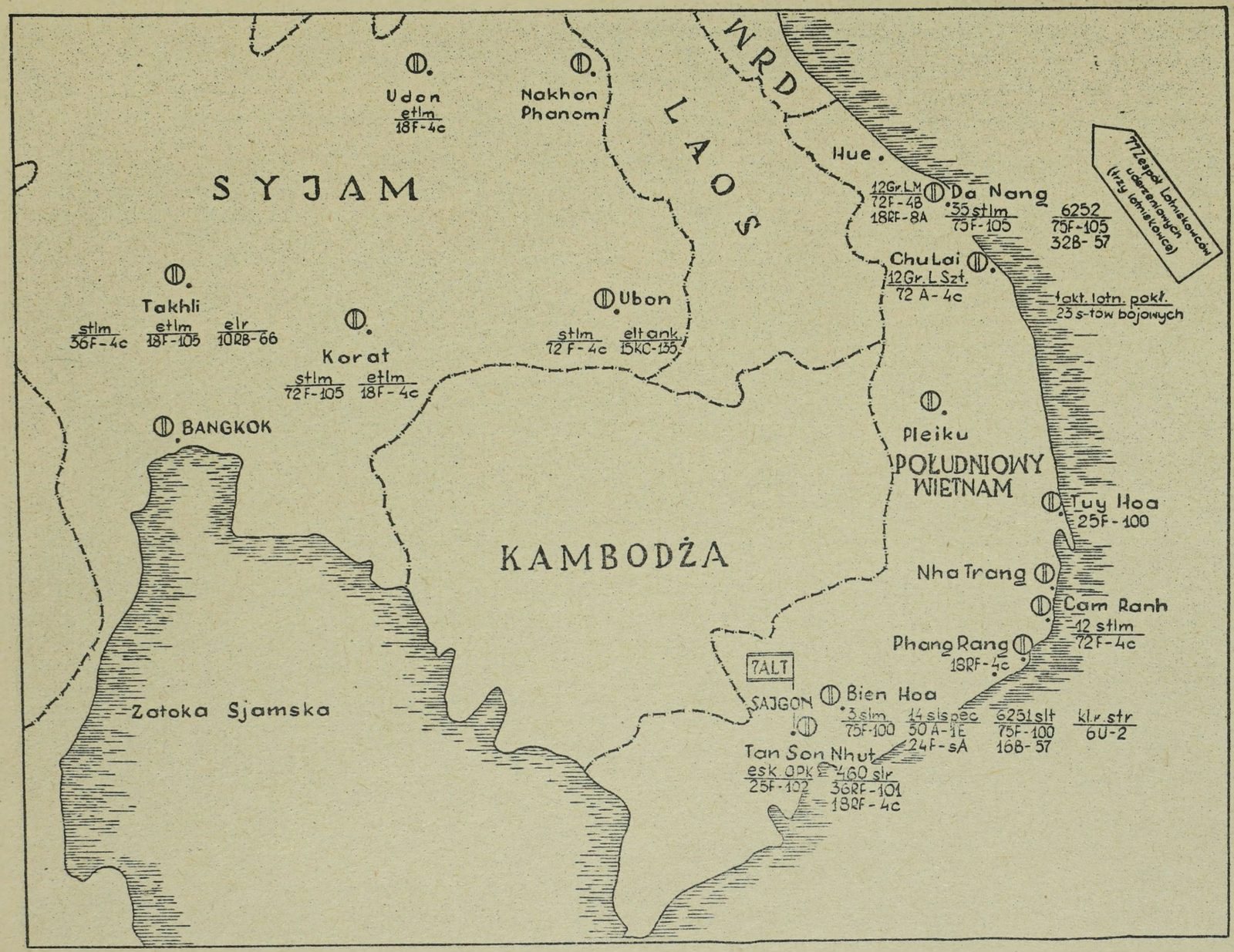

162

ORGANIZACJA LOTNICTWA AMERYKAŃSKIEGO ZAANGAŻOWANEGO W WOJNIE W WIETNAMIE

Załącznik nr 2

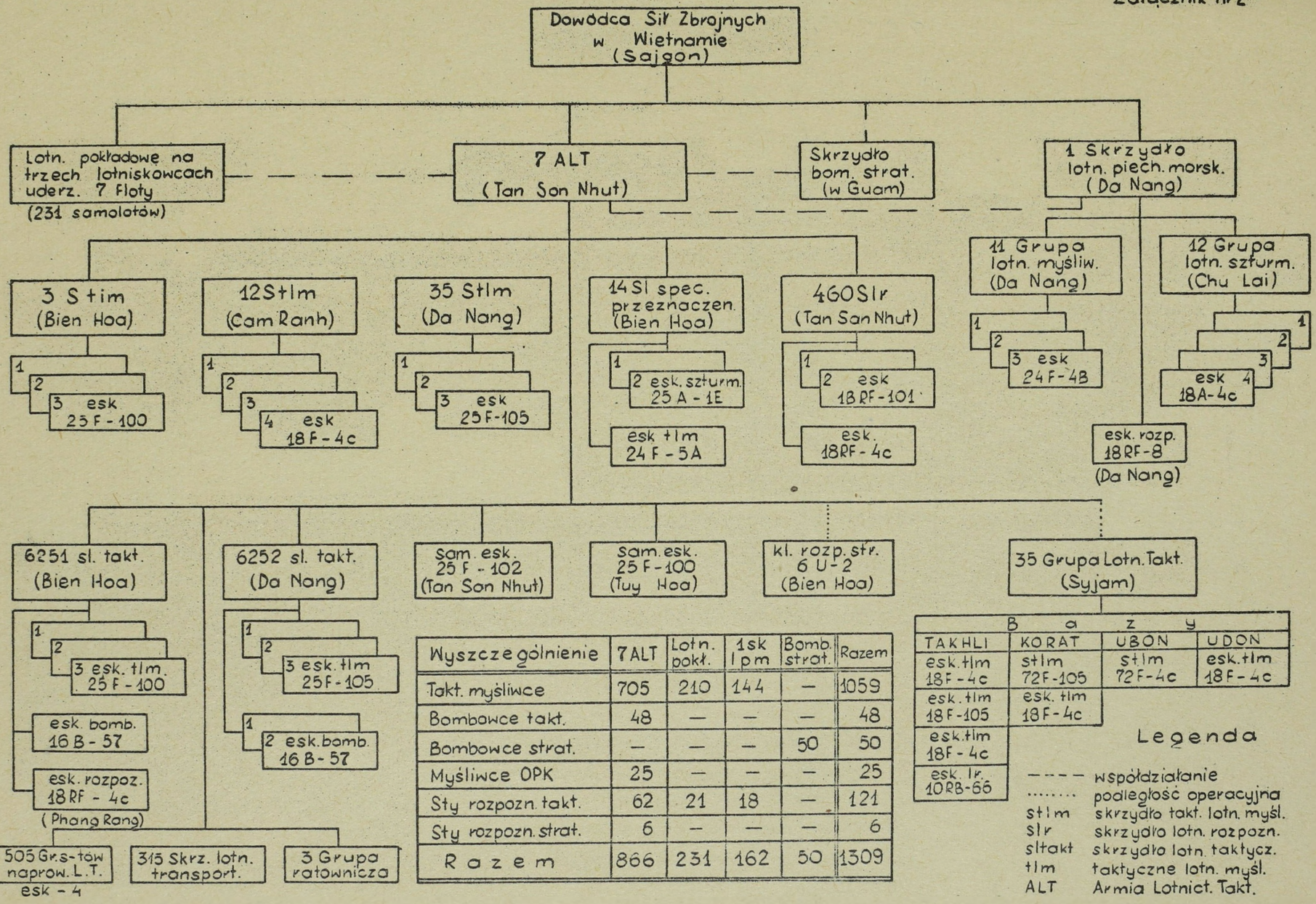

Wyszczególnienie	7 ALT	Lotn. pokł.	1 sk lpm	Bomb. strat.	Razem
Takt. myśliwce	705	210	144	—	1059
Bombowce takt.	48	—	—	—	48
Bombowce strat.	—	—	—	50	50
Myśliwce OPK	25	—	—	—	25
Sty rozpozn. takt.	62	21	18	—	121
Sty rozpozn. strat.	6	—	—	—	6
R a z e m	866	231	162	50	1309

B a z y			
TAKHLI	KORAT	UBON	UDON
esk. tlm 18 F-4c	stlm 72 F-105	stlm 72 F-4c	esk. tlm 18 F-4c
esk. tlm 18 F-105	esk. tlm 18 F-4c		
esk. tlm 18 F-4c			
esk. lr. 10 RB-66			

Legenda

---- współdziałanie
..... podległość operacyjna
stlm skrzydło takt. lotn. myśl.
slr skrzydło lotn. rozpozn.
sltakt skrzydło lotn. taktycz.
tlm taktyczne lotn. myśl.
ALT Armia Lotnict. Takt.

163

PODSTAWOWE DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE SAMOLOTOW USA ZAANGAŻOWANYCH W WOJNIE W WIETNAMIE

1-65

Załącznik nr 3/1

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-100 "Super Sabre"

Stan załogi		1	
Ilość silników maks.ciąg/KG/	ciąg bez dopalania		
	ciąg z dopalaniem	1 x 7300	
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1480	
	wznoszenia /m/sek./	65,8	
Osiągi: Pułap praktyczny /m/		16500	
Osiągi: Czas osiągnięcia pułapu			
Osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	3300	
	bez zbiorników dodatk.		
Osiągi: Takt.promień działania ze zb.dodatk.		920	
Uzbrojenie: Działka	Liczba i kaliber	4 x 20 mm	
	zapas pocisków	1028	
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR	2	4
	typ KPR	Bullpup	Sidewinder
	liczba NKPR	24	42
	kaliber /mm/	127	70
Uzbrojenie: Bomby	udźwig maks./kg/	3380	
	kaliber maks./kg/	900	
	rodzaj bomb	konwencj.i jądrowe	
Zapas paliwa w zbiornik.zasadn.			

Krótka charakterystyka samolotu

Wersja samolotu myśliwsko-bombowego sił powietrznych Stanów Zjednoczonych, przeznaczona przede wszystkim do działań na cele naziemne w taktycznej i operacyjnej strefie nieprzyjaciela oraz wsparcia własnych wojsk lądowych. Samolot ten w wariancie bez zewnętrznego podwieszenia bomb może być wykorzystany do zwalczania celów powietrznych. Wyposażony jest w celownik bombardierski pozwalający na bombardowanie z małych wysokości i z lotu wznoszącego.

Ponadto jest przystosowany do tankowania paliwa w powietrzu.

Samolot ten występuje w wersjach:

- F-100C i D jako myśliwsko-bombowy;
- F-100F dwumiejscowy samolot treningowy i myśliwsko-bombowy.

166

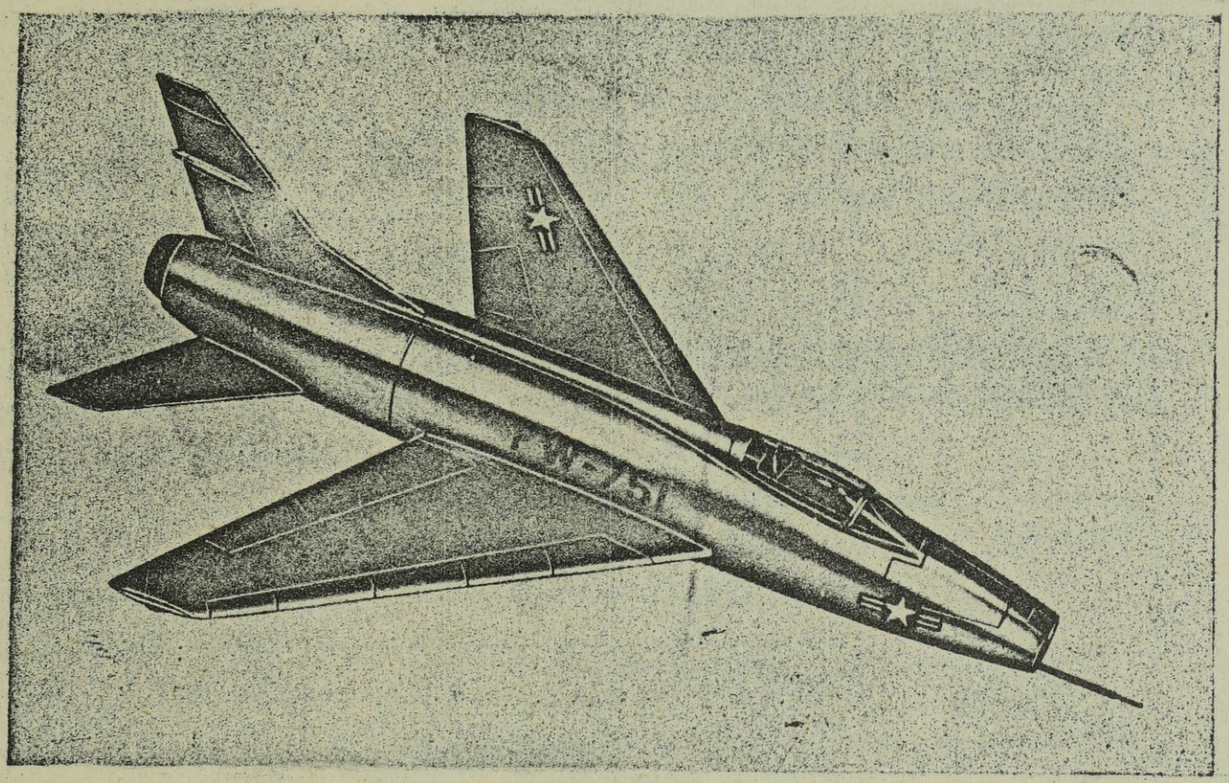

Załącznik nr 3/2

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-104 "Starfighter"

Stan załogi			1	
Ilość silników maks.ciąg/KG/		ciąg bez odpalania	1 x 4530	
		ciąg z dopalaniem	1 x 7170	
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz/	2250	
		wznoszenia /m/sek/	101,5	
	Pułap praktyczny /m/		16760	
	Czas osiągnięcia pułapu /min/			
	Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	2000 - 3000	
		bez zbiorników dodatk.		
	Takt.promień działania ze zb.dodatk.		520-1225 km	
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	1x20 mm Vulcan /6 luf./	
		zapas pocisków	750	
	Rakiety	liczba KPR	2-6	2
		typ KPR	Sidewinder	Bullpup
		liczba NKPR	38 lub	10
		kaliber /mm/	70	127
	Bomby	udźwig maks./kg/	1800	
		kaliber maks./kg/	453	
		rodzaj bomb	konwencjon.i jądrowe	
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn./l/			3850	

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 1/1965 r./

Nr	W y s z c z e g ó l n i e n i e
I	2 Sidewinder + 2 zbiorniki paliwa po 738 l.
II	4 Sidewinder + 2 zbiorniki paliwa po 738 l.
III	6 Sidewinder
IV	2 Bullpup + 2 zbiorniki paliwa po 634 l.
V	2 wyrzutniki rakietowe LAU-3 /po 19 rakiet 70 mm/ lub LAU-10 /po 4 rakiety Zuni/ + 2 zbiorniki paliwa po 634 l.
VI	2 bomby 450 kg + 2 zbiorniki paliwa po 634 l.
VII	1 bomba 910 kg + 2 zb.paliwa po 738 l. + 2 zb.paliwa po 635 l.
VIII	3 bomby 450 kg lub bomba MLU-10B /318 kg/ + 2 zb.paliwa po 634 l.

Krótka charakterystyka samolotu

Samolot F-104 przeznaczony jest do działań na cele naziemne w strefie taktycznej i operacyjnej oraz do wsparcia wojsk na polu walki. Poza tym może być zastosowany jako myśliwski samolot przechwytujący, uzbrojony w lotnicze pociski kierowane klasy "powietrze-powietrze" typu "Sidewinder".

występuje w jednomiejscowej wersji F-104C, G i I oraz w dwumiejscowej wersji szkolno-bojowej F-104B, DF i TF.

Oprócz wersji myśliwsko-bombowej i myśliwskiej występuje jako samolot rozpoznania taktycznego RF-104 z czterema stanowiskami na lotnicze aparaty fotograficzne.

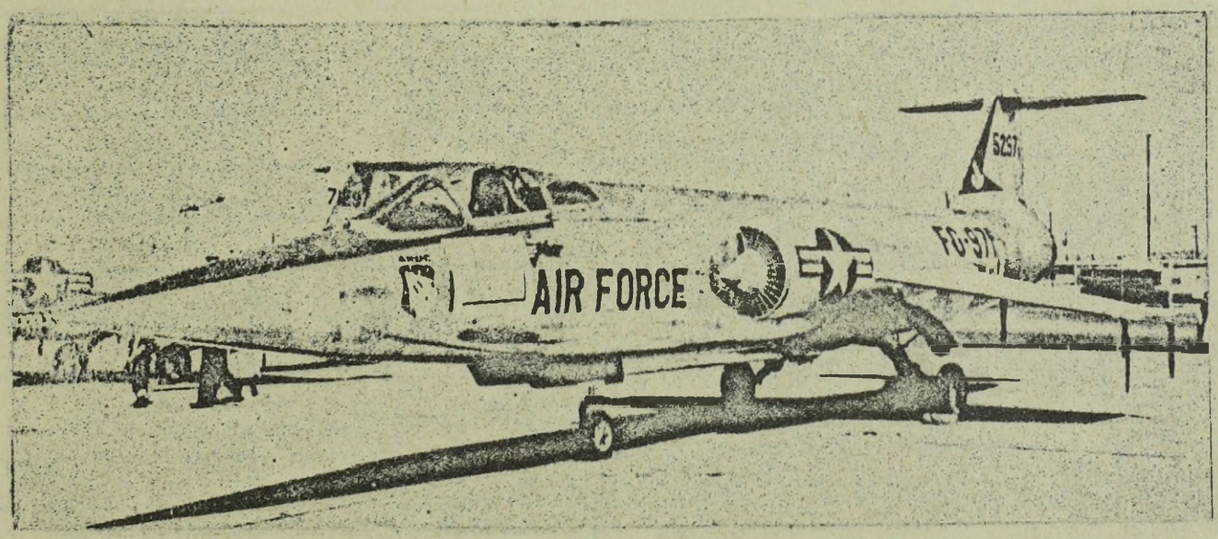

Załącznik nr 3/3

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-105 "Thunderchief"

Stan załogi			1
Ilość silników maks.ciąg/KG/	ciąg bez dopalania		1 x 7800
	ciąg z dopalaniem		1 x 12030
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	2200
		wznoszenia /m/sek/	
	Pułap praktyczny /m/		15860
	Czas osiągnięcia pułapu /min/		
	Zasięg /km/	ze zbiornikiem dodatk.	ponad 3200
		bez zbiornika dodatk.	
	Takt.promień działań ze zb.dodatk.		1650 kg/z 900 kg bomb.
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	1x20 mm "Vulcan"/6 luf/
		zapas pocisków	1029
	Rakiety	liczba KPR	4 / 4
		typ KPR	Bullpup / Sidewinder
		liczba NKPR	171
		kaliber /mm/	70
	Bomby	udźwig maks./kg/	5400
		kaliber maks./kg/	1350
		rodzaj bomb	Jądrowe i konwencjon.
Zapas paliwa w zbiorn.zasadn.			5866 l.

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 1/1965 r./

Nr	Wyszczególnienie
I	Zb.wewn.+1 zb.zewn./2640 lub 1700 l./+ 2 bomby po 1350 kg.
II	Zb.wewn.+ 1 zb.zewn.2640 l.+ 2 zb.zewn.1700 l.+ 4xSidewinder
III	Zb.wewn.+ 9 wyrzutników rakietowych LAU-3A lub LAU-18 A /po 19 rakiet 70 mm w każdym/
IV	Zb.wewn.+ 9 bomb zapalających 327 kg lub 16x322 kg bomb chemicznych MC-1
V	Zb.wewn.+ 9 bomb 318 kg lub 16 bomb 340 kg lub 2 bomby po 900 kg /B-84/
VI	Zb.wewn.+ zb.zewn.2640 l.+ zb.boczny 1700 l.+ bomba jądrowa pod skrzydłem
VII	Zb.wewn.+ zb.zewn.2640 l.+ 4 x Bullpup
VIII	Zb.wewn.+ zb.zewn. 1700 l. + 12 bomb 340 kg
IX	Zb.wewn. + 2 zb.zewn. 1700 l. + 8 bomb 340 kg
X	Zb.wewn.+ 2 zasobniki SUU-10A/ciężar zasobn.załadowanego 350-500 bomb 0,8 kg wynosi 280-300 kg

170

Krótka charakterystyka samolotu

Samolot myśliwsko-bombowy sił powietrznych o dużym taktycznym promieniu działania przeznaczony przede wszystkim do zwalczania celów naziemnych w taktycznej i operacyjnej strefie przeciwnika oraz do wsparcia wojsk lądowych. Wyposażony jest w celownik bombardierski, pozwalający na bombardowanie z małych wysokości i z lotu koszącego. Ponadto jest przystosowany do przenoszenia bomb konwencjonalnych i jądrowych oraz tankowania paliwa w powietrzu.

Dotychczas zbudowano jednomiejscowe wersje F-105B i D oraz dwumiejscową wersję samolotu szkolno-bojowego F-105F.

Występuje również w wersji rozpoznawczej - RF-105 D.

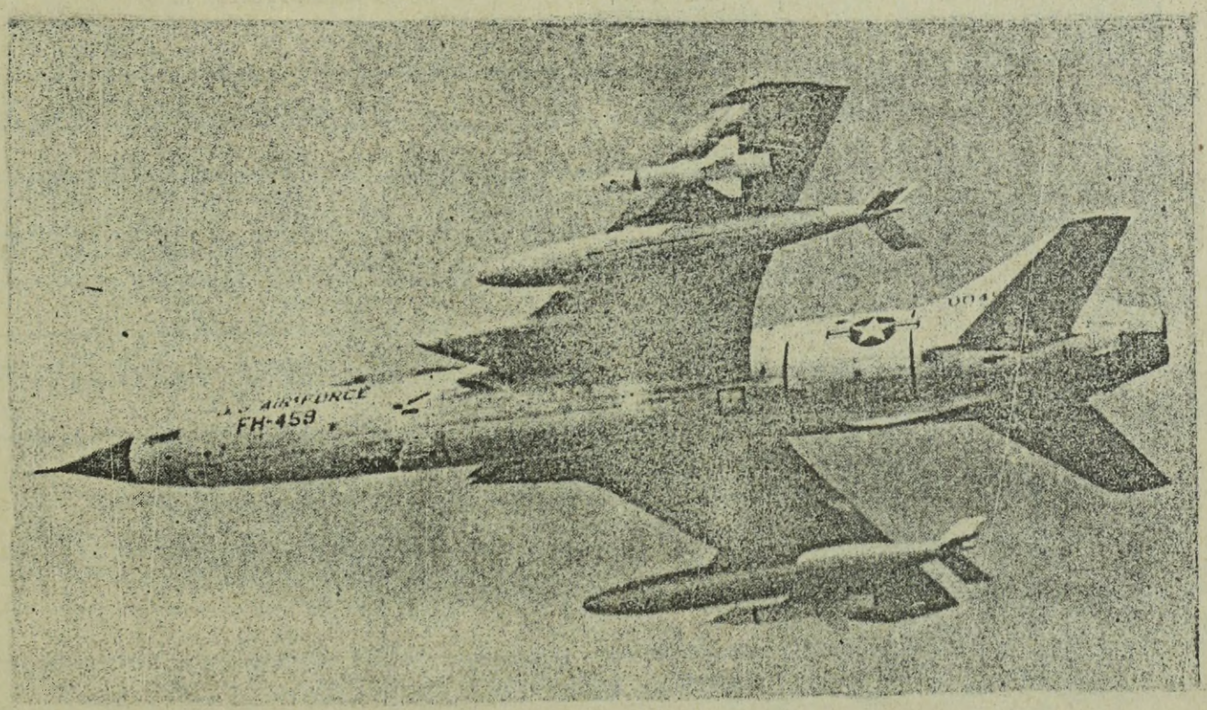

Załącznik nr 3/4

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-4C "Phanton"

Stan załogi			2
Ilość silników maks.ciąg/KG/		ciąg bez dopalania	2 x 4944
		ciąg z dopalaniem	2 x 7711
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	2580
		wznoszenia /m/sek/	110
	Pułap praktyczny /m/		21350
	Czas osiągnięcia pułapu /min./		6 min.12 sek.
	Zasięg/km/	ze zbiornikami dodatk.	
		bez zbiorników dodatk.	4800
	Taktyczny promień działania ze zb.dod.		1450-1600 km
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	
		zapas pocisków	
	Rakiety	liczba KPR	6 / 4
		[illegible]KPR	Sidewinder / Bullpup
		liczba NKPR	91
		kaliber /mm/	70
	Bomby	udźwig maks./kg/	6000
		kaliber maks./kg/	900
		rodzaj bomb	konwenc.lub jądrowe
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn.			7500 l.

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 1/1965 r./

I	4 x Sparrow /Sidewinder/ lub 6 x Sparrow /Sidewinder/
II	2 x Sparrow + 1 zbiornik 2300 l.
III	4 x Bullpup
IV	22 x bomba 225 kg lub 18 x bomba 340 kg
V	2 x Sparrow + 12 bomb 340 kg
VI	4 x wyrzutnie pocisków nakierow.+ 2 zb.napalm.+ bomba 900kg
VII	6 x wyrzutnia pocisków nakierow.+ 12 bomb 225 kg
VIII	13 wyrzutni nakierowanych pocisków rakiet /NKPR/ /91 pocisków 70 mm/
IX	11 x bomba 455 kg lub 11 zbiorników napalmowych 570 l.
X	24 bomb 254 kg /MK-82/ lub 18 bomb 340 kg [illegible] M-117/
XI	15 zasobników SUU-7A /zasobnik zawiera 350-500 szt.bomb 0,8 kg - ciężar zasobnika z bombami 280-300 kg/

Krótka charakterystyka samolotu

Jeden z najnowszych taktycznych myśliwców sił powietrznych F-4C przeznaczony jest do zwalczania celów naziemnych w taktycznej i operacyjnej strefie przeciwnika oraz do przechwytywania celów powietrznych. Urządzenia pokładowe zabezpieczają mu działania z małych wysokości i z lotu koszącego w dowolnych warunkach atmosferycznych oraz w dzień i w nocy.

Przystosowany jest do tankowania w powietrzu.

Obecnie stanowi podstawowy samolot myśliwski, myśliwsko-bombowy i rozpoznawczy /RF-4C/ sił powietrznych.

Samolot był początkowo budowany tylko dla sił morskich pod nazwą F-4B. W lotnictwie pokładowym sił morskich jest najbardziej nowoczesnym myśliwcem taktycznym. Przeznaczony jest do osłony okrętów wojennych, zabezpieczenia działań samblotów szturmowych i do zwalczania celów naziemnych. Za wyjątkiem niewielkich zmian w urządzeniach pokładowych nie różni się od F-4C.

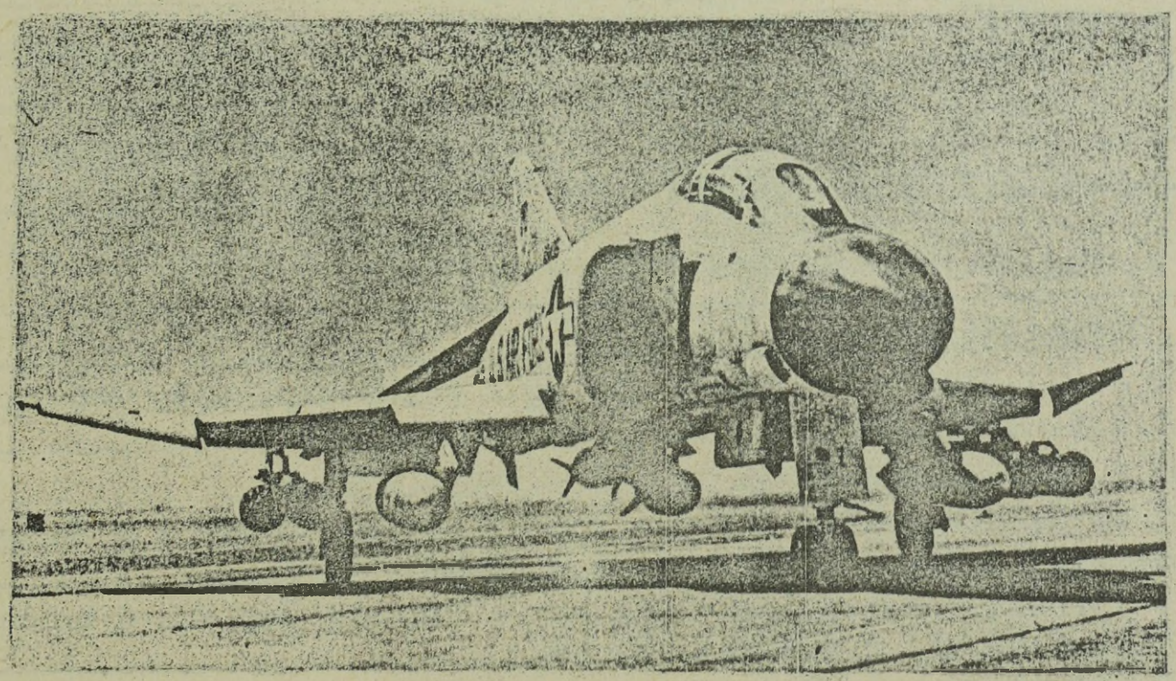

Załącznik nr 3/5

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-5 "Freedom-Fighter"

Stan załogi			1
Ilość silników maks.ciąg/KG/	ciąg bez dopalania		2 x 1224
	ciąg z dopalaniem		2 x 1650
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1400
		wznoszenia /m/sek./	151
	Pułap praktyczny /m/		15200
	Czas osiągnięcia pułapu /min/		
	Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	3000
		bez zbiorników dodatk.	
	Takt.promień działania ze zb.dodatk./km/		240-1400
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	2 x 20 mm
		zapas pocisków	600
	Rakiety	liczba KPR	2	4
		typ KPR	Bullpup	Sidewinder
		liczba NKPR	8	38
		kaliber /mm/	127	70
	Bomby	udźwig maks./kg/	2800
		kaliber maks./kg/	975
		rodzaj bomb	konwencjonalne
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn.			2207 l.

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 4/1963 r/

Nr	Wyszczególnienie
I	2 bomby 340 kg + 2 bomby 254 kg + bomba napalmowa 340 kg + 2 x Sidewinder
II	2 x Bullpup + 2 bomby 450 kg + bomba 254 kg
III	2 wyrzutnie rakiet LAU-3/A /po 19 rakiet 70 mm/ + 2 bomby napalmowe BLU-1/B /230 kg/ + 1 bomba 450 kg
IV	2 wyrzutnie rakiet LAU-10/A /po 4 rakiety Zuni/ + 6 bomb M-81 /121 kg/ + 1 bomba 975 kg
V	2 x Bullpup + 1 zbiornik paliwa 540 l.
VI	2 wyrzutnie rakiet LAU-3/A + 6 bomb po 121 kg + 2 zbiorniki paliwa po 180 l.
VII	2 wyrzutnie rakiet LAU-3/A + 1 zbiornik paliwa 540 l.
VIII	2 x Bullpup + 3 zbiorniki paliwa po 540 l.

Krótka charakterystyka samolotu

Taktyczny samolot myśliwski przeznaczony jest do wykonywania różnych zadań w ramach wsparcia wojsk lądowych w wersji F-5A i jako samolot szkolno-treningowy i myśliwsko-szturmowy w wersji B. Ponadto obie wersje są przystosowane do wykonywania zadań rozpoznawczych i w tym celu są wyposażone w kamery fotograficzne.

Samoloty F-5 są przystosowane do działań z lotnisk polowych. Dużą zaletą samolotu są małe wymagania w zakresie obsługi /przygotowanie samolotu F-5A do jednogodzinnego lotu trwa tylko 20 godzin, podczas gdy F-105 - 50 godzin/.

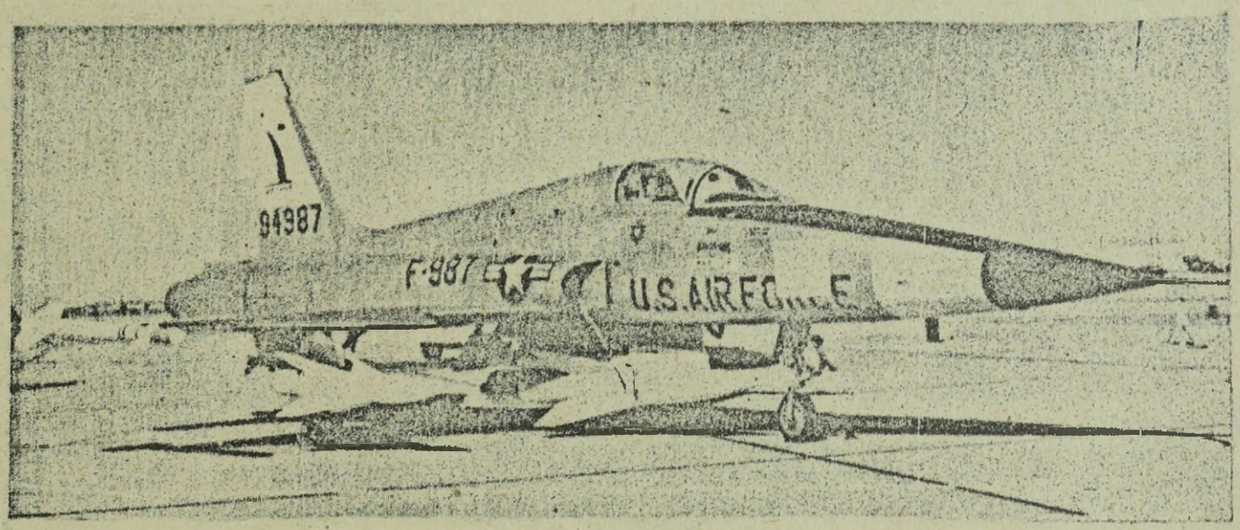

115

Załącznik nr 3/6

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu B-52 "Stratofortress"

Stan załogi			6
Ilość silników maks.ciąg/KG/		ciąg bez dopalania	8 x 6242
		ciąg z dopalaniem	8 x 7250
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1050
		wznoszenia /m/sek./	
	Pułap praktyczny /m/		15500
	Czas osiągnięcia pułapu /min./		
	Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	17000-18000
		bez zbiorników dodatk.	14500
	Takt.promień działania ze zb.dodatk.		6500
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber /mm/	4x12,7 lub 4x20
		zapas pocisków	
	Rakiety	liczba KPR	2 1
		typ KPR	Hound Dog Quail
	Bomby	udźwig maks./kg/	27000
		kaliber maks./kg/	
		rodzaj bomb	Jądrowe lub konwencj
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn.			

2. Warianty uzbrojenia w wojnie wietnamskiej

Nr	Wyszczególnienie
I	51 bomb 340 kg /27 w komorze bomb. i 24 na zamkach pod skrzydłami/
II	84 bomby 225 kg w komorze bombowej i 24 bomby 340 kg pod skrzydłami
III	42 bomby 340 kg w komorze bombowej i 24 bomby 340 kg pod skrzydłami
IV	27 bomb 480 kg w komorze bombowej

Krótka charakterystyka samolotu

Ciężki strategiczny samolot bombowy przeznaczony do działań na obiekty przeciwnika rozmieszczono na dużej głębokości /6000-6500 km/ od linii frontu.

Samolot ten jest przystosowany do tankowania paliwa w powietrzu. Występuje w wielu wersjach.

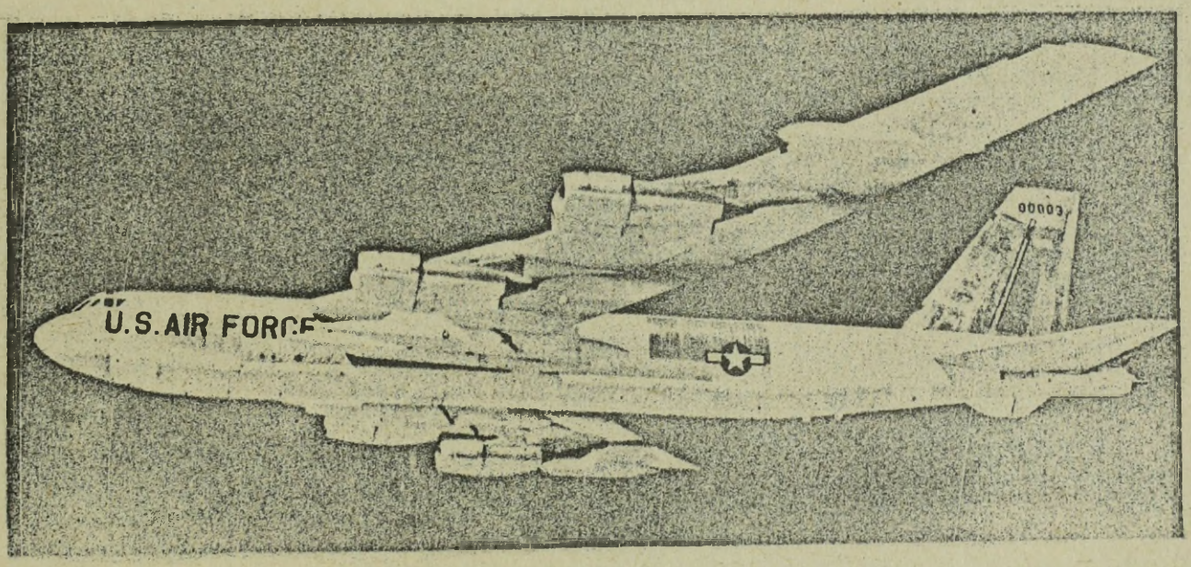

177

Załącznik nr 3/7

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu B-57

Stan załogi			2
Ilość silników maks.ciąg/KG/		ciąg bez dopalania	2 x 4300
		ciąg z dopalaniem	
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz.	
		wznoszenia /m/sek./	
	Pułap praktyczny /m/		16 000
	Czas osiągnięcia pułapu /min/		
	Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	
		bez zbiorników dodatk.	
	Takt.promień działania /km/		
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	8 - 12,7
		zapas pocisków	2400
	Rakiety	liczba KPR	
		typ KPR	
		liczba NKPR	
		kaliber /mm/	
	Bomby	udźwig maks./kg/	4500
		kaliber maks. /kg/	1815
		rodzaj bomb	konwencjon. i jądrowe
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn.			

Krótka charakterystyka samolotu

Lekki samolot bombowy sił powietrznych Stanów Zjednoczonych przeznaczony do zwalczania wojsk przeciwnika w strefie taktycznej i operacyjnej oraz wsparcia wojsk lądowych. Przystosowany jest do działań w każdych warunkach atmosferycznych, zarówno w dzień jak i w nocy. Wyposażony jest w celownik bombardierski pozwalający na bombardowanie z małej wysokości i z lotu wznoszącego.

Występuje również w wersji rozpoznawczej RB-57.

178

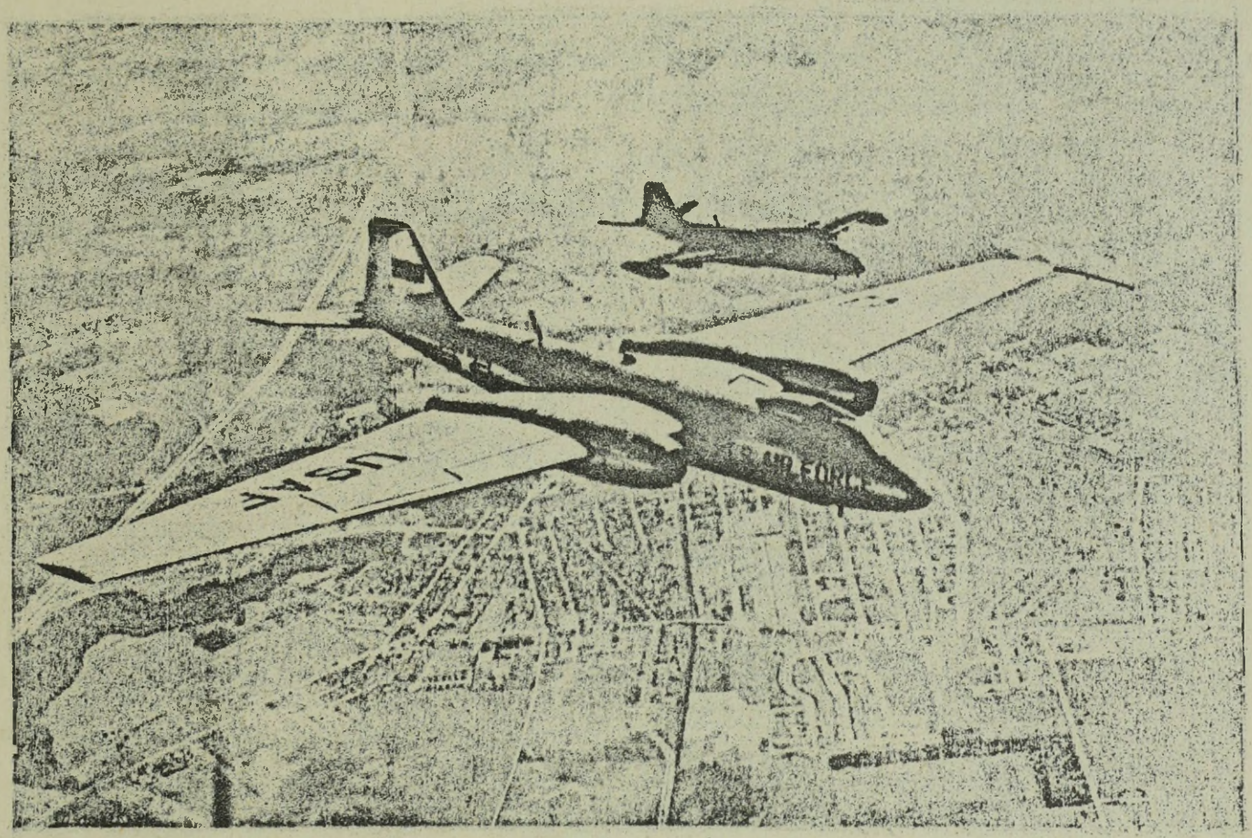

Załącznik nr 3/8

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-102 A "Dagger"

Stan załogi		1
Ilość silników maks.ciąg/KG/	ciąg bez dopalania	1 x 4945
	ciąg z dopalaniem	1 x 7300
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1600
	wznoszenia /m/sek/	66
Osiągi: Pułap praktyczny /m/		18 000
Osiągi: Czas osiągnięcia pułapu /min./		
Osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornik.dodatk.	2700
	bez zbiornik.dodatk.	
Osiągi: Takt.promień działania ze zb.dodatk.		800 km
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	
	zapas pocisków	
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR	6
	typ KPR	Falcon
	liczba NKPR	24
	kaliber /mm/	70
Uzbrojenie: Bomby	udźwig maks./kg/	
	kaliber maks. /kg/	
	rodzaj bomb	
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn.		

Krótka charakterystyka samolotu

Jednomiejscowy samolot myśliwski sił powietrznych, przeznaczony do zwalczania celów powietrznych w każdych warunkach atmosferycznych w dzień i w nocy.

Posiada system kierowania ogniem z radiolokacyjną stacją przechwycenia i celowania.

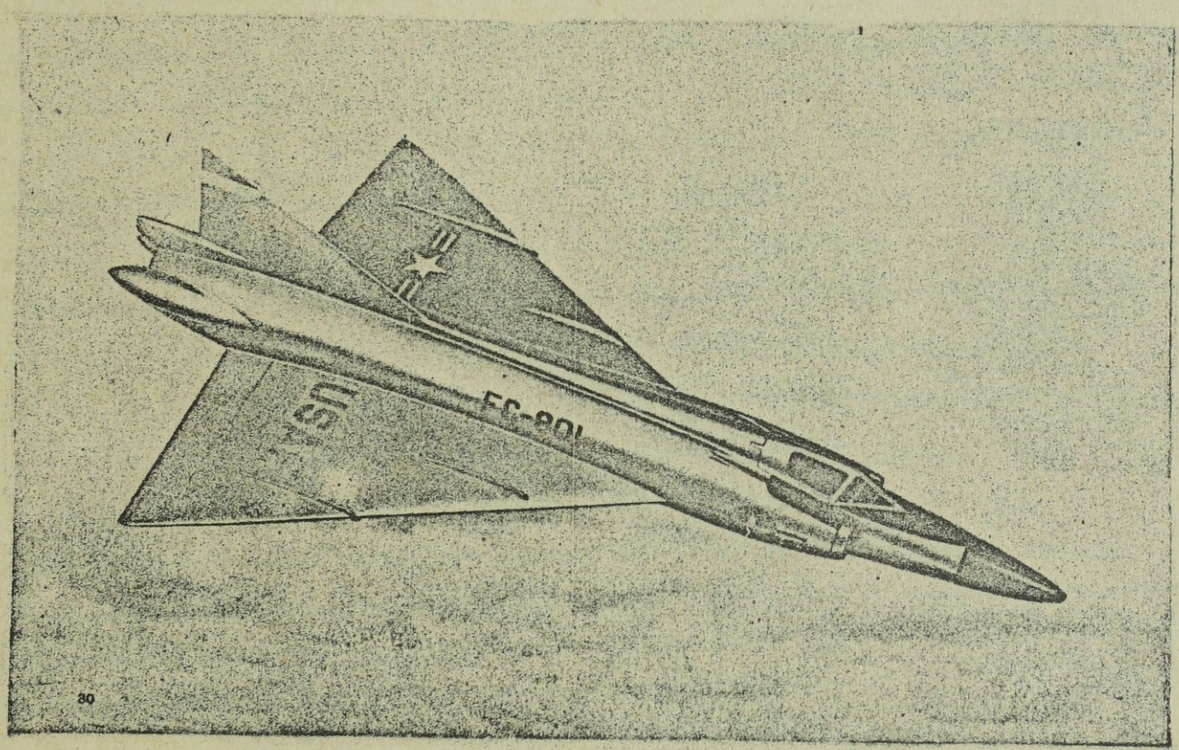
EC-801
30

Załącznik nr 3/9

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu RF-101 C "Voodoo"

Stan załogi		1
Ilość silników maks. ciąg /KG/	ciąg bez dopalania	2 x 5300
	ciąg z dopalaniem	2 x 6800
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1900-2000
	wznoszenia /m/sek./	81
Osiągi: Pułap praktyczny /m/		16500
Osiągi: Czas osiągnięcia pułapu /min/.		
Osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	4200
	bez zbiorników dodatk.	
Osiągi: Tak. promień działania ze zb. dodatk.		1580 km
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	
	zapas pocisków	
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR	3-6
	typ KPR	Falcon
	liczba NKPR	12
	kaliber /mm/	50
Wyposażenie fotograficzne	typ aparatów	KA-1, KA-2, KA-45, KA-52
	liczba aparatów	7
	ogniskowe /mm/	914,4; 152,4; 762; 304,8;
Zapas paliwa w zbiornikach zasadn.		6500 kg

Krótka charakterystyka samolotu

Samolot rozpoznawczy RF-101 sił powietrznych jest dalszą wersją taktycznego myśliwca F-101A. Przeznaczony jest do prowadzenia taktycznego rozpoznania lotniczego. Wyposażony jest w układ /system KS-65A/ aparatów fotograficznych umieszczonych w przodzie kadłuba. Na samym przodzie jest umieszczony skośnie aparat KA-2o ogniskowej 304,8 mm, do zdjęć terenu z przodu samolotu. Aparat obejmuje obraz od horyzontu do kąta około 45°. Za tym aparatem znajduje się układ trzech aparatów fotograficznych o ogniskowej 152,4 mm. Aparat umieszczony pionowo służy do dokładnych zdjęć terenu. Boczne aparaty KA-21 służą do określania wielkości obiektów. Zamiast tych aparatów możliwe jest

zamontowanie trzech aparatów KA-18, przy czym aparat środkowy może być zamontowany na stabilizowanej żyroskopowej platformie.

Para aparatów KA-1 o ogniskowej 914 mm /lub KM-18/ jest umieszczona w zasobniku za kabiną pilota przy czym osie aparatów są ustawione pod kątem /niewielkim/ w stosunku do siebie, celem powiększenia obejmowanego obszaru. Zamontowane lotnicze aparaty fotograficzne umożliwiają fotografowanie obiektów dużych i małych wysokości przy prędkości maksymalnej do M=1,55.

W 1962 r. zmodernizowano wyposażenie fotograficzne samolotu RF-101 przez zastosowanie aparatu KA-45 /ogniskowa 76,2 mm/ przystosowanego do zdjęć szybkich i mającego automatycznie sterowaną migawkę. Również został zastosowany prototyp aparatu panoramicznego o pryzmacie obrotowym KA-52, wykonującego zdjęcia od horyzontu do horyzontu.

W 1964 r. zainstalowano aparat KS-72A wyposażony w automatyczne sterowanie ekspozycji oraz aparat KA-56, przystosowany do wykonywania zdjęć panoramicznych z małej wysokości. Aparat ten posiada urządzenie do wywoływania filmów i wyrzucania kaset.

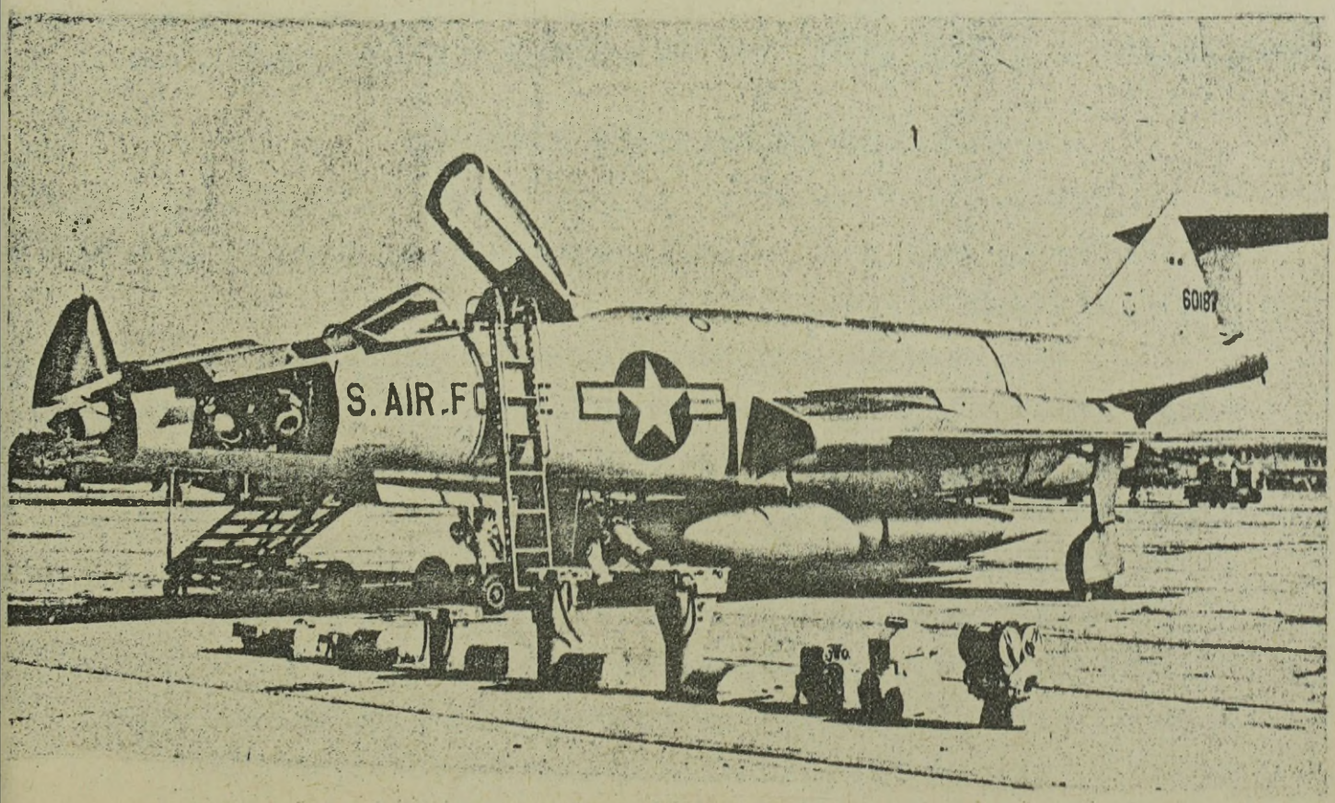

Załącznik nr 3/10

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu RF-4C "Phanton II"

Stan załogi		2
Ilość silników maks.ciąg /KG/	ciąg bez dopalania	2 x 4944
	ciąg z dopalaniem	2 x 7711
osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	2580
	wznoszenia /m/sek/	110
osiągi: Pułap praktyczny /m/		21350
osiągi: Czas osiągnięcia pułapu /min./		6 min. 12 sek.
osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	
	bez zbiorników dodatk.	4800
Takt.promień działania ze zb.dodatk./km		1450-1600
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	
	zapas pocisków	
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR	6
	typ KPR	Sidewinder
	liczba NKPR	
	kaliber /mm/	
Wyposażenie fotograficzne	typ aparatów	KS-72
	liczba aparatów	2-3
	ogniskowe /mm/	
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych		7500 l.

Krótka charakterystyka samolotu

Taktyczny samolot rozpoznawczy RF-4C jest wersją samolotu F-4C. Posiada zmodyfikowany nos kadłuba, w którym mieści się aparatura fotograficzna.

Wyposażenie rozpoznawcze samolotu składa się z dwóch aparatów do zdjęć panoramicznych: jednego - przystosowanego do zdjęć z małych, drugiego - z dużych wysokości lub trzech aparatów KS-72 /jednego do zdjęć pionowych oraz dwóch do zdjęć skośnych/. Aparat do zdjęć panoramicznych jest wyposażony w urządzenie do wywoływania filmu podczas lotu i wyrzucania kasety z filmem. Posiada radiolokator obserwacji bocznej oraz urządzenia do rozpoznania elektronicznego. Ponadto posiada wyrzutnik ładunków oświetlających.

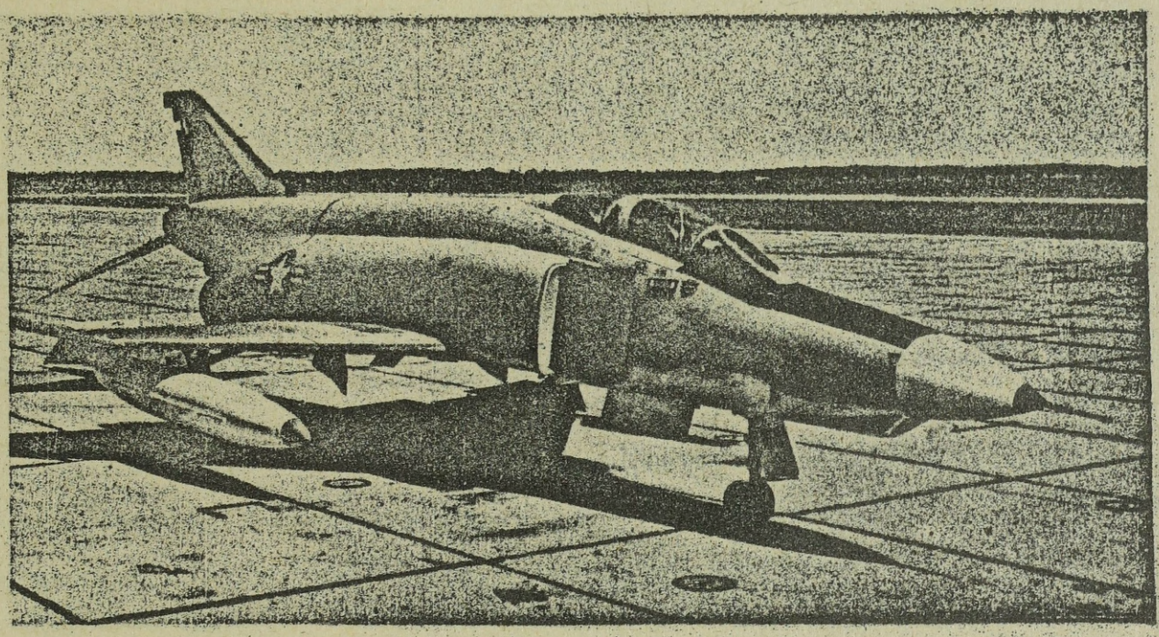

Załącznik nr 3/11

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu RB-66B "Destroyer"

Stan załogi		3
Ilość silników maks.ciąg /KG/	ciąg bez dopalania	2 x 4540
	ciąg z dopalaniem	
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1050
	wznoszenia /m/sek./	
Pułap praktyczny /m/		13 700
Czas osiągnięcia pułapu /min./		
Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	5000
	bez zbiorników dodatk.	2400
Takt.promień działania /km/		
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	2 x 20 mm
	zapas pocisków	
Rakiety	liczba KPR	
	typ KPR	
	liczba NKPR	
	kaliber /mm/	
Wyposażenie fotograficzne	typ aparatów	K-37, K-46, T-11
	liczba aparatów	5
	ogniskowe /mm/	305, 178, 152
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych		

Krótka charakterystyka samolotu

Samolot rozpoznawczy RB-66B i C jest wersją rozpoznawczą amerykańskiego lekkiego samolotu bombowego typu B-66 i wchodzi w skład lotnictwa taktycznego sił powietrznych Stanów Zjednoczonych. Pierwszy lot samolotu RB-66 odbył się w 1955 r. Zasadniczym wyposażeniem fotograficznym samolotu są trzy nocne aparaty typu K-46 i dwa aparaty dzienne K-37 i T-11 oraz bomby oświetlające i błyskowe.

Wersja RB-66C posiada załogę składającą się z 5 ludzi i jest przystosowana do prowadzenia rozpoznania elektronicznego we wszystkich warunkach atmosferycznych. Ciężar startowy samolotu wynosi 31 750 kg.

186

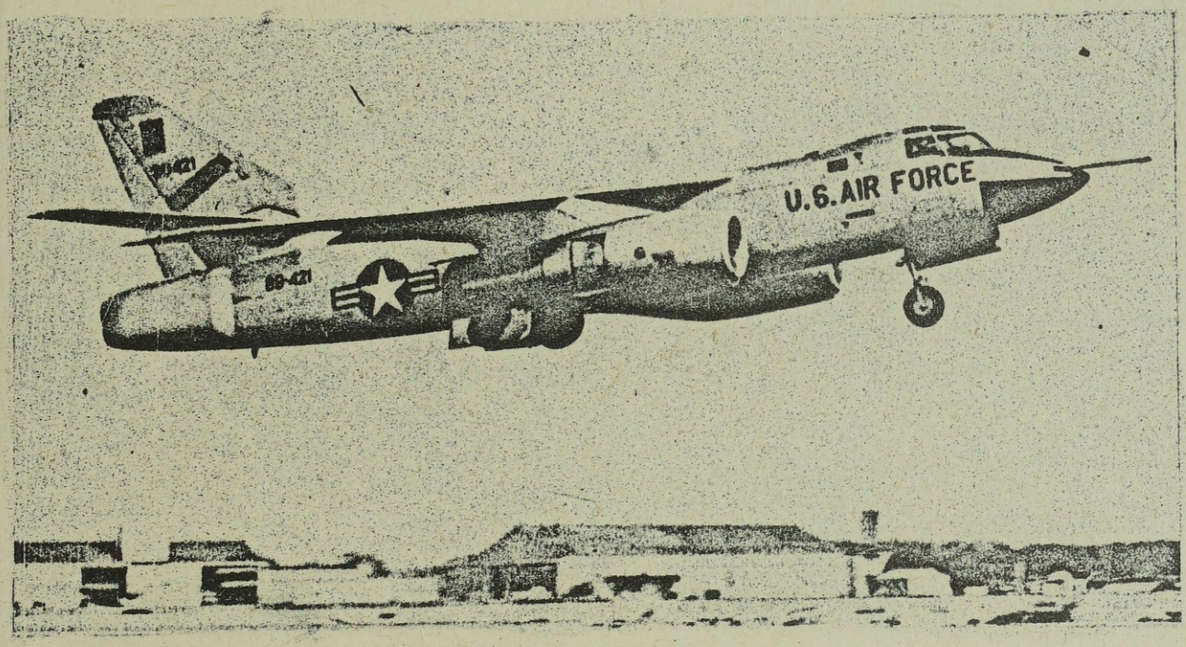

Załącznik nr 3/12

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu U-2

Stan załogi		1
Ilość silników maks.ciąg /KG/	ciąg bez dopalania	1 x 4500
	ciąg z dopalaniem	1 x 6100
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	900
	wznoszenia /m/sek/	
Osiągi: Pułap praktyczny /m/		ponad 20 000
Osiągi: Czas osiągnięcia pułapu /min/		
Osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	
	bez zbiorników dodatk.	6000
Osiągi: Takt.promień działania ze zb.dodatk./km		
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	-
	zapas pocisków	-
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR	-
	typ KPR	-
	liczba NKPR	-
	kaliber /mm/	-
Wyposażenie fotograficzne	typ aparatów	typ 501
	liczba aparatów	1
	ogniskowe /mm/	
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych		

Krótka charakterystyka samolotów

Samolot U-2 sił powietrznych Stanów Zjednoczonych jest przeznaczony do prowadzenia rozpoznania strategicznego. Początkowo trzymany był w tajemnicy i wykonywał zadania zlecane przez centralną agencję wywiadowczą. Ujawnił swój szpiegowski charakter po zestrzeleniu go w maju 1960 r. nad Związkiem Radzieckim. Podstawowym lotniczym aparatem fotograficznym samolotu U-2 jest panoramiczna kamera Parkin-Elmer typ 501.

W 1961 r. opracowano nową, dwumiejscową wersję rozpoznawczą U2-D, której szczegóły lotno-taktyczne i techniczne trzymane są w tajemnicy. Wiadomo jednak, że nowa wersja otrzymała dodatkowe urządzenia radiolokacyjne oraz specjalne pomiarowe urządzenia elektroniczne do rozpoznania promieniowania i namierzania się na pracujące stacje radiolokacyjne.

Stany Zjednoczone posiadają obecnie 15 samolotów U-2, z czego 6 znajduje się w Południowym Wietnamie.

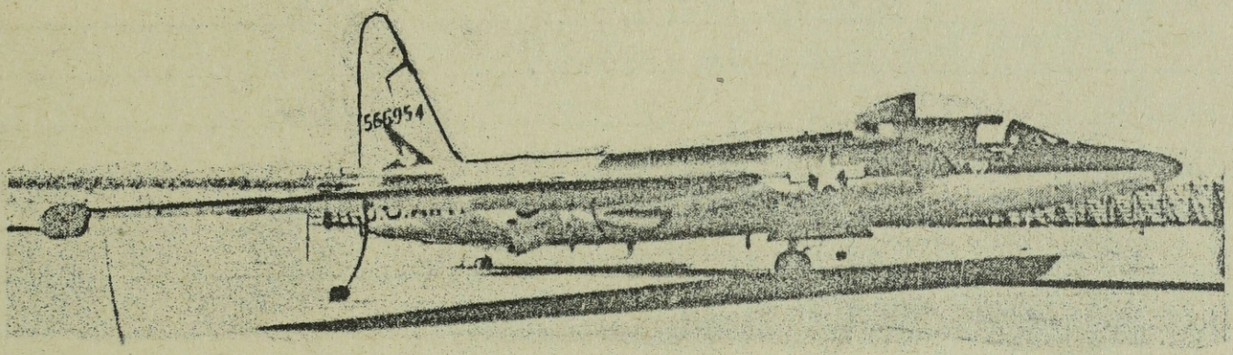

Załącznik nr 3/13

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu A-3B "Skywarrior"

Stan załogi		3
Ilość silników maks.ciąg./KG/	ciąg bez dopalania	2 x 5620
	ciąg z dopalaniem	2 x 6800
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1000
	wznoszenia /m/sek/	
Osiągi: Pułap praktyczny /m/		13700
Osiągi: Czas osiągnięcia pułapu /min/		
Osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	5000
	bez zbiorników dodatk.	1770
Takt.promień działania ze zb.dodatk./km		
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	2-4 x 20 mm
	zapas pocisków	
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR	
	typ KPR	
	liczba NKPR	
	kaliber /mm/	
Uzbrojenie: Bomby	udźwig maks. /kg/	5800
	kaliber maks. /kg/	
	rodzaj bomb	konwencjon.i jądr.
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych		

Krótka charakterystyka samolotu

Ciężki pokładowy samolot szturmowy A-3B lotnictwa sił morskich jest przeznaczony do zwalczania celów morskich i nadbrzeżnych.

Istnieją następujące wersje:

- RA-3B - wersja rozpoznania fotograficznego /wyposażona w 12 lotniczych aparatów fotograficznych/;
- EA-3B - wersja przystosowana do zakłóceń radioelektronicznych oraz tankowania innych samolotów w powietrzu;
- TA-3B - wersja szkolno-treningowa, przystosowana do tankowania w powietrzu.

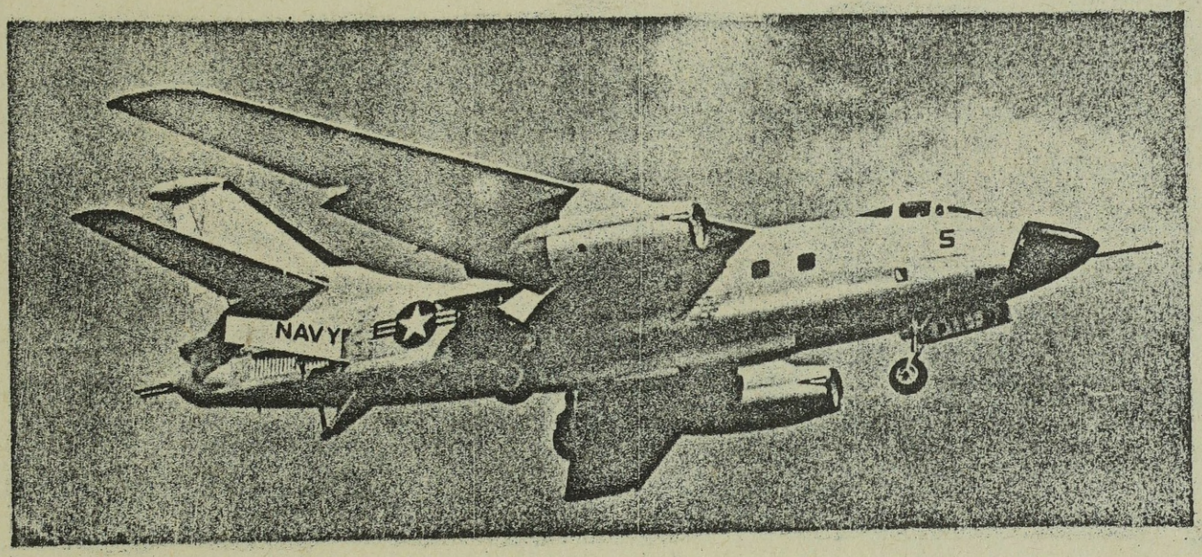
NAVY
5

Załącznik nr 3/14

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu A-4 "Skyhawk"

Stan załogi			1	
Ilość silników maks.ciąg /KG/	ciąg bez dopalania		1 x 3540	
	ciąg z dopalaniem			
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1100	
		wznoszenia /m/sek./		
	Pułap praktyczny /m/		15000	
	Czas osiągnięcia pułapu /min./		12 192 m - 8-9 min	
	Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	3200	
		bez zbiorników dodatk.	1850	
	Takt.promień działania ze zb.dodatk.km			
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	2 x 20 mm	
		zapas pocisków	4500	
	Rakiety	liczba KPR	2-4	2
		typ KPR	Bullpup	Sidewinder
		liczba NKPR		
		kaliber /mm/		
	Bomby	udźwig maks. /kg/	2700	
		kaliber maks. /kg/	1360	
		rodzaj bomb	Konwencjon.lub jądrowe	
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych			3027 l.	

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 4/1965 r/

Nr	Wyszczególnienie
I	2 bomby po 225 kg + 2 bomby po 450 kg + zbiornik zewnętrzny paliwa 1135 l. /A-4E/
II	6 bomb 225 kg /pod kadłubem/ + 12 bomb 113 kg + 2 x Bullpup /A-4E/
III	1 bomba 1360 kg + 2 bomby po 450 kg /A-4A, B i C/
IV	2 x Bullpup + 2 zbiorniki po 946 l. /A-4E/

Krótka charakterystyka samolotu

Pokładowy samolot szturmowy A-4 jest standartowym przedstawicielem lotnictwa lotniskowców uderzeniowych Stanów Zjednoczonych. Posiada nowoczesne wyposażenie elektroniczne. Przeznaczony jest do zwalczania celów nawodnych i naziemnych oraz wsparcia desantów. Występuje w wersjach: A-4A, B,C, D i E różniących się niewiele między sobą. Przystosowany jest do prowadzenia działań w każdych warunkach atmosferycznych oraz tankowania w powietrzu. Produkcja seryjna tego samolotu została wstrzymana w 1956 r.

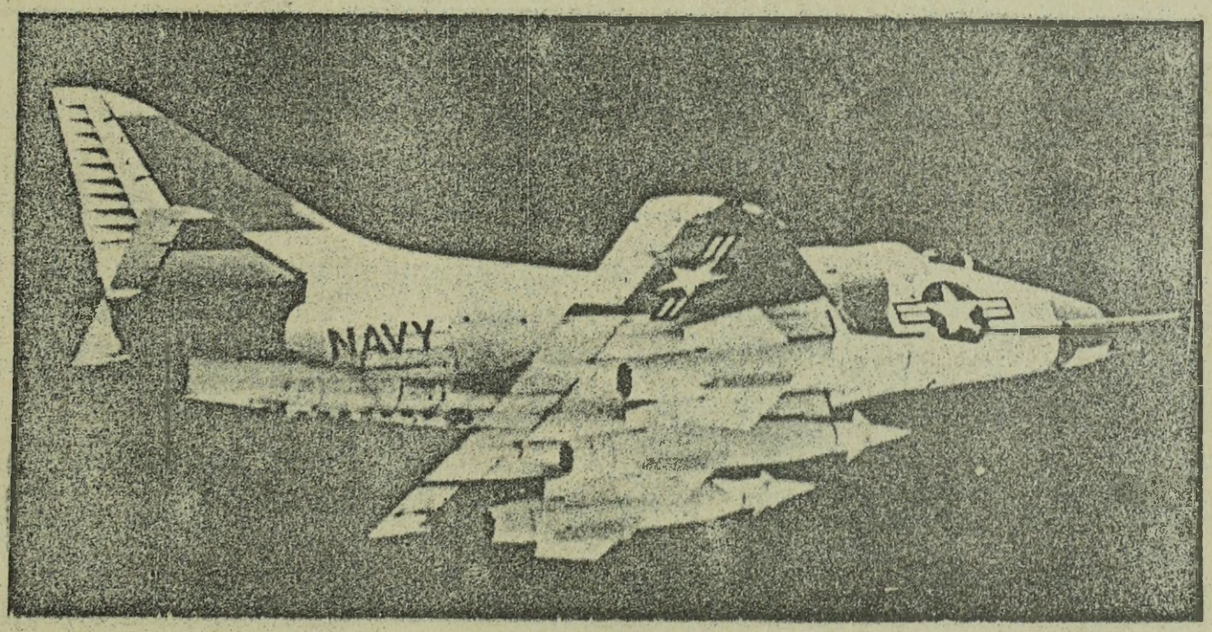

Załącznik nr 3/15

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu A-6 "Intruder"

Stan załogi		4
Ilość silników maks. ciąg./KG/	ciąg bez dopalania	2 x 3856
	ciąg z dopalaniem	
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1100
	wznoszenia /m/sek./	
Pułap praktyczny /m/		10000
Czas osiągnięcia pułapu /min/		
Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	4800
	bez zbiorników dodatk.	
Takt. promień działania ze zb. dodatk. km		
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber	
	zapas pocisków	
Rakiety	liczba KPR	2
	typ KPR	Bullpup lub Shrike
	liczba NKPR	
	kaliber /mm/	
Bomby	udźwig maks. /kg/	8000
	kaliber maks. /kg/	975
	rodzaj bomb	Konwencjonalne
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych		3288 l.

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 4/1965 r./

Nr	Wyszczególnienie
I	30 bomb po 225 kg /po 6 bomb na każdym z 5 punktów podwieszenia/
II	2 x Bullpup + 30 bomb po 900 kg
III	5 bomb po 975 kg
IV	2 x Bullpup + 3 zbiorniki paliwa po 1135 l.
V	18 bomb 500 funtowych + 2 zbiorniki po 1135 l. /Wietnam/
VI	5 bomb 1000 funtowych

184

Krótka charakterystyka samolotu

Pokładowy samolot szturmowy A-6 sił morskich Stanów Zjednoczonych należy do nowszych typów tej generacji samolotów.

Elektroniczne wyposażenie pokładowe pozwala mu działać na małych wysokościach i lotach koszących oraz w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy.

Przeznaczony jest do wykonywania uderzeń na obiekty naziemne i cele nawodne. Różni się od innych samolotów pokładowych znacznie większym zasięgiem działania oraz dużym udźwigiem bomb i uzbrojenia. Specjalny system nawigacyjny DIANE zabezpiecza działanie samolotu na małych wysokościach.

Ponadto samolot ten charakteryzuje się małą krytyczną prędkością lotu, która dzięki odchyleniu o 30° dysz wylotowych gazów spalinowych i wychyleniu klap o 40° wynosi 148 km/godz.

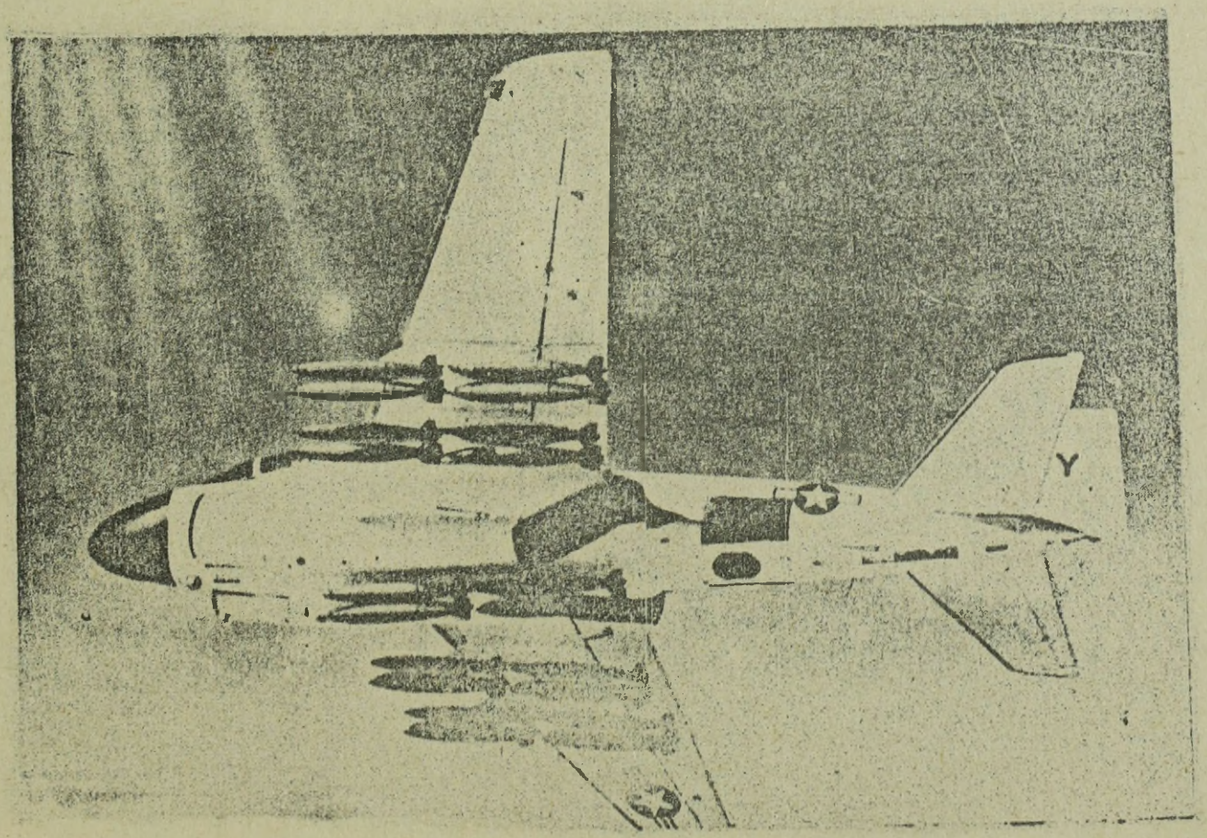

Załącznik nr 3/16

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu F-8 "Crusader"

Stan załogi			1
Ilość silników maks.ciąg./KG/	ciąg bez dopalania		1 x 4853
	ciąg z dopalaniem		1 x 8165
Osiągi	Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./	1630
		wznoszenia /m/sek./	75
	Pułap praktyczny /m/		16000-18000
	Czas osiągnięcia pułapu /min/.		6
	Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.	2000
		bez zbiorników dodatk.	
	Takt.promień działania bez zb.dodatk./km/		450
Uzbrojenie	Działka	liczba i kaliber	4 x 20 mm
		zapas pocisków	576
	Rakiety	liczba KPR	4 lub 2
		typ KPR	Sidewinder / Bullpup
		liczba NKPR	32 / 8
		kaliber /mm/	70 / 127
	Bomby	udźwig maks. /kg/	1800
		kaliber maks. /kg/	900
		rodzaj bomb	
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych			5300 l.

2. Warianty uzbrojenia /WPZ nr 4/1965 r./

Nr	Wyszczególnienie
I	4 x Sidewinder
II	2 x Bullpup lub 2 x Shrike
III	6 bomb po 113 kg lub 4 bomby po 226 kg
IV	2 bomby po 450 kg lub 1 bomba 900 kg
V	2 x Sidewinder + zbiornik dodatkowy 1136 l.

Krótka charakterystyka samolotu

Naddźwiękowy, pokładowy taktyczny myśliwiec sił morskich Stanów Zjednoczonych jest obok F-4B standartowym samolotem lotniskowców uderzeniowych i piechoty morskiej. Przystosowany jest do działań w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy. Zasadniczym jego przeznaczeniem jest osłona lotniskowca z powietrza i zabezpieczenie działań samolotów szturmowych. Ponadto wykorzystuje się go do zwalczania celów naziemnych.

Występuje w kilku wersjach, jako F-8A, B, C, D i E, i RF-8A różniącymi się między sobą niewielkimi zmianami w zakresie wyposażenia pokładowego.

Ogółem wyprodukowano około 1200 samolotów F-8.

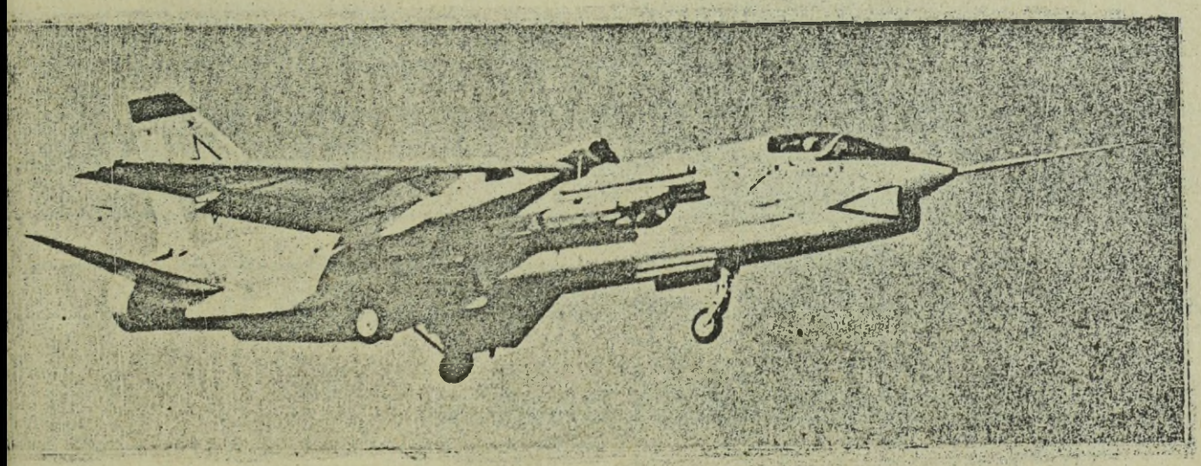

Załącznik nr 3/17

1. Podstawowe dane taktyczno-techniczne samolotu RF-8A "Crusader"

Stan załogi			1
Ilość silników maks.ciąg./KG/	ciąg bez dopalania		1 x 4853
	ciąg z dopalaniem		1 x 8165
Osiągi: Prędkość maksymalna	pozioma /km/godz./		1630
	wznoszenia /m/sek./		7625 m w ciągu 1 min
Osiągi: Pułap praktyczny /m/			1600-1800
Osiągi: Czas osiągnięcia pułapu /min./			
Osiągi: Zasięg /km/	ze zbiornikami dodatk.		2000
	bez zbiorników dodatk.		1600
Osiągi: Takt.promień działania ze zb.dodatk./km			450
Uzbrojenie: Działka	liczba i kaliber		-
	zapas pocisków		-
Uzbrojenie: Rakiety	liczba KPR		4
	typ KPR		Sidewinder
	liczba NKPR		8
	kaliber /mm/		127
Wyposażenie fotograficzne	typ aparatów	K-17	CAX-12
	liczba aparatów	2	3
	ogniskowa /mm/		
Zapas paliwa w zbiornikach zasadniczych			5300 l.

Krótka charakterystyka samolotu

Pokładowy samolot rozpoznania taktycznego lotnictwa sił morskich Stanów Zjednoczonych RF-8A, jest, obok samolotu RF-4B, podstawowym samolotem rozpoznawczym lotniskowców uderzeniowych.

Przystosowany jest do prowadzenia rozpoznania w dzień i w nocy, jak również do celów kartograficznych. Wyposażony w trzy teletrygonalne aparaty fotograficzne typu CAX-12 i dwa aparaty K-17 do fotografowania pionowego. Ogólny ciężar samolotu wynosi 13600 kg.

Wyprowadukowano 144 samoloty tego typu.

188

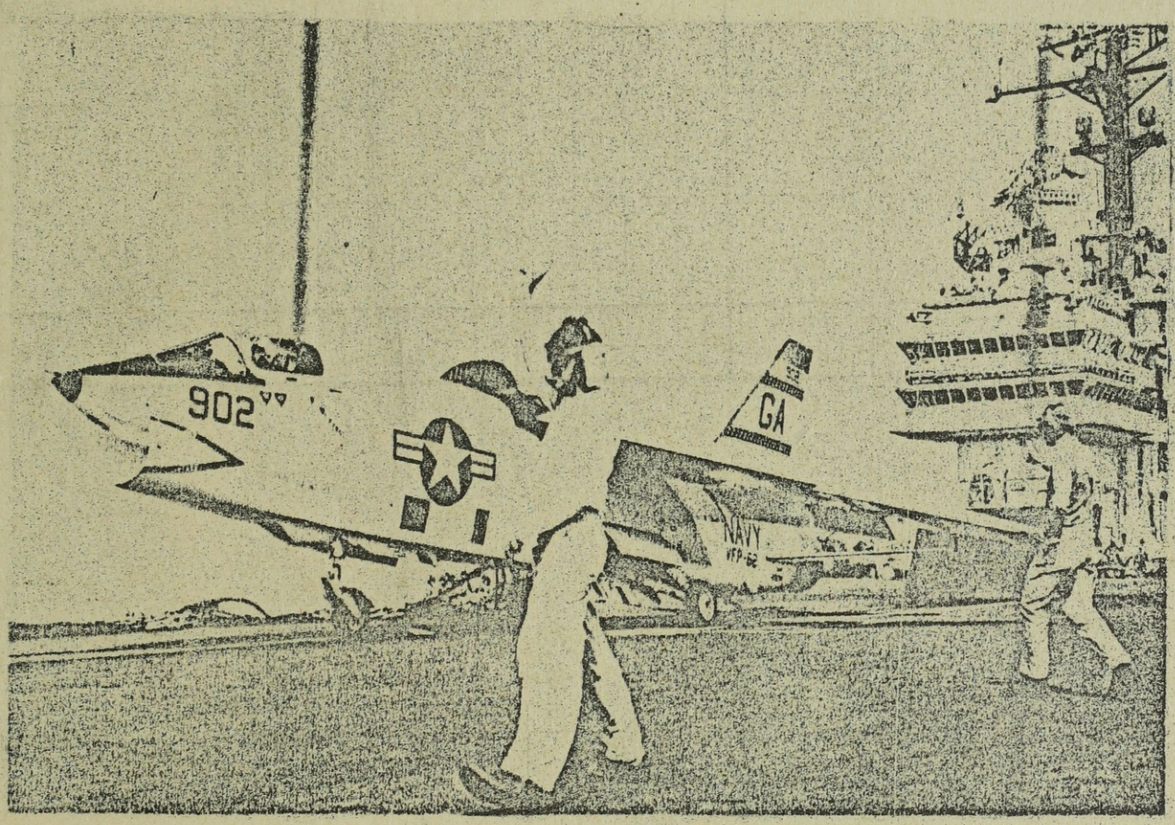

WYKRES PRĘDKOŚCI MAKSYMALNEJ I PUŁAPU PRAKTYCZNEGO SAMOLOTÓW BOJOWYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH ZAANGAŻOWANYCH W WOJNIE W WIETNAMIE

Załącznik nr 4.

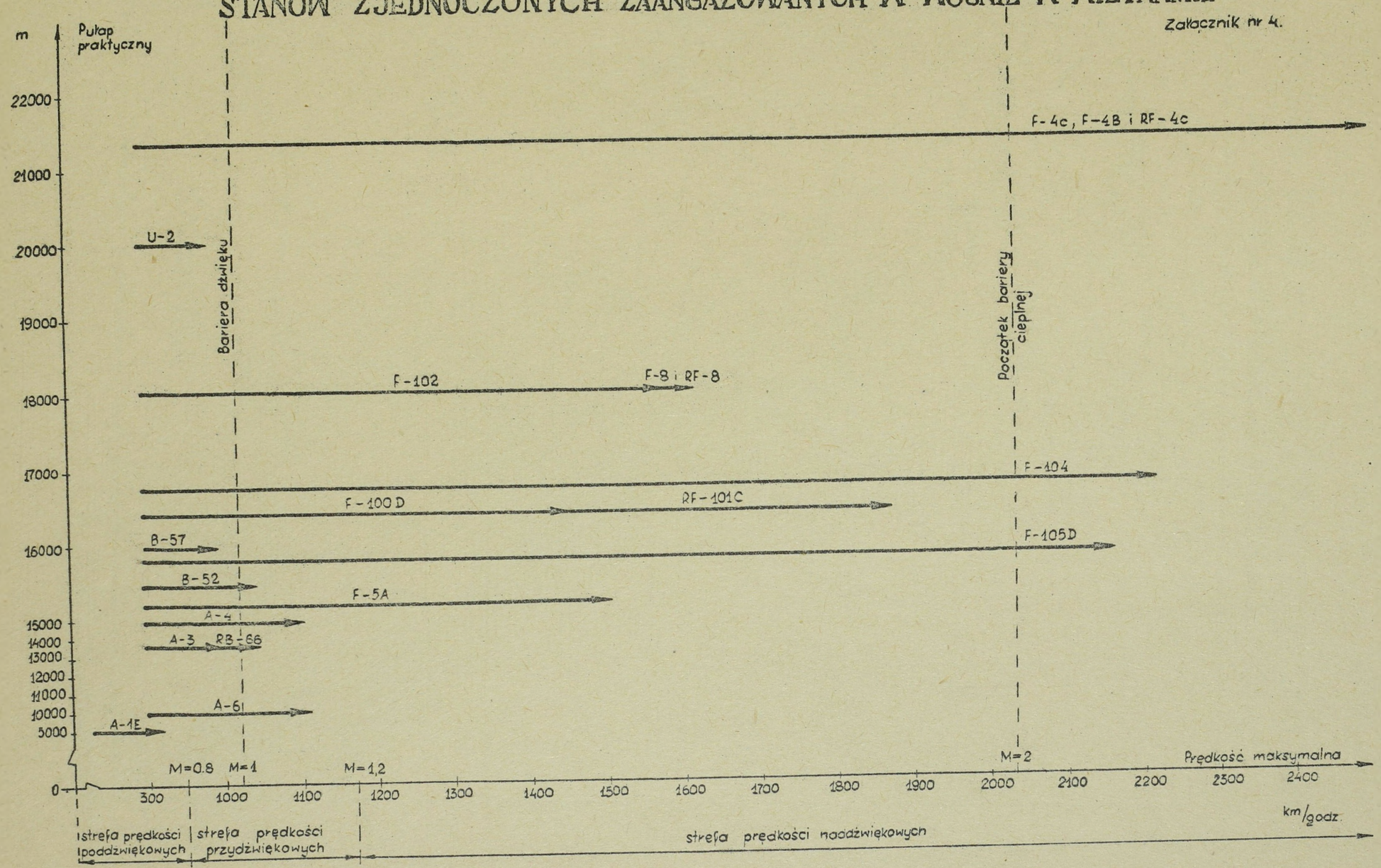

Załącznik nr 5

ZASIĘG DZIAŁAŃ LOTNICTWA NA TERYTORIUM WRD W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH 1965 r.

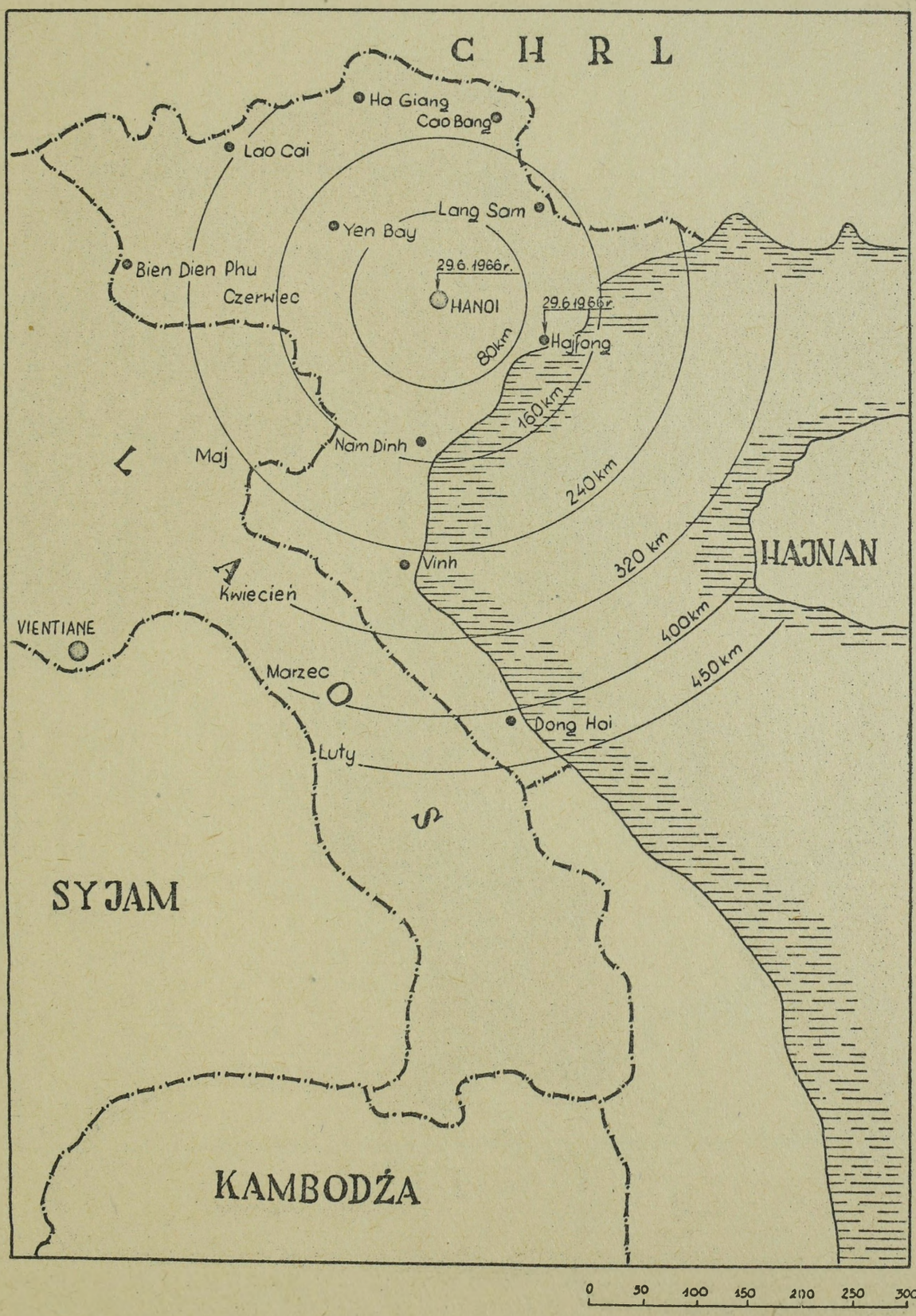

SCHEMAT DZIAŁAŃ BOJOWYCH AMERYKAŃSKIEGO LOTNICTWA TAKTYCZNEGO I STRATEGICZNEGO SIŁ POWIETRZNYCH ORAZ LOTNICTWA SIŁ MORSKICH W WOJNIE W WIETNAMIE

Załącznik nr 6

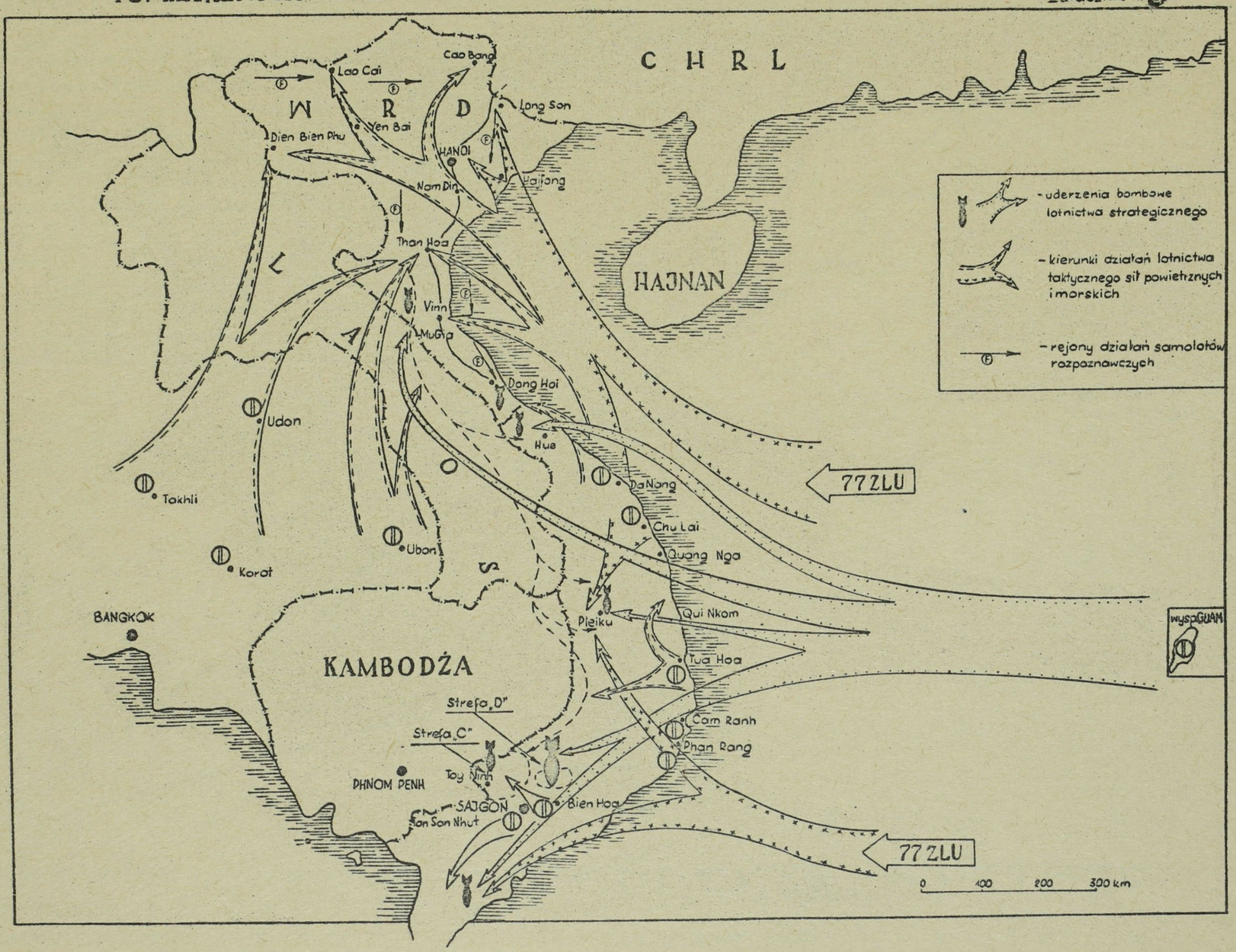

801

WYKRES STRAT LOTNICTWA AMERYKAŃSKIEGO NAD DRW W LATACH

1964 - 1966 (w/g danych Komunikatów Rozpoznawczych Zarządu II Sztabu Generalnego z 1966r.)

Załącznik nr 7

Wykaz strat w poszczególnych miesiącach 1964 - 1966 r.

Wyszczególnienie	W/g danych Hanoi	W/g danych USA
Do 7·02·1965 r.	8	8
Do 24·02·1965 r.		19
Do 9·06·1966 r.	1100	266
Do 14·07·1966 r.	1189	286
Do 31·07·1966 r.	1258	314
Do 8·09·1966 r.	1359	367
Do 29·09·1966 r.	1465	386
Do 20·10·1966 r.	1303	403
Do 8·12·1966 r.	1591	438
Do 31·12·1966 r.		

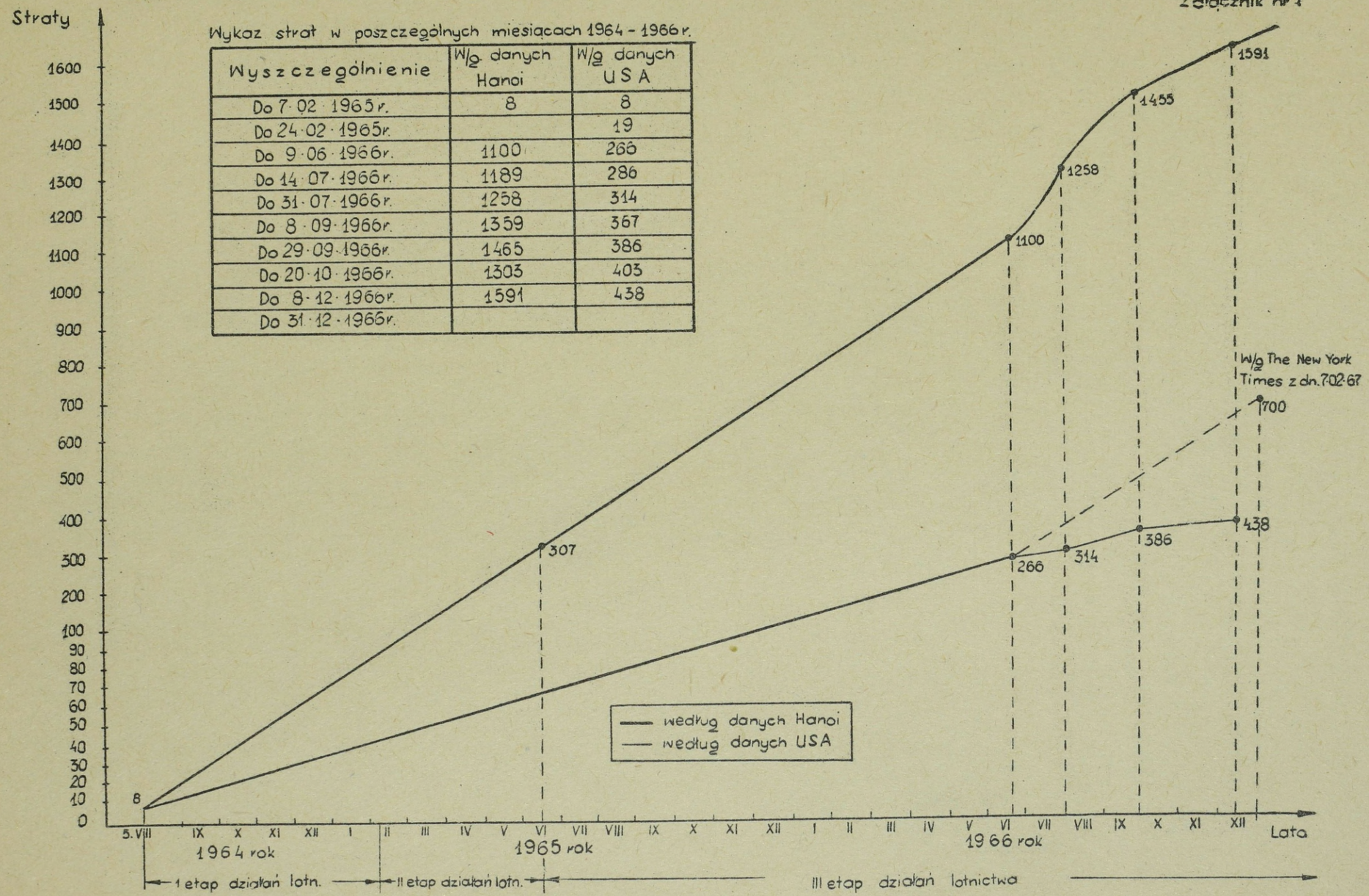

202

Załącznik nr 8

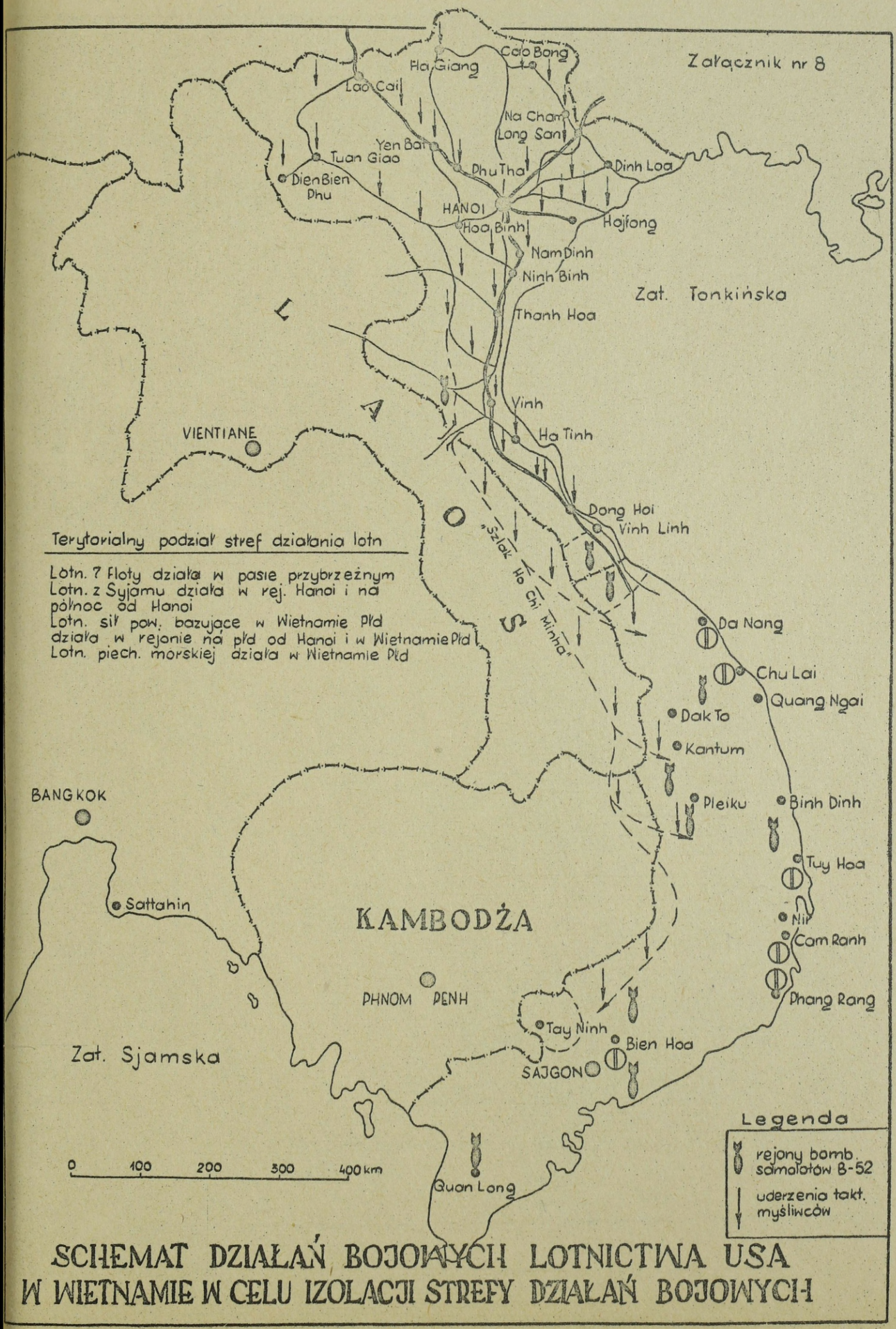

Terytorialny podział stref działania lotn

Lotn. 7 Floty działa w pasie przybrzeżnym
Lotn. z Syjamu działa w rej. Hanoi i na północ od Hanoi
Lotn. sił pow. bazujące w Wietnamie Płd działa w rejonie na płd od Hanoi i w Wietnamie Płd
Lotn. piech. morskiej działa w Wietnamie Płd

Legenda

- rejony bomb. samolotów B-52
- uderzenia takt. myśliwców

SCHEMAT DZIAŁAŃ BOJOWYCH LOTNICTWA USA W WIETNAMIE W CELU IZOLACJI STREFY DZIAŁAŃ BOJOWYCH

Załącznik nr 9.

TRASA PRZEBIEGU „SZLAKU HO CHI MINHA"

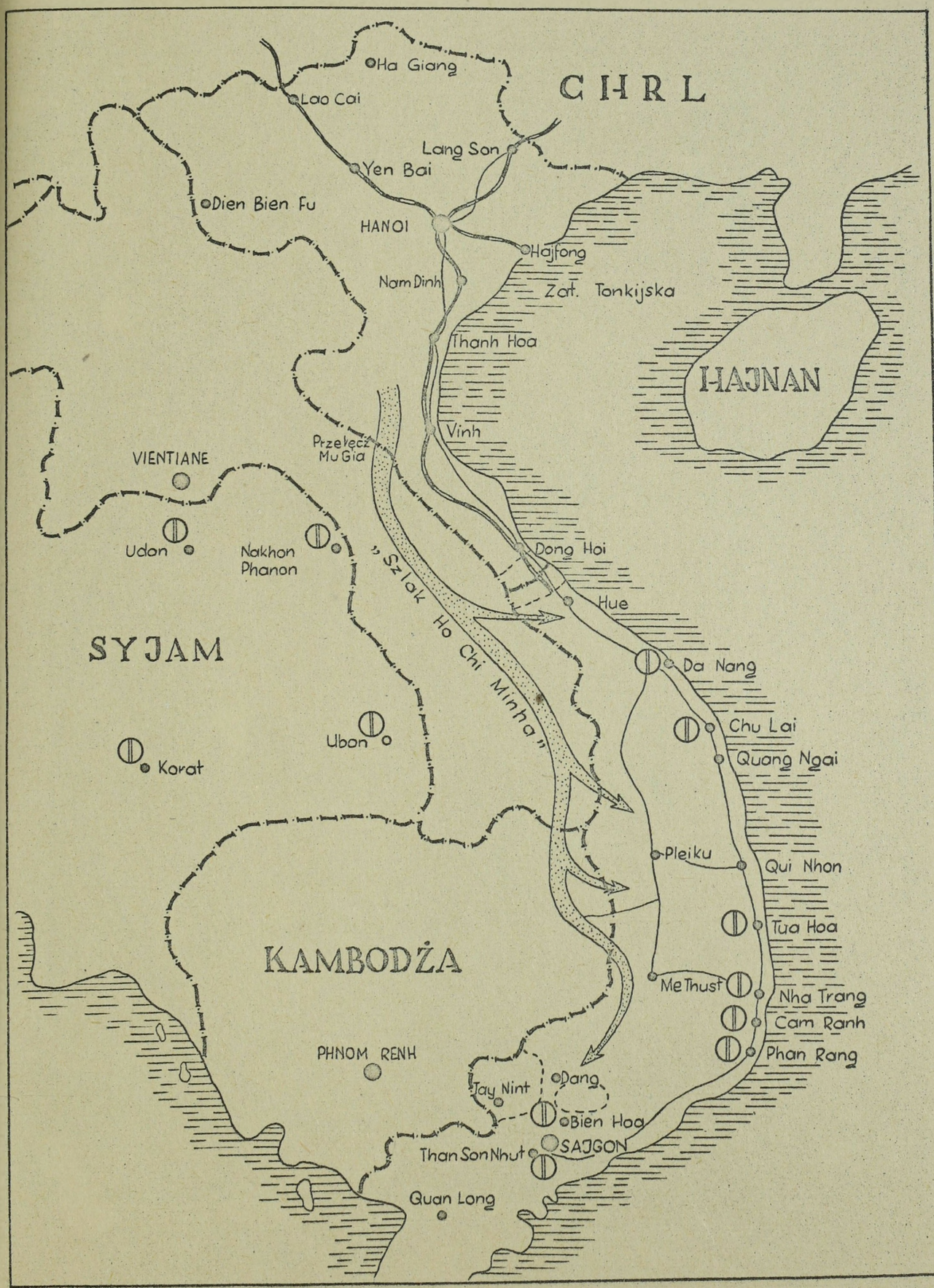

Załacznik nr 10

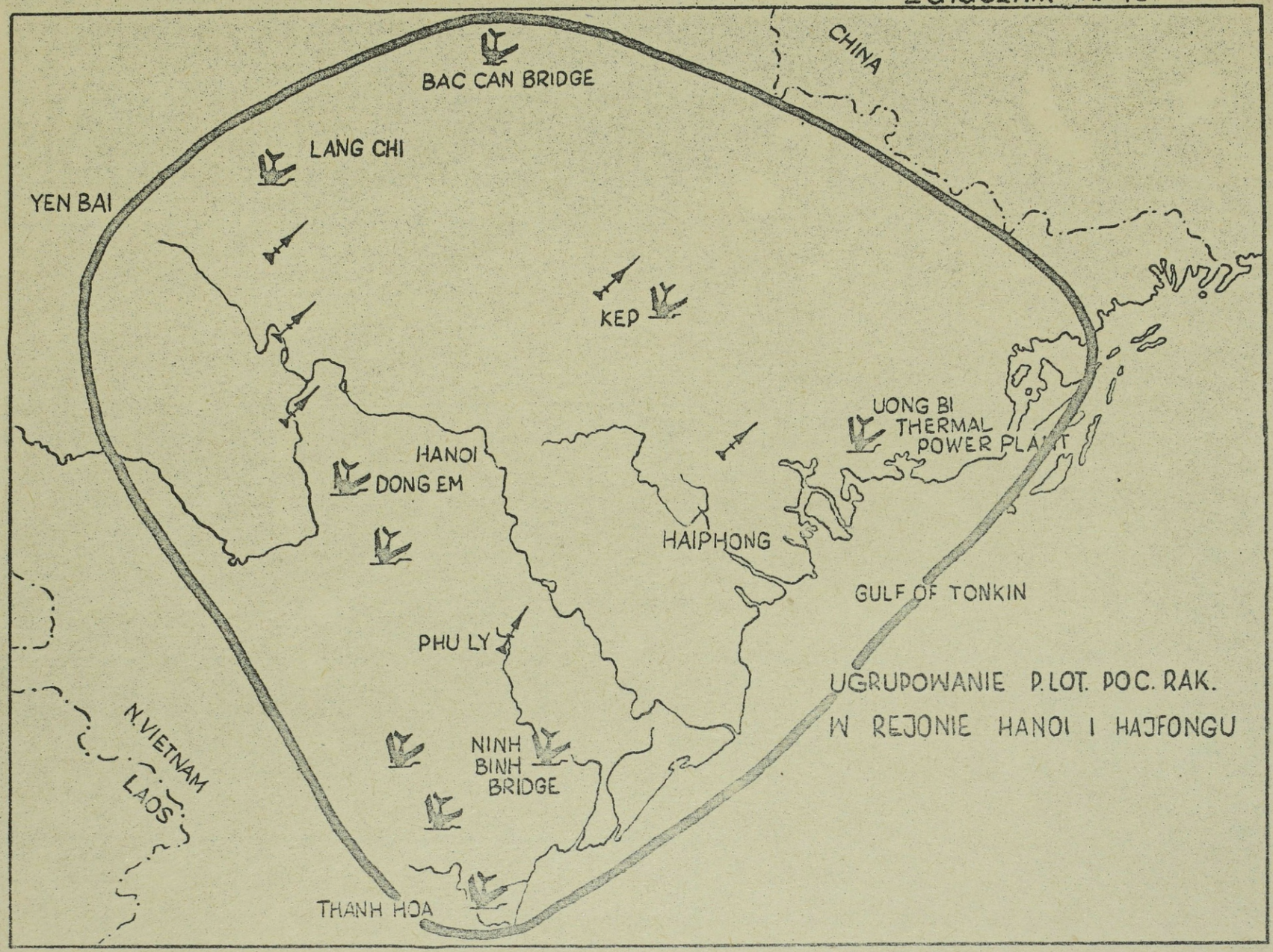

UGRUPOWANIE P.LOT. POC. RAK.
W REJONIE HANOI I HAJFONGU

205

PORÓWNANIE ZASADNICZYCH OSIĄGÓW SAMOLOTÓW BOJOWYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH ZAANGAŻOWANYCH W WOJNIE W WIETNAMIE Z OSIĄGAMI SAMOLOTÓW MYŚLIWSKICH DRW

Załącznik nr 11

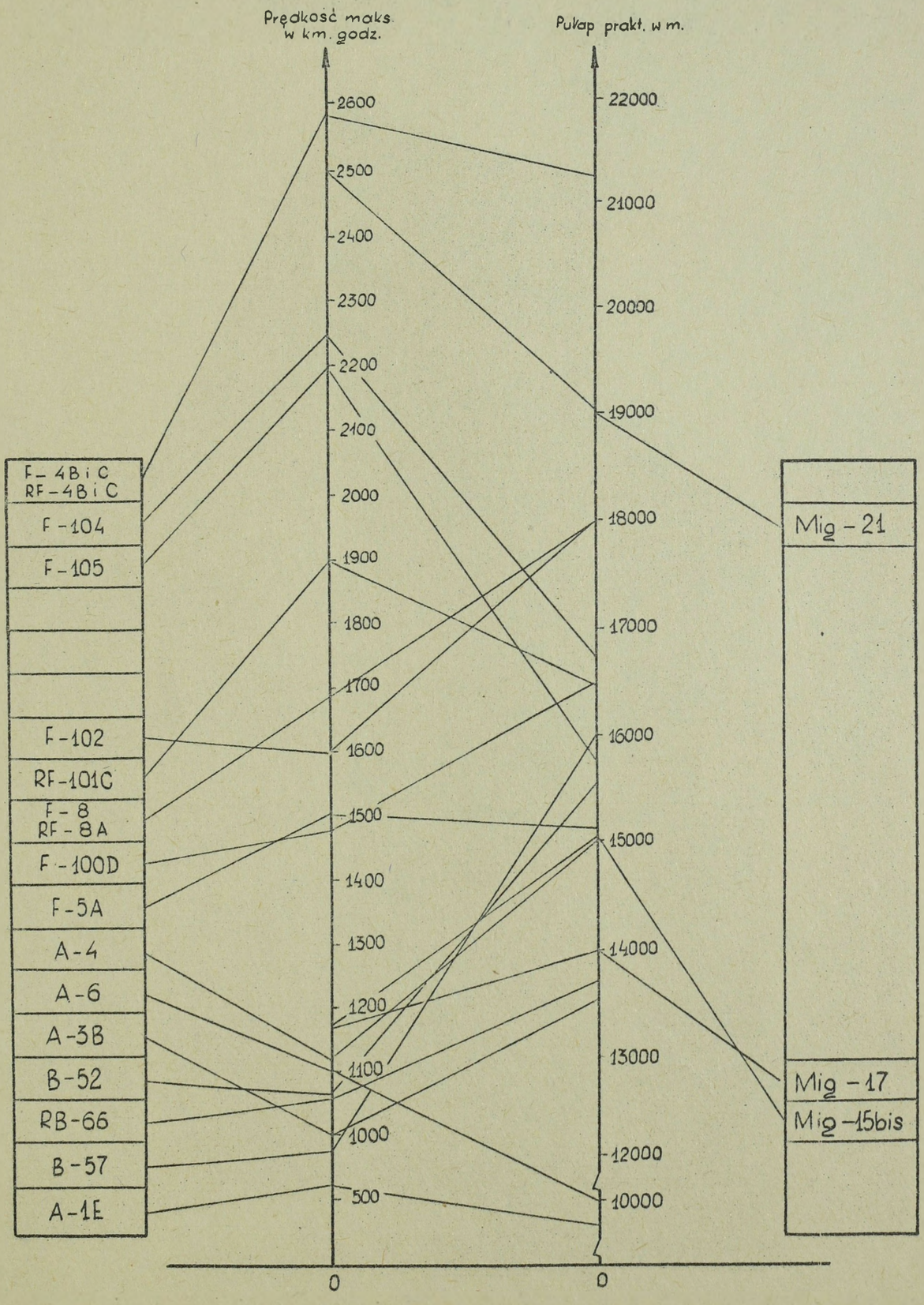

Załącznik nr 12.

ROZMIESZCZENIE LOTNICTWA AMERYKAŃSKIEGO BOMBARDUJĄCEGO WRD I KIERUNKI JEGO DZIAŁAŃ

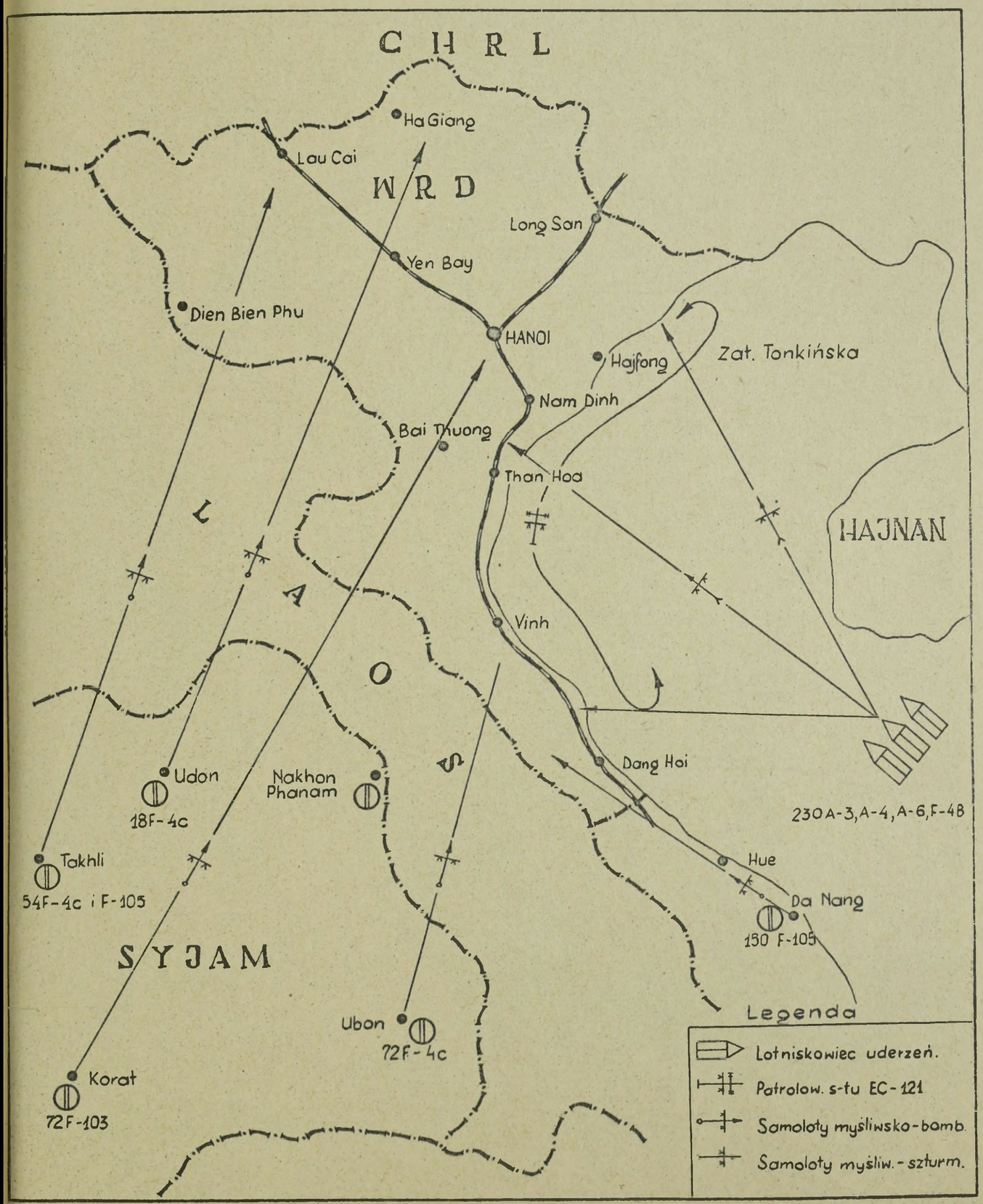

SCHEMAT DOWODZENIA, WYKRYWANIA I NAPROWADZANIA LOTNICTWA TAKTYCZNEGO SIŁ POWIETRZNYCH STANÓW ZJEDNOCZONYCH W WIETNAMIE POŁUDNIOWYM I SYJAMIE

Załącznik nr 13

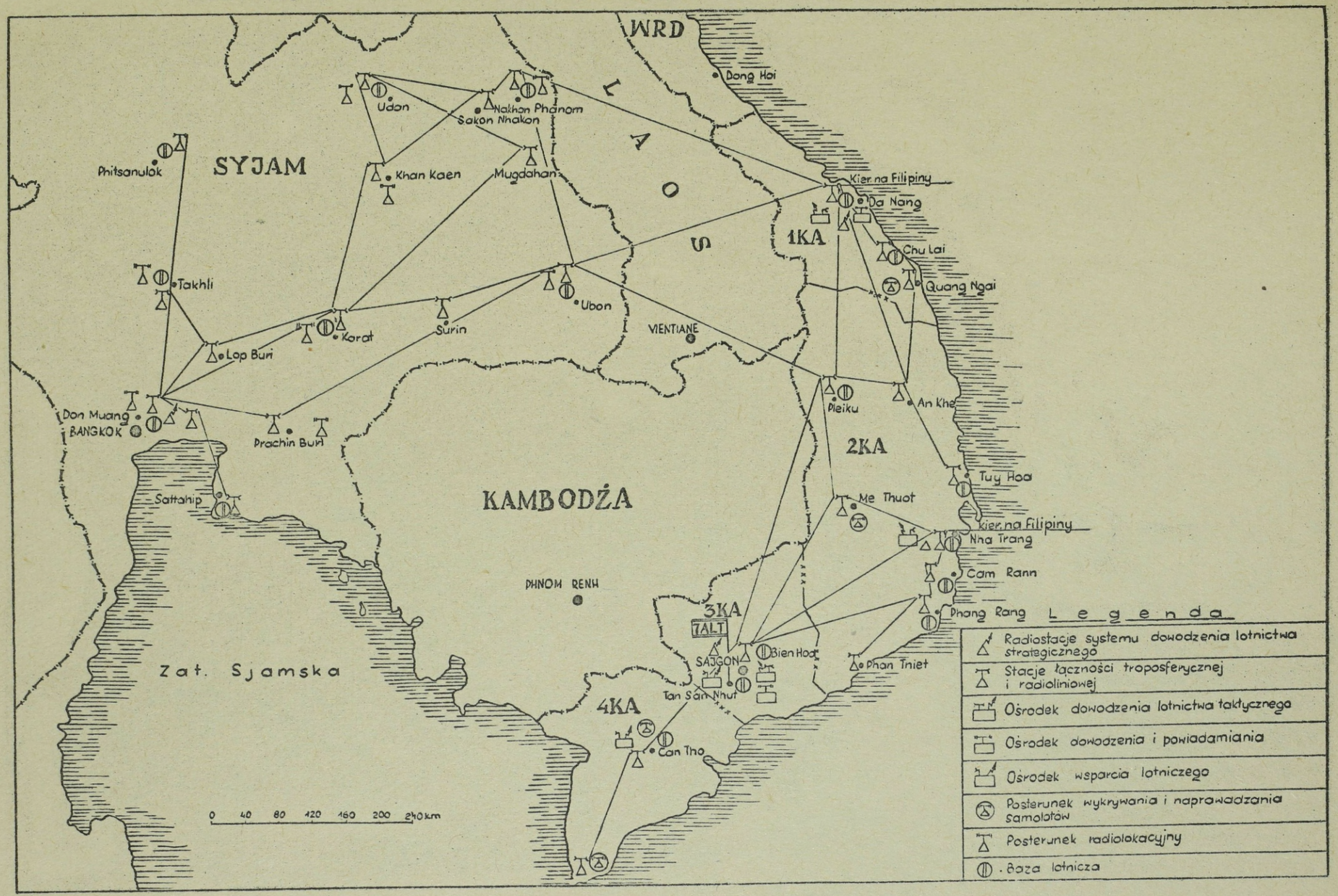

208

Załącznik nr 14

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE POCISKOW BULLPUP-AGM-12 A,B i C

Wyszczególnienie	Bullpup AGM-12A,B	Bullpup AGM-12C
Ciężar startowy	258 kg	800-850 kg
Ciężar głowicy bojowej	113 lub 135 kg	545 kg
Prędkość maksymalna/własna/	650 m/sek	ok.700 m/sek
Maksymalna odległość strzelania	16 km	17 km
Wysokość odpalania	500-8000 m	"
Zakres kątów nurkowania	0° - 65	"
Prawdopodobny rozrzut	9 m	9 m
Typy samolotów nosicieli tych pocisków	A-4,F-4,F-100, F-105	A-6,F-4C,F-105

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE POCISKU SHRIKE AGM-45A

Wyszczególnienie	Dane
Ciężar stratowy	172 kg
Ciężar głowicy bojowej	68 kg
Prędkość maksymalna /własna/	1000 m/sek
Maksymalna odległość strzelania przy odpalaniu z lotu poziomego:	
- na prędkości ponaddźwiękowej	30 km
- na prędkości naddźwiękowej	40 km
Maksymalna odległość strzelania na wysokości 9000 m:	
- na prędkości ponaddźwiękowej	50 km
- na prędkości naddźwiękowej	75 km
Prawdopodobny rozrzut	9 m
Typy samolotów - nosicieli tych pocisków	A-4B,D, A-6A

DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE POCISKOW SIDEWINDER I SPARROW

Wyszczególnienie	Sidewinder	Sparrow D
Ciężar startowy	73 kg	172 kg
Ciężar głowicy bojowej	11 kg	27 kg
Dopuszczalna sylwetka celu	0-3/4	0-3/4
Maksymalna odległość odpalania	11 km	16 km
Wysokość odpalania	0-21000 m	0-27000 m
Typy samolotów nosicieli tych pocisków	F-100,F-104, F-105, F-4	F-4B,A-4B,F-8

Biblioteka Państwowej Akademii Nauk